

Азия/Еуропа

Ақпараттық-сараптама журналы
Басылымның 2-ші жылы, № 20, Тамыз 2017

AVRASYA ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜNÜN AYLIK YAYINIDIR ЕУРАЗИЯ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫНЫҢ АЙ САЙЫН ШЫҒАРАТЫН БАСЫЛЫМЫ

КАТАР ДИПЛОМАТИЯЛЫҚ DAҒДАРЫСЫНЫҢ ҚЫТАЙҒА ЫҚТИМАЛ ӘСЕРЛЕРІ

KATAR DİPLOMATİK KRİZİ'NİN ÇİN'E OLASI ETKİLERİ

СҰХБАТ РӨПОРТАЖ

ҚР БҒМ ҒК «Р. Б. СҰЛЕЙМЕНОВ АТЫНДАҒЫ ШЫҒЫСТАНУ ИНСТИТУТЫНЫҢ» ДИРЕКТОРЫ, ҚР ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ КОРРЕСПОНДЕНТ-МҮШЕСІ, Ф.Ғ.Д., ПРОФЕССОР ӘБСАТТАР ДЕРБІСӘЛІ МЫРЗАМЕН СҰХБАТ

R. B. SÜLEYMENOV ŞARKİYAT ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜ,
KAZAKİSTAN MİLLİ BİLİMLER AKADEMİSİ'NİN MUHABİR
ÜYESİ, PROF. DR. ABSATTAR DERBİSALİ İLE RÖPОРТАЖ

UZBEKISTAN ON ITS WAY
TO SHAPE THE CASPIAN
STRATEGY

ПЕРСПЕКТИВЫ СОЗДАНИЯ
КАСПИЙСКОЙ СТРАТЕГИИ
УЗБЕКИСТАНА

LIDIYA PARKHOMCHIK

RUSSIAN POLICY
TOWARDS THE SYRIAN
KURDS

ПОЛИТИКА РОССИИ
В ОТНОШЕНИИ
СИРИЙСКИХ КУРДОВ

DAUREN ABEN

Asya Avrupa / Азия Еуропа
(Haber – Yorum) / (Ақпараттық – сараптама)

Avrasya Araştırma Enstitüsü Yayınıdır
Еуразия ғылыми-зерттеу институты басылымы

Sahibi / Меншік иесі
Ahmet Yesevi Üniversitesi Avrasya Araştırma Enstitüsü Müdürü /
Ахмет Ясауи университеті Еуразия ғылыми-зерттеу институты директоры
Doç. Dr. Nevzat Şimşek

Genel Yayın Yönetmeni / Бас редактор
Dr. Aidairek Amirbek

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü / Жауапты редактор
Doç. Dr. Hayal Ayça Şimşek

Haber Müdürü / Жаңалықтарға жауапты редактор
Zhengizkhan Zhanaltay

Tercüme Ekibi / Аудармашылар тобы
Dr. Azhar Serikkaliyeva
Daniyar Nurbayev
Omurbek Hanayi
Aigerim Manatkızı

Sekretarya / Хатшылық
Saltanat Suleymen

Teknik Redaksiyon / Техникалық редакторлар
Saule Akhmetkaliyeva

Yayın Kurulu / Редакция алқасы
Doç. Dr. Nevzat Şimşek
Doç. Dr. Hayal Ayça Şimşek
Dr. Aidairek Amirbek
Dr. Gulnar Nadirova
Dauren Aben
Lidiya Parchomchik
Dr. Erkin Baydarov

Yönetim Merkezi / Басқару орталығы

Almalı Audanı, Mametova 48, 050004
Almaty, Kazakhstan
Tel. +7 (727) 279 97 94
Fax. +7 (727) 279 97 94
E-mail: info@eurasian-research.org

Haber-yorum ve analizlerde ifade edilen görüşler yazarların kendi görüşleri olup
Enstitü'nün yayın politikasını yansıtmamaktadır. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

“Ақпараттық-сараптама” және “Өзекті пікір” айдарларымен шыққан мақала авторларының
пікірлері институт көзқарасын білдірмейді. Журналда жарияланған материалдарды
институттың рұқсатынсыз көшіріп басуға болмайды.

DOC. DR. NEVZAT SIMSEK

Merhabalar,

Ağustos 2017 sayımız ile karşınızdayız. Bu sayıda R. B. Süleymenov Şarkiyat Enstitüsü Müdürü sayın Prof. Dr. Absattar Derbisali bey ile yapmış olduğumuz mülakata yer verdik. Eylül ayında 70. yaşına girecek olması nedeniyle bu mülakatımızı özellikle Ağustos ayında yayınlamayı düşündük. Bizlere vermiş oldukları mülakat için kendisine çok teşekkür ediyor, bundan sonraki yaşamında kendisine sağlıklı uzun ömürler diliyoruz.

Ayrıca bu sayımızda da beş farklı analize ve 30'a yakın haber yoruma yer vererek dolu bir dergi hazırladığımızı düşünüyoruz. Yazılardan birinde Rusya'nın Kürt politikası analiz edildi. Bu yazının özellikle Türkiye'den okuyucular için ilgi çekici olacağını düşünüyoruz. Ayrıca diğer bir analiz yazısında Şangay İşbirliği Örgütü'nün son genişlemesinin Çin'in politikaları bağlamında ele alındı. Zaten birçok ülkenin ilgisini çeken bu Örgütü, Pakistan ve Hindistan'ın katılımıyla daha da ilgi çekici hale gelmiş olduğunu, bu nedenle Asya Avrupa dergisi olarak Şangay İşbirliği Örgütünü ekonomik, siyasi, güvenlik vb. birçok açıdan inceleyen yazılara yer vermeyi düşündüğümüzü belirtmek isteriz.

Hazar denizine kıyısı olan ülkelerin stratejileri hakkında çokça yazı bulmak mümkün olsa da cumhurbaşkanlığı değişimi sonrasında Orta Asya'da yeniden güçlü bir aktör olacağını sinyallerini veren Özbekistan'ın Hazar stratejisi hakkında fazlaca değerlendirme bulunmamaktadır. Bu sayıda ayrıca bu konuyu da ele alıp okuyucularımızla paylaşmak istedik. "Yanıcı buz" da olarak da bilinen derin deniz sedimanlarında bulunan doğal gazın gelecek yıllarda özellikle Çin ve benzeri ülkelerin enerji politikası açısından gündemimizi meşgul edecek bir konu olması nedeniyle bu konuda bir yazıya da yer verdik. İlgi çekici olacağını ümit ediyoruz. Son dönemde Ortadoğu'da arka arkaya Riyad Mutabakatı, Rakka operasyonu, PYD'nin silahlandırılması, Katar'a izolasyon, Pakistan ve Türkiye'nin Katar'a asker gönderme kararı, İran'dan Katar'a gıda yardımı, Zarif'in Ankara'ya gelmesi, İran ve Irak'ta Şiilere yönelik DEAŞ saldırıları gibi ilginç gelişmelere şahit oluyoruz. Birçok uzman tarafından bu gelişmeler ve Katar diplomatik krizinin nedenleri, olası sonuçları, çözüm yolları, bölge ülkelerine olan olası etkileri gibi konular incelenmektedir. Dergide yer verdiğimiz son bir analiz yazısında bunlardan farklı olarak Katar krizinin Çin'e olası etkileri ele alınmıştır. Gelecek sayılarda da Avrasya'yı ilgilendiren boyutlarıyla Ortadoğu Asya Avrupa dergimizin inceleme alanı içinde olmaya devam edecektir.

Gelecek günlerin Avrasya bölgesi ve tüm insanlık için huzur, adalet, barış, refah ve istikrar getirmesi dileklerimle...

Қадірлі де құрметті оқырман қауым!

Назарларыңызға журналымыздың 2017 жылғы тамыз айындағы санын ұсынып отырмыз. Бұл санда Р.Б.Сүлейменов атындағы Шығыстану институтының директоры профессор, доктор Әбсаттар Дербісәлі мырзамен жүргізілген сұхбатты жарияладық. Қыркүйекте 70 жасқа толатындықтан, бұл сұхбатты тамыз айында арнайы жариялауды ойластырдық. Осы орайда, бізге сұхбат бергені үшін алғысымызды білдіре отырып, мықты денсаулық, ұзақ өмір тілейміз.

Сонымен қатар, бес түрлі талдау мен 30-ға жуық ақпараттық сараптамаға орын берілген бұл санды да мазмұнды болады деген үміттеміз. Талдаулардың бірінде Ресейдің Күрд саясатына талдау жасалды. Бұл талдау, әсіресе, Түркиядағы оқырмандар үшін қызықты болады деп ойдамыз. Ал, басқа бір талдауда Шанхай ынтымақтастық ұйымындағы соңғы өзгерістер Қытайдың саясаты тұрғысынан қарастырылды. Көптеген елдердің назарын өзіне аударған бұл ұйымға Пәкістан мен Үндістанның қосылуы тіпті де қызығушылық тудырып отырғандықтан, Азия Еуропа журналы ретінде Шанхай ынтымақтастық ұйымын экономикалық, саяси, қауіпсіздік және т.б. тұрғыдан талдаған жазбаларға орын беруді жөн көрдік.

Каспий теңізімен шекаралас елдердің стратегиялары туралы көп жазылса да, президенті ауысқаннан кейін қайтадан Орталық Азиядағы күшті бір елге айналуы мүмкін Өзбекстанның Каспий стратегиясы туралы көп талдау кездеспейді. Бұл санда аталған мәселеге де талдау жасап оқырмандарымызбен бөлісіп отырмыз. Сондай-ақ, «жанғыш мұз» ретінде де белгілі болған терең теңіз шөгінділерінен табылған табиғи газдың алдағы уақытта әсіресе Қытай мен басқа да елдердің энергетикалық саясаты тұрғысынан күн тәртібіндегі басты тақырып болатындықтан, бұл туралы мақалаға да орын бердік. Қызықты болар деген үміттеміз. Соңғы мезгілде Таяу Шығыстағы Эр-Рияд Меморандумы, Ракка операциясы, PYD-дің қаруландырылуы, Катарды оқшаулау, Пәкістан мен Түркияның Катарға әскер жіберу үшін шешімі, Ираннан Катарға азық-түлік көмегі, Зарифтың Анкараға келуі, Иран мен Ирактағы шииттерге қарсы ДАИШ шабуылдары сияқты қызықты оқиғалардың куәсі болып отырмыз. Бірқатар сарапшылар тарапынан осы оқиғалар мен Катар дипломатиялық дағдарысының себептері, ықтимал салдарлары, шешу жолдары, аймақ елдеріне болған ықтимал әсерлері сияқты мәселелер қарастырылды. Журналындағы соңғы бір талдауда басқа талдаулардан парықты түрде Катар дағдарысының Қытайға ықтимал әсері сөз етілді. Таяу Шығыс аймағының Еуразияны толғандырған мәселелері Азия Еуропа журналымыздың келесі сандарында да басты зерттеу салаларының бірі болып жалғаса береді.

Алдағы күндердің Еуразия аймағына және бүкіл адамзатқа тыныштық, әділдік, бейбітшілік, береке мен тұрақтылық әкелуін тілейміз!

ÖNSÖZ

АЛҒЫСӨЗ

AVRASYA ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜ

ЕУРАЗИЯ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ИНСТИТУТЫНЫҢ ДИРЕКТОРЫ

DOC. DR. NEVZAT SIMSEK1

RÖPORTAJ

СҰХБАТ

ҚР БҒМ ҒК «Р. Б. СҮЛЕЙМЕНОВ АТЫНДАҒЫ ШЫҒЫСТАНУ ИНСТИТУТЫНЫҢ»
ДИРЕКТОРЫ, ҚР ҰЛТТЫҚ ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ КОРРЕСПОНДЕНТ-
МҮШЕСІ, Ф.Ғ.Д., ПРОФЕССОР ӘБСАТТАР ДЕРБІСӘЛІR. B. SÜLEYMENOV ŞARKİYAT ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜ, KAZAKİSTAN MİLLİ BİLİMLER
AKADEMİSİ'NİN MUHABİR ÜYESİ,

PROF. DR. ABSATTAR DERBİSALİ4

GÜNCEL

ӨЗЕКТІ ПІКІР

UZBEKISTAN ON ITS WAY TO SHAPE THE CASPIAN STRATEGY

ПЕРСПЕКТИВЫ СОЗДАНИЯ КАСПИЙСКОЙ СТРАТЕГИИ УЗБЕКИСТАНА

LIDIYA PARKHOMCHIK32

DOES CHINA SEEK THE

GEOPOLITICAL AGENDA OF THE SCO?

СТРЕМИТСЯ ЛИ КИТАЙ К ГЕОПОЛИТИЗАЦИИ ПОВЕСТКИ ДНЯ ШОС?

AZHAR SERIKKALIYEVA41

SUCCESSFUL MINING OF "FLAMMABLE ICE"

УСПЕШНАЯ ДОБЫЧА «ГОРЮЧЕГО ЛЬДА»

SAULE AKHMETKALIYEVA55

KATAR DİPLOMATİK KRİZİ'NİN ÇİN'E OLASI ETKİLERİ

КАТАР ДИПЛОМАТИЯЛЫҚ ДАҒДАРЫСЫНЫҢ ҚЫТАЙҒА

ЫҚТИМАЛ ӘСЕРЛЕРІ

OMİRBЕК HANAYİ61

RUSSIAN POLICY TOWARDS THE SYRIAN KURDS

ПОЛИТИКА РОССИИ В ОТНОШЕНИИ СИРИЙСКИХ КУРДОВ

DAUREN ABEN73

HABER-YORUM

АҚПАРАТТЫҚ-САРАПТАМА

ПАЛЕСТИНА ПРЕЗИДЕНТІ МАХМУД АББАСТЫҢ ҚЫТАЙҒА САПАРЫ84

SOME THOUGHTS ON WOMEN'S BLOGGING86

KAZAKHSTAN AND KYRGYZSTAN DENY PLANS TO SEND TROOPS TO SYRIA.....	88
THE EURASIA PROJECT BECOMES A REALITY.....	90
İNGİLTERE'NİN AVRUPA BİRLİĞİNDEN AYRILMA SÜRECİ BRÜKSEL'DE BAŞLADI.....	92
THE BRICS STATES SIGN AN ENVIRONMENTAL MEMORANDUM IN CHINA	94
RESULTS OF THE 2017 ASTANA ECONOMIC FORUM	96
PRESIDENT ATAMBAYEV VISITS MOSCOW AHEAD OF THE PRESIDENTIAL ELECTIONS IN KYRGYZSTAN	98
UZBEKISTAN PLANS TO CREATE AN ADVANCED ICT INDUSTRY.....	100
A NEW GAS FIELD DISCOVERED IN TURKMENISTAN.....	102
THE UNITED STATES PLANS TO SELL WEAPON SYSTEMS TO TAIWAN	104
THE CZECH COMPANY WINS A BID TO CONSTRUCT SMALL HPPs IN KYRGYZSTAN.....	106
WORLD BANK PROJECTIONS: THE ECONOMIC CRISIS IN KAZAKHSTAN APPEARS TO BE BOTTOMING OUT	108
DUSHANBE MARKS THE TWENTIETH ANNIVERSARY OF THE END OF THE CIVIL WAR.....	110
THE BEST ASIAN UNIVERSITIES.....	112
ASTANA HOSTED THE FIFTH ROUND OF SYRIAN PEACE TALKS	116
IRAN CONDUCTED AN UNPRECEDENTED NAVAL DRILLS IN THE CASPIAN SEA.....	118
THE CHINESE PRESIDENT'S STATE VISIT TO GERMANY	120
FUNDING FOR KAZAKHSTAN'S MONOCITIES WILL INCREASE IN 2018.....	122
AVRUPA'YA GÖÇ YOLUNDA ÇOCUK GÖÇMENLER.....	124
THE U.S. AND RUSSIAN PRESIDENTS MET FOR THE FIRST TIME IN GERMANY.....	126
THE EXTERNAL DEBT OF KAZAKHSTAN EXCEEDED \$165 BILLION	128
CHINA BUILDS A PANDA SHAPED SOLAR POWER PLANT	130
THE KAZAKH FOREIGN MINISTER ATTENDED THE OSCE MINISTERIAL MEETING.....	132
POTENTIAL NEW ROUTE FOR DELIVERING TURKMEN GAS TO CHINA.....	134
THE KAZAKH-CHINESE AGRICULTURE INVESTMENT FORUM WAS HELD IN ASTANA.....	136
ҚЫТАЙ ШЕТЕЛДЕГІ АЛҒАШҚЫ ӘСКЕРІ БАЗАСЫНА ӘСКЕРЛЕРІН ЖІБЕРДІ	138
İTALYA GÖÇMENLERE SCHENGEN VİZESİ VEREBİLECEĞİNİ AÇIKLADI	140
KIEV HOSTS THE EU-UKRAINE SUMMIT.....	142
TAJIKISTAN HOSTED A MULTINATIONAL MILITARY EXERCISE	144
RECENT DEVELOPMENTS IN THE BAKU-TBILISI-KARS RAILWAY PROJECT.....	146
CHINA AND RUSSIA HELD A JOINT NAVAL DRILL.....	148
SURİYE KRİZİNDE YENİ TREND: EVE DÖNÜŞLER ÇOĞALMAKTA	150
A ROUNDTABLE ON KYRGYZSTAN'S PARTICIPATION IN THE EEU WAS HELD IN BISHKEK.....	152
RUSSIA INCREASED ITS INVESTMENTS IN THE US TREASURY SECURITIES	154
GERMANY INTENDS TO USE KAZAKHSTAN'S TRANSIT POTENTIAL IN TRADE WITH CHINA	156
ДҮНИЕЖҮЗІ ҚАЗАҚТАРЫНЫҢ V ҚҰРЫЛТАЙЫ АСТАНАДА ӨТТІ.....	158
MASSIVE ICEBERG BREAKS OFF THE ANTARCTIC ICE SHELF.....	160
PENSION ASSETS OF THE KAZAKH UAPF REACHED 7 TRILLION TENGE	162

YAYINLARIMIZ

ЖАРИЯЛАНЫМДАРЫМЫЗ	164
-------------------------	-----

**ҚР БҒМ ҒК «Р. Б. СҮЛЕЙМЕНОВ
АТЫНДАҒЫ ШЫҒЫСТАНУ ИНСТИТУ-
ТЫНЫҢ» ДИРЕКТОРЫ, ҚР ҰЛТТЫҚ
ҒЫЛЫМ АКАДЕМИЯСЫНЫҢ КОРРЕС-
ПОНДЕНТ-МҮШЕСІ, Ф.Ғ.Д., ПРОФЕС-
СОР ӘБСАТТАР ДЕРБІСӘЛІ**

**R. B. SÜLEYMENOV ŞARKİYAT
ENSTİTÜSÜ MÜDÜRÜ, KAZAKİSTAN
MİLLİ BİLİMLER AKADEMİSİ'NİN
MUHABİR ÜYESİ, PROF. DR.
ABSATTAR DERBİSALİ**

2017 жылдың қыркүйегінде Қазақстан шығыстану ғылым, білімінің майталманы, көрнекті ғалым, шығыс тілдеріндегі жазба дүниелер мен деректемелерді жинап зерттеуші, 2000-2013 жылдардағы Қазақстанның Бас муфтиі, Қазақстан мұсылмандары діни басқармасының, Орта Азия муфтилер кеңесінің төрағасы, исламтанушы, әдебиетші, тарихшы, ҚР Ұлттық Ғылым академиясының корреспондент-мүшесі, Қазақстан Республикасы Жоғары мектеп Ғылым Академиясының академигі, Р.Сүлейменов атындағы Шығыстану институтының директоры, филология ғылымдарының докторы профессор Әбсаттар Дербісәлі 70 жасқа толады.

Соған байланысты ғалымға арнайы жолығып, журналымызға сұхбат беруді сұраған едік. Ағамыз өтінішті құп алды.

Өзіңіз жайлы қысқаша айтып берсеңіз.

Şarkiyat bilimleri uzmanı, doğu dillerinde yazılı kaynakları derleyip araştırmalarını yapan bilim adamı, 2000-2013 yıllarında Kazakistan Baş Müftüsü, Kazakistan Müslüman Halkı Din İşleri İdaresi Başkanı, Orta Asya Müftüler Konseyi Başkanı, İslam bilgini, edebiyatçı, tarihçi, Kazakistan Cumhuriyeti Milli Bilimler Akademisi muhabir üyesi, Kazakistan Cumhuriyeti Yükseköğretim Bilimler Akademisi akademisyeni, R. B. Süleymenov Şarkiyat Enstitüsü Müdürü, Filoloji Bilimleri Doktoru, Prof. Dr. Absattar Derbisali Eylül 2017 yılında 70 yaşına girecektir. Bu vesileyle kendisiyle dergimiz için mülakat yapmayı istedik, teklifimizi memnuniyetle karşıladığı için kendisine çok teşekkür ediyor, Avrasya Araştırma Enstitüsü olarak kendisine sağlıklı uzun ömürler diliyoruz.

Kendiniz hakkında kısaca bilgi verir misiniz?

Мен Оңтүстік Қазақстан облысы Түлкібас ауданында 1947 жылдың 15 қыркүйегінде дүниеге келгенмін. 1969 ж. Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік педагогикалық университетін үздік бітірдім. 1970-1975 жж. Мәскеудегі КСРО ҒА Шығыстану институтында тағылымдамадан (стажировкадан) өтіп, аспирантурасын тамамдадым. 1975-1976 жж. Мароккодағы V Мұхаммад атындағы Корольдық университетінде, ал 1985-1986 жж. Тунистері Аз-Зайтуна университетінде тағылымдамадан өттім. 1977 ж. профессор Ю.Н. Завадовскийдің жетекшілігімен КСРО ҒА Шығыстану институтында кандидаттық диссертация қорғадым. 1986-1988 жж. Мәскеудегі Шығыстану институтының докторантурасында оқуымды (күндізгі бөлімде) жалғастырдым.

Аспирантураны аяқтағаннан соң Алматыға келіп, 1977-1997 жж. Қазақ мемлекеттік университетінде оқытушылықпен айналыстым. 1988 ж. Москвадағы Шығыстану институтында «VIII-XX ғғ. араб тілді Марокко сөз өнерінің эволюциясы» тақырыбы бойынша филология ғылымдары докторы ғылыми дәрежесін алу үшін диссертация қорғадым, ал 1989 ж. профессор атағы берілді.

Мен Қазақстандық арабистика негізін қаладым және еліміз өте мұқтаж парсы, түрік, урду, жапон, қытай, корей тілдерінен мамандар дайындауды ұйымдастырдым. Бұрынғы С.М. Киров, қазіргі әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде араб филологиясы кафедрасын (1984) құрып, оның алғашқы меңгерушісі, кейіннен 1989 ж. ҚазҰУ-да Шығыстану факультетін ұйымдастырып, оның тұңғыш деканы болдым. Менің жетекшілігімен 500-ден астам шығыстану мамандары, филоло-

МЕН ҚАЗАҚСТАНДЫҚ АРАБИСТИКА НЕГІЗІН ҚАЛАДЫМ ЖӘНЕ ЕЛІМІЗ ӨТЕ МҰҚТАЖ ПАРСЫ, ТҮРІК, УРДУ, ЖАПОН, ҚЫТАЙ, КОРЕЙ ТІЛДЕРІНЕН МАМАНДАР ДАЙЫНДАУДЫ ҰЙЫМДАСТЫРДЫМ.

BEN, KAZAKISTAN'DA ARAP ARAŞTIRMALARI OKULUNUN KURUCULARINDANIM VE ÜLKEMİZİN ÇOK İHTİYAÇ DUYDUĞU FARŞÇA, TÜRKÇE, URDUCA, JAPONCA, ÇİNCE VE KORE DİLİ UZMANLARINI YETİŞTİRME PROGRAMLARINI BAŞLATTIM.

15 Eylül 1947 tarihinde Güney Kazakistan bölgesinin Tülkibas ilçesinde doğdum. 1969 yılında Güney Kazakistan Devlet Pedagoji Üniversitesi'nden mezun oldum. 1970-1975'te Moskova'da SSCB Bilimler Akademisi Şarkiyat Enstitüsü'nde staj yaptım ve doktora çalışmalarında bulundum. 1975-1976 yıllarında Fas'ta Muhammed V Üniversitesi'nde, 1985-1986'da ise Tunus'ta Zeytune Üniversitesi'nde staj yaptım. 1977'de Profesör Y. N. Zavadovski'nin danışmanlığında SSCB Bilimler Akademisi Şarkiyat Enstitüsü'nde kandidat doktora tezimi savundum. 1986-1988'de Moskova'da Şarkiyat Enstitüsü'nde kandidatlık sonrası doktora eğitimi-me (tam zamanlı) devam ettim.

Doktorayı tamamlamanın ardından Almatı'ya geri döndüm ve 1977-1997 yılları arasında Kazak Devlet Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak çalıştım. 1988'de Moskova'da Şarkiyat Enstitüsü'nde "8-20. Yüzyıllar Arasındaki Fas Arapça Edebiyatının Gelişimi" konulu kandidatlık sonrası doktora tezimi savundum ve 1989'da profesör unvanı aldım.

Ben, Kazakistan'da Arap araştırmaları okulunun kurucularındanım ve ülkemizin çok ihtiyaç duyduğu Farşça, Türkçe, Urduca, Japonca, Çince ve Kore dili uzmanlarını yetiştirme programlarını başlattım. Eskiden S.M. Kirov, günümüzdeki Al-Farabi Kazak Milli Üniversitesi'nde Arap Filolojisi Bölümü'nü (1984) kurmuş olup bu bölümün ilk yöneticisi oldum ve sonradan 1989 yılında Al-Farabi Kazak Milli Üniversitesi'nde Şarkiyat Fakültesi'nin temelini atarak fakültenin ilk dekanı oldum. Yönetimim altında filoloji bilimleri doktorları dahil olmak üzere Doğu Araştırmaları dalında 500'den fazla uzman yetiştirildi. Kazakistan'da Doğu Araştırmalarının gelişmesine önemli bir katkı sağladığımı söyleyebilirim. Aynı zamanda, Kazak Devlet Üniversitesi'ne büyük

“

**ТҮРКИЯ БІЗГЕ НИЕТТЕС, БАУЫРЛАС
ЕЛ ДЕП ЕСЕПТЕЙМІН. ОЛ
ҚАЗАҚСТАННЫҢ ӨРКЕНДЕУІН,
ӘЛЕМДЕ ӨЗІНЕ ЛАЙЫҚ БИІК ОРЫН
АЛУЫНА ТІЛЕКТЕС.**

**BEN TÜRKİYE'Yİ DOST VE KARDEŞ
ÜLKE OLARAK GÖRÜYORUM.
ÇÜNKÜ TÜRKİYE, KAZAKİSTAN'IN
GELİŞMESİNİ VE MUHTEŞEM
YÜKSEKLİKLERE ULAŞMASINI
DİLEMEKTEDİR.**

”

гия ғылымдарының докторлары мен кандидаттары даярланды. Мұның барлығы Қазақстандағы шығыстану ілімінің дамуына қосқан сүбелі үлесім дер едім. Мен сондай-ақ Қазақ ұлттық университетіне энциклопедист-ғалым, қазақ жерінің ұлы перзенті Әбу Насыр әл-Фарабидің (870–950) есімін алуға қолқабыс тигіздім. 1995 ж. Қазақстан Республикасы Жоғары мектеп Ғылым Академиясының толық мүшесі болып сайландым.

Қызметім сан қырлы болды. 1997–2000 жж. Сауд Арабиясы Корольдігіндегі Қазақстан Республикасы елшілігінің кеңесшісі болдым. 1998 ж. маған «1-класты кеңесшісі» дипломатиялық дәрежесі берілді. 2000–2013 жж. аралығында Қазақстан Мұсылмандары діни басқармасының төрағасы, Бас мүфтиі, Орталық Азия мүфтилер Кеңесі төрағасы қызметін атқардым.

2013 ж. ҚР БҒМ Ғылым Комитеті Р.Б. Сүлейменов атындағы Шығыстану институтының директоры болып тағайындалдым. Осы кезден бастап, өзімді тұтастай ғылыми қызметке арнаумен келемін.

2017 жылы 31–мамырында ҚР Ұлттық Ғылым Академиясының жалпы сессиясында, конкурста, жабық дауыс беру нәтижесінде корреспондент-мүше болып сайландым.

Әртүрлі халықаралық конференцияларға қатысып, баяндамалар жасап тұрдым. Атап айтқанда, 1995 ж. Сеулдағы БҰҰ конференциясында, 2000 ж. ЮНЕСКО-ның Ташкент, 2001 ж. Катар, 2014 ж. Гренадада өткен Конгрестерінде, сонымен қатар, Жапония, Үндістан, Пәкістан, Сингапур, Қытай, Түркия, Йемен, Иран, Египет, Тунис, Марокко, Испания, Кипр, АҚШ, Германия және Англияның университеттері мен ғылым академиялары ұйымдастырған іс-шараларға қатыстым. Әлемдік және дәстүрлі дін басшыларының Мәскеудегі 2006 жылғы, Астанадағы 2003, 2006, 2009, 2012 жылдардағы съездеріне қатысып баяндамалар жасадым.

Шығыс жазба деректемелері, араб тілі мен

alim, Kazak topraklarında yetişmiş Ebu Nasr Al-Farabi'nin (870-950) adının verilmesi için çok çaba gösterdim. 1995'te Kazakistan Cumhuriyeti Yükseköğretim Bilimler Akademisi'ne tam üye seçildim.

Farklı devlet görevlerinde bulundum. 1997-2000 yıllarında Suudi Arabistan Krallığı'nda Kazakistan Cumhuriyeti Büyükelçiliği danışmanı olarak çalıştım. 1998'de şahsıma "1. Derece Danışman" diplomatik ünvanı verildi. 2000-2013 yıllarında Kazakistan Müslüman Halkı Din İşleri İdaresi Başkanı, Kazakistan Baş Müftüsü ve Orta Asya Müftüler Konseyi Başkanı görevlerinde bulundum.

2013'te Kazakistan Cumhuriyeti Bilim ve Eğitim Bakanlığı Bilim Komitesi R.B. Suleimenov Şarkiyat Enstitüsü müdürü olarak atandım. O

әдебиетінің өзекті мәселелері, араб-қазақ әдеби байланыстары, қазақ әдебиеті тарихының ерте кезеңі, ислам ғылымы тарихына арнаған 800-ден астам жарияланымдардың авторымын. Тек соңғы 3 жыл ішінде ғана 80-нен астам ғылыми еңбектерім жарық көрді.

Әл-фарабилер, сығнақилер, түркістанилер, исфиджаби-сайрамирлер, таразилер, сонымен қатар, қазақ жерінің Жәңді, Шелжі, Жікілі, Баласағұн тәрізді тағы да басқа қалалары мен кенттерінен шыққан ортағасырлық 205-ден астам ғылым саңлақтарының еңбектерін тауып, зерттеп, ғылыми айналымға енгіздім.

Бұл ретте Түркияның Сүлеймания, Базит, Миллет, Көпрүлү кітапханалары мен қол-

замандан бері бүтін hayatımı bilim uğruna harcadım. 31 Mayıs 2017 tarihinde Kazakistan Cumhuriyeti Milli Bilimler Akademisi genel oturumunda gerçekleşen gizli oylama sonucunda muhabir üye olarak seçildim.

Çeşitli uluslararası konferanslara katılarak sunumlar yaptım. 1995 yılında Seul'de BM konferansı, UNESCO'nun 2000 yılında Taşkent, 2001'de Katar, 2014'te Grenada'da düzenlenen kongrelerinde, ayrıca Japonya, Hindistan, Pakistan, Singapur, Çin, Türkiye, Yemen, İran, Mısır, Tunus, Fas, İspanya, Kıbrıs, ABD, Almanya ve İngiltere üniversiteleri ve bilim akademileri tarafından düzenlenen etkinliklere katıldım. 2006 yılında Moskova'da, 2003, 2006, 2009, 2012 yıllarında Astana'da gerçekleşen Dünya ve Geleneksel Din Liderleri Kongresi'ne bildiri ile katıldım.

Doğu yazı kaynakları, Arap dili ve edebiyatının çağdaş meseleleri, Arap-Kazak edebi bağları, Kazak edebiyatı tarihinin ilk dönemi ve İslam tarihi üzerine 800'den fazla yayın yaptım. Sadece son 3 yılda 80'den fazla bilimsel makalem yayınlanmıştır.

Al-Farabiler, Sıgnakiler, Türkistaniler, İsfidcabi-Sayramiler, Tarazilerin yanı sıra Kazak topraklarında bulunan Cend, Şelji, Jikil, Balasagun gibi diğer birçok şehir ve kentlerden çıkan 205'ten fazla ortaçağ bilim adamının eserlerini keşfederek bunlar üzerinde araştırmalar yaptım.

Bu noktada Türkiye'nin Süleymaniye, Beyazıt, Millet, Köprülü gibi çok değerli el yazması eserleri barındıran kütüphanelerinde çalıştım. Oradaki yazı kaynaklarını kullandığımı belirtmem gerekir.

Mirza Muhammet Haydar Duğlat'ın (1499-1551) "Cihanname" adlı eserini Kazakistan'da ilk kez (Berlin ve Kaşgar el yazmasına göre Çağatay Türkçesinden Kazakçaya çevirmiş olup metnin transkripsiyonunu yaptım, açıklamalar, yorumlar, giriş, kaynakça ve sözlüklerini yazdım) yayınladım. Bunun yanı sıra, Taraz şehrinde doğan ortaçağ bilgini, birçok önemli eserin yazarı Hibatullah at-Tarazi at-Türkistani'nin (1272-1333) eserini de Arapçadan çevirip yayınladım. ABD'nin Prin-

жазба қорларында жұмыс істедім. Сондағы жазба деректерді пайдаланғанды айтқан жөн.

Мырза Мұхаммед Хайдар Дулатидің (1499-1551) «Жаһан наме» поэмасын Қазақстанда алғаш рет (Берлин және Қашқар қолжазбасы бойынша) шағатай тілінен қазақ тіліне аударып, құрастырып, транскрипциясын жасап, аннотация, комментарийлері, кіріспе, сілтемелерді, сөздіктерін жазып) жарияладым. Сондай-ақ, Тараз қаласының тумасы, ортағасырлық белгілі ғалым, бірқатар маңызды еңбектің авторы – Хибатулла ат-Тарази ат-Түркістанидің (1272-1333) шығармасын да араб тілінен тәржімалап бастырдым.

АҚШ-тың Принстон университеті кітапханасындағы оның қолжазбасы негізінде ғалымның аталған еңбегін алғаш рет орыс тіліне аударып, ғылыми айналымға енгіздім.

ТМД шығыстанушы ғалымдары тарапынан көптеген жағымды пікір айтылған «Арабша-қазақша сөздік», Алматы–2016, 917 бет; екі томдық «Сұлтан аз-Заһир Бейбарыстың ғұмырнамасы (Сира)» Сұлтан аз-Заһир Бейбарыс» Алматы 2016 (1 том 364 бет), (2 том 374 бет) -2016); қазақ жерінде туған ортағасырлық ғалымы Хұсам ад-дин ас-Сығнакидің (1240 – 1314/17) «Ат-Тасдид фи шарх ат-Тамһид» атты классикалық шығармасы (арабша мәтіні 393 бет, қазақ тіліндегі кіріспесі 40 бет) секілді еңбектер менің рецензиялауымен шықты.

Мен ҚР мемлекеттік 14 университеті және 2 шетел университеттерінің құрметті профессоры және Каирдегі Халықаралық Араб тілі академиясының академигімін. 2016 ж. «Нұр-Мұбарак» Халықаралық Египет Ислам мәдениеті уни-

ҚЫЗМЕТІМ САН ҚЫРЛЫ БОЛДЫ. 1997-2000 ЖЖ. САУД АРАБИЯСЫ КОРОЛЬДІГІНДЕГІ ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЕЛШІЛІГІНІҢ КЕҢЕСШІСІ БОЛДЫМ. 1998 Ж. МАҒАН «1-КЛАСТЫ КЕҢЕСШІСІ» ДИПЛОМАТИЯЛЫҚ ДӘРЕЖЕСІ БЕРІЛДІ. 2000-2013 ЖЖ. АРАЛЫҒЫНДА ҚАЗАҚСТАН МҰСЫЛМАНДАРЫ ДІНИ БАСҚАРМАСЫНЫҢ ТӨРАҒАСЫ, БАС МҰФТИ, ОРТАЛЫҚ АЗИЯ МҰФТИЛЕР КЕҢЕСІ ТӨРАҒАСЫ ҚЫЗМЕТІН АТҚАРДЫМ.

FARKLI DEVLET GÖREVLERİNDE BULUNDUM. 1997-2000 YILLARINDA SUUDİ ARABİSTAN KRALLIĞI'NDA KAZAKİSTAN CUMHURİYETİ BÜYÜKELÇİLİĞİ DANIŞMANI OLARAK ÇALIŞTIM. 1998'DE ŞAHSİMA "1. DERECE DANIŞMAN" DİPLOMATİK ÜNVANI VERİLDİ. 2000-2013 YILLARINDA KAZAKİSTAN MÜSLÜMAN HALKI DİN İŞLERİ İDARESİ BAŞKANİ, KAZAKİSTAN BAŞ MÜFTÜSÜ VE ORTA ASYA MÜFTÜLER KONSEYİ BAŞKANI GÖREVLERİNDE BULUNDUM.

ceton Üniversitesi kütüphanesinde bulunan el yazmasını esas alarak bu eseri ilk kez Rusça'ya çevirdim.

BDT doğu bilimcileri tarafından birçok olumlu not alan "Arapça-Kazakça Sözlüğü" (Almaty, 2016, 917 sayfa); iki ciltli "Sultan az-Zahir Baybars Biyografisi (Sira)" (Almaty, 2016 (1.cilt, 364 sayfa), (2.cilt, 374 sayfa)); Kazak ortaçağ bilim adamı Husam ad-din as-Signaki'nin (1240 – 1314/17) "At-Tasdid fi Şerh at-Tamhid" adlı klasik eseri (Arapça metni 393 sayfa, Kazak dilinde yazılan giriş metni 40 sayfa) gibi eserleri değerlendirdim.

Kazakistan'ın 14 devlet üniversitesinin ve 2 yabancı üniversitenin fahri profesörü ve Kahire'deki Uluslararası Arap Dili Akademisi'nin akademisyeniyim. 2016'da "Nur Mubarak" İslam Kültürü Mısır Üniversitesi İslam çalışmaları üzerine özel Tez Kurulu Başkanı oldum.

Kazakistan Cumhuriyeti'nin kalkınmasına ve uluslararası işbirliğini güçlendirilmesine sağladığım katkılardan dolayı çeşitli ulusal ve uluslararası ödüller kazandım. SSCB Eğitim Bakanlığı Şeref Sertifikası (1984); Kazakistan'da Arap araştırmaları okulunun kurulmasına katkılarımдан dolayı Mısır'ın 1. derece "Bilim ve Sanat" nişanı; Kazakistan Cumhuriyeti "Feraset" nişanı; 2. derece "Pars" nişanı; Rusya'nın 1. derece "el-Fahr" nişanı; "Kazakistan Cumhuriyeti bağımsızlığının 10. yıldönümü" madalyası; "Kazakistan Cumhuriyeti Anayasası'nın 10. yıldönümü" madalyası; "Astana'nın 10. yıldönümü" madalyası; "Kazakistan Cumhuriyeti bağımsızlığının 20. yıldönümü" madalyası; "Kazakistan Cumhuriyeti bağımsızlığının 25. yıldönümü" madalyası ve "Kazakistan Cumhuriyeti biliminin gelişmesine katkılarından dolayı" nişan ile ödüllendirildim. Tülkibas ilçesi ve Güney Kazakistan bölgesinin fahri vatandaşıyım.

верситеті жанындағы исламтану бойынша мамандырылған арнайы Диссертациялық кеңестің төрағасымын.

Қазақстан Республикасын дамытуда және халықаралық ынтымақтастықты нығайтуға қосқан үлесім үшін әртүрлі республикалық және халықаралық марапаттарға ие болдым, олардың ішінде: КСРО Халыққа білім беру министрлігінің Құрмет грамотасы (1984 ж.); Қазақстандағы шығыстану мектебінің негізін қалағаным үшін Египеттің I дәрежелі «Ғылым және өнер» ордені; ҚР-ның «Парасат» Ордені; II дәрежелі «Барыс» Ордені; Ресейдің I дәрежелі «аль-Фахр» ордені; «Қазақстан Республикасы тәуелсіздігінің 10 жылдығы» мерекелік медалі; «Қазақстан Республикасы Конституциясының 10 жылдығы»

**ЖАСТАР ТЕРЕҢ
БІЛІМ-ДІ БОЛУМЕН
ҚАТАР, ТАЗА ЖҮРЕКТІ
ИМАНДЫ БОЛҒАН
ЖӨН. ЖАЛЫНДАҒАН
ЖАС ШАҒЫҢНАН
БАСТАП, ОСЫ ҚОС
ҚАҒИДАНЫ ҚАТАР
ҰСТАСАҢ, КЕМЕЛДЕНГЕН
ШАҒЫҢДА АДАМИ
ҚАСИЕТІҢ КӘМІЛ
БОЛМАҚ.**

GENÇLER BİLGİ KAZANMANIN YANI SIRA İYİ AHLÂK SAHİBİ, YÜREĞİ İMAN DOLU BİR İNSAN OLMALI. GENÇLİĞİNDEN BERİ BU İKİ KURALA UYARAK HAYAT GEÇİRİRSEN, KEMALE ERDİĞİN ZAMAN İNSANI "İNSAN" YAPAN ÖZELLİKLERE SAHİP OLACAKSIN.

Kendim hakkında bu kadar bilgi vermem yeterli olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti, Kazakistan'ın bağımsızlığını ilk tanıyan ülkedir ve ilk andan bugüne de-ğün Kazakistan'a çeşitli alanlarda destek olmaktadır. Günümüzde Türkiye-Kazakistan ilişkilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Orta Asya, Türk dış politikasında stratejik önem taşımaktadır. Bu bölgede Ankara'nın özellikle dikkat ettiği ülkelerden biri, ortak tarih, kültür ve dil kökenine sahip Kazakistan Cumhuriyetidir. Buna karşılık Kazakistan uluslararası konumunun güçlendirilmesine özel önem vermektedir. Bu doğrultuda Kazakistan Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbayev'in Doğu ülkeleri ile işbirliğinin gelişmesine yönelik girişimi önemli bir rol oynamaktadır. Türkiye ile işbirliği, bu

мерекелік медалі; «Астананың 10 жылдығы» мерекелік медалі; «ҚР тәуелсіздігінің 20 жылдығы», «ҚР тәуелсіздігінің 25 жылдығы» мерекелік медальдары, «Қазақстан Республикасы ғылымын дамытуға сіңірген еңбегі үшін» төсбелгісімен марапатталдым. Түлкібас ауданы және Оңтүстік Қазақстан облысының құрметті азаматымын.

Өмірдеректерім қысқаша осындай.

Түркия Республикасы Қазақстанның тәуелсіздігін алғаш мойындап, осы уақытқа дейін Қазақстанға түрлі салаларда қолдау көрсетіп келе жатқан ел. Екі жұрт арасындағы қазіргі қатынастарды қалай бағалайсыз?

САЛТ-ДӘСТҮРЛЕРІМІЗ ӨЗІМІЗБЕН МӘңГІЛІК ҚАЛУЫ ҚАЖЕТ. МАҚАЛАСЫНЫҢ ТҮЙІНІНДЕ ЕЛБАСЫ: «АМАН ҚАЛУЫМЫЗ ҮШІН – ӨЗГЕРУІМІЗ КЕРЕК. ОЛАЙ БОЛМАҒАН ЖАҒДАЙДА ОЛ ТАРИХ ТОПЫРАҒЫНЫҢ АСТЫНДА ҚАЛАДЫ» ДЕП КЕРЕМЕТ АЙТҚАН.

GELENEKLERİMİZ SON-SUZA KADAR BİZİMLE KALMALIDIR. MAKALESİNDE CUMHURBAŞKANIMIZ ŞUNLARI SÖYLÜYOR: "HAYATTA KALMAK İÇİN DEĞİŞMELİYİZ. AKSİ TAKDİRDE, TARİHİN TOPRAĞI ALTINDA KALACAKTIR".

politikanın en önemli alanlarından biridir.

Kısa bir süre içinde ülke, İslami gelenekleri ve Avrupa standartlarını bir araya getiren uygar ve çağdaş bir devlet haline gelmiştir. Bununla birlikte, Türkiye etnik kökeninin Kazak bozkırlarındaki Seyhun nehri dolaylarında yaşayan Oğuz Türklerine dayandığını ve atalarının bugünkü Kazakistan topraklarından Anadolu'ya doğru akın ettiklerini unutmamıştır.

Seyhun nehrinin kıyısında yer alan Yenikent şehri, 10. yüzyılda günümüz Türklerinin ataları olan Oğuz Devletinin başkenti ve büyük bir ticaret merkezi olmuştur. Türk kardeşlerimiz Anadolu'ya Seyhun nehri dolaylarından göçmüşlerdir. Bu nedenle Türk aydınları Kazakistan'ı Atayurt, Türkiye'yi ise Anayurt olarak nitelendirirler. Kazakistan top-

Орталық Азия – түрік сыртқы саясатының стратегиялық бел ортасы. Осы өңірдегі Анкараның баса назар аударатын елдерінің бірі – ортақ тарихы, мәдениеті мен тілі байланыстыратын – Қазақстан Республикасы. Өз кезегінде, Қазақстан өзінің халықаралық ұстанымын нығайтуға айрықша назар аударады. Осы жерде Қазақстан Президенті Н.Ә. Назарбаевтың Шығыс елдерімен ынтымақтастығын дамытудағы бастамасы маңызды рөл атқарады. Бұл саясаттың маңызды бағыттарының бірі – Түркиямен ынтымақтастық.

Тарих ауқымында аз ғана уақыт ішінде, бұрын артта қалған аграрлық ел – ислам дәстүрлері мен еуропалық стандарттарды үйлестірген заманауи өркениетті мемлекетке айналды. Соған қарамастан, Түркия тарихи тұптамасы қазіргі Қазақ даласындағы Сырдария алқабы екендігі, түркі-оғыз аталары Анатолия мен әлемдік тарих беттеріне барар жолын осы жақтан бастағанын ұмытпаған.

Иә, Сыр бойындағы Женкент қаласы X ғасырда осы күнгі түріктердің арғы аталары оғыздар мемлекетінің астанасы және ірі сауда орталығы еді. Сондықтан да түрік бауырларымыз Анатолияға (Анадолыға) осы Сыр бойынан кеткен. Сол себепті де түрік зиялыларының Қазақстанды Ата жұрт (Ата юрт), Түркияны Ана жұрт (Ана юрт) деп айтатыны да сондықтан. Түріктің парасатты перзенттері қазақ жеріне табандары тиісімен ең әуелі Түркістанға барып, Қожа Ахмет Ясауи (1093–1166) баба кесенесіне зиярат ететінін көріп, куәсі болып жүрміз.

Қожа Ахмет Ясауи демекші, ізгілік пен жауыздық, парасат пен ғарасат махаббат пен ғазауат, өмір мен өлімнің мәні туралы жыр-

ҚАЗАҚСТАН МЕН ТҮРІК РЕСПУБЛИКАСЫ АРАСЫНДАҒЫ ЫНТЫМАҚТАСТЫҚ ТУРАЛЫ КЕЛІСІМШАРТҚА 1991 ЖЫЛДЫҢ 15 НАУРЫЗЫНДА ҚОЛ ҚОЙЫЛҒАН. КЕЛІСІМШАРТТА МӘДЕНИЕТІ, ТІЛІ, РУХАНИ МҰРАСЫ МЕН ДӘСТҮРЛЕРІ ОРТАҚ ХАЛЫҚТАРДЫҢ ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ НЕГІЗДЕ САЯСИ, САУДА-ЭКОНОМИКАЛЫҚ, ҒЫЛЫМИ-ТЕХНИКАЛЫҚ, ЭКОЛОГИЯЛЫҚ, МӘДЕНИ, ГУМАНИТАРЛЫҚ, АҚПАРАТТЫҚ ЖӘНЕ ДЕ БАСҚА САЛАЛАРДАҒЫ ӨЗАРА ТИІМДІ ЫНТЫМАҚТАСТЫҒЫН ӘРІ ҚАРАЙ КЕҢЕЙТУ ЖӘНЕ ТЕРЕҢДЕТУДЕГІ ХАЛЫҚТАРДЫҢ ТАЛПЫНЫСЫ КӨРІНІСІН ТАПҚАН.

KAZAKISTAN VE TÜRKİYE CUMHURİYETİ ARASINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI 15 MART 1991 TARİHİNDE İMZALANMIŞTIR. ANLAŞMADA ORTAK KÜLTÜR, DİL, MANEVİ MİRAS VE GELENEKLERİ PAYLAŞAN HALKLARIN UZUN VADELİ SİYASİ, TİCARİ-EKONOMİK, BİLİMSSEL-TEKNİK, ÇEVRESEL, KÜLTÜREL, İNSANİ VE DİĞER ALANLARDA KARŞILIKLI İŞBİRLİĞİNİN DAHA DA GENİŞLETİLMESİ VE DERİNLEŞTİRİLMESİNDE HALKLARIN ÇABALARI YANSIMIŞTIR.

raklarına gelen Türk vatandaşlarının her şeyden önce Türkistan'a gidip Hoca Ahmet Yesevi (1093-1166) türbesini ziyaret ettiklerini görüyoruz.

Erdem ve kötülük, feraset ve mahşer, aşk ve gaza, ölüm ve yaşamın anlamı hakkında şiirler yazan Türk tasavvuf şairi Yunus Emre (13. yüzyıl sonu – 1320/21), kendisini Hoca Ahmet Yesevi'nin öğrencisi saymıştır. Bu nedenle, Ahmet Yesevi gibi Yunus Emre de iki kardeş millet için ortak şairdir.

Türkiye, 16 Aralık 1991 tarihinde Kazakistan'ın bağımsızlığını tanıyan ilk ülke olmuş ve iki ülke arasında diplomatik ilişkiler 2 Mart 1992'de tesis edilmiştir.

Kazakistan ve Türkiye Cumhuriyeti arasında İşbirliği Anlaşması 15 Mart 1991 tarihinde imzalanmıştır. Anlaşmada ortak kültür, dil, manevi miras ve gelenekleri paylaşan halkların uzun vadeli siyasi, ticari-ekonomik, bilimsel-tekni, çevresel, kültürel, insani ve diğer alanlarda karşılıklı işbirliğinin daha da genişletilmesi ve derinleştirilmesinde halkların çabaları yansımıştır.

Böylece, birçok tarihsel koşullara bağlı olarak birbirlerinden uzaklaşan Kazakistan ve Türkiye, 20. yüzyılın sonunda eski ilişkilerini yeniden kurmuşlardır. Cumhurbaşkanı N. Nazarbayev, Türkiye'nin eski Başbakanı Ahmet Davutoğlu ile Şubat 2016 yılında gerçekleşen görüşmede, "Bağımsızlığımızın ilk yıllarından itibaren kardeş halkların yakınlaşması adına her türlü çabayı gösteriyoruz. Bu dönem içinde Kazakistan ve Türkiye arasındaki yıllardır kopuk olan ilişkileri yeniden onardık" şeklinde açıklamalarda bulunmuştur.

Bu nedenle, yeni tarihsel koşullarda Kazakistan, hem ikili hem de çok taraflı düzeyde Türkiye ile işbirliğinin tüm potansiyelini kullanma konusunda ilgi duymaktadır. Son 25 yılda

лар жазған ортағасырлық көрнекті түрік гуманисі, сопы ақын Юнус Емре (13 ғасырдың соңы – 1320/21) өзін Қожа Ахмет Ясауидің шәкірті, ізбасары санаған. Сондықтан ол Қожа Ахмет Ясауи секілді бауырлас екі халыққа ортақ саналады.

Түркия 1991 жылдың 16 желтоқсанында бірінші болып Қазақстанның тәуелсіздігін мойындап, 1992 жылдың 2 наурызында дипломатиялық қарым-қатынас орнатқандығы да жайдан жай емес.

Қазақстан мен Түрік Республикасы арасындағы ынтымақтастық туралы келісімшартқа 1991 жылдың 15 наурызында қол қойылған. Келісімшартта мәдениеті, тілі, рухани мұрасы мен дәстүрлері ортақ халықтардың ұзақ мерзімді негізде саяси, сауда-экономикалық, ғылыми-техникалық, экологиялық, мә-

**ЖАҢА ТАРИХИ
ЖАҒДАЙДА ҚАЗАҚСТАН
ЕКІ ЖАҚТЫ НЕГІЗДЕ ДЕ
ӘРЕКЕТТЕСЕ ОТЫРЫП,
КӨП ЖАҚТЫ НЕГІЗДЕ
ДЕ ТҮРКИЯМЕН
ЫНТЫМАҚТАСТЫҚТЫҢ
БҮКІЛ КӨПЖОСПАРЛЫ
ӘЛЕУЕТІН МОЛЫНАН
ҚОЛДАНУҒА МҮДДЕЛІ.
ӨТКЕН ШИРЕК ҒАСЫР
ІШІНДЕ, ЖОҒАРЫ
ДӘРЕЖЕДЕГІ НӘТИЖЕЛІ
БАЙЛАНЫСТАР
ҮЗІЛГЕН ЖОҚ, ҰЗАҚ
МЕРЗІМДІ ЕКІ ЖАҚТЫ
ЫНТЫМАҚТАСТЫҚТЫҢ
ІРГЕСІН ҚАЛАҒАН
КӨПТЕГЕН МАҢЫЗДЫ
МЕМЛЕКЕТАРАЛЫҚ
КЕЛІСІМШАРТТАРҒА
ҚОЛ ҚОЙЫЛДЫ.**

üst düzey ilişkiler kopmamış ve uzun vadeli ikili işbirliğinin temelini atan bir dizi önemli devletlerarası anlaşmalar imzalanmıştır.

Kazakistan ve Türkiye, ortak geçmiş, dil, din ve kültürü paylaşmakla beraber benzer değerler sistemine de sahiptirler. Bu değerleri geliştirmek isteyen Kazak ve Türk vatandaşları sayısının artması, Avrasya bölgesindeki istikrara katkıda bulunmaktadır. Dolayısıyla, kültürel ve insani alandaki ortak eylemler de güçlendirilmektedir. Kazak-Türk ilişkilerinin daha da genişletilmesi ve bu ilişkilere yeni bir içerik kazandırılması, iki ülkenin uzun vadeli stratejik çıkarları doğrultusunda Avrasya işbirliğinin önemli faktörleridir. Türk dünyası arasındaki bağlarını güçlendirilmesinin, Avrasya birliğine karşı olmadığı, tersine olumlu etki yarattığı artık günümüz

дени, гуманитарлық, ақпараттық және де басқа салалардағы өзара тиімді ынтымақтастығын әрі қарай кеңейту және тереңдетудегі халықтардың талпынысы көрінісін тапқан.

Осылайша, түрлі тарихи жағдайлармен бір-бірінен қол үзіп қалған Қазақстан мен Түркия XX ғасыр аяғында ежелгі қарым-қатынастарын қалпына келтірді. Елбасы Н.Ә. Назарбаев Түркияның бұрынғы Премьер-министрі Ахмет Давутоглумен 2016 жылғы ақпандағы кездесуінде: «Егемендігіміздің алғашқы күнінен бастап, біздің бауырлас халықтарымыздың жақындасуына бар күшімізді салудамыз. Осы жылдары етене араласып, Қазақстан мен Түркия арасындағы көптеген жылдарға үзіліп қалған байланысымызды қалпына келтірдік», – деп айрықша атап өтті.

Сондықтан, жаңа тарихи жағдай-

YENİ TARİHSEL KOŞULLARDA KAZAKISTAN, HEM İKİLİ HEM DE ÇOK TARAFLI DÜZEYDE TÜRKİYE İLE İŞBİRLİĞİNİN TÜM POTANSİYELİNİ KULLANMA KONUSUNDA İLGİ DUYMAKTADIR. SON 25 YILDA ÜST DÜZEY İLİŞKİLER KOPMAMIŞ VE UZUN VADELİ İKİLİ İŞBİRLİĞİNİN TEMELİNİ ATAN BİR DİZİ ÖNEMLİ DEVLETLERARASI ANLAŞMALAR İMZALANMIŞTIR.

”

gerçeğidir.

Yukarıda 13 yıl din hizmetinde bulunduğumu söylemiştim. 2000 ve 2005 yıllarında din kongrelerinde Türkiye'nin Diyanet İşleri Başkanının önerisiyle 2 kez (Saraybosna, Kıbrıs) Avrasya İslam Şurası Başkan Birinci Yardımcısı olarak seçildim. Dini konularda her zaman istişarede bulunuyorduk. Müslüman ülkelerin dini birliği ve dayanışmasını ön plana çıkardık. Türk meslektaşlarım olan Mehmet Nuri Yılmaz, Ali Bardakoğlu, Mehmet Görmez beyleri hep saygı ve minnetle hatırlıyorum.

Ben Türkiye'yi dost ve kardeş ülke olarak görüyorum. Çünkü Türkiye, Kazakistan'ın gelişmesini ve muhtemelen yüksekliklere ulaşmasını dilemektedir.

Ülkemizin ekonomik krizde olduğu geçen yüzyılın 90'lı yıllarında Türkiye, kendi yüksek öğretim kurumlarında

да Қазақстан екі жақты негізде де әрекеттесе отырып, көп жақты негізде де Түркиямен ынтымақтастықтың бүкіл көпжоспарлы әлеуетін молынан қолдануға мүдделі. Өткен ширек ғасыр ішінде, жоғары дәрежедегі нәтижелі байланыстар үзілген жоқ, ұзақ мерзімді екі жақты ынтымақтастықтың іргесін қалаған көптеген маңызды мемлекетаралық келісімшарттарға қол қойылды.

Қазақстан мен Түркияның ортақ тарихи өткені, тіл, дін және мәдениетінің туыстығымен қоса, құндылықтар жүйесінің де ұқсастығы бар. Осы құндылықтарды дамытуды тілейтін қазақстандық және түрік азаматтары санының өсімін бүкіл Еуразия аумағындағы тұрақтылыққа қосқан үлесі деп білеміз. Осыдан келіп, мәдени-гуманитарлық саладағы бірлескен әрекеттер де сомдалады. Қазақстандық-түрік қатынастарын онан әрі қарқындату, оларға жаңа мазмұн беру екі елдің ұзақ мерзімді стратегиялық мүдделеріне сәйкес және еуразиялық ынтымақтастықтың маңызды факторы болып отыр. Түркі әлемінің нығаюы кең еуразиялық бірлесуге кереғар емес, қайта оған игі әсерін тигізетіні – қазіргі заман шындығы.

Мен жоғарыда 13 жыл дін қызметінде болғанымды айттым. 2000 және 2005 жылдары діни съездерде Түркияның дін басшысының ұсынысымен 2 рет (Сараево және Кипр) Еуразия Ислам шурасы төрағасының бірінші орынбасары болып сайландым. Біз діни мәселелерде үнемі ақылдасып, кеңесіп отырдық. Мұсылман елдерінің діни ынтымағы мен бірлігін бірінші кезекке қойдық. Мен әрдайым Түркиялық әріптестерім Мехмет Нури Йылмаз, Әли Бардакоғлы, Мехмет Гөрмездерді үнемі ризашылық сезіммен еске алып отыра-

www.akorda.kz

**ЕЛБАСЫМЫЗ
Н.Ә. НАЗАРБАЕВТЫҢ
«БОЛАШАҚҚА БАҒДАР:
РУХАНИ ЖАҒҒЫРУ»
АТТЫ БАҒДАРЛАМАЛЫҚ
МАҚАЛАСЫНДА
ҰЛТТЫҚ КОДТЫҢ
РУХАНИ ҚҰРАМДАС
БӨЛІКТЕРІНІҢ
ҚЫРЛАРЫ, ОНЫ
НЫҒАЙТУ ЖОЛЫНДАҒЫ
МӘСЕЛЕЛЕР,
ӨРКЕНИЕТТІҢ ДАҒҒЫЛ
ЖОЛЫНАН АРТТА
ҚАЛМАУ ҮШІН САЛТ-
ДӘСТҮРЛЕРДІҢ ЖАҚСЫ
ЖАҚТАРЫН ЖАҒҒЫРТУ
МӘСЕЛЕЛЕРІ
ҚОЗҒАЛҒАН.**

binlerce Kazakistanlı gencin eğitim almalarına imkan sağladı. Biz bunu asla unutmayacağız. Halihazırda da Kazak gençleri Türkiye'nin çeşitli dini eğitim kurumlarında eğitim almaktadırlar. Yani bu konuda da Kazakistan, Türkiye'ye güvenle bakıyor.

Dini hizmetlerde bulunduğum zaman Türkiye'nin devlet başkanları ile birkaç kere görüşmüştüm. Bir seferinde, Sayın Abdullah Gül Astana'ya resmi ziyaret yapmıştı. Cuma günüydü. Cuma namazına Sayın Abdullah Gül'ün gelebileceği ile ilgili bir haber geldi. Cuma Hutbesi'nin tamamlanması esnasında Cumhurbaşkanı camiye girdi. Türkiye'nin şimdiki Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Görmez

мын.

Түркия бізге ниеттес, бауырлас ел деп есептеймін. Ол Қазақстанның өркендеуін, әлемде өзіне лайық биік орын алуына тілектес.

Түркия өткен ғасырдың 90 жылдары еліміз экономикалық қиналыста болған кезде, өзінің жоғары оқу орындарында мыңдаған қазақ жастарын оқытып берді. Біз оны ұмытпаймыз.

Қазір де Түркияның түрлі діни оқу орындарында да қазақ жастары білім жетілдіруде, яғни Қазақстан осы салада да Түркияға үлкен сенім білдіріп отыр.

«Сенім білдіріп отыр демекші» Дін қызметінде жүргенде Түркияның мемлекет басшыларымен бірнеше рет кездестім. Бірде Астанаға ресми сапармен Абдулла Гүл мырза келді. Күн жұма еді. Жұма намазға Абдулла Гүл мырза келуі мүмкін деген хабар жетті. Сонымен жұма уағызы бітер сәтте Президент қақпадан кіре берді. Қасында осы күнгі Түркияның дінбасысы Мехмет Гөрмез де бар. Намаздан соң Түркияға, түрік бауырларымызға Абдулла Гүлдің жеке басына Алла Тағаладан тілек тілеп бата бердім.

Түркия президентімен келесі кездесу Түркістанда болды. Онда Н.Ә. Назарбаев та бірге келді. Кесенені аралап, ойшыл, дана, бүкіл түркі дүниесінің мақтанышы, ақын Қожа Ахмет Ясауиге Құран оқып, дұға жасалған соң Абдулла Гүл мырзамен сұхбат болды. Ол өзінің қазақ еліне, Қазақстанға, Елбасы Н.Ә. Назарбаевқа деген ыстық ықыласы мен сүйінішін білдіргені есімде.

Содан тағы бірде Стамбұлда өтетін халықаралық ғылыми, діни конференцияға шақырылдым. Менің Стамбұлға келгенімді естіген Абдулла Гүл мырза Президент орда-

CUMHURBAŞKANI SAYIN NURSULTAN NAZARBAYEV'İN "GELECEĞE DOĞRU: MANEVİ UYANIŞ" İSİMLİ MAKALESİNDE MİLLİ KODUN MANEVİ BİLEŞENLERİ, MİLLİ KİMLİĞİN GÜÇLENDİRİLMESİ İLE İLGİLİ SORUNLAR VE ÇAĞDAŞ UYGARLIĞIN GERİSİNDE KALMAMAK İÇİN GELENEKLERİMİZİN MODERNİZASYONU KONULARI GÜNDEME GETİRİLMİŞTİR. AYNI ZAMANDA MAKALDE MİLLETİN DÜŞÜNCE YAPISININ ÖNEMLİ UNSURLARININ KORUNARAK MİLLİ BİLİNCİN UFUKLARININ GENİŞLETİLMESİ GEREKLİLİĞİ ORTAYA KONMUŞTUR.

”

de yanındaydı. Namaz vaktinden sonra Allah'tan Türkiye'yi, Türk kardeşlerimizi ve sayın Abdullah Gül'ü korumasını için dua ettim.

Türkiye Cumhurbaşkanı ile bir sonraki görüşmemizi Türkistan'da gerçekleştirmiştik. Sayın Nursultan Nazarbayev ile beraber gelmişlerdi. Türk dünyasının gururu olan Hoca Ahmet Yesevi'nin türbesini ziyaret edip dua ettikten sonra sayın Abdullah Gül ile görüştü. Abdullah Gül'ün Kazak halkına, Kazakistan'a ülke Cumhurbaşkanı olarak Nazarbayev'e hürmet ettiğini hatırlıyorum.

Bir gün İstanbul'da düzenlenen uluslararası bilimsel ve dini konferansa davet edilmiştim. İstanbul'a geldiğimi duyan Sayın Abdullah Gül, beni Cumhurbaşkanlığı Sarayı'na davet ederek saygıyla selamladı ve özel bir görüşme yaptı. Ben bunu Kazakistan'a, Kazak halkına ve ortak asil dinimize karşı saygı olarak kabul ettim. Gerçekten de öyleydi.

Birkaç yıl geçti. Türkiye'nin günümüz Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan, İstanbul'da İslam Şurası kongresine gelerek herkesle ayrı ayrı konuştu. Bunu büyük bir onur olarak gördüm. Allah'tan Türkiye'yi, Türk halkını ve devlet başkanını korumasını dileyerek dua ettim.

Türkiye'nin dini liderlerin katılımıyla 2009 yılında Hanefi mezhebinin kurucusu Ebu Hanîfe Numân bin Sabit bin Zûât bin Mâh'ın 1350. yıldönümü nedeni ile bir uluslararası bilimsel-pratik konferans düzenledik. Bu konferansa Almatı'da bulunan Yabancı Diller ve Mesleki Kariyer Üniversitesi Rektörü Prof. Sabri Hizmetli ve Prof. Hamza Oktan bildirileriyle katıldılar.

2006 yılında Türk din ve kamuya mal olmuş kişileri, mübarek Ramazan ayında Kazakistan Müslümanlarına Peygamberimiz Hz. Muhammed'in

сына шақырып, арнайы қабылдап, сұхбаттасып ерекше құрмет көрсетті. Бұны мен Қазақстанға, қазақ халқына, ортақ асыл дінімізге көрсетілген құрмет деп қабылдадым. Ол шындығында да солай еді.

Арада біраз жылдар өтті. Түркияның қазіргі Президенті Режеп Тайип Ердоған мырза Стамбұлда, Ислам шурасының кезекті құрылтайына келіп, құттықтап, әрқайсымызбен жүздесіп, сөйлесіп, пікірлесті. Бұны да үлкен құрмет деп санадым. Түркияға, Түрік халқына, мемлекет басшысына Жаратушы Иемізден тілек тілеп бата бердік.

Түркияның дін қайраткерлерінің қатысуымен 2009 жылы Ханафи мазхабының негізін салушы Хазіреті Нуғман ибн Сабит Әбу Ханифаның туғанына 1350 жыл өтуіне байланысты халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция өткіздік. Оған Алматыдағы әлем тілдері және іскерлік карьеры университетінің ректоры, профессор Сабри Хизметли және профессор Хамза Октан мырзалар қатысып, баяндама жасады.

2006 жылы түркиялық дін және қоғам қайраткерлері қасиетті рамазан айында Қазақстан мұсылмандарына пайғамбарымыз хазреті Мухаммедтің (с.ғ.с) бір тал сақалын сый етті. Бұл олардың қазақ халқына деген ерекше сый-құрметі еді.

Қазақстан-Түркия қатынасы дегенде осы жайттерді де атап кеткенді жөн көріп, осы мәліметтерге де арнайы тоқталып отырмын.

Елбасымыз Нұрсұлтан Назарбаевтың «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» атты мақаласында ұлттық болмысымызға қатысты көптеген құнды ой-пікірлер айтылған. Мақалаға қатысты ой-пікірлеріңіз-

ТҮРКИЯ ӨТКЕН ҒАСЫРДЫҢ 90 ЖЫЛДАРЫ ЕЛІМІЗ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ҚИНАЛЫСТА БОЛҒАН КЕЗДЕ, ӨЗІНІҢ ЖОҒАРЫ ОҚУ ОРЫНДАРЫНДА МЫҢДАҒАН ҚАЗАҚ ЖАСТАРЫН ОҚЫТЫП БЕРДІ. БІЗ ОНЫ ҰМЫТПАЙМЫЗ.

ҮЛКЕМІЗІН ЭКОНОМІК КРІЗДЕ ОЛДУҒУ ГЕЧЕН YÜZYILIN 90'LI YILLARINDA TÜRKİYE, KENDİ YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMLARINDA BİNLERCE KAZAKİSTANLI GENCİN EĞİTİM ALMALARINA İMKAN SAĞLADI. BİZ BUNU ASLA UNUTMAYACAĞIZ.

(s.a.v.) bir tutam sakalını hediye etti. Bu, onların Kazak halkına gösterdiği fevkalade itibardı.

Kazakistan ve Türkiye ilişkilerine değinildiğinde bu durumların belirtilmesinin doğru olduğunu düşünerek bu konular üzerinde durmak istedim.

Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbayev'in "Geleceğe Doğru: Manevi Uyanış" isimli makalesinde milli kimliğimiz açısından birçok önemli fikirlere değinilmiştir. Makale hakkında görüşlerinizi paylaşabilir misiniz?

Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbayev'in "Geleceğe Doğru: Manevi Uyanış" isimli makalesinde milli kodun manevi bileşenleri, milli kimliğini güçlendirilmesi ile ilgili sorunlar ve çağdaş uygarlığın gerisinde kalmamak için geleneklerimizin modernizasyonu konuları gündeme getirilmiştir. Aynı zamanda makalede milletin düşünce yapısının önemli unsurlarının korunarak milli bilincin ufuklarının genişletilmesi gerekliliği ortaya konmuştur.

Hiç bir millet kendi kültürel kodu olmadan tarihi atılım yapamaz. Bu nedenle maneviyat, siyasi ve ekonomik gelişimin temel taşı olmalıdır. Hayat, sadece siyaset ve ekonomiden ibaret değildir. Çok eski zamanlardan beri Kazakistan insanlarına özgü olan manevi değerlerimizi geliştirmemiz lazım. Bizim gerçek zenginliğimiz, ahlak, merhamet ve misafirperverliğimizdir. Manevi geçmişimizi hiç unutmadan kültürel zenginliklerimizi geliştirmeliyiz ve bu, milli kimliğimize dayanmalıdır.

Elbette, manevi uyanış kavramı milli bilincin değişmesini de beraberinde taşımaktadır. Burada dikkat çekici iki nokta vardır. İlk olarak, milli bilinç çerçevesinde bir değişim. İkinci ola-

бен бөліссеңіз.

Елбасымыз Н.Ә. Назарбаевтың «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» атты бағдарламалық мақаласында ұлттық кодтың рухани құрамдас бөліктерінің қырлары, оны нығайту жолындағы мәселелер, өркениеттің даңғыл жолынан артта қалмау үшін салт-дәстүрлердің жақсы жақтарын жаңғырту мәселелері қозғалған.

Мақалада ұлттық ділдің маңызды қырларын сақтай отырып, ұлттық сана-сезімінің көкжиегін кеңейту қажеттігі атап өтілген.

rak, bazı özelliklerini değiştirirken milli kimliğini esasını korumak. Cumhurbaşkanı tarihi mirası koruyarak atalarımızın bize bıraktığı bütünlüğümüzü, kimliğimizi ve ülkemizin gücünü anlamamızı ister.

Geleneklerimiz sonsuza kadar bizimle kalmalıdır. Makalesinde Cumhurbaşkanımız şunları söylüyor: “Hayatta kalmak için değişmeliyiz. Aksi takdirde, tarihin toprağı altında kalacaktır”.

Cumhurbaşkanı Sayın Nazarbayev’in bu söyledikleri Kuran-ı Kerim’in Ra’d suresindeki mübarek ayetlerde yer almaktadır. 11.

ТҮРКИЯНЫҢ ҚАЗІРГІ ПРЕЗИДЕНТІ ЕРЕЖЕП ТАЙИБ ЕРДОҒАН МЫРЗА СТАМБҰЛДА, ИСЛАМ ШУРАСЫНЫҢ КЕЗЕКТІ ҚҰРЫЛТАЙЫНА КЕЛІП, ҚҰТТЫҚТАП, ӘРҚАЙСЫМЫЗБЕН ЖҮЗДЕСІП, СӨЙЛЕСІП, ПІКІРЛЕСТІ. БҰНЫ ДА ҮЛКЕН ҚҰРМЕТ ДЕП САНАДЫМ. ТҮРКИЯҒА, ТҮРІК ХАЛҚЫНА, МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫНА ЖАРАТУШЫ ИЕМІЗДЕН ТІЛЕК ТІЛЕП БАТА БЕРДІК.

TÜRKİYE'NİN GÜNÜMÜZ CUMHURBAŞKANI SAYIN RECEP TAYYİP ERDOĞAN, İSTANBUL'DA İSLAM ŞURASI KONGRESİNE GELEK HERKESE AYRI AYRI KONUŞTU. BUNU BÜYÜK BİR ONUR OLARAK GÖRDÜM. ALLAH'TAN TÜRKİYE'Yİ, TÜRK HALKINI VE DEVLET BAŞKANINI KORUMASINI DİLEYEREK DUA ETTİM.

”

ayette: “Bir millet kendini bozmakça Allah onları durumunu de-
ğiştirmez... Bir toplum kendilerinde-
ki özellikleri değıştirinceye kadar Al-
lah, onlarda bulunana değıştirmez...
Onların Allah’tan başka yardımcıları
da yoktur”.

**Özellikle son yıllarda Batı’da İslam karşıtı düşünceler ve nefret
körüklenerек İslam fobisi art-
maktadır. İslam fobisi taşıyanlar
çеşitli radikal dini örgütleri İslam
dini ile bağdaştırmakta ve tüm
Müslümanları potansiyel şüpheli
kabul etmektedirler. Bu bağlam-
da neler söylemek istersiniz.**

Bugün tanınmış jeopolitikçi G. Hun-
tington’ın “Medeniyetler Çatışması”
kavramıyla örtüşen Batılı uzman-
ların “İslami tehdidi” ifadesi sık sık
kullanılmaktadır. Yüzyılın son çey-
reğinde negatif veya garip olayları
İslam Devrimi ve İslam terörizmiyle
ilişkilendirmek bir alışkanlık haline
geldi. Dünyanın birçok ülkesinde
İslamofobi yayıldı ve İslam dinine
karşı duyulan irrasyonel nefret ve
ayırımcılık yaygınlaştı. İlginç ki, yeni
milenyumun başında, yani yüksek
teknolojilerin yeni yüzyılında poli-
tikacılar, araştırmacılar ve uzmanlar
hala dini hoşgörü ve vicdan özgür-
lüğü konularını tartışıyorlar.

ABD’de 11 Eylül saldırılarından son-
ra özellikle İslamofobi giderek art-
mıştır. İslam’a karşı saldırılar da ço-
ğalmıştır. Bazı devletlerin hükümet
başkanları, İslam dinimiz hakkında
“agresif bir din” gibi görüşler bil-
dirmektedirler. Böyle görüşler, siyasi
elitlerin İslam’ı İslamcılıktan ayırarak
tanımlarlar tezine toplumun şüp-
heyle bakmasına yol açmaktadır ve
akıllara bu terimlerle ilgili yapılan
demeçlerin ne derece gerçeklerle
örtüştüğü sorularını beraberinde
getirmektedir.

Hâlihazırda dünyanın tüm kitle ileti-
şim araçları her gün “İslam teröriz-

**БІРДЕ-БІР ҰЛТ ӨЗІНІҢ
МӘДЕНИ КОДЫНСЫЗ
ТАРИХИ ҰМТЫЛЫС
ЖАСАЙ АЛМАЙТЫН-
ДЫҚТАН, РУХАНИЯТ
САЯСИ ЖӘНЕ ЭКОНО-
МИКАЛЫҚ ДАМУДЫҢ
ІРГЕТАСЫ БОЛУЫ
ҚАЖЕТ. ӨМІР ТЕК
ЭКОНОМИКА МЕН
САЯСАТТАН ҒАНА
ҚҰРАЛМАЙДЫ, АТАМ
ЗАМАННАН ҚАЗАҚСТАН
ХАЛҚЫНА ҒАНА ТӘН
МАҢДАЙАЛДЫ
РУХАНИ ҚҰНДЫЛЫҚТА-
РЫМЫЗДЫ ДАМУДЫ-
МЫЗ МІНДЕТ. БІЗДІҢ
ШЫНАЙЫ БАЙЛЫҒЫ-
МЫЗ – АДАМГЕРШЛІК,
РАҚЫМШЫЛЫҚ,
ҚОНАҚЖАЙЛЫЛЫҒЫ-
МЫЗ. БІЗ РУХАНИ
ТҮПТАМЫРЫМЫЗДЫ
ҰМЫТПАЙ, МӘДЕНИ
БАЙЛЫҒЫМЫЗДЫ
ДАМУДЫМЫЗ
ҚАЖЕТ. ОНЫ ҰЛТТЫҚ
САНА-СЕЗІМІМІЗДІҢ
БІРЕГЕЙЛІГІНЕ
НЕГІЗДЕГЕН АБЗАЛ.**

Сонымен қатар, бірде-бір ұлт өзінің
мәдени кодынсыз тарихи ұмтылыс
жасай алмайтындықтан, руханият
саяси және экономикалық даму-
дың іргетасы болуы қажет. Өмір
тек экономика мен саясаттан ғана
құралмайды, атам заманнан Қа-
зақстан халқына ғана тән маңдай-
алды рухани құндылықтарымы-
зды дамытуымыз міндет. Біздің
шынайы байлығымыз – адамгер-
шілік, рақымшылық, қонақжай-
лылығымыз. Біз рухани түптамы-
рымызды ұмытпай, мәдени бай-
лығымызды дамытуымыз қажет.
Оны ұлттық сана-сезіміміздің біре-
гейлігіне негіздеген абзал.

Әлбетте, рухани жаңғырту түсінігі
ұлттық сана-сезімнің өзгеруін бол-
жамдайды. Бұл жерде назар ауда-
рарлық екі жайт бар. Біріншіден,
ұлттық сана-сезім шеңберіндегі
өзгеріс. Екіншіден, кейбір сипат-
тарын өзгерту барысында, ұлттық
«МЕН»-нің ішкі өзегін сақтау. Елба-
сы тарихи мұраны сақтау, ата-ба-
бамыз қорғап, бізге қалдырған
тұтастығымызды, ұқсастығымызды,
мемлекетіміздің беріктігін ұғынды-
руға бағыттайды.

Салт-дәстүрлеріміз өзімізбен мәң-
гілік қалуы қажет. Мақаласының
түйінінде Елбасы: «Аман қалуы-
мыз үшін – өзгеруіміз керек. Олай
болмаған жағдайда ол тарих топы-
рағының астында қалады» деп ке-
ремет айтқан.

Елбасы – Президент Н.Ә. Назар-
баевтың бұл айтқандары қасиетті
Құранның «Ар-Раъд» сүресінде-
гі мұбарак аяттарымен де үндес.
Мысалы 11 аятта «Расында (Алла)
қандай да бір қауым өз ішінде
өзгермейінше, Алла ол қауымды
өзгертпейді... Қандай да бір қа-
уым өз ішінде (рухани тұрғыдан)
өзгермейінше, Алла ол қауымды
өзгертпейді (яғни, жамандыққа ду-
шар етпейді)... Адамдарға Алладан

mi" üzerinde haberler vererek açıklamalar yapmaktadır. Artık "Müslüman Kamikazesi" gibi bir terim de ortaya çıkmıştır. Hiç kimse "aşırı dincilik" kelimesinin meşru olup olmadığını ve Müslümanların asil dinini karalamanın doğru olmadığını düşünmemektedir. "Radikal İslam" ve "İslam terörizmi" ibarelerine dünyadaki 2 milyar Müslümanın "İslam barış dinidir ve her türlü şiddete, insan hayatına kast etmeye ve intihara karşıdır" diyerek karşı çıkmalarına neden olmaktadır. Ancak bunlara karşı olanlar da "Aşırılıkçılık İslam'a ait, bu nedenle "İslam terörizmi" teriminin kullanımı meşrudur" diye düşünmektedir. Kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim'in Bakara suresinin 190. ayetinde: "Sizinle savaşanlara karşı Allah yolunda siz de savaşın. Ancak aşırı gitmeyin. Çünkü Allah aşırı gidenleri sevmez" veya aynı surenin 193. ayetinde ise: "Eğer, onlar vazgeçerlerse (bozgunculuktan ve fitneden), artık zalimlerden başkasına düşmanlık ve saldırı yoktur" şeklinde yazmaktadır. Dergi ve kitaplarda aşırı dincilerin cihat hakkında yanlış yorumları yayınlanarak Müslümanların dini ve kültürü başka olan insanlara karşı savaş yapması şeklinde nitelendirilmektedir.

Ortada ilan edilmemiş bir savaş yokken Müslümanın kimseyi öldürmeye hakkı yoktur. Buna rağmen günümüzde "Müslümanlar Allah yolunda her an ölmeye hazır" şeklindeki ifade yaygındır. Fakat, İslam'da intihar kesin naslar ile yasaklanmıştır. Çünkü ayetlerin birinde şöyle buyrulur: "Allah'ın yaratmış olduğu cana kıymak yasaktır". Kur'an-ı Kerim'in İsra Suresinin 33. ayetinde: "Haklı bir sebep olmadıkça, Allah'ın, öldürülmesini haram kıldığı cana kıymayın! Kim haksızlığa uğramış olarak öldürülürse, biz onun velisine (kisas hakkını istemeye) yetkili kıldık" buyrulmaktadır.

HİÇ BİR MİLLET KENDİ KÜLTÜREL KODU OLMADAN TARİHİ ATILIM YAPAMAZ. BU NEDENLE MANEVİYAT, SİYASİ VE EKONOMİK GELİŞİMİN TEMEL TAŞI OLMALIDIR. HAYAT, SADECE SİYASET VE EKONOMİDEN İBARET DEĞİLDİR. ÇOK ESKİ ZAMANLARDAN BERİ KAZAKİSTAN İNSANLARINA ÖZGÜ OLAN MANEVİ DEĞERLERİMİZİ GELİŞTİRMEMİZ LAZIM. BİZİM GERÇEK ZENGİNLİĞİMİZ, AHLAK, MERHAMET VE MİSAFİRPERVERLİĞİMİZDİR. MANEVİ GEÇMİŞİMİZİ HİÇ UNUTMADAN KÜLTÜREL ZENGİNLİKLERİMİZİ GELİŞTİRMELİYİZ VE BU, MİLLİ KİMLİĞİMİZE DAYANMALIDIR.

”

өзге қамқор болатын ешкім жоқ» делінген.

Соңғы жылдары Батыс елдерінде исламға қарсы өшпенділік өршіп, исламофобиялық пікірлер белең алуда. Исламофобтар түрлі радикалды лаңкестік ұйымдарды ислам дінімен байланыстырып, бүкіл мұсылман қауымға күмән келтіруде. Осыған қатысты пікіріңізді білсек деп едік.

Бүгінде, белгілі геосаясаткердің (Г. Хантингтон) «Өркениеттер қақтығысы» деген тезисімен үндесетін батыс мамандарының «ислам қаупі» түсінігі жиі айтылуда. Соңғы ширек ғасыр ішінде, адам санасына жағымсыз, не болмаса түсініксіз құбылыстарды ислам төңкерісі және ислам лаңкестігімен байланыстыру әдет болып алды. Дүние жүзінің көптеген елдерінде исламофобия белең алып, ислам дініне үш қайнаса сорпасы қосылмайтын жағымсыз, ниет білдіру етек жаюда. Бір қызығы, жаңа мыңжылдық басында, аса жоғары технологиялардың жаңа ғасырында, саясаткерлер, зерттеушілер мен сарапшылар ар-ұждан бостандығы мен дінге төзімділік мәселелерін әлі де қызу талқылауда.

АҚШ-та 11 қыркүйекте болған белгілі оқиғадан кейін әсіресе исламофобия күшейе түсті. Исламға қарсы шабуылдар көбейді. Кейбір мемлекеттердің бағзы бір үкімет басшылары ислам «агрессияшыл дін» деген пікір білдіруде. Бұл – саяси элита әдетте исламды исламшылдықтан бөліп қарайды іспетті кең тараған тезиске жұрт күмән келтіріп «осы ұғым-түсініктер теңсіздігі туралы мәлімдемелер шындыққа сая ма екен?» деген ойға қалдыруда.

ЖАСТАР УАҚЫТЫН БОСҚА САРП ЕТПЕЙ БІЛІМ-ҒЫЛЫМҒА КӨБІРЕК ДЕН ҚОЙСА ДЕЙМІН. БІЛІМІ МЕН ҒЫЛЫМЫ МЫҚТЫ ЕЛДІҢ ТҰҒЫРЫ БАЯНДЫ БОЛМАҚ. БІЛІМ МЕН ҚАТАР БІЛІКТІЛІК ПЕН ІШКІ ЖАН-ДҮНИЕНІҢ ТАЗАЛЫҒЫ ДА ҚАЖЕТ. ҚАЗІР БАТЫС ПЕН ШЫҒЫС ТІЛІН, ІЛІМ-БІЛІМІН МЕҢГЕРГЕН ҚОС ҚАНАТЫН ТЕҢ ҚАҒАТЫН, ЗАМАН АҒЫМЫМЕН ТАЙТАЛАСҚАН ЖАЛЫНДЫ ЖАСТАР ӨСІП КЕЛЕДІ. БҮГІНДЕ ҒЫЛЫМИ АҚПАРАТТЫҢ 80 ПАЙЫЗЫНЫҢ АҒЫЛШЫН ТІЛІНДЕ ЕКЕНІН ЕСКЕРСЕК, ӘЛЕМДІК АРЕНАҒА ШЫҒУ ҮШІН ЖАСТАР АҒЫЛШЫН ТІЛІН БІЛУІ КЕРЕК.

GENÇLER BOŞA ZAMAN HARCAMADAN DAHA FAZLA EĞİTİMLERİNİ TAMAMLAMAYA ODAKLANIRLARSA İYİ OLUR. EĞİTİM VE BİLİM AÇISINDAN GÜÇLÜ BİR ÜLKENİN TEMELİ DE SAĞLAM OLUR. EĞİTİMİN YANI SIRA YETERLİK VE YÜREK SAFLIĞI DA SON DERECE ÖNEMLİDİR. GÜNÜMÜZDE BATI VE DOĞU ÜLKELERİNDE EĞİTİM GÖRÜP ONLARIN DİLLERİNİ ÖĞRENEN VE ÇAĞA AYAK UYDURAN BİR NESİL YETİŞMEKTEDİR. BUGÜN BİLİMSEL BİLGİNİN %80'İNİN İNGİLİZCE OLDUĞU DİKKATE ALINDIĞINDA DÜNYA SAHNESİNE ÇIKMAK İÇİN İNGİLİZCEYİ ÖĞRENMENİN ÖNEMİ ORTAYA ÇIKMAKTADIR.

Бүкіл әлемнің бұқаралық ақпарат құралдары күн сайын «ислам лаңкестігі» туралы мәлімдеме жасап, жарияға жар салуда, «мұсылман камикадзесі» деген термин де пайда болды. Ешкім де «діни экстремизм» дегеніміз қаншалықты заңды, мұсылмандардың асыл дініне қара күйе жаға беруіміз орынды ма деп ойлана бермейді. «Радикалды ислам», «ислам лаңкестігі» сөз тіркестері әлемнің 2 миллиард мұсылмандарын «ислам – бейбітшілік діні және оған түрлі зорлық-зомбылық, кісі өлтірушілік пен өзін-өзі құрбан етулердің ешқандай қатысы жоқ» деп қарсылығын

Genelde teröristler tarafından öldürülen Müslümanların da az olmadığını unutmamak gerekir.

Siyasi ve askeri hedeflere ulaşmak için dini kullananlar eskiden de var olmuştur. Karşı karşıya gelinmesinden sonra geniş bir yelpazede dünyada yapıcı diyalogların ve milletler ile devletleri yakınlaştıracı olan imkânların ortaya çıkmasına rağmen, Müslümanlar ile Hristiyanlar arasındaki şüphe ve ihtilafı kendi çıkarları için kullanmaya çalışan küresel güçler de söz konusu olmuştur. Onlar İslam'ı "agresif bir din" diye suçlayarak, yeni

тудыруда. Бірақ, олардың қарсыластары (оппоненттері) «Экстремизм исламға тән, сондықтан «ислам экстремизмі» терминін қолдану әбден заңды» деп санайды. Қасиетті Құранның «Әл-Бақара» сүресінің 190 аятында: «Өздеріңе қарсы соғыс ашқандармен Алла жолында соғысыңдар, бірақ (Алланың соғысқа қатысты белгілеген үкімдерін және нұсқауларын ескерусіз қалдырып) шектен шықпаңдар. Шүбәсіз, Алла шектен шығатындарды жақсы көрмейді»

**РУХАНИ ЖАҢҒЫРТУ
ТҮСІНІП ҰЛТТЫҚ САНА-
СЕЗІМНІҢ ӨЗГЕРУІН
БОЛЖАМДАЙДЫ.
БҰЛ ЖЕРДЕ НАЗАР
АУДАРАРЛЫҚ ЕКІ ЖАЙТ
БАР. БІРІНШІДЕН,
ҰЛТТЫҚ САНА-
СЕЗІМ ШЕҢБЕРІНДЕГІ
ӨЗГЕРІС. ЕКІНШІДЕН,
КЕЙБІР СИПАТТАРЫН
ӨЗГЕРТУ БАРЫСЫНДА,
ҰЛТТЫҚ «МЕН»-НІҢ
ІШКІ ӨЗЕГІН САҚТАУ.
ЕЛБАСЫ ТАРИХИ
МҰРАНЫ САҚТАУ, АТА-
БАБАМЫЗ ҚОРҒАП,
БІЗГЕ ҚАЛДЫРҒАН
ТҰТАСТЫҒЫМЫЗДЫ,
ҰҚСАСТЫҒЫМЫЗДЫ,
МЕМЛЕКЕТІМІЗДІҢ
БЕРІКТІГІН
ҰҒЫНДЫРУҒА
БАҒЫТТАЙДЫ.**

**MANEVİ UYANIŞ
KAVRAMI MİLLİ
BİLİNCİN DEĞİŞMESİNİ
DE BERABERİNDE
TAŞIMAKTADIR. BURADA
DİKKAT ÇEKİCİ İKİ
NOKTA VARDIR. İLK
OLARAK, MİLLİ BİLİNCİ
ÇERÇEVESİNDE BİR
DEĞİŞİM. İKİNCİ OLARAK,
BAZI ÖZELLİKLERİNİ
DEĞİŞTİRİKEN
MİLLİ KİMLİĞİN
ESASINI KORUMAK.
CUMHURBAŞKANI TARİHİ
MİRASI KORUYARAK
ATALARIMIZIN
BİZE BIRAKTIĞI
BÜTÜNLÜĞÜMÜZÜ,
KİMLİĞİMİZİ VE
ÜLKEMİZİN GÜCÜNÜ
ANLAMAMIZI İSTER.**

қауішмалар ықармала ыалымaktadır. Buna benzer ыарытмала dayalı tezler Müslümanların dini düşüncelerinin yorumunda kullanılmaktadır ve aşırıılıла kayan örgüt eylemlerinin analizlerine dayandırılmaktadır. Bilimsel açıdan bakıldıında bu tezlerin hiçbir bilimsel dayanaının olmadığı görölür.

Dünya İslamofobiyi yok edebilir mi? Şeriatı radikal bir biçimde anlama ortadan kalkabilir mi? Bunu zaman gösterir. Bu ыауішmanın sonucu, İslam ve Şeriat'ın gerçek değерleri ile İslam radikalizminin birbirinden ayrılmasına katkıda bulunan gençlerin "bilimsel bir yaklaşımda" olup olmayacağına da bağıdır. Onun için İslam, İslam tarihi ve ahlak değерleri üzerinde derin bilgi gereklidir. Nitekim saf bilginin olması da yetersizdir. Bu bilgiler, biriminden tecrübeye geçmelidir. Burada İslam adı altında yapılan aşırıılıла ve terörizme ideolojik olarak alternatif olabilecek ve gerçek İslam değерleri taşıyan gençlik örgütlerinin ve işbirliğinin geleceğinden bahsediyoruz. En önemlisi, gençlerin veya genel olarak toplumun radikal gruplara geçmelerini engellemek lazımdır. Diğer bir ifadeyle, saldırgan eylemleriyle dünyada İslamofobinin yayılmasına neden olan teröristler ile aşırı dincileri ideolojik silahsızlandırma ыабаларında gençlerin işbirliğinde bulunabileceklerini ve bunu gerçekleştirmek zorunda olduklarını düşünüyorum.

Genelde eğitimli, kültürlü, akıllı ve zeki insan asla terör yapmayacaktır. Bu bir gerçektir. Bu nedenle, bizim asil dinimizi terörizm ile ilişkilendirmek temelden yanlıştır.

Gençlere tavsiyeleriniz nelerdir?

Olgunlaştıgın zaman hayatın iyi ve kötü yönlerini ortaya koyarak deneyimlerini genç nesil ile paylaşmak istiyorsun. Mirjakıp Duvlatulı'nın dediğı gibi: "Senede bir kere yaz gelir.

немесе мұбарак Құранның дәл сол сүресінің 193 аятында «Егер, олар (бүлік шығарып елдің шырқын бұзуды, қасақана қастандық жасауды) біржолата доғарса, онда залымдардан өзгелерге соғыс ашылып, дұшпандық жасалмасы анық» делінген. Журналдар мен кітап беттерінде экстремистердің джихад туралы бұрмаланған пікірі таратылып, оны тек мұсылмандардың діні басқа, мәдениеті бөлек адамдарға қарсы соғысы делініп жүр.

Егер мұсылманға немесе оның дініне қарсы соғыс жарияланбаса, оның жеріне басып кірлмесе, оның өзгені өлтіруге құқы жоқ. Бүгінде осыған қарамай «Мұсылман кез-келген уақытта Алла жолында жанын қиюға дайын» деген пікір кең тараған. Бірақ, исламда өзін-өзі өлтіруге қатаң тыйым салынған. Өйткені: «Құдайдың бергенін сенің жоюға қақың жоқ» деген мұбарак аят бар. Қасиетті кітабымыздың «Исра» сүресінің 33 аятында «Алла Тағала ардақтаған тірі жанды нақақтан нақақ өлтірмеңдер! Кімде-кім жазықсыздан жазықсыз өлтірілсе, оның мұрагеріне (қысас жазасын қолданып, қолданбау немесе құнын сұрау сынды) тиісті іс-шараларды жүзеге асыруға толық өкілеттілік бердік» делінген.

Жалпы лаңкестер құрбандығына ұшырағандар ішінде мұсылмандар да аз емес екендігі неге ұмытамыз.

Саяси және әскери мақсаттарға қол жеткізу үшін дінді бұрыннан пайдаланатындар бар. Постконфронтациялық әлемде сындарлы үнқатысу мен халықтар мен мемлекеттерді жақындастыра алатын мүмкіндіктердің пайда болуына қарамастан, мұсылмандар мен христиандар арасына күдік пен

**ЖАРАТУШЫ ЙЕМІЗ
ЕЛІМІЗГЕ АМАНДЫҚ,
ХАЛҚЫМЫЗҒА БЕРЕКЕ,
БІРЛІК, ТҮРКІ ЖҰРТЫНА
ЫНТЫМАҚ БЕРСІН.
ҚАЗАҚСТАНЫМЫЗДЫҢ
МЕРЕҢІ ТАСЫП,
ӘЛЕМНІҢ АЛДЫҒЫ
ҚАТАРЛЫ ЕЛІНЕ
АЙНАЛСЫН,
ЕЛБАСЫМЫЗҒА КҮШ-
ҚУАТ, АБЫРОЙ БЕРІП,
ДАҒҚЫ АСҚАҚТАЙ
БЕРСІН ДЕП ТІЛЕЙМІН.
ӘУМИН!**

**“RABBİM ÜLKEMİZE
REFAH, HALKIMIZA
HUZUR VE BİRLİK,
TÜRK HALKINA
İŞE BİRLİK VE
BERABERLİK VERSİN,
KAZAKİSTAN’IN
DEĞERİ ARTARAK
DÜNYANIN EN
GELİŞMİŞ ÜLKELER
GRUBUNA
DAHİL OLSUN,
CUMHURBAŞKANI’NA
GÜÇ VE ŞEREF VERSİN,
ŞANİ YÜCELSİN” DİYE
DUA EDİYORUM.
AMİN!**

Ағаш, от, yaprak, çiçekler sadece bir kere yeşerir. Bunun gibi gençlik de, insanın başına hayatta bir kere gelir. Gençlik, hayatımızın yazıdır.

қайшылықтарды пайдалануға мүдделі жаһандық күштер де жоқ емес. Олар күні бұрын исламды зорлық-зомбылық діні деп айыптай отырып, жаңа күреске

Yazdan sonra sonbaharın geldiği gibi, gençlikten sonra yaşlılık gelir. Sorumluluk sahibi insanlar işlerini önceden hazırlarlar. Gençlik çağlarında eğitim almaya ve iyi bir in-

тартуға тырысып бағуда. Осыған ұқсас «болжамдардың» бірқатары мұсылмандардың орныққан діни пікірі және лаңкесшілер мен экстремистердің іс-әрекеттеріне талдау жасауға негізделген. Ғылыми тұрғыдан мұндай «сәуегейліктер» сын көтермейді.

Әлем исламофобияны құрта ала ма? Шариғатты ол аса радикалды тұрғыдан ұғыну тұғырынан түсіре ала ма, жоқ па, оны болашақ көрсетер. Бұл қайшылық нәтижесі ислам мен шариғаттың шынайы құндылықтарын ислам радикалдығынан айыруға жәрдемдесіп, бүгінгі жастар исламға қатысты «өркениетті көзқарасты» ұстана ала ма, алмай ма екендігіне де байланысты. Ол үшін Исламды, оның тарихын, адамгершілік құндылықтарын терең білетін білім қажет. Дегенмен, таза білім де жеткіліксіз. Олар тәжірибе жүзінде күш салу арқылы толықтырылуы керек. Бұл жерде әңгіме ислам атын «жамылған» экстремизм мен лаңкестікке идеялық балама бола алатын шынайы ислами құндылықтарды мекемдейтін жастар ұйымдарымен ынтымақтастықтың болашағы туралы болып отыр. Ең бастысы – жастардың, немесе жалпы жұрттың радикалдар қатарына өтіп кетуіне жол бермеу керек. Басқаша айтқанда, өздерінің әрекеттерімен әлемде исламофобияны жаюға себепші болатын лаңкестер мен экстремистерді идеялық жағынан қарусыздандыру жолында жастар ынтымақтаса алады және оны жүзеге асыруға міндетті деп ойлаймын.

Жалпы білімді, мәдениетті, парасатты, ақылды адам ешуақытта лаңкестікке бармайды. Бұл ақиқат. Сол себепті біздің асыл дінімізді лаңкестікпен байланыстыру түбірімен қате.

Жастарға қандай кеңес берер

**ОҚУ АРҚЫЛЫ
АЛЫНҒАН АҚПАРАТ
АДАМ ЖАДЫНДА
ҰЗАҚ САҚТАЛЫП,
АҚЫЛ-ОЙМЕН
САРАПТАЛЫП ӨТЕДІ.
СОЛ СЕБЕПТІ ОСЫНДАЙ
САЛИҚАЛЫ, АЙТАРЫ
БАР, ҚОҒАМЫМЫЗҒА
ҚАЖЕТТІ
ЖУРНАЛДАРДЫ
ЖИІ ОҚЫҒАН ЖӨН
ДЕП ОЙЛАЙМЫН.
ОСЫ "АЗИЯ ЕУРОПА:
АҚПАРАТТЫҚ-
САРАПТАМА"
ЖУРНАЛЫНДАҒЫ
ҒЫЛЫМИ
САРАПТАМАЛАР МЕН
САЛМАҚТЫ ОЙЫ
БАР МАҚАЛАЛАР
ОҚЫРМАНҒА ҮШІН ӨТЕ
БАҒАЛЫ, ТАПТЫРМАС
ДҮНИЕЛЕР.**

**OKUMAKLA EDİLİNEREN
BİLGİ İNSAN HAFI-
ZASINDA ÇOK UZUN
SÜRE SAKLANABİLİR
VE ANALİZ EDİLEBİLİR.
BENCE, "ASYA
AVRUPA: HABER-YO-
RUM" GİBİ ZENGİN
İÇERİKLİ, İLETMEK
İSTEDİĞİ GÖRÜŞE
VE MESAJA SAHİP
DERGİLERİ ÇOKÇA
OKUMALYIZ. BU
DERGİDE YER ALAN
HABER YORUMLAR VE
ÖNEMLİ ANALİZLER
OKUYUCULAR İÇİN
SON DERECE YARAR-
LIDIR.**

san olmaya çalışmak gerekir. Bunu yapmadan insanlar yaşlandıkları zaman rahat hayat yaşayamazlar". Gençler boşa zaman harcamadan daha fazla eğitimlerini tamamlamaya odaklanırlarsa iyi olur. Eğitim ve bilim açısından güçlü bir ülkenin temeli de sağlam olur. Eğitimin yanı sıra yeterli ve yürek saflığı da son derece önemlidir. Günümüzde Batı ve Doğu ülkelerinde eğitim görüp onların dillerini öğrenen ve çağa ayak uyduran bir nesil yetişmektedir. Bugün bilimsel bilginin %80'inin İngilizce olduğu dikkate alındığında dünya sahnesine çıkmak için İngilizceyi öğrenmenin önemi ortaya çıkmaktadır. Ülkemizde bilime pek önem verilmemesine rağmen dünyada büyük değer verilir. Bu nedenle bilime küresel açıdan bakmak gerekir. Para veya altın gibi kaybolur diye korkmuyorsun, bilim iki dünyada da olağanüstü bir parlaklıkla ruhu aydınlatır. Gençler bilgi kazanmanın yanı sıra iyi ahlâk sahibi, yüreği iman dolu bir insan olmalı. Gençliğinden beri bu iki kurala uyarak hayat geçirirsen, kemale erdiğin zaman insanı "insan" yapan özelliklere sahip olacaksın.

Son olarak okuyuculara neler söylemek istersiniz?

Her şeyden önce onlara okuyucu oldukları için teşekkür etmek isterim. Çünkü günümüzde insanlar okumaktansa dinlemeyi veya seyretmeyi tercih etmektedirler. Ancak, okumakla edilen bilgi insan hafızasında çok uzun süre saklanabilir ve analiz edilebilir. Bence, "Asya Avrupa: Haber-Yorum" gibi zengin içerikli, iletmek istediği görüşe ve mesaja sahip dergileri çokça okumalıyız. Bu dergide yer alan haber yorumlar ve önemli analizler okuyucular için son derece yararlıdır. Bu nedenle böyle değerli şeyleri ilgiyle okuyacak okur olmak her zaman bir zevktir.

едіңіз?

Кемелденген шағында өмірдің жақсысы менен жаманын пайымдап, балғын буынмен өмірлік тәжірбиелеріңмен бөліскің келеді. Міржақып Дулатов: «Бір жылдың ішінде бір-ақ рет жаз болады. Ағаш, шөптер, гүл жапырақтар бір-ақ рет жасарады. Осы секілді, адамның басына жастық екі рет келмейді. Жастық біздің өміріміздің жазы. Жаздан кейін қалай күз келеді. Сол секілді жастықтан соң кәрілік жетеді. Шаруасына жинақы кісілер жаз күні қыстың азық-түлігін даярлап қояды. Адам да жасында өнер-білім, жақсы мінездерді бойына жинауға тиіс. Мұнсыз ол қартайған шағында рахат тіршілік ете алмайды» - дегендей жастар уақытын босқа сарп етпей білім-ғылымға көбірек ден қойса деймін. Білімі мен ғылымы мықты елдің тұғыры баянды болмақ. Білім мен қатар біліктілік пен ішкі жан-дүниенің тазалығы да қажет. Қазір батыс пен шығыс тілін, ілім-білімін меңгерген қос қанатын тең қағатын, заман ағымымен тайталасқан жалынды жастар өсіп келеді. Бүгінде ғылыми ақпараттың 80 пайызының ағылшын тілінде екенін ескерсек, әлемдік аренаға шығу үшін жастар ағылшын тілін білуі керек. Елімізде ғылымның нәпақасы аз болғанмен, әлемде жоғары бағаланады. Сол үшін ғылымға ғаламдық көзқараспен қарау қажет. Оны пұл, алтын сияқты жоғалтып аламын деп қорықпайсың, екі дүниеде де жан-дүниеңді нұрландырып, тән мен жанға өмірлік азық болады. Жастар терең білімді болумен қатар, таза жүректі иманды болған жөн. Жалындаған жас шағыңнан бастап, осы қос қағиданы қатар ұстасаң, кемелденген шағыңда адами қасиетің кәміл болмақ.

Оқырмандарымызға айтарыңыз бар ма?

Біріншіден, оларға оқырман болғаны

“Rabbim ülkemize refah, halkımıza huzur ve birlik, Türk halkına ise birlik ve beraberlik versin, Kazakistan’ın değeri artarak dünyanın en gelişmiş ülkeler grubuna dahil olsun, Cumhurbaşkanı’na güç ve şeref versin, şanı yükselsin” diye dua ediyorum. Amin!

Röportaj:
Dr. Aidarbek AMIRBEK

үшін алғыс айтар едім. Өйткені, бүгінде адамдар оқырман болғаннан гөрі, тыңдап, не көре салуға бейім. Алайда оқу арқылы алынған ақпарат адам жадында ұзақ сақталып, ақыл-оймен сарапталып өтеді. Сол себепті осындай салиқалы, айтары бар, қоғамымызға қажетті журналдарды жиі оқыған жөн деп ойлаймын. Осы «Азия Еуропа: Ақпараттық-сараптама» журналындағы ғылыми сараптамалар мен салмақты ойы бар мақалалар оқырман үшін өте бағалы, таптырмас дүниелер. Сол үшін осындай құнды нәрселерді қызыға оқитын оқырман болудың өзі бір ғанибет.

Жаратушы Йеміз елімізге амандық, халқымызға береке, бірлік, түркі жұртына ынтымақ берсін. Қазақстанымыздың мерейі тасып, әлемнің алдыңғы қатарлы еліне айналсын, Елбасымызға күш-қуат, абырой беріп, даңқы асқақтай берсін деп тілеймін. Әумин!

Әңгімелескен:
Айдарбек АМИРБЕК, PhD

UZBEKISTAN ON ITS WAY TO SHAPE THE CASPIAN STRATEGY

LIDIYA PARKHOMCHIK

EURASIAN RESEARCH INSTITUTE,
SENIOR RESEARCH FELLOW

ЕВРАЗИЙСКИЙ НАУЧНО-
ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ,
СТАРШИЙ НАУЧНЫЙ СОТРУДНИК

ПЕРСПЕКТИВЫ СОЗДА- НИЯ КАСПИЙСКОЙ СТРАТЕГИИ УЗБЕКИСТАНА

On May 19-20, 2017, the President of Uzbekistan, Shavkat Mirziyayev, took his second visit to neighboring Turkmenistan in less than three months.¹ The bilateral consultations held in Turkmenistan's resort city of Awaza on the Caspian Sea shore resulted with signing a number of agreements including the Memorandum of Understanding (MoU) between the Uzbek state-owned energy company Uzbekneftegaz and the Turkmen state energy company Turkmennebit. The MoU proposes the establishment of a mutual and long-term cooperation on a joint exploration and the development of the oil and gas deposits in the Turkmen sector of the Caspian Sea. It was officially announced that the parties agreed to extract hydrocarbons on the terms of the production sharing agreement. (AKIpress, 2017) In fact, the document becomes a second MoU Uzbekistan signed with the Caspian littoral states. In May 2016, Uzbekneftegaz and Azerbaijan's state energy company SOCAR signed a MoU on the development of cooperation², which envisages collabora-

UZBEKISTAN'S INTENTION TO IMPROVE THE ENERGY COOPERATION WITH THE CASPIAN COASTAL STATES CORRESPONDS WITH TASHKENT'S PLANS TO GIVE A NEW IMPETUS FOR THE DEVELOPMENT OF ENERGY SECTOR.

СТРЕМЛЕНИЕ УЗБЕКИСТАНА НАЛАДИТЬ ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЕ ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ПРИБРЕЖНЫМИ ГОСУДАРСТВАМИ КАСПИЙСКОГО МОРЯ КОРРЕЛИРУЕТСЯ С ПЛАНАМИ ТАШКЕНТА ПРИДАТЬ НОВЫЙ ИМПУЛЬС РАЗВИТИЮ ЭНЕРГЕТИЧЕСКОГО СЕКТОРА СТРАНЫ.

19-20 мая 2017 г. Президент Узбекистана Шавкат Мирзиёев совершил свой второй за последние три месяца визит в соседний Туркменистан¹. Двусторонние консультации, проведенные в туркменской курортной зоне Аваза, расположенной на берегу Каспийского моря, завершились подписанием ряда соглашений, в том числе Меморандума о взаимопонимании между Национальной холдинговой компанией «Узбекнефтегаз» и Государственным концерном «Туркменнебит». Меморандум предполагает взаимное и долгосрочное сотрудничество в области совместной разведки и разработки нефтяных и газовых месторождений в туркменском секторе Каспийского моря. По результатам визита было официально объявлено, что стороны договорились добывать углеводороды на условиях соглашения о разделе продукции. (AKIpress, 2017). Фактически, данный документ стал уже вторым Меморандумом о взаимопонимании, подписанным Узбекистаном со странами Каспийского региона. Так, в мае 2016 г. «Узбекнефтегаз» и

¹ Shavkat Mirziyayev visited Turkmenistan on March 6-7, 2017, for the first time and it was his first official foreign trip since taking office in December 2016.

² The document was signed by the Chairman of the Board of Uzbekneftegaz, Alisher Sultanov, and the

¹ Шавкат Мирзиёев впервые посетил Туркменистан 6-7 марта 2017 г. Данный визит стал первым зарубежным визитом Президента с момента вступления в должность в декабре 2016 г.

tion, exploration and development of oil and gas fields. Furthermore, on May 18, 2017, in Tashkent Uzbekneftegaz and SOCAR signed the Memorandum on joint oil and gas operations in Azerbaijan, Uzbekistan and the third countries.

Uzbekistan's intention to improve the energy cooperation with the Caspian coastal states corresponds with Tashkent's plans to give a new impetus for the development of energy sector. According to the State program on the reserves increment and further expansion of oil and gas outputs for 2017-2021, it is planned that by 2021 the extraction of oil, gas and gas condensate in Uzbekistan would increase by 1.9 million tons, 53.5 billion cubic meters and 1.1 million tons, respectively. However, the Uzbek authorities face the downtrend in hydrocarbon production since the early 2000s. For instance, according to the U.S. Energy Information Administration (EIA), the oil production in the country reduced from 156,000 barrels per day (bpd) to 103,000 bpd in 2011 with further decrease to 72,000 bpd in 2016. Moreover, the gas production, which experienced growth from 2.03 billion cubic feet (bcf) in 2003 to 2.38 bcf in 2008, has started to fluctuate since

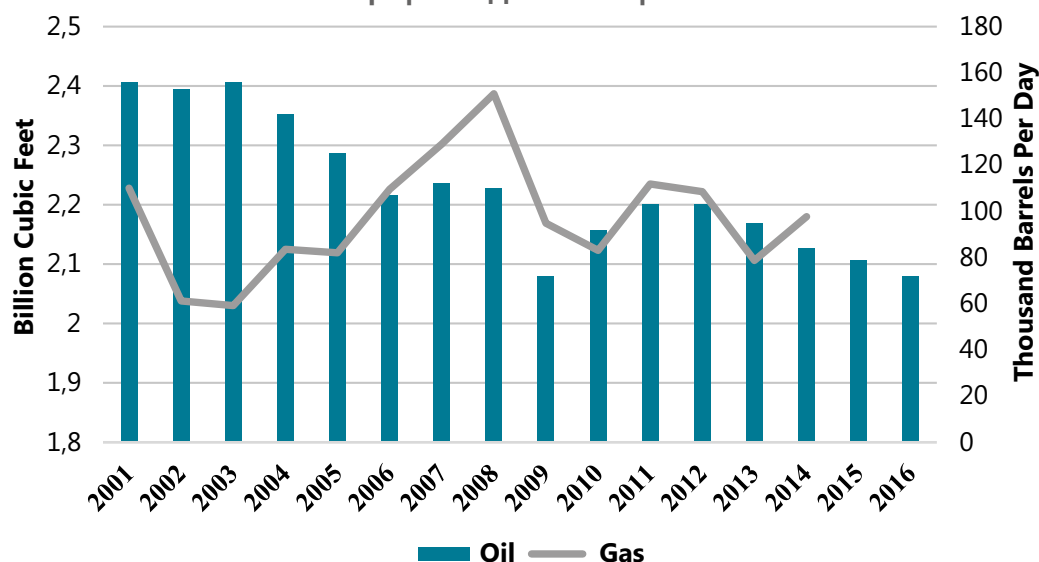
Государственная нефтяная компания Азербайджана (ГНКАР) подписали Меморандум, предусматривающий сотрудничество в сфере разведки и разработки нефтяных и газовых месторождений². Кроме того, 18 мая 2017 г. в Ташкенте «Узбекнефтегаз» и ГНКАР подписали Меморандум о совместных нефтегазовых операциях в Азербайджане, Узбекистане и третьих странах.

Стремление Узбекистана наладить энергетическое взаимодействие с прибрежными государствами Каспийского моря коррелируется с планами Ташкента придать новый импульс развитию энергетического сектора страны. Согласно Государственной программе по увеличению запасов и дальнейшему расширению добычи углеводородного сырья на 2017-2021 гг. планируется, что к 2021 г. добыча нефти и газового конденсата в Узбекистане увеличится на 1,9 млн. тонн и 1,1 млн. тонн, соответственно, а природного газа - на 53,5 млрд. кубометров. Однако, с начала 2000-х годов в Узбекистане наблюдается снижение темпов добычи углеводородов. Так, согласно данным Управления по энергетической инфор-

President of SOCAR, Rovnag Abdullayev, in Tashkent during the 20th Anniversary International Exhibition and Conference Oil and Gas Uzbekistan.

² Документ был подписан главой НХК «Узбекнефтегаз» Алишером Султановым и главой ГНКАР Ровнагом Абдуллаевым в Ташкенте в ходе XX ежегодной международной выставки и конференции «Нефть и Газ Узбекистана - OGU 2016».

Figure 1. Oil and Gas Outputs in Uzbekistan in 2001-2016 /
График 1. Добыча нефти и газа в Узбекистане в 2001-2016 гг.

Source: Energy Information Administration / Источник: Управление энергетической информации США

* - the gas production data for 2015-2016 is unavailable / * - данные по добыче газа на 2015-2016 гг. недоступны

2008 reaching 2.18 bcf in 2014. It is expected that after the implementation of 38 projects³ in the oil and gas industry worth about \$ 20.6 billion, the gas production in Uzbekistan will increased to 66 billion cubic meters per year by 2020.

In fact, the energy industry of the country is heavily affected by the crisis even with \$20 billion invested by Uzbekneftegaz in 2010-2016. As a result of significant decrease in hydrocarbon production, imports of liquids to Uzbekistan increased by 1.3 times. Therefore, the approved program in the energy

³ According to the Chairman of the Board of Uzbekneftegaz foreign investors such as Russia's Lukoil, South Korea's Kogas and EPC contractor GS E&C, China's China National Petroleum Corp, South Africa's Sasol and the U.S. Honeywell are working in the Uzbek energy sector under 14 projects worth about \$16.3 billion.

магии (EIA) США, добыча нефти в стране снизилась с 156,000 баррелей в день в 2003 г. до 103,000 баррелей в день в 2011 г. с последующим уменьшением до 72,000 баррелей в день в 2016 г. Более того, добыча природного газа, которая увеличившись с 2,03 млрд. кубических футов в 2003 г. до 2,38 млрд. кубических футов в 2008 г., вступила в фазу перманентных колебаний, достигнув в 2014 г. уровня в 2,18 млрд. кубических футов. Ожидается, что после реализации 38 проектов³ в нефтегазовой отрасли на сумму порядка \$20,6 млрд.,

³ По словам председателя правления «Узбекнефтегаза», иностранные инвесторы, такие как российский Лукойл, южнокорейский Kogas и EPC, китайская CNPC, южноафриканский Sasol и американский Honeywell, работают в узбекском энергетическом секторе по 14 проектам стоимостью в \$16,3 млрд.

Figure 2. Caspian Sea Geological Basins /
Рисунок 1. Геологические бассейны Каспийского региона

sector is aimed primarily at both the increase the oil and gas outputs and strengthening the geological exploration. According to the approximate forecasts, at the current hydrocarbon production rate, the recoverable oil and gas reserves will cover the needs of Uzbekistan for the next 21 and 25 years, respectively. (Neftegaz, 2016) Therefore, it is understandable that since there is a lack of large mineable deposits, Uzbekneftegaz started to consider opportunity to jointly develop oil and gas fields outside the country.

In fact, in terms of their bedding, part of Uzbekistan's energy resources are geographically located in the Caspian Sea region. (Gelb & Twyman, 2004) For instance, according to the U.S. EIA, while not a Caspian coastal state, a considerable amount of Uzbekistan's territory, along with its energy resources, lies in the geological Caspian basins. As it shown in Figure 2, Uzbekistan's territories are located in two out of four Caspian Sea geological areas, namely, in middle Caspian and the North Ustyurt basins. (Energy Information Administration,

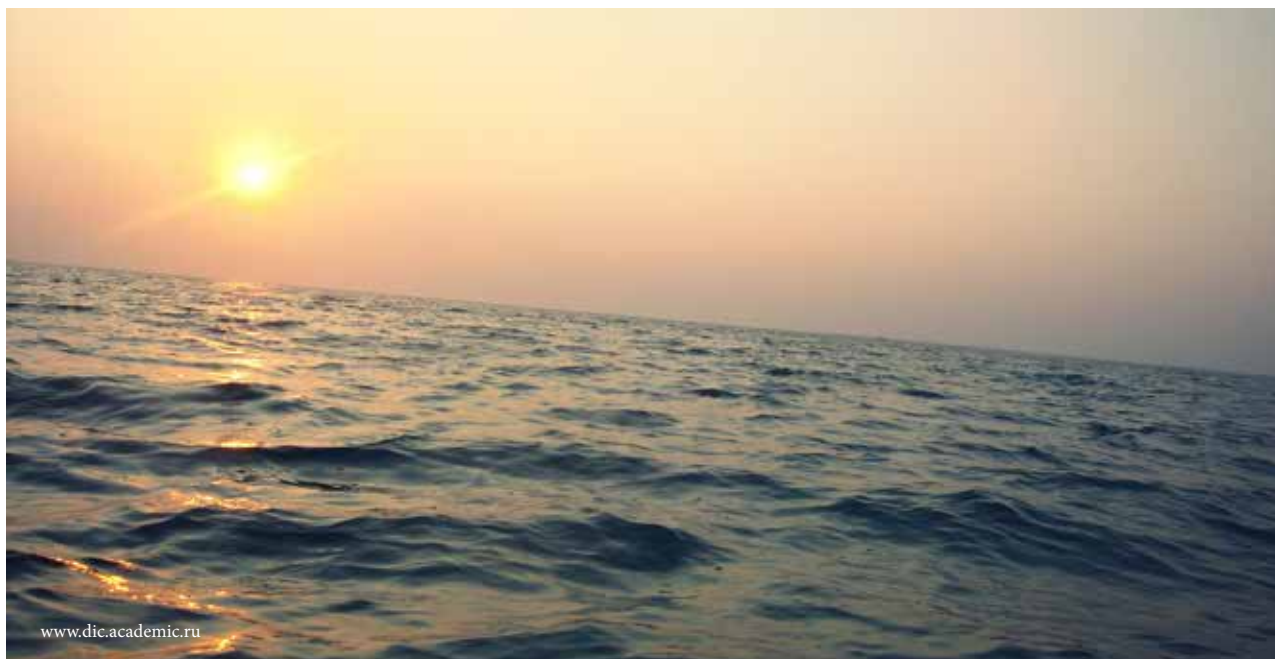
UZBEKISTAN IS SEARCHING FOR AN OPPORTUNITY TO PROVIDE ACCESS TO THE CASPIAN REGION MINERAL WEALTH IN ORDER TO COVER THE NEED FOR HYDROCARBONS THAT WILL BE USED TO INCREASE THE REFINING CAPACITIES IN THE COUNTRY.

ИСПЫТЫВАЯ РАСТУЩУЮ ПОТРЕБНОСТЬ В УГЛЕВОДОРОДАХ, А ТАКЖЕ НЕОБХОДИМОСТЬ В УСТРАНЕНИИ НЕДОЗАГРУЖЕННОСТИ НЕФТЕПЕРЕРАБАТЫВАЮЩИХ МОЩНОСТЕЙ, УЗБЕКИСТАН РАССМАТРИВАЕТ ВАРИАНТЫ, ОТКРЫВАЮЩИЕ ЕМУ ДОСТУП К МИНЕРАЛЬНЫМ БОГАТСТВАМ КАСПИЙСКОГО РЕГИОНА.

объем добычи газа в Узбекистане к 2020 г. возрастет до 66 млрд. кубометров в год.

Однако, следует отметить, что даже несмотря на \$20 млрд. вливания со стороны «Узбекнефтегаза», сделанные в 2010-2016 гг., в энергетической отрасли страны все еще отчетливо прослеживаются кризисные явления. Так, в результате значительного снижения добычи углеводородов импорт данного сырья в Узбекистан увеличился в 1,3 раза. Исходя из этого, утвержденная Программа по развитию энергетического сектора ставит перед собой цель не только повысить уровень добычи нефти и газа в стране, но и значительно увеличить объемы геологоразведочных работ. Согласно приблизительным прогнозам, при нынешнем уровне добычи углеводородов имеющихся запасов нефти будет достаточно, чтобы покрывать потребности Узбекистана в топливе в течении 21 года, при этом запасов природного газа хватит на следующие 25 лет. (Нефтегаз, 2016). В данных обстоятельствах вполне понятно, что из-за отсутствия но-

2013)

It appears that landlocked Uzbekistan is searching for an opportunity to provide access to the Caspian region mineral wealth in order to cover the need for hydrocarbons that will be used to increase the refining capacities in the country. To date, there are three refineries in Uzbekistan, namely, in Bukhara, Fergana and Altyaryk. The total capacity of the Uzbek refineries amounted to 11.1 million tons of petroleum products per year. However, due to the shortage of the raw materials caused by the significant decline in oil production, the refineries in Uzbekistan are loaded only by 60%. Since oil-processing capacity of Uzbekistan will remain at the level of 225,000-230,000 bpd up until 2024, while the volume of the refined oil products is expected to decline from 75,640 bpd to 69,050 bpd by 2024 (BMI Research, 2015), it is in the interests of Uzbeki-

вых крупных месторождений пригодных к разработке, «Узбекнефтегаз» начал рассматривать возможность совместной разработки нефтегазовых залежей за пределами страны.

Нужно отметить, что с точки зрения залегающих, часть энергоресурсов Узбекистана географически расположена в Каспийском регионе. (Gelb & Twyman, 2004) Так, согласно данным EIA, несмотря на то, что Узбекистан не входит в число государств, имеющих выход к Каспию, значительная часть его территорий вместе с потенциальными энергетическими ресурсами располагается в геологических бассейнах Каспийского региона. Как показано на Рисунке 1, часть территории Узбекистана расположена в двух из четырех геологических бассейнах Каспийского моря, а именно, в Среднекаспийском и Северо-Устьюртском бассейнах. (Управление энер-

stan to provide additional quantities of crude oil for its refinery facilities in the short-term. Therefore, one of the important outcomes of Shavkat Mirziyayev's visit to Awaza is the reached agreement on the Turkmen oil shipments to Uzbekistan. The parties reached an agreement that the Turkmen light oil from the Kiyanly field developed by the Malaysian Petronas⁴, as well as from the fields developed by the Chinese CNPC would be delivered to the Bukhara refinery in Uzbekistan. (Neftgaz, 2017) In fact, Tashkent also signed a long-term agreement with Moscow on future oil supplies in the amount of 500,000 tons per year for the modern oil refinery complex in Jizzakh region, which is recently under construction.⁵ It is worth mentioning that the Russian oil will be shipped via Kazakhstan's oil pipelines system and then through the new Uzbek pipeline, which is yet to be built by 2021. (Pannier, Anceschi, & Walsamaki)

On the other hand, Uzbekistan considers the possibility of having access to the Caspian seaports in order to be involved in the large-scaled international transportation projects implemented by the Caspian littoral states. For instance, since the beginning of 2017 the Uzbek side demonstrates its willingness to join the Trans-Caspian International Transport Route (TITR) expressing its interest in the transit potential of the Aktau and Kuryk seaports, which could contribute to the promotion of goods produced in Uzbekistan at the European and Mediterranean markets. (RailwayPro, 2017) In fact, on May 24, 2017, in Tashkent the national railway company Kazakhstan Temir Zholy and Aktau In-

UZBEKISTAN CONSIDERS THE POSSIBILITY OF HAVING ACCESS TO THE CASPIAN SEAPORTS IN ORDER TO BE INVOLVED IN THE LARGE-SCALED INTERNATIONAL TRANSPORTATION PROJECTS IMPLEMENTED BY THE CASPIAN LITTORAL STATES.

УЗБЕКИСТАН ПРОЯВЛЯЕТ ЗАИНТЕРЕСОВАННОСТЬ В СОТРУДНИЧЕСТВЕ С МОРСКИМИ ПОРТАМИ КАСПИЯ, КОТОРЫЕ НЕПОСРЕДСТВЕННО ВОВЛЕЧЕНЫ В РЕАЛИЗАЦИЮ ШИРОКОМАСШТАБНЫХ МЕЖДУНАРОДНЫХ ТРАНСПОРТНЫХ ПРОЕКТОВ.

гетической информации, 2013)

Можно предположить, что, испытывая растущую потребность в углеводородах, а также необходимость в устранении недозагруженности нефтеперерабатывающих мощностей, Узбекистан рассматривает варианты, открывающие ему доступ к минеральным богатствам Каспийского региона. На сегодняшний день в Узбекистане действуют три нефтеперерабатывающих завода с суммарной мощностью в 11,1 млн тонн нефтепродуктов в год, которые располагаются в Бухаре, Фергане и Алтыарыке. Однако, вследствие значительного снижения объемов добычи нефти, в стране наблюдается нехватка сырья для нефтеперерабатывающих заводов, загруженность которых в настоящее время составляет лишь 60%. Согласно прогнозам, к 2024 г. нефтеперерабатывающий потенциал Узбекистана сохранится на уровне в 225,000-230,000 баррелей в сутки, однако объем производимых нефтепродуктов сократится с 75,640 баррелей в сутки до 69,050 баррелей в сутки (BMI Research, 2015), что актуализирует потребность Узбекистана в притоке дополнительных объемов нефти в страну. В данном контексте, соглашение о поставках туркменских углеводородов, достигнутое в ходе визита главы Узбекистана Шавката Мирзиёева в Авазу, несомненно можно расценивать как значимое достижение. Согласно достигнутой договоренности, легкая туркменская нефть с месторождения Киянлы, разрабатываемое малазийской Petronas⁴, а также сырье, добываемое китайской CNPC, будут поставляться на Бухарский нефтеперерабатывающий завод. (Нефтегаз, 2017). Следует отметить, что Ташкент также подписал

⁴ Produced gas enters the Turkmen gas transportation system via a 53 km pipeline that ties the Kiyanly facilities to the Ekerem-Garabogaz export pipeline.

⁵ On April 27, 2017, the President of Uzbekistan attended the ceremony of laying the first stone of the construction of the new refinery complex in the country. It is planned that the design capacity of the complex will amount to 5 million tons of processed hydrocarbon annually.

⁴ Добываемый газ поступает в газотранспортную систему Туркменистана через 53-километровый трубопровод, который связывает месторождение Киянлы с экспортным трубопроводом Экерем-Гарабогаз.

ternational Trade Port organized the round table titled “Trans-Caspian International Transport Route and Sea-ports of Kazakhstan”, during which the Kazakh side made a presentation about the transport potential of the Aktau and Kuryk seaports, and reported about current developments in the development of the dry-cargo and ferry fleet in the country. (KazInform, 2017) It should be mentioned that previous consultations on the issue of Uzbekistan’s joining the TITR were held between Kazakhstan Temir Zholy and Ozbekiston temir yollari (Uzbekistan Railways) during

CURRENT EFFORTS TO STRENGTHEN THE ECONOMIC INTERACTION WITH REGIONAL STATES CAN BE CLASSIFIED AS A PREREQUISITE FOR DEVELOPMENT OF A FULLY-FLEDGED CASPIAN STRATEGY THAT COULD ADDRESS THE ISSUE OF ENERGY AND TRANSPORT COOPERATION BETWEEN THE COASTAL COUNTRIES AND UZBEKISTAN IN THE FUTURE.

долгосрочное соглашение с Москвой о будущих поставках нефти в размере 500,000 тонн ежегодно для нового нефтеперерабатывающего комплекса в Джизакской области, строительство которого недавно началось⁵. Однако, для того, чтобы обеспечить доставку российской нефти к комплексу, к 2021 г. узбекской стороне предстоит построить новый трубопровод,

⁵ 27 апреля 2017 г. Президент Узбекистана принял участие в церемонии закладки первого камня нового нефтеперерабатывающего комплекса в стране. Планируется, что проектная мощность комплекса составит 5 млн. тонн нефтепродуктов в год.

16th meeting of the Joint intergovernmental Commission on bilateral cooperation in Tashkent on February 22, 2017. Since Tashkent also shows its intention to launch transit route via the Turkmen seaports on the Caspian Sea shore, it could be assumed that the transportation and delivery of goods through the Caspian ferries are also an integral part of the Uzbek agenda in the Caspian region.

In conclusion, it must be recognized that Uzbekistan, indeed, shows signs of interest to shape its own vision towards the Caspian region. However, current efforts to strengthen the

УСИЛИЯ ПО НАРАЩИВАНИЮ ЭКОНОМИЧЕСКОГО ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ С ПРИКАСПИЙСКИМИ ГОСУДАРСТВАМИ СКОРЕЕ СЛЕДУЕТ РАСЦЕНИВАТЬ КАК ПОДГОТОВИТЕЛЬНЫЙ ЭТАП, ПРЕДШЕСТВУЮЩИЙ РАЗРАБОТКЕ ПОЛНОМАСШТАБНОЙ КАСПИЙСКОЙ СТРАТЕГИИ, КОТОРАЯ В БУДУЩЕМ МОГЛА БЫ ОЧЕРТИТЬ КОНТУРЫ ЭНЕРГЕТИЧЕСКОГО И ТРАНСПОРТНОГО СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ РЕГИОНА И УЗБЕКИСТАНОМ.

который бы соединился с системой нефтепроводов Казахстана. (Pannier, Anceschi, & Walsamaki).

Одновременно с этим, Узбекистан проявляет заинтересованность в сотрудничестве с морскими портами Каспия, которые непосредственно вовлечены в реализацию широкомасштабных международных транспортных проектов. Так, к примеру, высоко оценивая транзитный потенциал морских портов Актау и Курык, с начала 2017 г. узбекская сторона демонстрирует свою готовность присоединиться к Транскаспийскому международному транспортному маршруту (TMTM), который может способствовать продвижению товаров, произведенных в Узбекистане, на европейском и средиземноморском рынках. (RailwayPro, 2017). Возможные перспективы присоединения Узбекистана к TMTM были рассмотрены в рамках круглого стола «Транскаспийский международный транспортный маршрут и морские порты Казахстана», организованного Национальной компанией «Казахстан темир жолы» и Международным торговым портом Актау 24 мая 2017 г. в Ташкенте. В ходе мероприятия казахстанская сторона детально обозначила транспортные возможности морских портов Актау и Курык, а также предоставила информацию о планах по развитию сухогрузного и паромного флотов страны. (KazInform, 2017). Следует отметить, что консультации между «Казахстан темир жолы» и «Узбекистон темир йуллари» по вопросу присоединения Узбекистана к TMTM также имели место в ходе 16-го заседания Совместной межправительственной комиссии по двустороннему сотрудничеству, которое прошло в Ташкенте 22 февраля 2017 г. Поскольку Ташкент также демонстрирует намерение организовать транзитные маршруты и через туркменские морские пор-

economic interaction with regional states can be classified as a prerequisite for development of a fully-fledged Caspian strategy that could address the issue of energy and transport cooperation between the coastal countries and Uzbekistan in the future. Furthermore, it appears that in the mid-term there would be little need to accelerate the process of shaping the Caspian strategy. However, this does not mean that Tashkent will refuse to launch the energy and transportation projects with Kazakhstan and Turkmenistan.

перспективе Ташкент не будет форсировать процесс разработки стратегии в отношении Каспийского региона. Однако, это не означает, что Узбекистан откажется от реализации энергетических и транспортных проектов с Казахстаном и Туркменистаном.

References:

1. AKIpress. (2017). *Uzbekistan, Turkmenistan to develop fields in Caspian Sea*. Retrieved from <https://akipress.com/news:592645>
2. BMI Research. (2015). *Uzbekistan 2015. Business Monitoring International*.
3. Energy Information Administration. (2013). *CASPIAN SEA REGION*. Retrieved from chrome-extension://oemmndcbldboiebfnladdacbdmfmadadm/https://www.eia.gov/beta/international/analysis_includes/regions_of_interest/Caspian_Sea/caspian_sea.pdf
4. Gelb, B. A., & Twyman, T. R. (2004). *The Caspian Sea Region and Energy Resources*. Nova Publishers.
5. KazInform. (2017). *Uzbekistan invited to join Trans-Caspian International Transport Route project*. Retrieved from http://www.inform.kz/en/uzbekistan-invited-to-join-trans-caspian-international-transport-route-project_a3029768
6. Neftegaz. (2016). *SOCAR i Uzbekneftegaz budut sotrudnichat v sfere razvedki i razrabotki neftegazovyh mestorozhdeniy*. Retrieved from <http://neftegaz.ru/news/view/149243-SOCAR-i-Uzbekneftegaz-budut-sotrudnichat-v-sfere-razvedki-i-razrabotki-neftegazovyh-mestorozhdeniy>
7. Neftegaz. (2017). *Uzbekistan vyhodit na Kaspiy. Uzbekneftegaz i Turkmenneft dogovorilis o sovместnoy razvedke i razrabotke mestorozhdeniy v Kaspiyskom more*. Retrieved from <http://neftegaz.ru/news/view/161265-Uzbekistan-vyvodit-na-Kaspiy-Uzbekneftegaz-i-Turkmenneft-dogovorilis-o-sovместnoy-razvedke-i-razrabotke-mestorozhdeniy-v-Kaspiyskom-more>
8. Pannier, B., Ancesci, L., & Walsamaki, A. (n.d.). *Shavkat Mirziyayev raskinul seti*. Retrieved from <https://rus.ozodi.org/a/centrasia-uzbekistan-sotrudnichestvo/28508046.html>
9. RailwayPro. (2017). *Uzbekistan could join Trans-Caspian International Transport Route*. Retrieved from <http://www.railwaypro.com/wp/uzbekistan-join-trans-caspian-international-transport-route/>

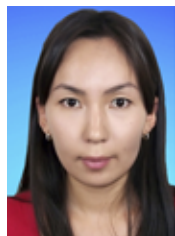
ты на каспийском побережье, то можно предположить, что перевозка и доставка грузов через паромы Каспийского моря также являются неотъемлемой частью повестки дня Узбекистана на Каспии

В заключение следует признать, что Узбекистан, действительно, проявляет некоторые признаки заинтересованности в выработке собственного подхода к Каспийскому региону. Однако, обозначенные выше усилия по наращиванию экономического взаимодействия с прикаспийскими государствами скорее следует расценивать как подготовительный этап, предшествующий разработке полномасштабной каспийской стратегии, которая в будущем могла бы очертить контуры энергетического и транспортного сотрудничества между странами региона и Узбекистаном. Очевидно, что в среднесрочной

Источники:

1. AKIpress. (2017). *Uzbekistan, Turkmenistan to develop fields in Caspian Sea*. Retrieved from <https://akipress.com/news:592645>
2. BMI Research. (2015). *Uzbekistan 2015. Business Monitoring International*.
3. Energy Information Administration. (2013). *CASPIAN SEA REGION*. Retrieved from chrome-extension://oemmndcbldboiebfnladdacbdmfmadadm/https://www.eia.gov/beta/international/analysis_includes/regions_of_interest/Caspian_Sea/caspian_sea.pdf
4. Gelb, B. A., & Twyman, T. R. (2004). *The Caspian Sea Region and Energy Resources*. Nova Publishers.
5. KazInform. (2017). *Uzbekistan invited to join Trans-Caspian International Transport Route project*. Retrieved from http://www.inform.kz/en/uzbekistan-invited-to-join-trans-caspian-international-transport-route-project_a3029768
6. Neftegaz. (2016). *SOCAR i Uzbekneftegaz budut sotrudnichat v sfere razvedki i razrabotki neftegazovyh mestorozhdeniy*. Retrieved from <http://neftegaz.ru/news/view/149243-SOCAR-i-Uzbekneftegaz-budut-sotrudnichat-v-sfere-razvedki-i-razrabotki-neftegazovyh-mestorozhdeniy>
7. Neftegaz. (2017). *Uzbekistan vyhodit na Kaspiy. Uzbekneftegaz i Turkmenneft dogovorilis o sovместnoy razvedke i razrabotke mestorozhdeniy v Kaspiyskom more*. Retrieved from <http://neftegaz.ru/news/view/161265-Uzbekistan-vyvodit-na-Kaspiy-Uzbekneftegaz-i-Turkmenneft-dogovorilis-o-sovместnoy-razvedke-i-razrabotke-mestorozhdeniy-v-Kaspiyskom-more>
8. Pannier, B., Ancesci, L., & Walsamaki, A. (n.d.). *Shavkat Mirziyayev raskinul seti*. Retrieved from <https://rus.ozodi.org/a/centrasia-uzbekistan-sotrudnichestvo/28508046.html>
9. RailwayPro. (2017). *Uzbekistan could join Trans-Caspian International Transport Route*. Retrieved from <http://www.railwaypro.com/wp/uzbekistan-join-trans-caspian-international-transport-route/>

DOES CHINA SEEK THE GEOPOLITICAL AGENDA OF THE SCO?

AZHAR SERIKKALIYEVA

EURASIAN RESEARCH INSTITUTE,
JUNIOR RESEARCH FELLOW

ЕВРАЗИЙСКИЙ НАУЧНО-
ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ,
МЛАДШИЙ НАУЧНЫЙ СОТРУДНИК

СТРЕМИТСЯ ЛИ КИТАЙ К ГЕОПОЛИТИЗАЦИИ ПОВЕСТКИ ДНЯ ШОС?

The SCO was established in 2001 by six Eurasian states (China, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Russia, Tajikistan and Uzbekistan) and has progressed fairly quickly from its inception to become a relatively prominent regional player. In December 2004 it gained official observer's status at the UN General Assembly.

According to its Charter, the SCO is a classic intergovernmental organization based on the principles of sovereign equality, territorial integrity of states and inviolability of their borders, non-interference into their internal affairs and peaceful settlement of disputes between the member states through consultations and negotiations. Establishing the SCO, the member-states indicated the first main goal of SCO as strengthening mutual trust, friendship and good neighborliness between the member-states.[i]

The SCO plays an important role in the foreign defense and security policies of the Central Asian member states. Western experts and policy makers' perceptions of the SCO, however, can often be influenced by their attention to the presence of the two leading members: China and Russia.[ii] China have developed and implemented its New Diplomacy toward the SCO since early 2000th. The basis of China's New Diplomacy formed by the New Security Concept, the New Development Approach, and the New Civilization Outlook, which were introduced in early 2000s. The New Security Concept encourages nations to build trust through consultations and to seek national securi-

Шанхайская Организация Сотрудничества (ШОС) была создана в 2001 году шестью евразийскими государствами (Китаем, Казахстаном, Кыргызстаном, Россией, Таджикистаном и Узбекистаном) и получила довольно быстрое развитие с момента создания, сумев стать значимым региональным игроком. В декабре 2004 года организация получила статус официального наблюдателя в Генеральной Ассамблее ООН.

Согласно Уставу, ШОС является классической межправительственной организацией, основанной на принципах суверенного равенства, территориальной целостности государств и неприкосновенности их границ, невмешательства в их внутренние дела и мирного урегулирования споров между государствами-членами посредством консультаций и переговоров. Создавая ШОС, государства-члены обозначили в качестве первой основной цели ШОС – укрепление взаимного доверия, дружбы и добрососедства между государствами-членами. [1]

ШОС играет важную роль в политике внешней обороны и безопасности государств Центральной Азии. Однако, мнения западных экспертов и политиков о ШОС часто может зависеть от их внимания к присутствию двух ведущих членов: Китая и России. [2] Китай разработал и внедрил свою новую дипломатию в отношении ШОС к началу 2000-х годов. Основа данной

DURING LAST 16 YEARS OF THE SCO EVALUATION, CHINA PROPOSED SEVERAL STAGES OF THE SCO DEVELOPMENT: SECURITY ISSUES; ECONOMIC AND HUMANITARIAN COOPERATION; “THIRD CENTER” AFTER US AND EU IN THE MULTIPOLAR WORLD.

上海合作组织成员国
2017年6月8-9日

元首理事会会议
日, 阿斯塔纳

В ТЕЧЕНИЕ ПОСЛЕДНИХ 16 ЛЕТ РАЗВИТИЯ ШОС
КИТАЙ ВЫДВИГАЛ НЕСКОЛЬКО ИДЕЙ ДЛЯ
РАЗВИТИЯ ШОС В СООТВЕТСТВИИ С РАЗЛИЧНЫМИ
ЭТАПАМИ: ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ В ВОПРОСАХ
БЕЗОПАСНОСТИ; ЭКОНОМИЧЕСКОЕ И ГУМАНИТАРНОЕ
СОТРУДНИЧЕСТВО; «ТРЕТИЙ ЦЕНТР» ПОСЛЕ США И ЕС
В МНОГОПОЛЯРНОМ МИРЕ.

”

ty by means of multilateral coordination. It emphasizes: (1) multilateral ties, which stress interdependence among nations in terms of security; (2) cooperation, which replaces confrontation as the effective route to security; (3) comprehensiveness of security, which is not only confined to military and political fields alone, but also includes economic, technical, social and environmental fields; (4) institutional construction as the legitimate road to security.[iii]

Most analysts agree that this regional organization is largely a Chinese initiative and that China plays a leading role in the SCO process.[iv] Some analysts suggest that China attempted to enter and manage this region via a multilateral approach. China is using the SCO for implementation of the “Beijing Consensus” in Central Asia. Since the political values and foreign policy are one of the three

новой дипломатии Китая сформирована в соответствии со следующими внешне-политическими доктринами: Концепцией новой безопасности, Новым подходом к развитию и «Новая перспектива цивилизаций», которые также были представлены в начале 2000-х годов. Новая концепция безопасности призывает страны укреплять доверие посредством консультаций и обеспечивать национальную безопасность посредством многосторонней координации. Здесь особую роль играют: (1) многосторонние связи, которые подчеркивают взаимозависимость между странами в вопросе безопасности; (2) сотрудничество, которое заменяет конфронтацию как эффективный путь к безопасности; (3) комплексность безопасности, которая не ограничивается только военными и политическими полями, но включает также

www.akorda.kz

上海合作组织成员国元首理事会会议
2017年6月8-9日, 阿斯塔纳

sources of the Chinese soft power, the SCO has gradually become the main mechanism or guide for China's policy in Central Asia. Through the SCO mechanism Beijing already achieved several goals:

- has solved the border issues between Central Asian countries in the previous "Shanghai five" framework and the SCO keeping these agreements guarantee today;
- has obtained support of the Central Asian countries and Russia in combating "three evils" (terrorism, separatism, extremism) and neutralized the East Turkestan Islamic Movement (ETIM);
- has consequently consolidated its economic power in the region. For example, currently there are more than 1500 joint Chinese-Kazakh enterprises in Kazakhstan;

экономическую, техническую, социальную и экологическую области; (4) институциональное строительство как законный путь к безопасности. [3]

Большинство аналитиков согласны с тем, что эта региональная организация в значительной степени является китайской инициативой и что Китай играет ведущую роль в процессе ШОС.[4] Некоторые аналитики полагают, что Китай с помощью ШОС попытался внедриться и управлять регионом с помощью многостороннего подхода. Китай использует ШОС для реализации «Пекинского консенсуса» в Центральной Азии. Поскольку политические ценности и внешняя политика являются одним из трех источников «мягкой силы» Китая, ШОС постепенно становится основным механизмом или руководством для политики Китая в Центральной Азии. Через механизм ШОС Пекин уже достиг нескольких целей:

- разрешил пограничные проблемы между странами Центральной Азии в рамках предшественника организации – «Шанхайской пятерке» и далее ШОС является гарантом данных соглашений сегодня;
- заручился поддержкой стран Центральной Азии и России в борьбе с «тремья злами» (терроризм, сепаратизм, экстремизм) и нейтрализовал Исламское движение Восточный Туркестан (ИДВТ);
- консолидировал свою экономическую мощь в регионе. Например, в настоящее время в Казахстане насчитывается более 1500 совместных китайско-казахстанских предприятий, страна вышла на третье место по количеству СП после России и Турции;
- установил свое присутствие в нефтегазовом секторе стран Центральной Азии. Например, Китай владеет 25% добычи нефти и газа в Казахстане;
- создал логистическую сеть среди стран, обеспечив доставку своих товаров и материалов из стран Центральной Азии. Например, 80% отгрузочного потока из Китая в Европу сегодня проходят через территорию Казахстана по железной дороге Алашанью-Достык;
- сохранил геополитический баланс в регионе «стратегического тыла»;

- has firmly established its presence in the oil and gas sector of the Central Asian economies. For example, China shares 25% of Kazakh oil and gas production;
- has created logistic network among the countries, providing delivery of its goods and Central Asian raw materials. For example, 80% of shipment flow from China to Europe today pass through Kazakhstan's territory by the Alashankou-Dostyk railway;
- has kept geopolitical balance in the "strategic hinterland" region;
- has played a key role in the establishment of new structure of regional security process legally;
- has provided political diversification in the former Soviet space.

During last 16 years of the SCO evaluation, China proposed several stages of the SCO development: Security issues; Economic and humanitarian cooperation; "Third center" after US and EU in the multipolar world.

The program of cooperation on security issues began shortly after establishing of the SCO. At that period it was very important for China to prevent the foreign intervention into the Central Asian states policy and security, as well to avoid supporting of ETIM by the other newly independent Central Asian Turk countries. In this light, following documents were signed in the SCO framework: The Shanghai Convention on combating terrorism, extremism and separatism (2001); SCO Regional anti-terroristic structure (2002); Agreement on combating drug trafficking (2004); Agreement on joint anti-terrorist activities (2006); Treaty of the long-term good neighborly and friendly cooperation among member states of the SCO (2007); Agreement on combating trafficking in firearms, ammunition (2008); Agreement on cooperation in the field of ensuring international information security (2009); Joint declaration on cooperation between the SCO and UN secretariats (2010); Provision on the political, diplomatic measures and mechanisms for regulating the situations that endanger security and stability of the region (2012). Also, the Peaceful Mission – joint anti-terroristic military exercises were first time kicked off within the SCO framework in 2002. The member-state military units practiced a joint anti-terrorist operation in the SCO territory annually. Combat units have worked out

- сыграл ключевую роль в создании новой структуры процесса региональной безопасности на законных основаниях;
- обеспечил политическую диверсификацию на постсоветском пространстве.

В течение последних 16 лет развития ШОС Китай выдвигал несколько идей для развития ШОС в соответствии с различными этапами: взаимодействие в вопросах безопасности; экономическое и гуманитарное сотрудничество; «Третий центр» после США и ЕС в многополярном мире.

Программа сотрудничества по вопросам безопасности началась вскоре после создания ШОС. В этот период Китаю было очень важно предотвратить иностранное вмешательство в политику и безопасность государств Центральной Азии, а также избежать поддержки ИДВТ другими независимыми странами Центральной Азии. В этом свете в рамках ШОС были подписаны следующие документы: Шанхайская конвенция о борьбе с терроризмом, экстремизмом и сепаратизмом (2001 год); создание Региональной антитеррористической структуры ШОС (2002 год); Соглашение о борьбе с незаконным оборотом наркотиков (2004 год); Соглашение о совместной антитеррористической деятельности (2006 год); Договор о долгосрочном добрососедском и дружественном сотрудничестве между государствами-членами ШОС (2007 год); Соглашение о борьбе с незаконным оборотом огнестрельного оружия, боеприпасов (2008 год); Соглашение о сотрудничестве в области обеспечения международной информационной безопасности (2009 год); Совместное заявление о сотрудничестве между секретариатами ШОС и ООН (2010 г.); Положение о политических, дипломатических мерах и механизмах регулирования ситуаций, которые угрожают безопасности и стабильности в регионе (2012 год). Кроме того, Мирная миссия – совместные антитеррористические военные учения впервые были начаты в рамках ШОС в 2002 году. Военные подразделения государства-члена ежегодно проводят совместные антитеррористические операции на территории стран ШОС. Боевые подразделения разработали меры для противостояния террористам на суше, в море и в воздухе. Все эти соглашения обеспечили

actions to confront terrorists on land, at sea and in the air. All these agreements provided legislative base for the SCO common security space and adopted political and military measures, building an unpredictable cooperative and stronger relationships within the regional community. Also, through the security cooperation the SCO passed the institutionalization process.

The economic and humanitarian cooperation within the SCO was evaluated by China along with the security issues. However, Beijing started to seek economic collaboration within the SCO after the main border, defense and security questions were solved

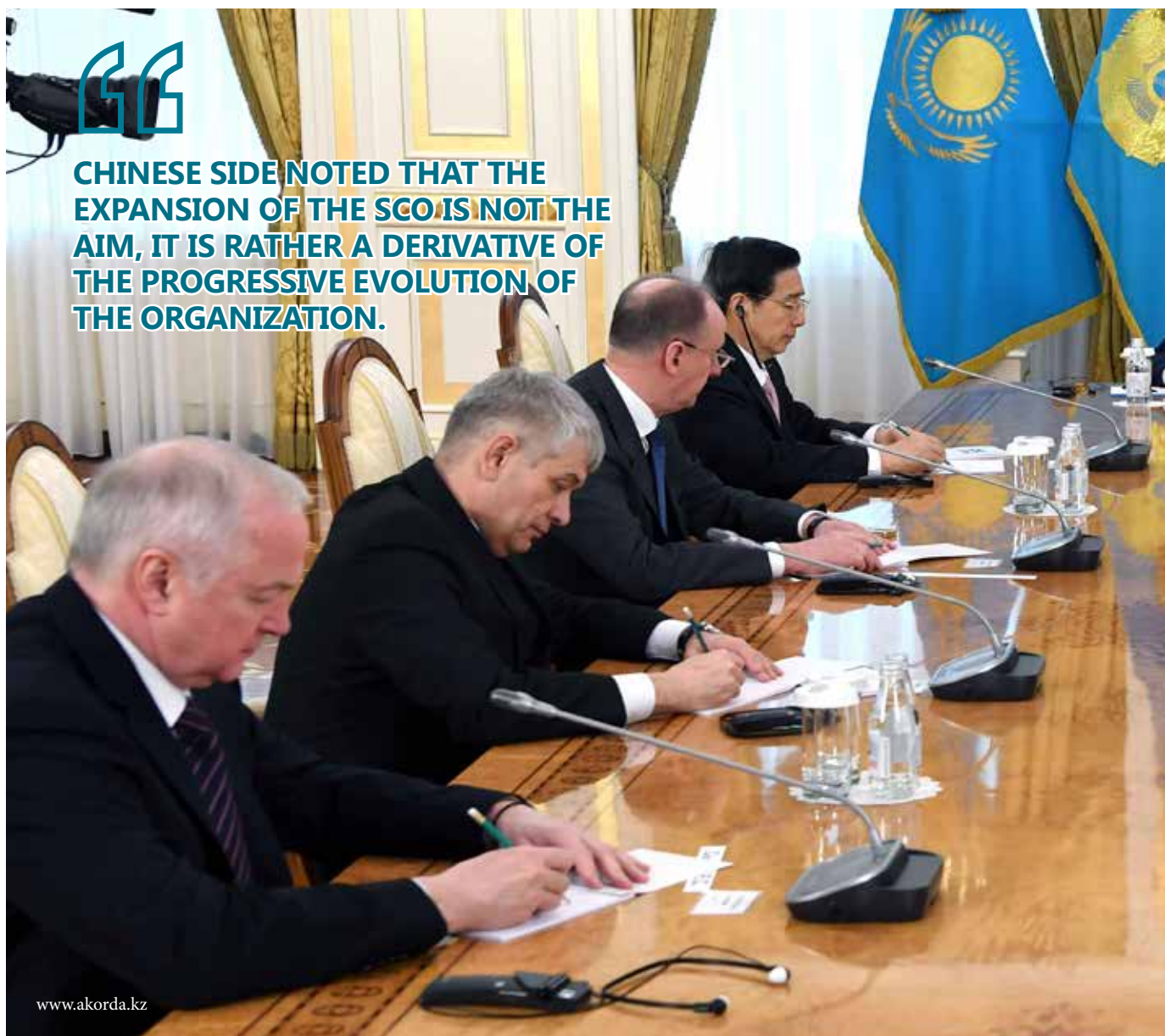
законодательную базу общего пространства безопасности ШОС и приняли политические и военные меры, создав беспрецедентно доверительные отношения в рамках регионального сообщества. Кроме того, благодаря сотрудничеству в области безопасности ШОС прошла процесс институционализации.

Экономическое и гуманитарное сотрудничество в рамках ШОС наряду с вопросами безопасности очень значимо для Китая. Тем не менее, Пекин начал искать пути экономического сотрудничества в рамках ШОС после того, как основные проблемы в области обороны и безопасности

CHINESE SIDE NOTED THAT THE EXPANSION OF THE SCO IS NOT THE AIM, IT IS RATHER A DERIVATIVE OF THE PROGRESSIVE EVOLUTION OF THE ORGANIZATION.

www.akorda.kz

among the member-states. China held great hopes for the ability of the SCO to organize multilateral economic cooperation. Beijing wanted to use the SCO in order to export its products, labour and capital to the neighbouring countries. Thus, Beijing several times proposed the idea of establishing the SCO Free Trade Area (FTA)[v]. Following agreements on economic and humanitarian cooperation were signed within the SCO: The Program of long-term multilateral economic cooperation (2003); Action plan of the Program of long-term multilateral economic cooperation (2004); SCO Interbank Consortium

были решены между государствами-членами. Китай возлагал большие надежды на способность ШОС стать организацией многостороннего экономического сотрудничества. Пекин хотел использовать ШОС для экспорта своей продукции, рабочей силы и капитала в соседние страны. Таким образом, Пекин несколько раз предлагал идею создания зоны свободной торговли (ЗСТ) ШОС [5]. В рамках ШОС были подписаны соглашения об экономическом и гуманитарном сотрудничестве: Програма долгосрочного многостороннего эконо-

**КИТАЙСКАЯ СТОРОНА ОТМЕТИЛА,
ЧТО РАСШИРЕНИЕ ШОС НЕ ЯВЛЯЕТСЯ
ЦЕЛЬЮ, ЭТО СКОРЕЕ ЯВЛЯЕТСЯ
ПРОИЗВОДНЫМ ОТ ПРОГРЕССИВНОЙ
ЭВОЛЮЦИИ ОРГАНИЗАЦИИ.**

(2005); SCO Business Council (2006); New action plan on multilateral economic and trade cooperation (2008); Emergency assistance agreement (2005); Agreement between governments on cooperation in education (2006); Agreement between governments on cultural cooperation (2007); Agreement between governments on scientific cooperation (2007). Moreover, in order to promote the economic development of the SCO member-states and deepen their economic cooperation, China represented by the President Hu Jintao at the 2005 Astana Summit offered \$900 million preferential buyer's credit loans

номического сотрудничества (2003); План действий Программы долгосрочного многостороннего экономического сотрудничества (2004 год); Межбанковское объединение ШОС (2005 г.); Деловой совет ШОС (2006 год); Новый план действий по многостороннему торгово-экономическому сотрудничеству (2008 год); Соглашение о чрезвычайной помощи (2005 год); Соглашение между правительствами о сотрудничестве в области образования (2006 год); Соглашение между правительствами о культурном сотрудничестве (2007 год); Соглашение между правительствами о

to the other SCO members. In 2006, the China Import and Export Bank signed preferential buyer's credit with Kazakhstan, Kyrgyzstan and Tajikistan providing \$1.2 billion of preferential buyer's credit in 2007. A decision on allocating another \$10 billion governmental loans was announced by the President Hu Jintao at the 2012 Shanghai Summit. According to the Chinese customs statistics, the trade turnover between China and the SCO member-states increased from \$12.15 billion in 2001 to \$67.47 billion in 2015 showing 6.6-fold increase. According to the Ministry of Commerce of China, in 2003, the amount of the Chinese foreign direct investments (FDI) to the SCO member-states amounted to \$59 million reaching \$534 million in 2015. Therefore, it could be stated that since the establishing of the SCO, its member-states have become China's main partners in foreign investment. However, despite these positive developments serious obstacles to further progress in strengthening economic cooperation still remain. To date, high customs tariffs are the main barriers for deepening trade relations among the SCO states. Therefore, in order to minimize the tariff and non-tariff barriers, as well as to facilitate trade and investment in the region, the SCO members put the creation of the FTA on the agenda. It is considered that creating the FTA would stimulate the development of the economies of all the SCO members, increase the employment rate and welfare in the region. According to the forecasts made by the Chinese Academy of Foreign Trade and Economic Cooperation, after the creation of the SCO FTA, the overall trade turnover among the SCO member-states will increase by \$34.18 billion (27%). According to the predictions, exports among the SCO member states will grow by 10%-20% on average, which significantly exceeds the effect of creating favourable conditions for trade and investment. In addition, annual growth of the SCO member-states' GDP will be 0.5%-1.8% in average, while the employment rate will grow at an average rate of 1%-2.3%. Nevertheless, to date these initiatives have not been fully welcomed by the SCO member states. In fact, during the last SCO Summit 2017 held in Astana, Kazakh President Nursultan Nazarbayev stated that the growth of mutual trade in future can contribute to the creation of a the SCO FTA, countries can move forward step by step, starting with the study of projects of economic cooperation of their interest.[vi] Therefore, tak-

научном сотрудничестве (2007 год). Кроме того, в целях содействия экономическому развитию государств-членов ШОС и углубления их экономического сотрудничества Китай, представленный президентом Ху Цзиньтао на саммите в Астане в 2005 году, предложил льготные кредиты в размере 900 миллионов долларов остальным членам ШОС. В 2006 году Китайский импортно-экспортный банк подписал договор о льготном кредитовании с Казахстаном, Кыргызстаном и Таджикистаном, предоставив кредиты в размере 1,2 млрд. долларов США. Решение о выделении правительственных займов еще на 10 млрд. долларов США было объявлено президентом Ху Цзиньтао на саммите в Шанхае в 2012 году. Согласно китайской таможенной статистике, товарооборот между Китаем и государствами-членами ШОС увеличился с 12,15 млрд. долларов США в 2001 году до 67,47 млрд. долларов США в 2015 году, что в 6,6 раз больше. По данным Министерства торговли Китая, в 2003 году объем прямых иностранных инвестиций (ПИИ) Китая в страны-члены ШОС составил 59 млн. долларов США, достигнув в 2015 году 534 млн. долларов США. Поэтому можно сказать, что с момента создания ШОС, Китай стал основным партнером государств-членов в иностранных инвестициях. Однако, несмотря на эти позитивные события, по-прежнему сохраняются серьезные препятствия на пути дальнейшего прогресса в укреплении экономического сотрудничества. На сегодняшний день высокие таможенные тарифы являются основным препятствием для углубления торговых отношений между государствами ШОС. Поэтому для минимизации тарифных и нетарифных барьеров, а также для содействия торговле и инвестициям в регионе члены ШОС ставят вопрос о создании ЗСТ на повестку дня. Считается, что создание ЗСТ будет стимулировать развитие экономики всех членов ШОС, повысит уровень занятости и благосостояние в регионе. Согласно прогнозам Китайской академии внешней торговли и экономического сотрудничества, после создания ЗСТ ШОС общий товарооборот между странами-членами ШОС увеличится на 34,18 млрд. долларов США (27%). Согласно прогнозам, экспорт между странами-членами ШОС будет расти в среднем на 10-20%, что значительно превышает эффект создания благоприятных условий для торговли и ин-

ing into account the fact that China has already established the FTA with Pakistan and launched joint research with India in creating the FTA it could be determined that China has formed some preconditions for the FTA creation within the framework of the SCO.[vii]

In 2013, relying on the SCO as a base platform, Chinese President Xi Jinping put forward a new initiative, the creation of the New Silk Road Economic Belt (NSREB). The establishment of the NSREB has solved an issue of the future enlargement of the SCO membership. The NSREB attracts great support and positive response from all members of the SCO. Since the initiative includes both investment and logistics projects, China-led Silk Road Fund and Asian Infrastructure Investment Bank started implementing different projects among the SCO member-states. The promotion of peace and prosperity is exactly the quintessence of the SCO. The full commitment to the co-called Shanghai spirit, which was proposed within the SCO and promoting mutual trust and prosperity will certainly lead to the materialization of the NSREB effectively connecting the Asian and European markets and significantly facilitating common development and prosperity of all people along the belt. Earlier commenting on the Regulations on Observer States of the SCO in June 2004 Secretary General of the SCO, Zhang Deguang, stated that the priority for the SCO was not enlargement but more substantial international cooperation and development. Most experts agree on the opinion that Beijing would not be interested in expanding the SCO membership to include the states of South-East Asia unless clear parameters of the economic interaction within the framework of the SCO are established.

Pakistan and India achieved their full membership in the SCO during the Summit on June 8, 2017 in Astana. At the previous summit all member-states voted for this expansion. This became the first enlargement of

SUCH INSTITUTIONS AS THE SCO WILL PROVIDE IMPORTANT SUPPORT TO INTERNATIONAL PROBLEMS IN THE NEAR FUTURE, REPRESENTING THE ONE CENTER OF THE MULTI-POLAR WORLD AND THE NON-WESTERN VALUES AND PRINCIPLES.

ТАКИЕ ИНСТИТУТЫ, КАК ШОС, В БЛИЖАЙШЕМ БУДУЩЕМ ОКАЖУТ ВАЖНУЮ ПОДДЕРЖКУ В РЕШЕНИИ МЕЖДУНАРОДНЫХ ПРОБЛЕМ, ПРЕДСТАВЛЯЯ ОДИН ЦЕНТР МНОГОПОЛЯРНОГО МИРА, А ТАКЖЕ НОВЫЕ, НЕЗАПАДНЫЕ ЦЕННОСТИ И ПРИНЦИПЫ.

вестиций. Кроме того, ежегодный рост ВВП государств-членов ШОС будет составлять в среднем 0,5% -1,8%, а уровень занятости будет расти в среднем на 1% -2,3%. Тем не менее, до настоящего времени эти инициативы не были полностью одобрены государствами-членами ШОС. Фактически, во время последнего Саммита ШОС 2017, состоявшегося в Астане, президент Казахстана Нурсултан Назарбаев заявил, что рост взаимной торговли в будущем может способствовать созданию ЗСТ ШОС, страны могут шаг за шагом продвигаться вперед, начиная с изучения проектов экономического сотрудничества в рамках их интересов. [6] Поэтому, принимая во внимание тот факт, что Китай уже установил экономический коридор с Пакистаном и начал совместные исследования о создании ЗСТ с Индией, можно предположить, что Китай создал некоторые предварительные условия для создания ЗСТ в рамках ШОС. [7]

В 2013 году, опираясь на ШОС в качестве базовой платформы, президент Китая Си Цзиньпин выступил с новой инициативой создания Экономического пояса Нового Шелкового пути (ЭПНШП). Создание ЭПНШП решило вопрос о будущем расширении членства в ШОС. Проект ЭПНШП получил большую поддержку и позитивный отклик со стороны всех членов ШОС. Поскольку инициатива включает в себя как инвестиционные, так и логистические проекты, китайский фонд «Шелковый путь» и Азиатский банк инфраструктурных инвестиций начали реализацию различных проектов среди государств-членов ШОС. Стабильность и процветание – это очевидная задача ШОС. Полная приверженность «Шанхайскому духу», который был предложен в ШОС, и поощрение взаимного доверия и процветания, безусловно, приведет к материализации ЭПНШП, эффективно соединяющему азиатские и европейские рынки, и

the organization since its establishment. Thus, China started seeking geopolitical agenda of the SCO. Now after expansion of the SCO, four of its member states – Russia, China, India, and Pakistan have nuclear weapons. With the admission of these two respected and authoritative countries, the SCO will unite around 44% of the world's population, and the organization's responsibility will extend to a vast expanse from the Arctic to the Indian Ocean, from north to south, from Chinese Lianyungang to Russian Kaliningrad, from east to west. Thus, the SCO becomes a trans-regional or even a trans-continental organization and will act as a link between different regions of the world. The importance of the SCO is growing significantly as one of the largest regional organizations after the accession of the above-mentioned countries. With the joining of India and Pakistan, the SCO will never be the same mechanism of China-Russia and Central Asia cooperation, where China and Russia are the main powers and the Central Asian states are much pliant allies.

Nowadays China portrays itself as a developing country that pursues "an independent foreign policy of peace", the Five Principles of Peaceful Coexistence and "never seeks hegemony". However, China advocates the idea of multi-polarity and the newly enlarged SCO acts as a regional organization of non-traditional security. Chinese side noted that the expansion of the SCO is not the aim, it is rather a derivative of the progressive evolution of the organization. Actually, expansion of the SCO is an essential stage of its evolution. This enlargement, of course, provides a significant base for the transformation of SCO from regional security organization into geopolitically impact one. Xi Jinping brought up a four-point proposal of the SCO development:

- First, to promote mutual trust, mutual benefits, equality, consultation, respect cultural diversity, and seek the "Shanghai Spirit" for com-

THUS, THE ORGANIZATION ENTERED A NEW STAGE OF ITS INSTITUTIONAL DEVELOPMENT AS THE "SHANGHAI EIGHT".

ТАКИМ ОБРАЗОМ, ОРГАНИЗАЦИЯ ВСТУПИЛА В НОВЫЙ ЭТАП СВОЕГО ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ КАК «ШАНХАЙСКАЯ ВОСЬМЕРКА».

значительно облегчит общее развитие и процветание всех народов вдоль пояса. Ранее комментируя Положение о государствах-наблюдателях ШОС в июне 2004 года, Генеральный секретарь ШОС Чжан Дегуан заявил, что приоритетом для ШОС является не расширение, а более существенное международное сотрудничество и развитие. Большинство экспертов согласны с мнением, что Пекин не был заинтересован в расширении членского состава ШОС и во включении государств Юго-Восточной Азии, до тех пор пока не были определены четкие параметры экономического взаимодействия в рамках ШОС.

Пакистан и Индия получили полное членство в ШОС 8 июня 2017 года во время Саммита в Астане. На предыдущем саммите все государства-члены проголосовали за данное расширение ШОС. Это стало первым расширением организации с момента ее создания. Таким образом, с этого момента Китай стал стремиться к развитию геополитической составляющей ШОС. Теперь, после расширения ШОС, четыре государства-члена - Россия, Китай, Индия и Пакистан имеют ядерное оружие. После вхождения последних двух уважаемых и авторитетных стран, ШОС объединила около 44% мирового населения, и ответственность организации теперь простирается на огромную территорию от Арктики до Индийского океана с севера на юг, от китайского порта Ляньюньган до российского города Калининград с востока на запад. Таким образом, ШОС становится трансрегиональной или даже трансконтинентальной организацией и будет выступать в качестве связующего звена между различными регионами мира. Важность ШОС значительно возрастает как одной из крупнейших региональных организаций после присоединения вышеупомянутых стран. С присоединением Индии и Пакистана ШОС никогда не будет тем же механизмом сотрудничества Китая, Россия

mon development.

- Second, to jointly safeguard regional security and stability.
- Third, to focus on the development of pragmatic cooperation; pass on and carry forward the Silk Road spirit; Facilitation of the International Road Transport connecting the Baltic Sea and the Pacific Ocean, and linking Central Asia with the Indian Ocean and with the Persian Gulf; establish SCO Development Bank and SCO special account; establish stable energy supply-demand relationship to ensure energy security; establish food security cooperation mechanism, and strengthen cooperation in agricultural production, trade of agricultural products, food safety and other fields.

Fourth, to strengthen people-to-people communications and non-governmental exchanges, laying solid public opinion and social foundations for the development of the SCO.[viii]

In conclusion, China now urges greater geopolitical role for the SCO. Currently China presents SCO as an active and dynamic alliance that primarily seeks to promote itself to the world as a guardian of global and regional security. For China the SCO provides a useful multilateral platform for the implementation of its economic initiatives. Now the SCO's area of responsibility covers an area inhabited by over 3 billion people – about 1/3 of the world's GDP. Thus, the organization entered a new stage of its institutional development as the "Shanghai eight". In this institutional dimension, China has more freedom to play, since it has economic power, international reputation and credibility since China is still in the process of developing the comprehensive and multidimensional approaches of its New Diplomacy. However, there is no doubt that with its New Diplomacy, China will aim to guide the SCO member states in their political and economic activities. It is clear that Chinese foreign diplomacy will become more active and such institutions as the SCO will provide important support to international problems in the near future, representing the one center of the multi-polar world and the non-Western values and principles.

и Центральной Азии, где Китай и Россия являлись основными державами, а страны Центральной Азии - более гибкими союзниками.

В настоящее время Китай позиционирует себя в качестве развивающейся страны, которая проводит «мирную независимую внешнюю политику», придерживается «пяти принципов мирного сосуществования» и «никогда не стремится к гегемонии». Однако Китай выступает за идею многополярности, а недавно расширенная ШОС действует как региональная организация нетрадиционной безопасности. Китайская сторона отметила, что расширение ШОС не является целью, это скорее является производным от прогрессивной эволюции организации. Фактически, расширение ШОС является важным этапом эволюции структуры. Разумеется, это расширение предоставляет значительную базу для трансформации ШОС из региональной организации безопасности в организацию геополитического воздействия. Си Цзиньпин выдвинул четыре предложения о развитии ШОС:

- Во-первых, поощрять взаимное доверие, взаимную выгоду, равенство, консультации, уважать культурное разнообразие и искать «шанхайский дух» для общего развития.
- Во-вторых, совместная защита региональной безопасности и стабильности.
- В-третьих, сосредоточить внимание на развитии прагматичного сотрудничества; Передать и нести дух Шелкового пути; Содействовать развитию международного автомобильного транспорта, соединяющего Балтийское море и Тихий океан, а также соединение Центральной Азии с Индийским океаном и Персидским заливом; Создать специальный банк развития ШОС и специальный счет ШОС; Установить стабильную связь между спросом и предложением для обеспечения энергетической безопасности; Создать механизм сотрудничества в области продовольственной безопасности и укрепить сотрудничество в области сельскохозяйственного производства, торговли сельскохозяйственной продукцией, безопасности пищевых продуктов и других областях.

• В-четвертых, укрепление связей между людьми и неправительственных обменов, закладывание положительного общественного мнения и социальных основ для развития ШОС. [8]

В заключение, Китай сейчас стремится к развитию большей геополитической роли ШОС. В настоящее время Китай видит ШОС в качестве активного и динамичного альянса, который в первую очередь стремится продвигать себя в мире как гарант глобальной и региональной безопасности. Для Китая ШОС представляет собой полезную многостороннюю платформу для реализации экономических инициатив. В настоящее время область ответственности ШОС охватывает территорию, в которой проживает более 3 миллиардов человек, около 1/3 мирового ВВП. Таким образом, органи-

References:

- [i] *The SCO Charter*. <http://www.kremlin.ru/supplement/3450>
- [ii] R. McDermott. *The SCO's impact on Central Asia security: a view from Kazakhstan. Problems of Post-Communism*. Vol.59, No. 4, 2012, pp.56-65.
- [iii] Gao Fei. *The SCO and China's New Diplomacy. Discussion Papers in Diplomacy*, No. (The Hague: Netherlands Institute of International Relations 'Clingendael', 2010).
- [iv] J. Yuan. *China's role in the establishing and building the Shanghai Cooperation Organization. Journal of Contemporary China*, 19(67), 2010, pp.855-869; C. Chung. *China and the institutionalization of the Shanghai Cooperation Organization. Problems of Post-Communism*, 53(5), 2006, pp. 3-14; P.Guang. *A new diplomatic model: a Chinese Perspective on the Shanghai Cooperation Organization. Washington Journal of Modern China* 9(1), 2008, pp. 55-72; J. Yuan. *China's role in the establishing and building the Shanghai Cooperation Organization. Journal of Contemporary China*, 19(67), 2010, pp.855-869.
- [v] 上海合作 建立自由 易区可行性分析. 宏 文章来源: 李 峰, 宏、李 主 《上海合作 展 告 (2013) 》, 社会科学文献出版社2013年9月第1版. http://studysco.cass.cn/shyj/jjhz/201311/t20131125_880359.html
- [vi] <http://www.kazpravda.kz/news/ekonomika/prezident-rk-predlozhi-sozdat-zo...>
- [vii] L. Huaqin. *The idea of creating a free trade zone of the SCO: calculations, problems and prospects // Eurasian Economic Integration*, 2015.
- [viii] 近平指出上合 国 地位持 提升的四大原因. <http://world.huanqiu.com/article/2016-06/9095172.html>

зация вступила в новый этап своего институционального развития как «Шанхайская восьмерка». В этом институциональном измерении у Китая больше свободы, поскольку страна имеет экономическую мощь, международную репутацию и авторитет. Китай все еще находится в процессе разработки всеобъемлющих и многомерных подходов своей новой дипломатии. Однако, нет сомнений в том, что с его новой дипломатией Китай будет стремиться направлять государства-члены ШОС в их политической и экономической деятельности. Понятно, что китайская внешняя дипломатия станет более активной, и такие институты, как ШОС, в ближайшем будущем окажут важную поддержку в решении международных проблем, представляя один центр многополярного мира, а также новые, незападные ценности и принципы.

Ссылки на источники:

- [i] *The SCO Charter*. <http://www.kremlin.ru/supplement/3450>
- [ii] R. McDermott. *The SCO's impact on Central Asia security: a view from Kazakhstan. Problems of Post-Communism*. Vol.59, No. 4, 2012, pp.56-65.
- [iii] Gao Fei. *The SCO and China's New Diplomacy. Discussion Papers in Diplomacy*, No. (The Hague: Netherlands Institute of International Relations 'Clingendael', 2010).
- [iv] J. Yuan. *China's role in the establishing and building the Shanghai Cooperation Organization. Journal of Contemporary China*, 19(67), 2010, pp.855-869; C. Chung. *China and the institutionalization of the Shanghai Cooperation Organization. Problems of Post-Communism*, 53(5), 2006, pp. 3-14; P.Guang. *A new diplomatic model: a Chinese Perspective on the Shanghai Cooperation Organization. Washington Journal of Modern China* 9(1), 2008, pp. 55-72; J. Yuan. *China's role in the establishing and building the Shanghai Cooperation Organization. Journal of Contemporary China*, 19(67), 2010, pp.855-869.
- [v] 上海合作 建立自由 易区可行性分析. 宏 文章来源: 李 峰, 宏、李 主 《上海合作 展 告 (2013) 》, 社会科学文献出版社2013年9月第1版. http://studysco.cass.cn/shyj/jjhz/201311/t20131125_880359.html
- [vi] <http://www.kazpravda.kz/news/ekonomika/prezident-rk-predlozhi-sozdat-zo...>
- [vii] L. Huaqin. *The idea of creating a free trade zone of the SCO: calculations, problems and prospects // Eurasian Economic Integration*, 2015.
- [viii] 近平指出上合 国 地位持 提升的四大原因. <http://world.huanqiu.com/article/2016-06/9095172.html>

SUCCESSFUL MINING OF “FLAMMABLE ICE”

SAULE AKHMETKALIYEVA

EURASIAN RESEARCH INSTITUTE,
JUNIOR RESEARCH FELLOW

ЕВРАЗИЙСКИЙ НАУЧНО-
ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ,
МЛАДШИЙ НАУЧНЫЙ СОТРУДНИК

УСПЕШНАЯ ДОБЫЧА «ГОРЮЧЕГО ЛЬДА»

According to the China Geographical Survey, China has successfully mined the so-called “flammable ice,” officially known as methane hydrates, in the South China Sea, which is a remarkable event since this is the first case of successful methane extraction from hydrates. 16 thousand cubic meters of gas is being extracted daily from the Shenhu area of the sea (Paraskova, 2017) from 203-277 meter deep wells drilled from the ocean floor at the depth of 1 266 meters. The maximum output has reached 35 thousand cubic meters. Moreover, it has been reported that 95% of gas extracted from hydrates was methane (Zhengzheng, 2017).

The methane hydrate deposit in the South China Sea was first discovered in 2007 (Zhengzheng, 2017). According to the studies of the reserves, the average thickness of the gas hydrate stability zone is at 225 meters for gas hydrate structure I (100% methane), 270 meters for structure II (95.9% methane) and 365 meters for structure H (90.4% methane). As for the depth of accumulation of methane hydrate, it is at 600, 400 and 300 meters for structures I, II and H, respectively, while the maximum depth is at 1200-2300 meters. According to the estimates, the volume of methane in gas hydrate types I, II and H in the South China Sea is at 1.38×10^{14} cubic meters, 1.41×10^{14} cubic meters, and 1.7×10^{14} cubic meters, respectively (Trung, 2012).

Согласно Географической Службе Китая, Китай успешно добыл так называемый «горючий лед», официально известный как гидрат метана, со дна Южно-Китайского моря, что является историческим событием, поскольку это первый случай успешного извлечения метана из гидратов. Ежедневно в районе Шэнху из моря добывается 16 тысяч кубических метров газа (Paraskova, 2017) из скважин глубиной 203-277 метров пробуренных на дне океана на глубине 2626 метров. Максимальный уровень добычи достиг 35 тысяч кубических метров. Помимо этого, сообщается, что 95% газа, выделяемого из гидратов, является метаном (Zhengzheng, 2017).

Месторождение гидрата метана в Южно-Китайском море впервые было обнаружено в 2007 году (Zhengzheng, 2017). Согласно исследованиям залежей, средняя толщина зоны стабильности газогидрата составляет 225 метров для структуры гидрата I (100% метана), 270 метров для структуры II (95,9% метана) и 365 метров для структуры H (90,4% метана). Что касается глубины накопления гидрата метана, он составляет 600, 400 и 300 метров соответственно для типов структур I, II и H, а максимальная глубина залежей доходит до 1200-2300 метров. По предварительным оценкам, объем метана в Южно-Китайском море составляет $1,38 \times 10^{14}$ кубических

Moreover, it has been reported that Japan was also able to extract natural gas in May 2017. Japan has been developing its methane hydrate reserves in the Pacific since 2013 (Macfarlane, 2017). Japan perceives methane hydrates as a tool for getting rid of its dependence on fuel imports and developing its energy sector. Meanwhile, China with its high energy demand can switch from coal power plants that are the main reason of heavy smog in the country to natural gas power plants that are more environmentally friendly (Brown, 2017).

Gas hydrate resources are becoming more and more attractive for offshore mining. According to the U.S. Energy Information Administration, one cubic meter of gas hydrate holds about 164 cubic meters of natural gas, making it a competitive replacement for other fossil fuels (Macfarlane, 2017).

ACCORDING TO THE CHINA GEOGRAPHICAL SURVEY, CHINA HAS SUCCESSFULLY EXTRACTED GAS FROM GAS HYDRATES IN THE SOUTH CHINA SEA

метров, $1,41 \times 10^{14}$ кубических метров и $1,7 \times 10^{14}$ кубических метров соответственно для структур I, II и H (Trung, 2012).

Более того, сообщалось, что Япония также смогла добыть природный газ в мае 2017 года. Япония занимается разработкой своих запасов метана в Тихоокеанском регионе с 2013 года (Macfarlane, 2017). Япония рассматривает гидрат метана как инструмент для избавления от зависимости от импорта топлива и развития своего энергетического сектора. Между тем, Китай с его высоким спросом на электроэнергию внутри страны имеет возможность переключиться с угольных электростанций, которые являются основной причиной сильного смога в стране, на газовые более экологически чистые электростанции (Brown, 2017).

Ресурсы гидратов газа становятся

The total amount of methane hydrate reserves is estimated in the range of 280 trillion to 2,800 trillion cubic meters, meaning that the reserves can meet the global energy demand for 80 to 800 years (Brown, 2017).

Methane hydrates are white ice-like solids that hold immense amounts of gas compared to conventional fossil fuels. Methane molecules are trapped within tiny cages made of water molecules. Methane hydrates are usually located in the Arctic permafrost and beneath the ocean floor. They are found at the depth of 350-5000 meters in sediments near the continental margins abundant in organic matter (World Ocean Review, 2010). High pressure is essential for the stability of gas hydrates; therefore, no hydrates are located in shallow waters.

The main risk of methane hydrate extraction is associated with its stability only under certain conditions:

СОГЛАСНО ГЕОГРАФИЧЕСКОЙ СЛУЖБЕ КИТАЯ, КИТАЙ УСПЕШНО ИЗВЛЕК ГАЗ ИЗ ГИДРАТА МЕТАНА СО ДНА ЮЖНО-КИТАЙСКОГО МОРЯ.

”

все более привлекательными для морской добычи. Согласно данным Администрации по энергетической информации США, один кубический метр газового гидрата содержит около 164 кубических метров природного газа, что делает его конкурентоспособной заменой других видов ископаемого топлива (Macfarlane, 2017). Общий объем запасов гидрата метана оценивается в диапазоне от 280 триллионов до 2800 триллионов кубических метров, что может удовлетворить глобальный спрос на энергию в течение 80-800 лет (Brown, 2017).

Гидрат метана представляет собой белое твердое вещество похожее на лед, который содержит огромное количество газа по сравнению с обычными ископаемыми видами топлива. Молекулы метана попадают в крошечные клетки из молекул воды. Гидраты метана обычно формируются в вечной мерзлоте

low temperature and high pressure, above 35 bars, making deep waters a perfect location for hydrate formation and accumulation. Sea floor has a high pressure due to the water table above it and low temperatures ranging between 0 and 4 °C. However, as it gets deeper, temperatures rise due to the proximity to the Earth mantle. Remains of planktons and other micro-organisms degrade in the ocean floor sediments producing methane gas. Initially, gas bubbles are produced at deeper layers where temperatures are warm and are consolidated in upper cooler layers as they rise (World Ocean Review, 2010).

Extraction of gas hydrates was first tested in the permafrost of the Mackenzie River Delta in northwest Canada in 2008 by Japanese, Canadians, and German (World Ocean Review, 2015). There are three main methods of methane hydrate production: water circulation which is pumping of

ONE CUBIC METER OF GAS HYDRATE HOLDS ABOUT 164 CUBIC METERS OF NATURAL GAS, MAKING IT A COMPETITIVE REPLACEMENT FOR OTHER FOSSIL FUELS.

ОДИН КУБИЧЕСКИЙ МЕТР ГАЗОВОГО ГИДРАТА СОДЕРЖИТ ОКОЛО 164 КУБИЧЕСКИХ МЕТРОВ ПРИРОДНОГО ГАЗА, ЧТО ДЕЛАЕТ ЕГО КОНКУРЕНТОСПОСОБНОЙ ЗАМЕНОЙ ДРУГИХ ВИДОВ ИСКОПАЕМОГО ТОПЛИВА.

Арктики и ниже дна океана. Они находятся на глубине 350-5000 метров в отложениях вблизи континентальных окраин имеющих обильный состав органического вещества (World Ocean Review, 2010). Высокое давление имеет важное значение для стабильности газовых гидратов; поэтому запасы гидратов не расположены на мелководье.

Основной риск добычи гидрата метана связан с его стабильностью только при определенных условиях: низкая температура и высокое давление, как правило выше 35 бар, что делает глубокие воды идеальным местом для образования и накопления гидратов. Морское дно имеет высокое давление из-за уровня воды над ним и низкую температуру от 0 до 4 °C. Однако, чем глубже, тем выше температура в связи с близостью к мантии Земли. Остатки планктонов и других микроорганизмов разлагаются в донных отложениях океанов, производя метановый газ. Первоначально газовые пузырьки образуются в более глубоких слоях, где температура выше, и далее поднимаясь, уплотняются в верхних более холодных слоях (World Ocean Review, 2010).

Испытания по добыче газовых гидратов были впервые проведены в вечной мерзлоте дельты реки Макензи на северо-западе Канады в 2008 году японцами, канадцами и немцами (World Ocean Review, 2015). Существует три основных метода получения метана: циркуляция воды, которая представляет собой перекачку горячей воды для плавления гидратов; разгерметизация, которая является понижением давления путем прокалывания отложений для диссоциации метана; и закачка двуокиси углерода для замены молекул метана на двуокись углерода (World Ocean Review, 2014). Каждый из этих методов имеет свои преимущества и недостатки. Для проверки эффективности

hot water to melt hydrates; depressurization which is dropping of the pressure by puncturing of deposits to dissociate methane; and carbon dioxide injection to replace methane molecules with carbon dioxide (World Ocean Review, 2014). Each of these methods has their advantages and disadvantages. A number of projects have been carried out to test the efficiency of these methods. For instance, in 2013, in Japan methane was successfully released using depressurization method. However, the process was shut down due to the sand flow into the well (World Ocean Review, 2014).

Extraction of methane hydrate is a matter of technique due to the technological and environmental barriers. Therefore, gas hydrate extraction is associated with a huge potential hazard. Gas hydrate extraction bears a threat of an uncontrolled escape of

THE TOTAL AMOUNT OF METHANE HYDRATE RESERVES IS ESTIMATED IN THE RANGE OF 280 TRILLION TO 2,800 TRILLION CUBIC METERS, MEANING THAT THE RESERVES CAN MEET THE GLOBAL ENERGY DEMAND FOR 80 TO 800 YEARS.

ОБЩИЙ ОБЪЕМ ЗАПАСОВ ГИДРАТА МЕТАНА ОЦЕНИВАЕТСЯ В ДИАПАЗОНЕ ОТ 280 ТРИЛЛИОНОВ ДО 2800 ТРИЛЛИОНОВ КУБИЧЕСКИХ МЕТРОВ, ЧТО МОЖЕТ УДОВЛЕТВОРИТЬ ГЛОБАЛЬНЫЙ СПРОС НА ЭНЕРГИЮ В ТЕЧЕНИЕ 80-800 ЛЕТ.

этих методов был проведен ряд испытательных проектов. Например, используя метод разгерметизации метан был успешно добыт в Японии в 2013 году. Однако процесс был прекращен из-за притока песка в скважину (World Ocean Review, 2014).

Извлечение гидрата метана является технической проблемой из-за технологических и экологических барьеров. Поэтому извлечение гидратов газа связано с огромной потенциальной опасностью. Извлечение газового гидрата несет угрозу неконтролируемого освобождения метанового газа. Также из-за глобального потепления существует риск дестабилизации гидратов метана и их последующего окисления в углекислый газ, который может выделяться в атмосферу. При распаде газовых гидратов может возникнуть недостаток кислорода

methane. Besides, there is a risk of destabilization of methane hydrates and their consequent oxidation into carbon dioxide that can be released into the atmosphere due to the global warming. Melting of the gas hydrates can also cause lack of oxygen that is used up in the course of carbon dioxide formation. The lack of oxygen can further lead to ocean acidification.

One of the main reasons for the delay in the commercial production of gas from hydrates is the high cost of extraction technologies. Therefore, industrial production is unlikely in the nearest future. However, if a technology allowing safe and cheap extraction of gas hydrates was developed, this source of energy would have had a great potential of replacing fossil fuels such as oil and coal. While not a green energy, natural gas is a relatively clean energy type as it releases twice less carbon dioxide when burned compared to coal and oil. However, despite the difference with conventional fossil fuels, natural gas still produces pollution. Therefore, if methane hydrate extraction takes a commercial turn replacing coal and oil, and on top of that is cheaper than renewables, then it would be a huge step back in terms of green energy development.

References:

1. Brown, M. (2017). Japan and China successfully extract 'combustible ice' from seafloor in potential energy breakthrough. Independent. Retrieved from <http://www.independent.co.uk/news/science/japan-china-combustible-ice-frozen-fossil-fuel-extract-seafloor-energy-methane-hydrate-a7744456.html>.
2. Macfarlane, A. (2017). China makes 'flammable ice' breakthrough in South China Sea. CNN. Retrieved from <http://money.cnn.com/2017/05/19/news/china-flammable-ice-sea/>
3. Paraskova, T. (2017). Energy breakthrough? China has successfully mined 'fire ice' from the sea. OilPrice.com. Retrieved from <http://oilprice.com/Energy/Natural-Gas/Energy-Breakthrough-China-Has-Successfully-Mined-Fire-Ice-From-The-Sea.html>.
4. Trung, N. (2012). The gas hydrate potential in the South China Sea. *Journal of Petroleum Science and Engineering*, 88-89, 41-47.
5. World Ocean Review (2010). 1 Living with the oceans – A report on the state of the world's oceans. maribus gGmbH, Pickhuben 2, 20457 Hamburg, Germany. ISBN 978-3-86648-012-4.
6. World Ocean Review (2014). 3 Marine resources – Opportunities and risks. maribus gGmbH, Pickhuben 2, D-20457 Hamburg, Germany. ISBN 978-3-86648-221-0.
7. World Ocean Review (2015). 4 Sustainable use of our oceans – Making ideas work. maribus gGmbH, Pickhuben 2, 20457 Hamburg, Germany. ISBN 978-3-86648-253-1.
8. Zhengzheng, H. (2017). China's first gas hydrate extraction successful. CGTN. Retrieved from https://news.cgtn.com/news/3d67544f786b7a4d/share_p.html.

связанный с его израсходованием в процессе образования двуокиси углерода. Отсутствие кислорода также влияет на окисление океанов.

Одной из основных причин задержки коммерческого производства газа из гидратов является высокая стоимость технологий добычи. Поэтому промышленное производство газогидратов вряд ли осуществится в ближайшем будущем. Однако, если бы была разработана технология, обеспечивающая безопасную и дешевую добычу газовых гидратов, этот источник энергии имел бы большой потенциал для замены ископаемых видов топлива, таких как нефть и уголь. Не будучи зеленой энергией, природный газ является относительно чистым видом энергии, поскольку при сжигании он выделяет в два раза меньше углекислого газа по сравнению с углем и маслом. Однако, несмотря на эту разницу, природный газ все же является загрязнителем воздуха. В связи с этим, если извлечение гидрата метана приобретет коммерческий оборот, заменив уголь и нефть, а также станет дешевле возобновляемых источников энергии, то это станет огромным шагом назад в плане развития зеленой энергетики.

Ссылки:

1. Brown, M. (2017). Japan and China successfully extract 'combustible ice' from seafloor in potential energy breakthrough. Independent. Retrieved from <http://www.independent.co.uk/news/science/japan-china-combustible-ice-frozen-fossil-fuel-extract-seafloor-energy-methane-hydrate-a7744456.html>.
2. Macfarlane, A. (2017). China makes 'flammable ice' breakthrough in South China Sea. CNN. Retrieved from <http://money.cnn.com/2017/05/19/news/china-flammable-ice-sea/>
3. Paraskova, T. (2017). Energy breakthrough? China has successfully mined 'fire ice' from the sea. OilPrice.com. Retrieved from <http://oilprice.com/Energy/Natural-Gas/Energy-Breakthrough-China-Has-Successfully-Mined-Fire-Ice-From-The-Sea.html>.
4. Trung, N. (2012). The gas hydrate potential in the South China Sea. *Journal of Petroleum Science and Engineering*, 88-89, 41-47.
5. World Ocean Review (2010). 1 Living with the oceans – A report on the state of the world's oceans. maribus gGmbH, Pickhuben 2, 20457 Hamburg, Germany. ISBN 978-3-86648-012-4.
6. World Ocean Review (2014). 3 Marine resources – Opportunities and risks. maribus gGmbH, Pickhuben 2, D-20457 Hamburg, Germany. ISBN 978-3-86648-221-0.
7. World Ocean Review (2015). 4 Sustainable use of our oceans – Making ideas work. maribus gGmbH, Pickhuben 2, 20457 Hamburg, Germany. ISBN 978-3-86648-253-1.
8. Zhengzheng, H. (2017). China's first gas hydrate extraction successful. CGTN. Retrieved from https://news.cgtn.com/news/3d67544f786b7a4d/share_p.html.

KATAR DİPLOMATİK KRİZİ'NİN ÇİN'E OLASI ETKİLERİ

OMİRBЕК HANAYІ

AVRASYA ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ,
ARAŞTIRMACI

ЕУРАЗІЯ ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ
ИНСТИТУТЫ, ҒЫЛЫМИ ҚЫЗМЕТКЕР

КАТАР ДИПЛОМАТИЯЛЫҚ ДАҒДАРЫСЫНЫҢ ҚЫТАЙҒА ЫҚТИМАЛ ӘСЕРЛЕРІ

Çeşitli dini ve etnik temelli bölgesel anlaşmazlıkların yanı sıra 1980-1988 yılları arasındaki İran-İrak Savaşı ve 1991 yılındaki Körfez Savaşı'na temel olan Basra Körfezi, günümüzde bölgesel sınırları aşarak küresel bir sorun haline gelen yeni bir krizin odak noktası durumundadır. 5 Haziran 2017 tarihinde, başını Suudi Arabistan'ın çektiği bazı körfez ülkelerinin Katar ile diplomatik ilişkilerini kestiklerini açıklamalarıyla ortaya çıkan Katar Diplomatik Krizi, Basra Körfezinden başlayarak Orta Doğu bölgesinde büyük bir kriz haline gelmiştir. Suudi Arabistan, Bahreyn, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) ve Mısır'a sonradan Yemen ve Libya'nın da katılmasıyla bu ülkeler Katar ile tüm diplomatik ilişkilerini kesmelerinin yanı sıra ülkelerinin hava sahasını Katar'a kapatmış ve Katar diplomatlarının 48 saat içinde ülkelerinden ayrılmasını istemişti. Nitekim Katar'la diplomatik ilişkilerini kesen bu ülkeler, Doha merkezli Al Jazeera haber ajansının ülkelerindeki çalışma ruhsatının iptal edilmesine ve ofisinin kapatılmasına karar vermişti. Söz konusu ülkeler, Katar'la ilişkilerini kesmelerinin ana nedeni olarak Katar'ın İran'la yakın ilişki kurmaya başlamasını ve ülkenin bazı terör örgütlerine destek vermesini öne sürmekteyken ülkesine yönelik suçlamaların tamamının gerçek dışı olduğunu savunan Doha yönetimi ise bu suçlamaları yalanlamaktadır. [1] [2] Kısa sürede Orta Doğu'ya yayılmaya başlayan Katar Diplomatik Krizi,

Түрлі діни және этникалық себептерден туындаған аймақтық дау-шарлармен қатар, 1980-1988 жылдардағы Иран-Ирак соғысы мен 1991 жылғы Шығанақ соғысының ошағы болған Парсы шығанағы, бүгінде аймақтық шеңберінен шығып жаһандық проблемаға айнала бастаған жаңа бір дағдарыстың орталығына айналды. 2017 жылы 5 маусымда Сауд Арабиясы бастаған кейбір шығанақ елдерінің Катармен дипломатиялық қарым-қатынастарын үзуінен туындаған Катар дипломатиялық дағдарысы, Парсы шығанағынан басталып Таяу Шығыстағы үлкен дағдарысқа айналды. Алдымен Сауд Арабиясы, Бахрейн, Біріккен Араб Әмірліктері және Египет, кейінірек бұл топқа Йемен мен Ливия қосылып, Катармен барлық дипломатиялық қарым-қатынастарын үзумен қатар, Катар ұшақтарына әуе кеңістігін жауып, Катар дипломаттарының 48 сағат ішінде өз елдерінен кетуін талап етті. Сондай-ақ, Катармен дипломатиялық қарым-қатынастарын үзген аталмыш елдер, Катардың Әл-Жазира ақпараттық агенттігінің елдеріндегі лицензияларын күшінен қалдыру және кеңселерін жабу туралы шешім қабылдады. Аталған елдер, Катармен байланыстарын үзудегі басты себеп ретінде Қатардың Иранмен тығыз қарым-қатынас орнатқанын және ішінара лаңкестік ұйымдарға қолдау көрсеткенін алға тартса, Доха билігі өзіне тағылған айыптардың шындыққа жанаспайтынын ай-

Ürdün'ün Katar'la diplomatik ilişkilerinin seviyesini düşürmesiyle, daha sonra da Afrika ülkesi olan Moritanya'nın ve Hint Okyanusu'ndaki adalar ülkesi olan Maldivler'in de Katar'a yönelik ablukaya katılmasıyla giderek büyümektedir. [3]

23 Haziran 2017 tarihinde Suudi Arabistan, BAE, Bahreyn ve Mısır, Kuveyt hükümeti aracılığıyla 13 maddeden oluşan taleplerini Doha yönetimine ulaştırmış ve bu şartların 10 gün içinde yerine getirilmesini istemiştir. Söz konu ülkelerin Katar'a yönelik 13 maddelik taleplerinin arasında Katar'ın İran'la ilişkilerini azaltması, isyancı Husilere mali desteğin kesilmesi, Katar'daki Türk askeri üssünün kapatılması ve Al Jazeera medya kuruluşunun kapatılması da yer almaktadır. [4] Dört ülkenin ilettiği taleplerin "uluslararası hukuka aykırı ve Katar'ın egemenliğini ihlal eden talepler" olduğunu savunan Doha yönetimi talepleri reddetmiştir. [5]

Aslında, 23 Mayıs 2017 tarihinde Katar Resmi Haber Ajansı (QNA) tarafından yayınlanan ve Katar Emiri Şeyh Temim bin Hamad Al Sani'ye atfedilen ABD ve İran hakkındaki açıklamaların söz konusu Katar Diplomatik Krizini tetiklediği söylenebilir. QNA'da yayınlanan haberin ardından yapılan açıklama ile Doha yönetimi QNA sitesinin siber saldırıya uğradığını ifade etmesine rağmen, Katar'ı "Orta Doğu'da terör örgütlerine destek vermekle" suçlayan Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri, Al Jazeera başta olmak üzere Katar yayın organlarını ülkelerinde yasaklama kararı almıştır. [6] QNA haberi çerçevesindeki tartışmalar, Suudi Arabistan başta olmak üzere diğer Körfez ülkeleri ile Katar arasında uzun süredir devam eden anlaşmazlığın bir belirtisi olarak görülebilir. Yıllardır devam eden ve 23 Mayıs itibarıyla derinleşen bu anlaşmazlık, 5 Haziran'da Suudi Arabistan dâhil birkaç ülkenin Katar'la diplomatik ilişkilerini kesmesiyle bir kere daha

**ЖЫЛДАР БОЙЫ
ЖАЛҒАСЫП 23
МАМЫРДАН
БЕРІ ТЕРЕҢДЕЙ
ТҮСКЕН КИКІЛЖІҢ,
5 МАУСЫМДА
САУД АРАБИЯСЫ
БАСТАҒАН БІРНЕШЕ
ЕЛДІҢ КАТАРМЕН
ДИПЛОМАТИЯЛЫҚ
ҚАРЫМ-
ҚАТЫНАСТАРЫН
ҰЗУІМЕН ТАҒЫ БІР
МӘРТЕ АШЫҚҚА
ШЫҚТЫ.**

**YILLARDIR DEVAM
EDEN VE 23
MAYIS İTİBARIYLA
DERİNLEŞEN BU
ANLAŞMAZLIK,
5 HAZİRAN'DA
SUUDİ ARABİSTAN
DÂHİL BİRKAÇ
ÜLKENİN KATAR'LA
DİPLOMATİK
İLİŞKİLERİNİ
KESMESİYLE BİR KERE
DAHA AÇIĞA ÇIKMIŞ
OLDU.**

тып барлығын жоққа шығарып келеді. [1] [2] Қысқа уақытта бүкіл Таяу Шығысқа жайылған Катар дипломатиялық дағдарысы, келесі кезекте Иорданияның Катармен дипломатиялық қатынас-тарының деңгейін төмендетуі, содан кейін Африкадағы Мавритания және Үнді мұхитындағы арал мемлекет Мальдивтің де Катарға қарсы блокадаға қосылуымен тіпті де ұлғая түсуде. [3]

2017 жылы 23 маусымда Сауд Арабиясы, БАӘ, Бахрейн және Египет елдері Кувейт үкіметі арқылы Доха билігіне 13 тармақтан тұратын талаптарын жеткізіп, осы шарттардың 10 күн ішінде орындалуын талап еткен болатын. Аталған елдердің Катарға қойған 13 тармақты талаптарының арасында Катардың Иранмен қарым-қатынасын азайтуы, бүлікші Хусилерге қаржылық қолдау көрсетуді тоқтату, Катардағы Түрік әскери базасын жабу және Әл-Жазира ақпараттық агенттігін жабу шарттары орын алды. [4] Төрт елдің жоғарыдағы талаптарын «халықаралық заңға қайшы және Катардың егемендігін бұзады» деп қараған Доха билігі барлық талаптардан бас тартты. [5]

Шын мәнінде, 2017 жылы 23 мамырда Катар ресми хабар агенттігі (QNA) таратқан және Катардың әмірі Шейх Тамим бин Хамад Әл Танидің сөзі делінген АҚШ пен Иран туралы мәлімдеменің Катар дипломатиялық дағдарысының туылуына түрткі болғанын айтуға болады. QNA-дан жарияланған хабардан кейін іле-шала Доха билігі QNA сайтының кибер шабуылға ұшырағанын жариялағанына қарамастан, Катарды «Таяу Шығыстағы лаңкестік ұйымдарға қолдау көрсетті» деп айыптаған Сауд Арабиясы мен Біріккен Араб Әмірліктері, елдерінде е Әл-Жазира бастаған Катар медиялары-

ақиға çıkmış oldu. Çünkü söz konusu ülkeler Katar'la diplomatik ilişkilerini ilk kez kesmektedir. 5 Mart 2014 tarihinde Suudi Arabistan, Bahreyn, Birleşik Arap Emirlikleri ve Mısır Doha'daki büyükelçilerini geri çağırarak Katar'la ilişkilerini kesmişti. O zaman Katar'ın komşularıyla yaşadığı gerilim, Kuveyt ve diğer Arap ülkelerinin arabuluculuğuyla 2014 yılının sonunda çözüm bulmuştu. [7]

Katar ile diğer Arap ülkeleri arasında yaşanan söz konusu Katar Diplomatik Krizi'nin görünür nedenleri dahi çok çeşitli ve karmaşıktır. Krizin ana nedenleri kısaca aşağıdaki birkaç konuyla özetlenebilir: 1) *Suudi Arabistan başta olmak üzere bölge ülkeleri ile Katar arasındaki rekabet.* Körfez bölgesindeki küçük bir ülke olmasına rağmen Katar, zengin petrol ve doğalgaz kaynaklarıyla ekonomik olarak oldukça zengin ve siyasi olarak da istikrarlı bir ülkedir. 1971 yılında bağımsız-

на тыйым салу туралы шешім қабылдаған болатын. [6] QNA хабарына байланысты туындаған талас-тартысты, Сауд Арабиясы бастаған өзге де Парсы шығанағы елдері мен Катар арасында ұзақтан бері жалғасып келе жатқан дау-дамайдың бір көрінісі ретінде қарауға болады. Жылдар бойы жалғасып 23 мамырдан бері тереңдей түскен бұ кикілжің, 5 маусымда Сауд Арабиясы бастаған бірнеше елдің Катармен дипломатиялық қарым-қатынастарын үзуімен тағы бір мәрте ашыққа шықты. Өйткені аталған елдердің Катармен дипломатиялық қарым-қатынастарын үзуі бірінші рет емес болатын. 2014 жылы 5 наурызда Сауд Арабиясы, Бахрейн, Біріккен Араб Әмірліктері және Египет Дохадағы елшілерін кері шақырып, Катармен қарым-қатынастарын үзген болатын. Алайда ол кездегі Катар мен көршілері арасында туындаған шиеленіс Кувейт пен басқа да

**КАТАР ДИПЛОМАТИЯЛЫҚ
ДАҒДАРЫСЫ, ПАРСЫ
ШЫҒАНАҒЫ БАСТАЛЫП
ТАЯУ ШЫҒЫСТАҒЫ ҮЛКЕН
ДАҒДАРЫСҚА АЙНАЛДЫ.**

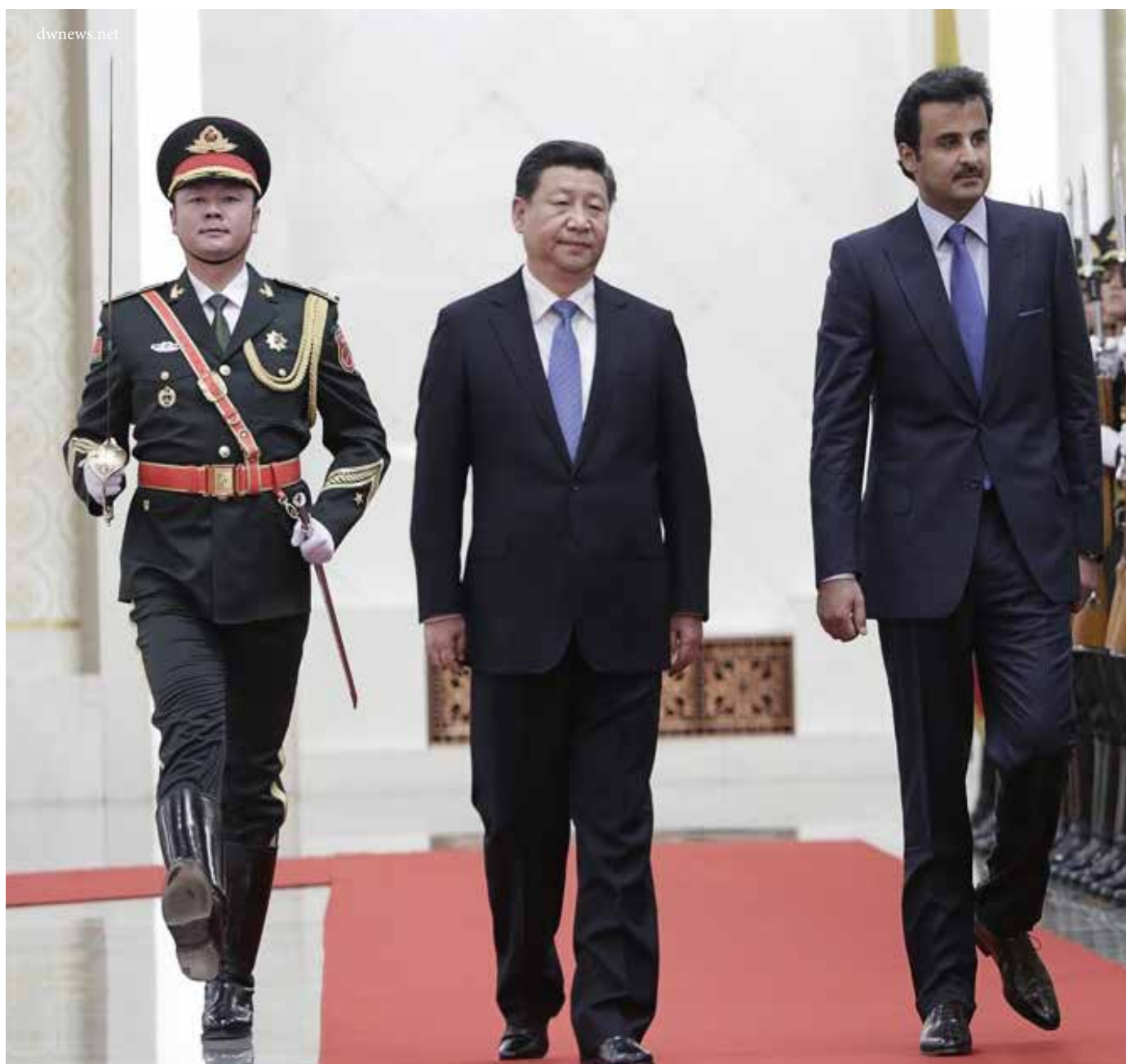
**КАТАР ДИПЛОМАТИК КРИЗИ,
BASRA КӨРФЕЗІНДЕН
БАШЛАЯРАК ОРТА ДӨҒУ
БӨЛГЕСİNДЕ БҮЙҮК БІР
КРИЗ HALİNE GELMİŞTİR.**

лігіне kavушaн Katar'da 1995 yılında iktidara gelen Şeyh Hamad bin Halife es-Sani'nin uyguladığı ekonomik reformlar, ülkeyi Körfez bölgesindeki en zengin ülkelerden biri haline getirmiştir. 1995'den itibaren sıvılaştırılmış doğalgaz (LNG) ihracatına başlayan Katar'ın kısa sürede dünyanın en büyük LNG ihracatçısı olması, başta Suudi Arabistan olmak üzere bölgedeki büyük enerji ihracatçıları ile Katar arasında bir rekabetin oluşmasına neden

араб елдерінің ара ағайындығы арқасында 2014 жылдың соңына қарай шешімін тапқан. [7]

Katar мен басқа араб елдері арасындағы орын алған Katar дипломатиялық дағдарысының көрнекті себептері әр түрлі және күрделі болып табылады. Дағдарыстың негізгі себептерін төмендегідей бірнеше түйінге жинақтауға болады: 1) Сауд Ара-

олмуştur. [8] 2016 жылдаки истатистики verilere göre Katar 2.6 milyar ton petrol rezervleri ile dünyada 13. sırada yer almakta iken yaklaşıқ 24.5 trilyon metreкүр doğalgaz rezervleri ile dünyada 3.sırada yer almaktadır. 2016 yılında Katar'ın GSYH'nin %55'i ve hükümet gelirlerinin %70'i petrol ve doğalgaz gelirlerinden karşılanmıştır. 2016 yılında mineral yakıtlar, petrol ve distilasyon ürünleri Katar'ın toplam ihracatının %83'ünü oluşturmıştır. [9]

“
КАТАР МЕН БАСҚА АРАБ
ЕЛДЕРІ АРАСЫНДАҒЫ ОРЫН
АЛҒАН КАТАР ДИПЛОМА-
ТИЯЛЫҚ DAғДАРЫСЫНЫҢ
КӨРНЕКПІ СЕБЕПТЕРІ ӘР ТҮР-
ЛІ ЖӘНЕ КҮРДЕЛІ БОЛЫП
ТАБЫЛАДЫ.

КАТАР ІЛЕ ДІҒЕР АРАП ҰЛКЕЛЕРІ
АРАСЫНДА YAСAНАН СӨЗ
KONUSU КАТАР ДИПЛОМАТИК
KPIЗИ'NIN GÖRÜNÜR
NEDENLERİ DAHI ÇOK ÇEŞİTLİ VE
KARMAŞIKTIR.

”

биясы бастаған аймақ елдері мен Катар арасындағы бәсекелестік. Катар Парсы шығанағындағы шағын ел болғанына қарамастан, бай мұнай және газ ресурстарының арқасында экономикалық жақтан қуатты және саяси жақтан тұрақты ел болып табылады. 1971 жылы тәуелсіздік алған Катар, 1995 жылы билікке келген Шейх Хамад бин Халифа Әл-Танидың экономикалық реформаларының нәтижесінде Парсы шығанағындағы ең бай елдердің біріне айналды. 1995 жылдан бастап сұйытылған табиғи газ (СТГ) экспорттауға кіріскен Катардың қысқа уақыт ішінде әлемдегі ең ірі СТГ экспорттаушыға айналуы, Сауд Арабиясы бастаған аймақтағы ірі энергия экспорттаушы елдер мен Катар арасында бәсекелестіктің қалыптасуына түрткі болды. [8] 2016 жылғы статистикалық мәліметтерге сәйкес, Катардың мұнай қоры 2,6 млрд. тонна болып әлемде 13-інші орында, газ қоры шамамен 24,5 трлн. текше метр болып әлемде 3-інші орында. 2016 жылы Катардың ЖІӨ-нің 55%-ы және мемлекеттік кірісінің 70%-ы мұнай мен газ кірістерінен құралған болатын. 2016 жылы минералды отын, мұнай және дистилляциялық өнімдер Катардың жалпы экспортының 83%-ын құраған еді. [9] АҚШ-тың Global Finance журналына қарағанда, 2016 жылы Катардың жан басына шаққандағы ЖІӨ 129726 доллар болып әлемде бірінші орынға шыққан. [10] Катардың экономикалық күшінің барған сайын артуы көрші елдері тарапынан аймақтық бәсекелес ретінде қарастырылуына себеп болды. Осы тұрғыдан алғанда, Катар мен өзге аймақ елдерінің арасындағы бәсекелестікті ағымдағы Катар дипломатиялық дағдарысының басты себептерінің бірі ретінде көрсетуге болады. 2) *Катардың белсенді сыртқы саясаты.* Катар соңғы 20 жылда жылдам экономикалық дамуға қол жеткізумен қатар, көп жақты сыртқы саясаты арқылы аймақтық мәселелерге белсенді араласуға тырысты. Бұл тұрғыда Катардың Палестина, Ирак, Ауғанстан, Сирия, Дарфур, Ливан, Ливия, Египет және Йеменде туылған мәселелерді, сондай-ақ басқа да аймақтық мәселелерді шешуде белсенді араласуы, аталған мәселелерге тығыз қатысы бар кейбір араб елдерінің шамына тиді деуге болады. [11] Атап айтқанда, 2010

ABD'nin Global Finance dergisine göre, 2016 yılında Katar'ın kişi başına düşen GSYH'si 129.726 dolar olarak dünyada ilk sırada yer almıştır. [10] Katar'ın ekonomik gücünün giderek artması, ülkenin komşu ülkeler tarafından bölgesel rakip olarak görülmesine sebep olmuştur. Bu açıdan bakıldığında, Katar ile diğer bölge ülkeleri arasındaki rekabet mevcut Katar Diplomatik Krizi'nin ana nedenlerinden biri olarak ifade edilebilir. 2) *Katar'ın aktif dış politikası*. Son 20 yıldır Katar, hızlı ekonomik gelişmeler kaydetmekle beraber çok boyutlu bir dış politika izleyerek bölgesel sorunlara aktif bir şekilde katılmaya çalışmaktadır. Bu bağlamda Katar'ın Filistin, Irak, Afganistan, Suriye, Darfur, Lübnan, Libya, Mısır ve Yemen'de yaşanan sorunların yanı sıra diğer bölgesel sorunların çözümüne de aktif olarak katılmasının söz konusu sorunlarla yakından ilgilenen bazı Arap ülkelerini rahatsız ettiği söylenebilir. [11] Özellikle de 2010 yılında başlayan Arap Baharı sürecinde Katar'ın izlediği dış politika, ülkenin diğer Arap ülkeleriyle gerginlik yaşamasına neden olmuştur. Örneğin, 2011 yılındaki Mısır Devrimi'nde Katar'ın

жылдан басталған «Араб көктемі» кезінде Катардың ұстанған сыртқы саясаты, елдің басқа араб елдерімен кикілжіңге баруына себеп болды. Мысалы, 2011 жылғы Египеттегі төңкеріс кезінде Катар қолдаған Мұсылман бауырлар ұйымның кандидат ретінде Египеттің президенті болып сайланған Мұхаммед Мурсидың 2013 жылы Египет қарулы күштерінің әскери төңкерісі арқылы биліктен құлатылуы, Катар мен Сауд Арабиясы, Бахрейн, Біріккен Араб Әмірліктері және Египет арасындағы шиеленісті тіпті де арттыра түскен еді. Содан бері әсіресе Сауд Арабиясы бастаған кейбір араб елдері Катарды «терроризмге» қолдау көрсетті деп айыптап келеді. [7] 3) *Дохадағы Әл-Жазира ақпараттық агенттігі*. Әлемдік медиа орталығы саналатын Әл-Жазира ақпараттық агенттігі Таяу Шығыстағы баспасөз бостандығы тұрғысында өте маңызды жұмыстар атқарғанына қарамастан, ішінара араб елдер тарапынан араб әлеміндегі көтерілістерге түрткі болды деп айыпталуда. Өйткені Катар әмірінің қаржылық қолдауымен 1996 жылы құрылып 2001 жылдан бастап

desteklediği Müslüman Kardeşler'in adayı olarak Mısır'ın Cumhurbaşkanı seçilen Muhammed Mursi'nin 2013 yılında Mısır Silahlı Kuvvetleri'nin askeri darbe yapması sonucunda devrilmesi, Katar ile Suudi Arabistan, Bahreyn, Birleşik Arap Emirlikleri ve Mısır arasındaki gerginliği iyice arttırmıştır. Bu zamandan itibaren Suudi Arabistan başta olmak üzere bazı Arap ülkeleri Katar'ı "terörizme" destek vermekle suçlamaktadırlar. [7] 3) *Doha merkezli Al Jazeera haber ajansı*. Küresel medya kuruluşu olarak Al Jazeera haber ajansı Orta Doğu'daki basın özgürlüğü bağlamında çok önemli çalışmalara imza atmasına rağmen, bazı Arap ülkeleri tarafından Arap dünyasındaki ayaklanmaları harekete geçirmede sorumlu tutulmaktadır. Çünkü Katar Emiri'nin mali desteğiyle 1996'da kurulmuş ve 2001'den itibaren dünya çapında dikkat çekmeye başlayan Al Jazeera'nın, Doha yönetiminin bölgesel etkisini arttırmasına da büyük katkısı olduğu söylenebilir. [12] Bu yüzden, son yıllarda Al Jazeera haber ajansı Katar'ın bazı komşuları tarafından suçlanmaya ve kapatılmaya maruz kalmaktadır. Örneğin, Ocak 2011'de Al Jazeera'nın Mısır'daki ofislerinin kapatılması ve çalışma izinlerinin iptal edilmesi kararını alan Mısır Hükümeti, Aralık 2013'te ise Al Jazeera'nın Kahire ofisini basmış ve 14 muhabiri tutuklamıştır. [13] Bu yüzden Katar'la diplomatik ilişkilerini kesen ülkelerin başlıca taleplerinden biri de Doha merkezli Al Jazeera'nın kapatılmasıdır. 4) *ABD çıkarları*. ABD Başkanı Donald Trump'ın ilk yurtdışı gezisi olarak gerçekleştirdiği Ortadoğu ziyaretinden hemen sonra Katar Diplomatik Krizi'nin gündeme gelmesi, krizin arkasında ABD'nin jeostratejik çıkarlarını aklı getirmiştir. Katar'la diplomatik ilişkilerini kesen ülkelerin öne sürdüğü gerekçelerinden birinin Katar-İran ilişkileri olduğu dikkate alındığında, Trump'ın göreve gelmesiyle değişmeye başlayan ABD'nin İran politikasının söz konusu krizin nedenleri arasında olduğunu söylemek mümkündür. Öte yandan, Katar'ın son yıllarda Çin

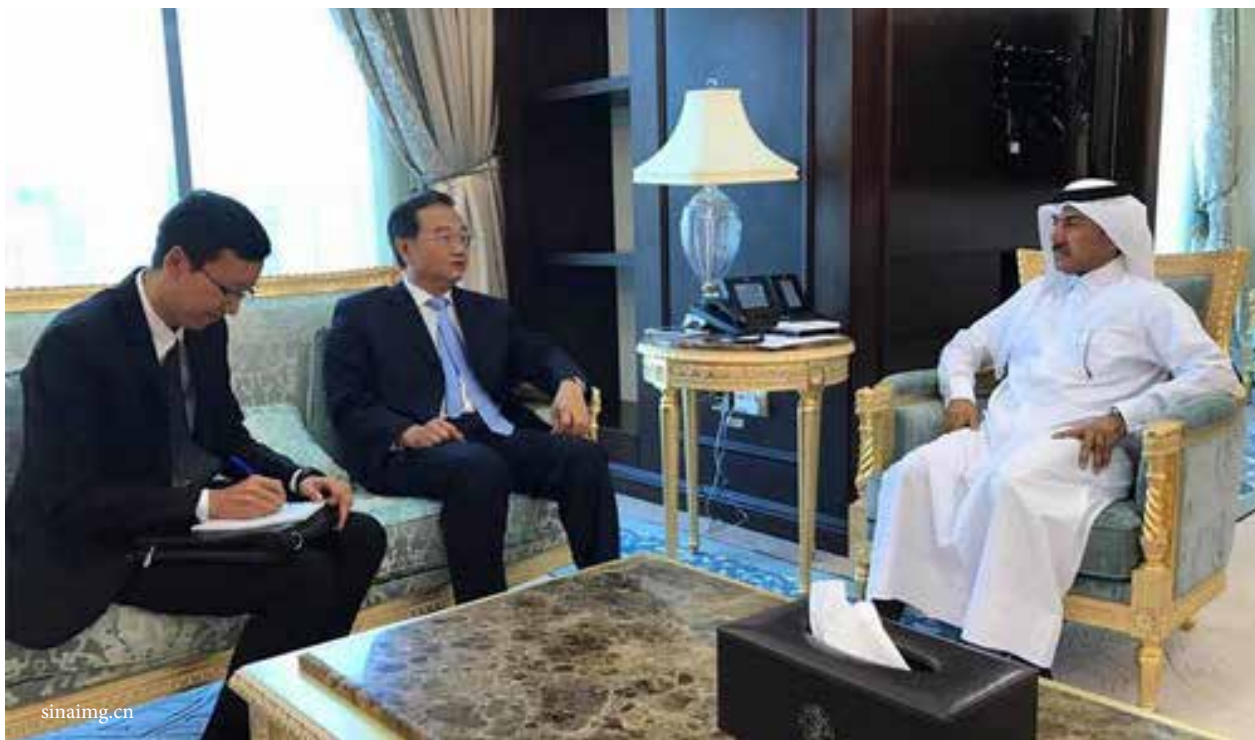

**КАТАР
ДИПЛОМАТИЯЛЫҚ
ДАҒДАРЫСЫНЫҢ
КАТАР
ЭКОНОМИКАСЫНА
БОЛҒАН ЫҚТИМАЛ
ТЕРІС ЫҚПАЛЫ
КАТАР-ҚЫТАЙ
ЭКОНОМИКАЛЫҚ
ҚАТЫНАСТАРЫНА
ДА КЕРІ ӘСЕР ЕТУІ
МҮМКІН.**

**КАТАР ДІПЛОМАТИК
КРИЗИ'НІН КАТАР
ЭКОНОМИСІ
ҮЗЕРІНДЕКІ
ОЛАСИ ОЛУМСУЗ
ЕТКІЛЕРІ АЙНИ
ЗАМАНДА КАТАР-
ЧІН ЭКОНОМИК
ІЛІШКІЛЕРІНІ
ДЕ ОЛУМСУЗ
ЕТКІЛЕЙБІЛІР.**

бүкіл әлемнің назарын аударған Әл-Жазираның да, Доха билігінің аймақтық ықпалын арттыруына үлкен үлес қосқанын айтуға болады. [12] Сондықтан да, соңғы жылдары Әл-Жазира ақпараттық агенттігі Катардың кейбір көршілері тарапынан айыпталуға және жабылуға да ұшырады. Мысалы, 2011 жылы қаңтарда Египет үкіметі Әл-Жазираның Египеттегі кеңселерін жабу және жұмыс рұқсатын күшінен қалтыру туралы шешім қабылдаса, ал 2013 жылы желтоқсанда Әл-Жазираның Каирдегі кеңсесіне тінту жүргізіп 14 журналисті ұстаған болатын. [13] Осы себепті, Катармен дипломатиялық қарым-қатынастарын үзген елдердің негізгі талаптардың бірі де орталығы Дохада орналасқан Әл-Жазираны жабу болды. 4) *АҚШ-тың мүдделері*. АҚШ президенті Дональд Трамптың шетелге алғашқы сапары ретінде Таяу Шығысқа барғанынан кейін бірден Катар дипломатиялық дағдарысының туылуы, дағдарыстың астарында АҚШ-тың геостратегиялық мүдделері болғанын еске салады. Катармен қарым-қатынастарын үзген елдердің алға тартқан себептерінің бірі Катар-Иран қарым-қатынастары болғанын ескерсек, Трамптың билікке келуімен өзгере бастаған АҚШ-тың Иранға қаратқан саясатын аталған дағдарыстың себептерінің бірі ретінде қарастыруға болады. Екінші жағынан, соңғы жылдары Катардың Қытаймен тығыз қаржылық қарым-қатынас орнатып, Қытаймен арадағы табиғи газ экспортын юань арқылы саудалау туралы келіссөздер өткізе бастауы, АҚШ-ты алаңдататын түйіндердің бірі болып табылады. Сонымен қатар, Қытай юаны Халықаралық валюта қоры тарапынан СДР себетіне енгізілген 2015 жылы Дохада Қытай юаны пайдаланылатын алғашқы клирингтік орталық ашылған еді. Бұл Таяу Шығыстағы алғашқы Қытай юаны пайдаланылатын кли-

іле yakın finansal ilişkilerde bulunarak Çin'e doğalgaz ihracatında yuan kullanmaya yönelik görüşmeleri başlatması, ABD'yi rahatsız eden konuların biridir. Nitekim Çin yuan'ının Uluslararası Para Fonu tarafından SDR sepetine dâhil edilmesinin akabinde 2015 yılında Doha'da ilk Çin Yuan'ı kullanan takas odası açılmıştır. Bu, Ortadoğu bölgesindeki ilk Yuan takas odasıdır. [14] Katar'ın, dolarsızlaşma çabaları sürecinde İran ve Çin ile ilişkilerini geliştirmesinin ABD'nin çıkarlarına bu noktada da zarar verdiği düşünülebilir.

Görüldüğü üzere, birçok çeşitli nedenden kaynaklanan Katar Diplomatik Krizi, şimdiye kadar Türkiye başta olmak üzere birçok küresel ve bölgesel aktörlerin diyalog çağrılarına rağmen devam edecek gibi görünmektedir. Basra Körfezi'nden başlayarak Orta Doğu, Asya, Avrupa ve hatta Afrika kıtasına kadar yayılan Katar Diplomatik Krizinin etkileri, krize taraf olan ülkelerin yanı sıra, bölgeyle yakın ilişkide bulunan diğer ülkeleri de olumsuz etkileyebilir. Bu bağlamda dünyanın en büyük ikinci ekonomisi ve en büyük enerji ithalatçısı olan Çin zengin petrol ve doğal gaz yataklarına sahip olan Körfez ülkelerinin arasındaki söz konusu krizden etkilenebilir. Bu kriz, özel-

рингтік орталық болды. [14] Катардың долларсыздану процесінде Иран және Қытаймен қарым-қатынастарын дамытуы, АҚШ-тың мүддесіне залал келтіретінін болжауға болады. Түрлі себептерден туындаған Катар дипломатиялық дағдарысының қазірге дейін Түркия бастаған жаһандық және аймақтық күштердің диалогқа шақырғанына қарамастан жалғаса беруі мүмкін. Парсы шығанағынан басталып Таяу Шығыс, Азия, Еуропа, тіпті Африка құрлығына дейін ұлғайған Катар дипломатиялық дағдарысының әсері, дағдарысқа қатысты тараптардан тыс, аймақпен тығыз қарым-қатынастағы басқа елдерге де кері әсерін тигізуі мүмкін. Бұл тұрғыда, әлемнің екінші ең ірі экономикасы әрі ең ірі энергетикалық тұтынушы болып саналатын Қытайдың, мұнай мен табиғи газға бай Парсы шығанағы елдері арасындағы бұл дағдарыстан зардап шегуі ықтимал. Әсіресе бұл дағдарыс Қытай мен Катардың экономикалық ынтымақтастығына кері әсерін тигізеді. Қазірдің өзінде, 5 маусымда туылған Катар дипломатиялық дағдарысы күн Қытай үкіметінің назарын өзіне аударып отыр. 2017 жылы 5 маусымда ҚХР Сыртқы істер министрлігінің (СИМ) ресми өкілі Хуа

likle Çin'in Katar'la olan ekonomik işbirliğine olumsuz yansiyabilir. Zaten 5 Haziran'da Katar Diplomatik Krizinin gündeme gelmesi Çin hükümetinin dikkatini çekmiştir. 5 Haziran 2017 tarihinde Çin Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Hua Chunying, başkent Pekin'de düzenlediği olağan basın toplantısında, ülkesinin, Körfez ülkelerinin birliklerini koruyarak bölgesel barış ve istikrarı ortaklaşa teşvik etmelerini beklediğini belirterek krizin diyalog ve müzakere yoluyla çözülmesini umduğunu açıklamıştır. [15] Ayrıca 12-14 Haziran 2017 tarihlerinde Çin Dışişleri Bakanlığı Batı Asya-Kuzey Afrika Bölümü Başkanı Deng Li, Sudan, Birleşik Arap Emirlikleri ve Katar'da resmi ziyaretlerde bulunmuştur. Deng, Katar ziyareti sırasında Katar Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri Ahmed bin Hasan el-Hamadi ve Katar Dışişleri

Чуның Пекинде өткен кезекті баспасөз мәслихатында, Парсы шығанағы елдерінің өзара бірлігін сақтай отырып, өңірлік бейбітшілік пен тұрақтылықты қамтамасыз етуін, дағдарыстың диалог пен келіссөздер арқылы шешілуін үміт ететіндіктерін мәлімдеген болатын. [15] Сонымен қатар, 2017 жылы 12-14 маусым күндері Қытай СІМ Батыс Азия-Солтүстік Африка департаментінің бастығы Дең Ли, Судан, Біріккен Араб Әмірліктері және Катарға ресми сапармен барды. Дең, Катарға жасаған сапары барысында Катар СІМ Бас хатшысы Ахмед бин Хасан әл-Хамади және басқа да жоғары лауазымды тұлғаларымен кездесті. [16] Пекин билігінің бұл қадамдары, Қытайдың Катар дипломатиялық дағдарысын жіті бақылап отырғанын көрсетеді.

Бakanлығы'нын diğep üst düzey yetkilileriyle bir araya gelmiştir. [16] Pekin yönetimi tarafından atılan bu adımlar, Çin'in Katar Diplomatik Krizi ile yakından ilgilendiğinin bir göstergesi olarak ifade edilebilir.

Resmi olarak 1988 yılında başlayan Katar-Çin ilişkileri, bugüne kadar karşılıklı üst düzey ziyaretler ve yakın ekonomik işbirlikleri çerçevesinde giderek gelişmektedir. Haziran 2008'de Çin Devlet Başkanı Yardımcısı Xi Jinping'in Katar ziyareti (2013'ten beri Çin Devlet Başkanı) ve Ağustos 2008'de Katar Veliaht Prensi Şeyh Tamim Bin Hamad es-Sani'nin (2013'den beri Katar Emiri) Çin ziyaretiyle pekişen Katar-Çin ilişkileri, Kasım 2014'de Katar Emiri Şeyh Tamim Bin Hamad es-Sani'nin Çin ziyareti çerçevesinde stratejik ortaklık seviyesine çıkarılmıştır. [17] [18] Dünyanın en büyük sıvılaştırılmış doğalgaz ihracatçısı olan Katar, Çin'in Körfez bölgesinde hatta Orta Doğu'da en çok işbirliği yaptığı ortaklarından.

Katar Diplomatik Krizi'nin Katar ekonomisi üzerindeki olası olumsuz etkileri aynı zamanda Katar-Çin ekonomik ilişkilerini de olumsuz etkileyebilir. Bu bağlamda söz konusu krizin Çin'e olası etkileri aşağıdaki gibi özetlenebilir. 1) *Çin'in Katar'daki yatırımları olumsuz etkilenebilir.* Ekonomistlerin tahminine göre Katar Diplomatik Krizi başladığından bu yana Katar'da 30 milyar dolardan fazla ekonomik kayıp yaşanmıştır. [19] Katar Diplomatik Krizi'nin devam etme ihtimali Katar ekonomisinin daralmasına sebebiyet verebilir ki bu durum Çin'in Katar'daki yatırımlarına zarar verebilir. Örneğin, 2014 yılında Çin şirketleri Katar'da inşaat, ulaştırma ve iletişim alanlarını içeren altyapı projelerine toplam 8 milyar dolar yatırım yapmıştır. Bu projeler hala devam etmektedir. [20] 2016 yılında Çin Demiryolu İnşaat Şirketi (CRCC), Katar'ın ev sahipliği yapacağı 2022 FIFA Dünya Kupası için inşa edilecek olan 767 milyon dolarlık

**ҚАЗІРДІҢ ӨЗІНДЕ,
5 МАУСЫМДА
ТУЫЛҒАН КАТАР
ДИПЛОМАТИЯЛЫҚ
ДАҒДАРЫСЫ
ҚЫТАЙ ҮКІМЕТІНІҢ
НАЗАРЫН ӨЗІНЕ
АУДАРЫП ОТЫР.**

**ZATEN 5
HAZİRAN'DA
KATAR DİPLOMATİK
KRİZİNİN GÜNDEME
GELMESİ ÇİN
HÜKÜMETİNİN
DİKKATİNİ
ÇEKMIŞTİR.**

Ресми тұрғыдан 1988 жылы басталған Катар-Қытай қарым-қатынастары қазірге дейін өзара жоғары деңгейдегі ресми сапарлар мен тығыз экономикалық ынтымақтастық шеңберінде дамып келеді. 2008 жылы маусым айында Қытай төрағасының Си Цзиньпиннің (2013 жылдан бастап Қытай төрағасы) Катарға сапары және 2008 жылы тамыз айында Катар мұрагер ханзадасы Шейх Тамим бин Хамад Әл-Танидың (2013 жылдан бастап Катар әмірі) Қытайға сапары арқылы беки түскен Катар-Қытай қарым-қатынастар, 2014 жылы қараша айында Катар әмірі Шейх Тамим бин Хамад Әл-Танидың Қытайға барған сапары кезінде стратегиялық әріптестік деңгейіне көтерілген еді. [17] [18] Әлемдегі ең ірі сұйытылған табиғи газ экспорттаушы саналатын Катар, Қытайдың Парсы шығанағындағы, тіпті Таяу Шығыстағы ең тығыз ынтымақтастық орнатқан серіктерінің бірі.

Катар дипломатиялық дағдарысының Катар экономикасына болған ықтимал теріс ықпалы Катар-Қытай экономикалық қатынастарына да кері әсер етуі мүмкін. Бұл тұрғыда аталмыш дағдарыстың Қытайға ықтимал әсерін төмендегідей бірнеше түйінге қорытындылауға болады. 1) *Қытайдың Катардағы инвестицияларына кері әсер етуі мүмкін.* Экономистердің болжамына қарағанда, Катар дипломатиялық дағдарыс туылғаннан бері Катарға 30 миллиард доллардан астам экономикалық шығын алып келді. [19] Катар дипломатиялық дағдарыс жалғасу ықтималдығы Катар экономикасын тоқырауға ұшыратып, оның зардабы Қытайдың Катардағы инвестицияларына зиян келтіруі мүмкін. Мысалы, 2014 жылы Қытай компаниялары Катардағы құрылыс, көлік және коммуникация салаларын қамтыған инфрақұрылымдық жобалар үшін 8 млрд. доллар инвестиция салған еді. Бұл жобалар әлі жалғасып жатыр. [20] Ал, 2016

Lusail Iconic Stadyumu projesini kazanmıştır. [21] Ayrıca Ortadoğu'daki Yuan takas odasına sahip olan Katar'ın ne kadar süreceği belli olmayan büyük bir krizle karşı karşıya kalması, Yuan için olumsuz bir etki olarak değerlendirilebilir. 2) *Çin ve Körfez Arap Ülkeleri İşbirliği Konseyi (KİK) arasındaki serbest ticaret anlaşmasına yönelik görüşmeleri olumsuz etkileyebilir.* Aslında Çin ve KİK arasındaki serbest ticaret anlaşmasına yönelik müzakereler, 6 yıllık aradan sonra, Ocak 2016'da Çin Devlet Başkanı Xi Jinping'in Suudi Arabistan ziyaretleriyle tekrar gündeme gelmiştir. [22] Hâlihazırda KİK üyesi olan Katar ile diğer KİK üyeleri arasında yaşanan diplomatik kriz, söz konusu Çin-KİK serbest ticaret anlaşmasına yönelik müzakerelerin devam etmesine engel olabilir. Çin-KİK arasındaki söz konusu müzakerelerin Katar'sız nasıl devam edeceği de merak konusudur. 3) *Çin'in "Tek Kuşak – Tek Yol" girişimini olumsuz etkileyebilir.* Yukarıda da ifade edildiği gibi, zengin yeraltı kaynaklarına sahip olan Katar ve tüm Körfez bölgesi, "Tek Kuşak – Tek Yol" güzergâhı üzerinde bulunarak söz konusu girişimin hayata geçirilmesi açısından büyük önem teşkil etmektedir. Fakat Katar Diplomatik Krizi'nden dolayı Katar ekonomisinin küçülme olasılığı ve Körfez bölgesindeki anlaşmazlık Çin'in "Tek Kuşak – Tek Yol" girişimi için arzu edilmeyen bir durumdur. Çin'in "Tek Kuşak – Tek Yol" girişiminin Orta Doğu bölgesinde gelişmesi için bölgede güvenli ve istikrarlı bir ortama ihtiyaç vardır.

Sonuç olarak, dünyanın en zengin petrol ve doğalgaz kaynaklarına sahip olan Basra Körfezi'nde ve dünyanın en karışık bölgesi sayılan Ortadoğu'da ortaya çıkan Katar Diplomatik Krizi, bölgesel ve küresel gündemde ön sıralarda yer almaktadır. Söz konusu krize taraf olan ülkeler arasında hala devam eden tartışmalar, bu krizin devam etme olasılığını arttırmakta olup bu kriz kısa zamanda kolay çözülecek gibi gözükmemektedir. Çünkü bu krizin arkasında bölge ülkelerinin yanı sıra diğer ilgili ülkeler de vardır. Bölge açısından söz konusu krizin olası siyasi etkisinin yanı sıra ekonomik etkisi de büyüktür. Orta Doğu ile iyi ekonomik ilişkilerde bulunan dünyanın en büyük ikinci ekonomisi Çin de, bu krizin olumsuz etkilerinden kaçamayacaktır. Çünkü son yıllardaki ekonomik yükselişle beraber, "Tek Kuşak – Tek Yol" girişimi çerçevesinde

жылы, Қытайда темір жол құрылыс корпорациясы (CRCC), Катар өткізетін 2022 ФИФА Әлем Кубогы үшін салынатын 767 миллион долларлық Лусаил Айконик стадионының жобасын ұтып алған еді. [21] Сондай-ақ, Таяу Шығыстағы алғашқы Қытай юаны пайдаланылатын клирингтік орталыққа ие Катардың қанша уақыт жалғасатыны бергісіз ірі дағдарысқа тап болуы, Қытай юаны үшін де тиімсіз болмақ. 2) *Қытай мен Парсы шығанағы елдері ынтымақтастық кеңесі (GCC) арасындағы еркін сауда туралы келісім бойынша келіссөздерге теріс әсер етуі мүмкін.* Әсілінде Қытай мен GCC арасындағы еркін сауда туралы келісім бойынша келіссөздер 6 жылдық үзілістен кейін, 2016 жылы қаңтар айында Қытай төрағасы Си Цзиньпиннің Сауд Арабиясына сапары арқылы қайта басталған болатын. [22] Қазіргі таңда GCC мүшесі Катар мен басқа мүшелер арасындағы дипломатиялық дағдарыс аталмыш Қытай- GCC еркін сауда келісімі бойынша келіссөздер процесін жалғастыруға кедергі келтіруі мүмкін. Қытай мен GCC арасындағы келіссөздердің Катарсыз қалай жалғасатыны да алаңдатады. 3) Қытайдың «Бір белдеу, бір жол» бастамасына теріс әсер етуі мүмкін. Жоғарыда айтылғандай, минералды ресурстарға бай Катар мен бүкіл Парсы шығанағы аймағы «Бір белдеу, бір жол» бағдарында орналасып, осы бастаманың іске асырылуы тұрғысынан маңызды рөл атқаруда. Алайда, Катар дипломатиялық дағдарысы салдарынан Катар экономикасының бәсеңдеуі мүмкіндігі және Парсы шығанағы аймағындағы жанжал Қытайдың «Бір белдеу, бір жол» жобасы үшін жағымсыз жағдай болып табылады. Қытайдың «Бір белдеу, бір жол» бастамасының Таяу Шығыс аймағында дамуы үшін аймақта қауіпсіз және тұрақты орта қажет.

Қорытып айтқанда, әлемдегі ең бай мұнай және газ ресурстарына ие Парсы шығанағы мен әлемдегі ең күрделі аймақ саналатын Таяу Шығыста пайда болған Катар дипломатиялық дағдарысы, өңірлік және жаһандық күн тәртібінде алдыңғы қатарға шығып отыр. Аталмыш дағдарысқа қатысы бар елдер арасында әлі де толастамаған талас-тартыс, дағдарыстың жалғасу ықти-

бөлгесел ve күресел etkisini артtırmaya çalışan Çin'in genel olarak Orta Doğu'da, özel olarak da Katar'da kendi çıkarları söz konusudur. Bu açıdan bakıldığında Pekin yönetiminin, Katar Diplomatik Krizi'nin çözümünde diyalog ve müzakereden yana olacağı söylenebilir.

жаһандық ықпалын күшейтуді көздеген Қытайдың, жалпы алғанда Таяу Шығыстағы, атап айтқанда Катарда маңызды мүдделері бар. Осыған орай, Катар дипломатиялық дағдарысының диалог пен келіссөздер арқылы шешілуі Қытайдың пайдасына болар еді.

Кайнактар:

1. <https://www.bloomberg.com/news/articles/2017-06-05/saudi-led-alliance-cuts-qatar-ties-as-gulf-crisis-escalates>
2. <http://www.chinanews.com/gj/2017/06-05/8242266.shtml>
3. http://news.21so.com/2017/hongguan_0606/1431148.html
4. <http://news.sina.com.cn/o/2017-06-23/doc-ifyhmtw3757008.shtml?cre=newspagepc&mod=f&loc=6&r=9&doct=0&rfunc=22>
5. <http://news.sina.com.cn/w/zx/2017-07-03/doc-ifyhrxsk1568716.shtml>
6. http://news.xinhuanet.com/world/2017-05/24/c_1121030369.htm
7. http://www.guancha.cn/gaoyouzheng/2017_06_12_412811.shtml
8. http://opinion.china.com.cn/opinion_59_131359.html
9. <http://news.sina.com.cn/o/2017-06-07/doc-ifyfuzym8261162.shtml>
10. <https://www.gfmag.com/global-data/economic-data/worlds-richest-and-poorest-countries>
11. http://www.guancha.cn/gaoyouzheng/2017_06_12_412811.shtml
12. <http://news.163.com/special/reviews/qje.html>
13. http://paper.people.com.cn/hqrw/html/2013-12/26/content_1370807.htm
14. <http://cn.reuters.com/article/qnb-rmb-idCNKBS0N705Q20150416>
15. http://www.fmprc.gov.cn/web/fyrbt_673021/t1467826.shtml
16. <http://qa.chineseembassy.org/chn/zkgxyw/t1470298.htm>
17. <http://qa.chineseembassy.org/chn/zkgxs/zzwl/>
18. http://news.xinhuanet.com/politics/2014-11/03/c_1113098100.htm
19. http://news.xinhuanet.com/world/2017-07/05/c_1121270019.htm
20. <http://www.chinatax.gov.cn/n810219/n810744/n1671176/n1671206/c2581167/part2581182.pdf>
21. http://www.chinadaily.com.cn/business/2016-12/01/content_27535600.htm
22. <http://www.mofcom.gov.cn/article/ae/ai/201612/20161202274028.shtml>

малдығын арттырғандықтан, бұл дағдарыс қысқа уақытта оңай шешілетіндей көрінбейді. Себебі, аталмыш дағдарыстың артында аймақтағы елдерден тыс, басқа да мүдделі елдер тұр. Аймақ тұрғысынан, дағдарыстың ықтимал саяси ықпалымен қатар, экономикалық ықпалы да зор болмақ. Таяу Шығыспен тығыз экономикалық қарым-қатынас орнатқан әлемдегі ең ірі екінші экономикасына ие Қытайда, осы дағдарыстың теріс салдарынан құтыла алмайды. Өйткені соңғы жылдары экономикалық дамумен қатар, «Бір белдеу, бір жол» бастамасы аясында өңірлік және

Әдебиеттер:

1. <https://www.bloomberg.com/news/articles/2017-06-05/saudi-led-alliance-cuts-qatar-ties-as-gulf-crisis-escalates>
2. <http://www.chinanews.com/gj/2017/06-05/8242266.shtml>
3. http://news.21so.com/2017/hongguan_0606/1431148.html
4. <http://news.sina.com.cn/o/2017-06-23/doc-ifyhmtw3757008.shtml?cre=newspagepc&mod=f&loc=6&r=9&doct=0&rfunc=22>
5. <http://news.sina.com.cn/w/zx/2017-07-03/doc-ifyhrxsk1568716.shtml>
6. http://news.xinhuanet.com/world/2017-05/24/c_1121030369.htm
7. http://www.guancha.cn/gaoyouzheng/2017_06_12_412811.shtml
8. http://opinion.china.com.cn/opinion_59_131359.html
9. <http://news.sina.com.cn/o/2017-06-07/doc-ifyfuzym8261162.shtml>
10. <https://www.gfmag.com/global-data/economic-data/worlds-richest-and-poorest-countries>
11. http://www.guancha.cn/gaoyouzheng/2017_06_12_412811.shtml
12. <http://news.163.com/special/reviews/qje.html>
13. http://paper.people.com.cn/hqrw/html/2013-12/26/content_1370807.htm
14. <http://cn.reuters.com/article/qnb-rmb-idCNKBS0N705Q20150416>
15. http://www.fmprc.gov.cn/web/fyrbt_673021/t1467826.shtml
16. <http://qa.chineseembassy.org/chn/zkgxyw/t1470298.htm>
17. <http://qa.chineseembassy.org/chn/zkgxs/zzwl/>
18. http://news.xinhuanet.com/politics/2014-11/03/c_1113098100.htm
19. http://news.xinhuanet.com/world/2017-07/05/c_1121270019.htm
20. <http://www.chinatax.gov.cn/n810219/n810744/n1671176/n1671206/c2581167/part2581182.pdf>
21. http://www.chinadaily.com.cn/business/2016-12/01/content_27535600.htm
22. <http://www.mofcom.gov.cn/article/ae/ai/201612/20161202274028.shtml>

RUSSIAN POLICY TOWARDS THE SYRIAN KURDS

DAUREN ABEN

EURASIAN RESEARCH INSTITUTE,
SENIOR RESEARCH FELLOW

ЕВРАЗИЙСКИЙ НАУЧНО-
ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ,
СТАРШИЙ НАУЧНЫЙ СОТРУДНИК

ПОЛИТИКА РОССИИ В ОТНОШЕНИИ СИРИЙСКИХ КУРДОВ

The Syrian Kurds are considered one of the most significant and influential parties of the ongoing conflict in Syria, mostly due to their direct engagement and relative successes in the fight against the Islamic State of Iraq and Syria (ISIS), and resulting support they receive from the major powers, the United States and Russia. Currently, the Syrian Kurdish Democratic Union Party (PYD) controls a large part of northern Syria and expects to legitimize this de-facto autonomy or even pursue an independent status within a future political settlement to be reached at the end of the civil war. Since the start of the armed hostilities, the PYD and its military wing, the Kurdish People's Protection Units (YPG), have presented themselves as an independent force that combats the ISIS and does not openly oppose Bashar al-Assad's regime or the opposition groups. At the same time, they skillfully play on contradictions between Washington, Moscow, Ankara, Damascus and other stakeholders to promote their own interests.

The current interaction between Russia and the Kurds is better understood through the prism of their close historical ties. For two centuries during the czarist times and the Soviet era, Russia had been dealing with the Kurds recognizing their strategic importance for its regional policies, as evidenced, for example, by its support for the Kurdish

Сирийские курды рассматриваются в качестве одной из наиболее значимых и влиятельных сторон продолжающегося конфликта в Сирии главным образом из-за их непосредственного участия и относительных успехов в борьбе против Исламского государства Ирака и Леванта (ИГИЛ) и обусловленную этим поддержку, которую они получают от ведущих держав – США и России. В настоящее время партия сирийских курдов «Демократический союз» (PYD) контролирует существенную часть северной Сирии и рассчитывает узаконить эту де-факто автономию или даже добиваться независимого статуса в рамках будущего политического урегулирования, которое должно быть достигнуто по окончании гражданской войны. Со времени начала вооруженных действий PYD и его боевое крыло, курдские Отряды народной самообороны (YPG), позиционируют себя в качестве независимой силы, которая противостоит ИГИЛ и не выступает открыто против режима Башара Асада или оппозиционных групп. В то же время они умело играют на противоречиях между Вашингтоном, Москвой, Анкарой, Дамаском и другими заинтересованными сторонами с целью продвижения своих собственных интересов.

Нынешнее сотрудничество между Россией и курдами лучше понимается через призму их тесных исторических связей. На протяжении двух столетий во времена царизма и в советскую эпоху Россия взаимодейство-

national movements and the creation of Red Kurdistan in the Caucasus or the short-lived Republic of Mahabad in Iran.¹ At the same time, Russia pragmatically pursued its

¹ Mella, Jawad. (2015). Kurdistan and the Kurds under the Syrian Occupation. Retrieved from <https://books.google.kz>

вала с курдами, осознавая их стратегическое значение для своей региональной политики, о чем свидетельствует, например, ее поддержка курдских национальных движений и создание Красного Курдистана на Кавказе или существовавшей

own interests, withdrawing support for the Kurdish independence when the situation required doing so. In the post-Soviet period, Moscow maintained limited collaboration with the Kurds to preserve its remaining leverage in the region and deter what it per-

“

**THE CURRENT INTERACTION
BETWEEN RUSSIA AND THE
KURDS IS BETTER UNDERSTOOD
THROUGH THE PRISM OF THEIR
CLOSE HISTORICAL TIES.**

**НЫНЕШНЕЕ СОТРУДНИЧЕСТВО
МЕЖДУ РОССИЕЙ И КУРДАМИ
ЛУЧШЕ ПОНИМАЕТСЯ
ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ИХ ТЕСНЫХ
ИСТОРИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ.**

”

непродолжительное время Мехабадской республики в Иране (Mella, 2015). В то же время Россия прагматично преследовала свои собственные интересы, отказываясь от поддержки курдской независимости, когда того требовала складывающаяся ситуация. В постсоветский период Москва поддерживала ограниченное сотрудничество с курдами, чтобы сохранить оставшиеся рычаги влияния в регионе и сдерживать то, что она воспринимала как поддержку Анкарой чеченских боевиков. Стоит также отметить, что в отличие от НАТО, США или Европейского союза, которые официально признали Рабочую партию Курдистана (РПК) террористической организацией, Россия никогда не вносила РПК в свой черный список. Более того, Россия не разделяет мнение Турции о том, что PYD и YPG являются подконтрольными структурами РПК внутри Сирии.

Тем не менее, на начальном этапе сирийского кризиса Россия пыталась дистанцироваться от курдского фактора, что резко контрастировало с политикой Вашингтона, который активно сотрудничал с курдскими вооруженными группами в Сирии. По вполне понятным причинам Москва стремилась обладать большей гибкостью и пространством для маневра в налаживании диалога с ближневосточными партнерами в отношении будущего Сирии и режима Асада. На этом этапе Россия оказывала ощутимую поддержку сирийским курдам исключительно на дипломатическом фронте, настаивая на их включении в состав участников мирных переговоров в Женеве, несмотря на противодействие Турции. Таким образом, воздерживаясь от публичного одобрения притязаний курдов на собственную государственность, Россия неофициально признала легитимность сирийских курдов, способствуя их участию в сирийском мирном процессе. С другой стороны, усилия Москвы по включению курдов в политические переговоры также представляют собой попытку избежать фрагментации Сирии и спасти единство сирийского государства.

Ситуация изменилась после того, как Кремль принял решение восстановить свое влияние, став новой движущей силой в сирийской гражданской войне. Выступая на 70-й сессии Генеральной Ассамблеи

ceived as Ankara's support for the Chechen insurgents. It is also noteworthy that, unlike the NATO, the United States or the European Union that designated the Kurdistan Workers' Party (PKK) as a terrorist organization, Russia has never put the PKK on its blacklist. Moreover, Russia does not share the Turkish view that the PYD and the YPG are the PKK's subsidiaries inside Syria.

Nevertheless, in the initial phase of the Syrian crisis, Russia tried to distance itself from the Kurdish factor, in stark contrast to Washington which actively cooperated with the Syrian Kurdish armed groups. Moscow understandably wanted to have a greater flexibility and room for maneuver in building its dialogue with the Middle Eastern partners over the future of Syria and Assad's regime. At that stage, its only visible support for the Syrian Kurds was on the diplomatic front as Russia insisted on their inclusion in the Geneva peace talks, despite the Turkish opposition. Thus, while refraining from publicly endorsing the Kurdish statehood ambitions, Russia unofficially acknowledged the legitimacy of the Syrian Kurds by promoting their participation in the Syrian peace process. On the other hand, Moscow's effort to include the Kurds in the political negotiations also represents an attempt to avoid the fragmentation of Syria and salvage the unity of the Syrian state.

The situation changed after the Kremlin made a decision to restore its influence by becoming a new power broker in the Syrian civil war. Speaking at the 70th session of the UN General Assembly in September 2015, on the eve of the Russian military intervention in Syria, President Putin implied that Russia would intensify its support for the Syrian Kurds. He stated the following: "We should finally admit that President Assad's government forces and the Kurdish militia are the only forces really fighting the ISIS and other terrorist organizations in Syria. Yes, we are aware of all the problems and conflicts in the region, but we definitely have to consider the actual situation on the ground".² The consequent introduction of the Russian airpower has not only

WHILE REFRAINING FROM PUBLICLY ENDORSING THE KURDISH STATEHOOD AMBITIONS, RUSSIA UNOFFICIALLY ACKNOWLEDGED THE LEGITIMACY OF THE SYRIAN KURDS BY PROMOTING THEIR PARTICIPATION IN THE SYRIAN PEACE PROCESS.

² Putin, Vladimir. (2015). Speech at the 70th session of the UN General Assembly. Retrieved from <http://en.kremlin.ru/events/president/news/50385>

**ВОЗДЕРЖИВАЯСЬ ОТ ПУБЛИЧНОГО
ОДОБРЕНИЯ ПРИТЯЗАНИЙ КУРДОВ НА
СОБСТВЕННУЮ ГОСУДАРСТВЕННОСТЬ,
РОССИЯ НЕОФИЦИАЛЬНО ПРИЗНАЛА
ЛЕГИТИМНОСТЬ СИРИЙСКИХ КУРДОВ,
СПОСОБСТВУЯ ИХ УЧАСТИЮ В СИРИЙСКОМ
МИРНОМ ПРОЦЕССЕ.**

ООН в сентябре 2015 года накануне военного вмешательства России в ситуацию в Сирии, президент Путин дал понять, что Россия усилит поддержку сирийских курдов. Он заявил следующее: «Надо наконец признать, что кроме правительственных войск президента Асада, а также курдского ополчения в Сирии с «Исламским государством» и другими террористическими организациями реально никто не борется. Мы знаем все проблемы региона, все противоречия, но нужно все-таки исходить из реалий» (Путин, 2015). Последующее применение российской авиации не только гарантировало выживание сирийского правящего режима, но и помогло руководимому курдами многонациональному альянсу под названием «Демократические силы Сирии» (SDF), который уже получал авиационную поддержку, вооружения и содействие в виде советников на местах от коалиции во главе с США, перехватить инициативу в военных операциях против ИГИЛ и расширить подконтрольную ему территорию вдоль сирийско-турецкой границы.

После произошедшего в ноябре 2015 года инцидента со сбитым Турцией бомбардировщиком Россия внесла изменения в собственную политику в отношении сирийских курдов, чтобы наглядно продемонстрировать свою важную роль в курдском вопросе. В феврале 2016 года Россия разрешила самопровозглашенному правительству, которое управляет курдскими территориями в Сирии, также известными как регион Рожав (Западный Курдистан), открыть свое первое зарубежное представительство в Москве. Хотя на церемонии открытия не присутствовали представители правительства, дипломаты или политики России, очевидно, что это был ответный шаг Москвы, направленный против Анкары. Юридически представительство сирийского Курдистана действует как неправительственная организация и официально не признано в качестве дипломатической миссии российским Министерством иностранных дел, которое заявило, что интересы сирийских курдов в России должна представлять дипломатическая миссия, назначенная официальным Дамаском. Однако во многих кругах этот шаг был воспринят как знак молчаливой поддержки Россией цели курдского само-

guaranteed the survival of the Syrian government, but also assisted the Kurdish-led multi-ethnic alliance called the Syrian Democratic Forces (SDF), already backed by the U.S.-led coalition's air support, weapons and on-the-ground advisers, to regain initiative in its military operations against the ISIS and expand the territory it controlled along the Syrian-Turkish border.

After the November 2015 jet shoot-down incident, Russia has made modifications in its policy towards the Syrian Kurds to showcase its essential role in the Kurdish issue. In February 2016, Russia allowed the self-proclaimed government running the Kurdish-held Syrian territories, or the Rojava (Western Kurdistan) region, to open its first foreign mission in Moscow. While no Russian government officials, diplomats or politicians were present at the opening ceremony, this was clearly a retaliatory move against Turkey. The Rojava representative office operates legally as a non-governmental organization and is not formally recognized as a diplomatic mission by the Russian Ministry of Foreign Affairs which stated that Syrian Kurdish interests in Russia should be represented by the official Damascus-designated diplomatic mission. However, this move was widely perceived as a sign of Russia's tacit support for the Kurdish goal of self-determination. Subsequently, the Syrian Kurds opened their missions in Prague, Stockholm, Berlin, Paris and The Hague.

Eventually, despite the thaw in relations between Moscow and Ankara, Russia has started to increasingly mirror the U.S. policy towards the Syrian Kurds with regard to the fight against the ISIS. Justifying the need to maintain working contacts with the Kurdish militia units, President Putin reiterates his point about them being "a real factor in the situation in Syria" as the most combat-ready groups. In response to Turkey's concerns about

THE FRAGMENTATION OF SYRIA WOULD DAMAGE RUSSIA'S STRATEGIC PRIORITY TO KEEP A FRIENDLY AND STRONG CENTRAL GOVERNMENT IN DAMASCUS THAT IS CAPABLE OF MAINTAINING INTERNAL ORDER.

РАСПАД СИРИИ НАНЕСЕТ УЩЕРБ СТРАТЕГИЧЕСКОМУ ПРИОРИТЕТУ РОССИИ, КОТОРЫЙ ЗАКЛЮЧАЕТСЯ В ТОМ, ЧТОБЫ СОХРАНИТЬ ДРУЖЕСТВЕННОЕ И СИЛЬНОЕ ЦЕНТРАЛЬНОЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО В ДАМАСКЕ, СПОСОБНОЕ ПОДДЕРЖИВАТЬ ВНУТРЕННИЙ ПОРЯДОК.

определения. Впоследствии сирийские курды открыли свои миссии в Праге, Стокгольме, Берлине, Париже и Гааге.

В конечном итоге, несмотря на оттепель в отношениях между Москвой и Анкарой, Россия стала все больше копировать политику США в отношении сирийских курдов в том, что касается борьбы против ИГИЛ. Обосновывая необходимость поддержания рабочих контактов с подразделениями курдского ополчения, президент Путин повторяет свой тезис о том, что они как наиболее боеспособные группы являются «реальным фактором в ситуации в Сирии». В ответ на обеспокоенность Турции в связи с возможными поставками российского оружия Путин настаивает на том, что Россия не намерена поставлять оружие сирийским курдам, поскольку у них есть другие источники, такие как США, которые недавно объявили о своем намерении поставлять тяжелые вооружения бойцам SDF (Путин, 2017). Министерство обороны России также опровергло утверждения о том, что оно планирует построить военные базы в контролируемых курдами районах Сирии, хотя и не стало отрицать заявления о том, что российские специалисты обучают курдские силы. Кроме того, российские подразделения также служат буфером на линии соприкосновения сирийских курдов, с одной стороны, с турецкой армией и поддерживаемыми Турцией вооруженными группами, с другой.

Как заявила Москва, сотрудничество с курдами является необходимым условием для обеспечения прекращения огня и успеха ее плана по созданию зон деэскалации в Сирии, а также для обеспечения безопасности российских военнослужащих, задействованных в этих усилиях. Возможно, Россия намеренно скрывает некоторые аспекты своего сотрудничества с сирийскими курдами, но, что гораздо важ-

possible deliveries of Russian weapons, Putin insists that Russia doesn't have any intention of supplying arms to the Syrian Kurds, as they have other sources, such as the United States which has recently announced its plan to supply heavy weapons to the SDF fighters.³ The Russian Ministry of Defense has also denied allegations that it plans to build military bases in the Kurdish-controlled areas of Syria, though it has not refuted claims that Russian specialists train the Kurdish forces. In addition, the Russian units also serve as a buffer at the line of contact between the Syrian Kurds, on the one side, and the Turkish army and Turkey-supported armed groups, on the other.

As declared by Moscow, cooperation with the Kurds is indispensable for the enforcement of the ceasefire and the success of its plan to create de-escalation zones in Syria, as well as for ensuring the security of the Russian service personnel involved in this effort. It is possible that Russia deliberately hides some

нее, совершенно очевидно, что в Сирии Москва занимается реальной политикой, поскольку она преследует несколько стратегических и тактических внешнеполитических целей. Во-первых, сирийская кампания России является частью ее стремления восстановить свои глобальные позиции, и, поддерживая сирийское правительство и одновременно сближаясь с сирийскими курдами, Россия демонстрирует, что ее жизненно важные интересы в Сирии и на Ближнем Востоке выходят далеко за рамки поддержки режима Асада и победы в войне против ИГИЛ. Играя «курдскую карту», Москва планирует вернуться в регион в качестве постоянно действующего сильного игрока, оказывать влияние на политику Турции, уравновесить США и ослабить турецко-американские отношения, а также связи между Турцией и НАТО.

Главный вопрос заключается в том, насколько сильна приверженность Москвы идее самоопределения сирийских курдов. Понимая нецелесообразность курдской независимости и публично выступая за территориальную целостность Сирии, Россия давала понять, что она может поддерживать автономный или полуавтономный

3 Putin, Vladimir. (2017). Replies to journalists' questions. Retrieved from <http://en.special.kremlin.ru/events/president/news/54499>

aspects of its cooperation with the Syrian Kurds, but, more importantly, it is obvious that Moscow is engaged in realpolitik in Syria as it pursues several strategic and tactical foreign policy objectives. First of all, Russia's Syrian campaign is part of its push to restate its global standing, and by supporting the Syrian government and simultaneously aligning itself with the Syrian Kurds Russia demonstrates that its critical interests in Syria and the Middle East extend well beyond supporting Assad's regime and winning the war against the ISIS. By playing the "Kurdish card", Moscow plans to reenter the region as a permanent powerful actor, influence Turkey's policy, counterbalance the United States and weaken the Turkish-U.S. and Turkish-NATO relations.

The major question is how strong Moscow's commitment to the idea of the Syrian Kurds' self-determination is. While understanding the impracticality of the Kurdish independence and publicly advocating the territorial integrity of Syria, Russia hinted that it might support the autonomous or semi-autonomous status of the Kurds as part of the post-war settlement in Syria. The PYD leader, Salih Muslim, who is in favor of the so-called "Kurdish democratic autonomy" within indivisible Syria, visited Moscow several times to discuss possible scenarios. After its initiative for the federalization of Syria was rejected by Damascus and mainstream opposition groups, Russia has put forward a draft constitution for a future Syria that grants the Kurds greater administrative freedoms within a more decentralized secular government, with the Kurdish becoming an official language along with the Arabic in the areas predominantly populated by the ethnic Kurds. The PYD welcomed the Russian constitutional draft describing it as an "important and very positive step" for a post-conflict Syrian state.

MOSCOW WILL NOT RISK LOSING MANY REGIONAL PARTNERS IT CURRENTLY HAS IN THE MIDDLE EAST FOR ONE NEW UNRELIABLE ALLY.

МОСКВА НЕ БУДЕТ РИСКОВАТЬ ВОЗМОЖНОСТЬЮ ПОТЕРЯТЬ МНОГИХ РЕГИОНАЛЬНЫХ ПАРТНЕРОВ, КОТОРЫЕ У НЕЕ ЕСТЬ В НАСТОЯЩЕЕ ВРЕМЯ НА БЛИЖНЕМ ВОСТОКЕ, РАДИ ПРИОБРЕТЕНИЯ ОДНОГО НОВОГО НЕНАДЕЖНОГО СОЮЗНИКА.

статус курдов в рамках послевоенного урегулирования в Сирии. Лидер PYD Салих Муслим, который выступает за так называемую «курдскую демократическую автономию» в составе неделимой Сирии, несколько раз посещал Москву, чтобы обсудить возможные сценарии. После того как ее инициатива по федерализации Сирии была отвергнута Дамаском и основными оппозиционными группами, Россия выдвинула проект конституции для будущей Сирии, который предоставляет курдам более широкие административные свободы в пределах более децентрализованного светского правительства, причем курдский язык наряду с арабским становится официальным языком в районах, населенных преимущественно этническими курдами. PYD приветствовал российский проект конституции, назвав его «важным и очень позитивным шагом» для постконфликтного сирийского государства.

Российское руководство понимает, что растущий военный потенциал сирийских курдов и их ключевая роль в боевых действиях против ИГИЛ предоставляют им историческую возможность узаконить свои притязания на государственность. В то же время Россия полностью понимает возможные последствия своей поддержки политических устремлений сирийских курдов, поскольку они могут рассматривать любой автономный статус как пролог для последующей полной независимости. Распад Сирии нанесет ущерб стратегическому приоритету России, который заключается в том, чтобы сохранить дружественное и сильное центральное правительство в Дамаске, способное поддерживать внутренний порядок. Хотя в настоящее время режим Асада и курды являются тактическими союзниками в войне против ИГИЛ, в долгосрочной перспективе существует большой риск обострения отношений между ними. Более важно, что возможная независимость

Russian decision-makers realize that the growing military power of the Syrian Kurds and their key role in the battle against the ISIS provide them with a historic opportunity to legitimize their demand for statehood. At the same time, Russia fully understands potential implications of its support for political aspirations of the Syrian Kurds, as they may regard any autonomous status as a prologue for their subsequent full independence. The fragmentation of Syria would damage Russia's strategic priority to keep a friendly and strong central government in Damascus that is capable of maintaining internal order. While currently Assad's regime and the Kurds are tactical allies against the ISIS, there is a great risk of escalation between them in the long run. More importantly, a possible Kurdish independence or comprehensive autonomy would seriously deteriorate Russia's relations with its major regional partners – Turkey, Iran and Iraq – all of which have their own reasons for opposing an independent Kurdistan. Therefore, Russia will most probably support a more restricted version of the Kurdish autonomy.

или всеобъемлющая автономия курдов серьезно ухудшит отношения России с Турцией, Ираном и Ираком – ее основными региональными партнерами, каждый из которых имеет свои собственные причины для препятствования появлению независимого Курдистана. Поэтому Россия, скорее всего, поддержит более ограниченную версию курдской автономии.

Как показывает история, Россия никогда не оказывала сильной и постоянной поддержки курдам, используя их в основном как полезный инструмент для продвижения своих собственных целей. Среди прочего, нынешняя привязанность России к сирийским курдам мотивирована ее желанием влиять на внешнюю и внутреннюю политику Турции. Учитывая нестабильность своих отношений с Анкарой, Москва рассматривает курдов в качестве «врага моего возможного врага». Россия стремится сдерживать турецкие амбиции путем регулярного использования курдского фактора, поскольку Турция опасается, что формирование в Сирии курдской автономии вдоль ее южной границы создаст опасный символический прецедент и

As history shows, Russia has never provided a strong and continuous support to the Kurds, using them largely as a useful instrument to promote its own goals. Among other things, Russia's current attachment to the Syrian Kurds is motivated by its desire to influence Turkey's foreign and domestic policies. Given the instability of its relations with Ankara, Moscow regards the Kurds as "the enemy of my possible enemy". Russia aims to restrain Turkish ambitions through the regular use of the Kurdish factor, as Turkey fears that the formation of a Syrian Kurdish autonomy along its southern border would create a dangerous symbolic precedent and reignite separatist activities of the Turkish Kurds. One of the expected favorable results of this policy for Russia would be Turkey's complete renunciation of its demand for Assad's ouster. Indeed, in Moscow's view, if Ankara wants to stop the expansion of the Syrian Kurds, it should cooperate with Damascus and be more lenient to Russian interests.

While at present Russia and the United States are temporary allies in their military support for the armed Kurdish groups, the growing Turkish-U.S. differences over the Syrian Kurds is a welcome development for Russia as they

возобновит сепаратистскую деятельность турецких курдов. Одним из ожидаемых позитивных результатов этой политики для России будет полный отказ Турции от требования сместить Асада. Действительно, по мнению Москвы, если Анкара хочет остановить экспансию сирийских курдов, она должна сотрудничать с Дамаском и относиться более терпимо к российским интересам.

В то время как на сегодняшний день Россия и США являются временными союзниками в деле военной поддержки вооруженных курдских групп, растущие турецко-американские разногласия по поводу сирийских курдов представляют собой положительное развитие событий для России, в силу того, что наделяют Москву еще одним потенциальным преимуществом. Поскольку Вашингтон нуждается в поддержке Анкары для проведения своих военных операций в Сирии, в том числе через дальнейшее использование авиабазы Инджирлик, тесное сотрудничество США с PYD и YPG угрожает не только двусторонним турецко-американским отношениям, но также усложняет выполнение обязательств Турции как члена НАТО. Если эта противоречивая ситуация со-

provide Moscow with another potential advantage. While Washington needs Ankara's support for its military operations in Syria, including through the continued use of the Incirlik air base, the U.S. close collaboration with the PYD and the YPG threatens not only the bilateral Turkish-U.S. relations, but also complicates Turkey's commitment as a NATO member. If this contradictory situation persists, Turkey might consider curtailing its military partnership with the United States and other NATO allies, including the closure of the Incirlik air base. On the other hand, if Washington decides to constrain its support for the Syrian Kurds in response to Ankara's pressure, Moscow might be able to replace it as their major external patron, but this will only be a temporary tactical alliance from the Russian perspective.

To conclude, there should be no illusions or misperceptions about the Russian policy towards the Syrian Kurds. First and foremost, Russia is guided by its national interests and strategic objectives, rather than by the promotion of the Kurdish cause. As the Syrian conflict is far from over, Russia needs help and involvement of Turkey and other regional actors to consolidate the peace process and secure the future of Assad's regime or any other Syrian government that is acceptable to Russia. It appears that Moscow will pursue a pragmatic policy in northern Syria, similar to what it does in northern Iraq, where it cooperates with the Iraqi Kurds without undermining the state's integrity and irritating the central government in Baghdad. Over the longer term, Russia has no strategic incentives to support an independent and friendly Kurdistan. Moscow will not risk losing many regional partners it currently has in the Middle East for one new unreliable ally.

References:

1. Mella, Jawad. (2015). Kurdistan and the Kurds under the Syrian Occupation. Retrieved from <https://books.google.kz>
2. Putin, Vladimir. (2015). Speech at the 70th session of the UN General Assembly. Retrieved from <http://en.kremlin.ru/events/president/news/50385>
3. Putin, Vladimir. (2017). Replies to journalists' questions. Retrieved from <http://en.special.kremlin.ru/events/president/news/54499>

хранится, Турция может рассмотреть возможность сворачивания своего военного партнерства с США и другими союзниками по НАТО, включая закрытие авиабазы Инджирлик. С другой стороны, если Вашингтон решит ограничить свою поддержку сирийских курдов в ответ на давление Анкары, Москва может заменить его в качестве их главного внешнего покровителя, но с точки зрения России это будет лишь временный тактический союз.

В заключение необходимо отметить, что каких-либо иллюзий или ошибочных представлений о российской политике в отношении сирийских курдов не должно быть. В первую очередь, Россия руководствуется своими национальными интересами и стратегическими целями, а не продвижением курдской государственности. Поскольку сирийский конфликт еще далек от завершения, Россия нуждается в содействии и участии Турции и остальных региональных акторов в укреплении мирного процесса и обеспечении будущего режима Асада или любого другого сирийского правительства, приемлемого для России. Похоже, что Москва будет проводить прагматичную политику в северной Сирии по аналогии с тем, что она делает в северном Ираке, где Россия сотрудничает с иракскими курдами, не подрывая целостность государства и не раздражая центральное правительство в Багдаде. В более долгосрочной перспективе у России нет стратегических стимулов для поддержки независимого и дружественного Курдистана. Москва не будет рисковать возможностью потерять многих региональных партнеров, которые у нее есть в настоящее время на Ближнем Востоке, ради приобретения одного нового ненадежного союзника.

Использованные источники:

1. Mella, Jawad. (2015). Kurdistan and the Kurds under the Syrian Occupation. Доступен по адресу: <https://books.google.kz>
2. Путин, Владимир. (2015). Выступление на 70-й сессии Генеральной Ассамблеи ООН. Доступен по адресу: <http://kremlin.ru/events/president/news/50385>
3. Путин, Владимир. (2017). Ответы на вопросы журналистов. Доступен по адресу: <http://special.kremlin.ru/events/president/news/54499>

ПАЛЕСТИНА ПРЕЗИДЕНТІ МАХМУД АББАСТЫҢ ҚЫТАЙҒА САПАРЫ

ӨМІРБЕК ҚАНАЙ

2017 жылы 17-20 шілде аралығында Палестина президенті Махмуд Аббас Қытай төрағасы Си Цзиньпиннің шақыруымен Қытайда ресми сапарда болды. 18 шілдеде Махмуд Аббас пен Си Цзиньпин Пекиндегі Халық сарайында екі-жақты кездесу өткізді. Кездесу барысында Си Цзиньпин, Палестина халықтық қозғалысы, Палестина ұлт-азаттық ұйымы мен Палестина мемлекетін алғаш таныған елдердің бірі Қытай болғанын айта келіп, екі ел арасындағы достық қарым-қатынастардың соңғы жылдарда жоғары дәрежелі кездесулер арқылы және сенімді ынтымақтастық негізінде күшейіп келе жатқанын атап көрсетті. Палестинаның Қытайдың «Бір Қытай» саясатына қолдау көрсетіп келе жатқанына алғысын білдірген Си, Палестинаның дербестігін қолдайтындығын білдірді. Осыған орай, «Бір Белдеу, Бір Жол» стратегиясы шеңберінде Палестинамен түрлі саладағы экономикалық ынтымақтастықты

“

2017 ЖЫЛЫ 17-20 ШІЛДЕ АРАЛЫҒЫНДА ПАЛЕСТИНА ПРЕЗИДЕНТІ МАХМУД АББАС ҚЫТАЙ ТӨРАҒАСЫ СИ ЦЗИНЬПИННІҢ ШАҚЫРУЫМЕН ҚЫТАЙДА РЕСМИ САПАРДА БОЛДЫ.

”

ұлғайтып, Палестинаның дамуы үшін қажетті мүмкіндіктерді жаратуға Қытай жағының күш салатындығын білдірді. Сонымен қатар, Си Цзиньпиннің Палестина мен Израиль арасындағы мәселелерді шешудегі төмендегідей төрт ұсынысын білдірді:

1) «Екі мемлекет» ұстанымы негізінде мәселелерді саяси жолмен реттеу. Қытай үкіметі, 1967 жылғы шекара негізінде Шығыс Иерусалимды астана еткен, толық егемен, тәуелсіз Палестина мемлекетін құруды қолдайды, сондай-ақ Палестина мәселесін шешуде белсенді рөл атқаруға күш салады.

2) Ортақ, кешенді, ынтымақты және тұрақты қауіпсіздік тұжырымдамасын ұстану. Қытай үкіметі қатысты тараптарды БҰҰ-ның 2334 нөмерлі қаулысын орындауға, Израил басып алған жерлердегі барлық әрекеттерді тоқтатуға шақырады. Қатысты келіссөздерді тез арада қалпына келтіріп, мәселені саяси жолмен шешуді жақтайды.

3) Халықаралық қоғамдастықтың

белсенділігін, күш салуы мен қолдауын арттыру. Қытай үкіметі, Палестина мәселесін саяси жолмен шешуге пайдалы болған барлық құлшыныстарға қолдау білдіріп, осы жыл ішінде Палестина-Израиль бейбітшілік үдерісін қайта бастап, мәселені бейбіт жолмен реттеуге ықпал етуге барлық күш-жігерін салуға, қатысуға және қолдауға дайын.

4) Саяси келіссөздерді бастаумен қатар, Палестина-Израиль ынтымақтастығын дамыту. Қытай «Бір Белдеу, Бір Жол» шеңберінде Палестина мен Израиль арасында бейбітшілік тұжырымдамасына сәйкес өзара тиімді ынтымақтастықты дамытуға ықпал етуге дайын. Ресми Пекин, Қытай-Палестина-Израиль үшжақты диалог тетіктерін іске қосып, Палестинаға көмек көрсету жобаларын үйлестіруді ұсынады.

Палестина президенті Махмуд Аббас өз кезегінде, Палестина халқының азаттық жолындағы күресіне бастан-аяқ қолдау білдіргені үшін Қытайға алғысын білдіре отырып, «Бір Қытай» саясатын қолдайтындығын білдірді. Сонымен қатар, екі ел арасындағы қарым-қатынасты одан ары тереңдетіп, «Бір Белдеу, Бір Жол» аясында экономика, ғылыми-техникалық, өнеркәсіп және туризм салаларындағы ынтымақтастықты дамытуға Палестина мүдделі екендігін атап көрсетті.

Махмуд Аббас осы жолғы ресми сапары аясында, Қытай премьер-министрі Ли Кэцян және Қытайдың өзге де жоғары дәрежелі басшыларымен кездесіп, Палестина-Қытай арасындағы ынтымақтастықты тереңдету туралы, сондай-ақ, Палестина мәселесі бойынша өзара пікір алмасты.

Палестина президенті Махмуд Аббас осымен Қытайға төртінші рет ресми сапарда болып отыр. Соңғы жылдары Палестина мен Қытай арасындағы қарым-қатынас тұрақты дамып келеді. Пекин билігі

**ПЕКИН БИЛІГІ
ПАЛЕСТИНА
МӘСЕЛЕСІНДЕ
ӨЗ ҰСТАНЫМЫН
АШЫҚ БІЛДІРІП,
ПАЛЕСТИНАНЫҢ
БЕЙБІТШІЛІГІНЕ
ҚОЛДАУ БІЛДІРІП,
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ҚАУЫМДАСТЫҚТЫ
ПАЛЕСТИНА
МӘСЕЛЕСІНІҢ САЯСИ
ЖОЛМЕН ШЕШІЛУІНЕ
КҮШ САЛУҒА ҮНДЕП
КЕЛЕДІ.**

Палестина мәселесінде өз ұстанымын ашық білдіріп, Палестинаның бейбітшілігіне қолдау білдіріп, халықаралық қауымдастықты Палестина мәселесінің саяси жолмен шешілуіне күш салуға үндеп келеді. Осыған дейін Қытай үкіметінің бастамасымен екі рет Палестина-Израиль бейбітшілік үдерісі туралы жиналыс өткен болатын. Пекин билігі 2013 жылдан бері Палестина мен Израиль арасындағы мәселелерді шешуде жоғарыда аталған төрт ұсынысын дәріптеп келеді. Осы жолы Қытай-Палестина-Израиль үшжақты сұхбат тетіктерін іске қосу ұсынысын алға қойып отыр. Бұл тұрғыдан қарағанда, Қытайдың Палестина мәселесінің, сондай-ақ Таяу Шығыстағы өзге де аймақтық мәселелердің саяси жолмен шешілу жолында құлшыныс танытып отырғаны байқалады.

www.media.defense.gov

SOME THOUGHTS ON WOMEN'S BLOGGING

DR. GULNAR NADIROVA

Blogging as one of the types of network communication is a form of online self-presentation and self-expression that has been facilitated by the age of the Internet. In the global information space, where we observe a continuous exchange of views, everyone can speak out and be heard. The network attracts users by making possible the contribution of numerous points of view and the conduct of dialogue in the ways impossible for the traditional media.

Women blog on par with men because they believe they have something to share with the world. A number of studies show that blogs are actively used by women mainly to promote their personal views on social, political and personal issues, in addition to other topics devoted to religion, culture, gender, etc. Naturally, the repertoire of the topics covered by women varies depending on the countries and societies: more business, marketing, fashion industry oriented in the countries with high income and a secular way of life, and more socially engaged and pointed to gender issues

in the countries where women feel themselves disenfranchised or suppressed members of society. In the latter, blogs give voice to those who are not often heard in the public political and media space. The sense of empowerment is increased by the feedback and exchange of views and thoughts between authors, followers and other bloggers.

In any case, female bloggers tend to see themselves as active actors, thinkers and analysts, who are able to participate in the life of society through discussions in the blogosphere.

For women, blogs embody the evolution of a traditional personal diary, although these "modern diaries" are electronic and publicly accessible; this means that anyone has access to them for reading and commenting.

Women represent a new way of discussion, less characteristic of male bloggers, which consists in telling stories. They tend to write their own stories and experiences to pave the way for the presentation of their ideas and opinions. This makes their publications realistic, as they are backed by real life examples. On their webpages, female bloggers form their identities by finding moral, psychologi-

cal and even sometimes material support through their webpages, and the proof of their relevance and popularity is the high percentage of reviews they receive on their blogs. Roles assumed by female bloggers gradually become an important part of their daily life, creating their recognized and significant social positions.

In Kazakhstan, there are many female bloggers, enjoying wide popularity and boasting tens of thousands of subscribers. They are businesswomen, journalists, sportswomen, singers whose webpages are full of a bright and glamorous life of stars and celebrities, stylish images and principles of healthy eating, fashion shows, business trips, and social events: from parties to gorgeous dinners.

But there is another type of bloggers, who can be called well-known public figures, such as Aruzhan Sain, who believes that social networks should be used for social assistance. Using her Facebook page, she organizes moral and material support for Kazakhstani children who need expensive medical assistance.

The emergence of Kazakh-speaking bloggers in Facebook was a welcome

“

WOMEN BLOG ON PAR WITH MEN BECAUSE THEY BELIEVE THEY HAVE SOMETHING TO SHARE WITH THE WORLD.

”

“

THE INFLUENCE OF FEMALE BLOGGERS IS GROWING, AND NOT ONLY ON THE FEMALE AUDIENCE, FILLING THE CYBERSPACE WITH THEIR THEMES, STYLES, PERSONAL PERCEPTION OF THE WORLD, AS WELL AS SINCERE EMOTIONALITY AND HUMANISM.

”

development. Being professionals in their field, they are leaders of public opinion, and also serve as a guide on many significant issues for their thousands of subscribers. One of them, Aizhan Hamit, won the large audience of followers, primarily due to her writing talent and the desire to reflect in her posts problems that ordinary citizens of Kazakhstan face every day. She is also known for her historical research. In addition to the text publications, her project “Khamit TV” deserves special attention – a Facebook page where you can find brief educational clips about our great ancestors and outstanding figures, as well as about the most significant historical events of the past. Her studies related to the centuries-old culture and way of life of the Kazakhs are presented in a bright and accessible manner and reflected on other web platforms. For the Kazakh audience, which has a particularly reverent respect for the art of speech and the national history, this is especially important.

Women’s blogging has become an important element of Kazakhstan’s social life. The influence of female bloggers is growing, and not only on the female audience, filling the cyberspace with their themes, styles, personal perceptions of the world, as well as sincere emotionality and humanism.

www.media.defense.gov

KAZAKHSTAN AND KYRGYZSTAN DENY PLANS TO SEND TROOPS TO SYRIA

DAUREN ABEN

Speaking to journalists on June 21, 2017, Ibrahim Kalin, the Turkish presidential spokesperson, announced that as part of the multilateral mechanism to monitor the four de-escalation zones in Syria a plan was being drafted to determine which countries would be assigned to particular conflict areas and how many troops they would send for maintaining security in those zones. Adding that the plan details might be finalized at the next Astana meeting scheduled for early July, Kalin mentioned the Russian proposal to deploy troops from Kazakhstan and Kyrgyzstan in the de-escalation zones. On the following day, Colonel General Vladimir Shamanov, the Chairman of the Russian State Duma's Committee on Defense, confirmed that Russia was negotiating with the two Central Asian states about sending their military to monitor the ceasefire regime.

“

KAZAKHSTAN WILL CONSIDER THE POSSIBILITY OF SENDING ITS PEACEKEEPERS TO SYRIA ONLY UNDER A RELEVANT UN SECURITY COUNCIL RESOLUTION AND A CORRESPONDING UN MANDATE.

”

In the absence of official statements from the authorities of Kazakhstan and Kyrgyzstan, the news provoked a highly negative reaction among social media users of the two countries. Unofficially, unnamed representatives of the Kyrgyz Ministry of Foreign Affairs and General Staff told reporters that they did not have information on the ongoing negotiations with Russia on this matter. Maulen Ashimbayev, the Chairman of the Committee for International Affairs, Defense and Security at the Mazhilis, the lower house of Kazakhstan's Parliament, doubted the validity of the news and stated that even if the Kazakh military servicemen were deployed in Syria they would not support any side of the armed conflict.

The first official reaction came from the Ministry of Foreign Affairs of Kazakhstan. On June 23, Minister Kairat Abdrakhmanov stated that Kazakhstan was not negotiating with any party about sending its soldiers to

Syria. He noted that the issue of ensuring security in the de-escalation zones was within the purview of Iran, Russia and Turkey, the three guarantor states of the ceasefire regime, and that Kazakhstan would consider the possibility of sending its peacekeepers only under a relevant UN Security Council resolution and a corresponding UN mandate. In his turn, Temir Jumakadyrov, the Secretary of the Kyrgyz Security Council, has stated that the issue was indeed discussed at the Permanent Council of the Collective Security Treaty Organization (CSTO), but Kyrgyzstan did not receive an official proposal on the participation of its peacekeepers in the Syrian peace mission. His colleague Erlan Abdyldaev, Kyrgyzstan's Foreign Minister, has also confirmed that the issue was considered at Russia's initiative as part of the CSTO consultations, but was not discussed during Kyrgyz President Almazbek Atambaev's state visit to Russia.

It appears that the main rationale behind considering Kazakhstan and

THERE ARE POTENTIAL MAJOR COMPLICATIONS FOR KAZAKHSTAN AND KYRGYZSTAN IF THEY DECIDE TO SEND PEACEKEEPERS TO SYRIA.

Kyrgyzstan as contributors of troops to the de-escalation process in Syria is that both countries are predominantly Muslim, are not involved in the conflict and generally support the positions of Moscow and Damascus. However, there are potential major complications for these countries if they decide to send peacekeepers to Syria. First of all, such a decision and possible casualties among the military would cause wide-spread discontent among their populations and threaten their domestic stability, especially in Kyrgyzstan where the presidential elections are scheduled for October 2017. Secondly, this would jeopardize relations of the two countries with the Muslim world as well as provide justification to extremist and terrorist groups to escalate disruptive activities on their territories. There could be some additional negative developments for Kazakhstan, as the country might not only lose its credibility as an international mediator in the Astana process, but also put an end to its longtime multi-vector foreign policy.

LIDIYA PARKHOMCHIK

On June 21, 2017, the Ministry of Energy and the Committee for Geology and Subsoil Use of the Ministry of Investment and Development of Kazakhstan and a group of interested energy companies signed the Memorandum of Understanding (MoU) on the implementation of the Eurasia project, which envisages the development of the Caspian Depression. Among the companies that signed the MoU expressing their willingness to create in the near future a consortium that will engage in the geological exploration of the Caspian Depression were KazMunaiGaz Eurasia LLP, Agip Caspian Sea B.V., RN-Exploration LLC, CNPC International Ltd., SOCAR and NEOS GeoSolutions. It is planned that during the period of validity of the MoU, which is considered as the basic document that outlines the consortium principles, the parties will hold negotiations aimed at determining commercial, technical and contractual provisions of a future contract for the exploration.

It should be mentioned that the Eurasia project focusing on the exploration of deep horizons of the Caspian basin, which are situated to the north of the Caspian Sea, partially,

within Russia and within Kazakhstan, was presented in October 2013. Moreover, the project was approved by the Presidents of Russia and Kazakhstan, Vladimir Putin and Nursultan Nazarbayev, during the XI bilateral Forum of Interregional Cooperation held on September 29-30, 2014. Later, it was officially included in Kazakhstan's National Plan titled 100 Concrete Steps on the Implementation of the Five Institutional Reforms as Step 75.

The project involves exploration works by drilling a super deep well with a depth of 14-15 kilometers. According to the estimates, more than 40 billion tons of oil could be found in the central part of the Caspian Depression, namely, between Atyrau and Uralsk. However, the complexity of the project could make it even more expensive and questionable than the Kashagan oil field project. For instance, the deepest well in Kazakhstan drilled in Biikzhal area under the Soviet geological research programs is over 6.7 kilometers. In Russia, the depth of the deepest well, namely, the Kola Superdeep Borehole, is over 12 kilometers. Nowadays, nor Russia neither Kazakhstan have innovative technologies for ultra-deep drilling. Moreover, since the approximate cost of exploration works will be around \$500 million, there is a strong need for foreign investments

and technologies that could make it possible to drill a 15 kilometer-depth exploration well.

As of today, the parties completed the first stage of the project, which is related to the interpretation of the available geological data and the creation of a new database. During the second stage the parties plan to launch the geophysical studies, which will provide necessary information for drilling the ultra-deep well to be called Caspian-1. The drilling of this well is the final stage of the Eurasia

THE AUTHORIZED GOVERNMENT AGENCIES OF KAZAKHSTAN AND A GROUP OF INTERESTED ENERGY COMPANIES SIGNED THE MEMORANDUM OF UNDERSTANDING ON THE IMPLEMENTATION OF THE EURASIA PROJECT, WHICH ENVISAGES THE DEVELOPMENT OF THE CASPIAN DEPRESSION.

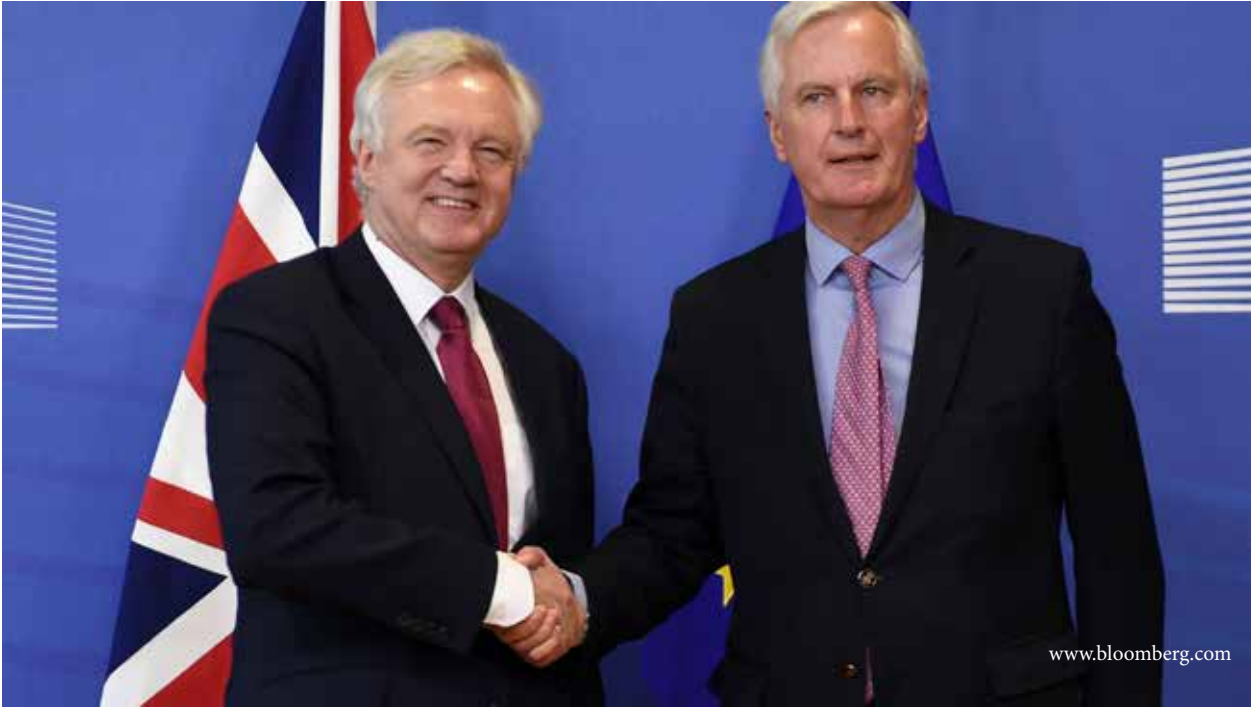
project, which should begin three years after the establishment of the consortium.

However, since the main objective of the project is to hold the costly geological exploration of the Caspian Depression by drilling the superdeep well, there is a great deal of skepticism regarding the economic feasibility of the Eurasia project. Therefore, there is no guarantee that the ambitious Eurasia project will eventually provide Kazakhstan with new hydrocarbon reserves, necessary for the further development of the country's oil and gas sector.

THE DRILLING OF THE CASPIAN-1 ULTRA-DEEP WELL IS THE FINAL STAGE OF THE EURASIA PROJECT, WHICH SHOULD BEGIN THREE YEARS AFTER THE ESTABLISHMENT OF THE CONSORTIUM.

İNGİLTERE'NİN AVRUPA BİRLİĞİNDEN AYRILMA SÜRECİ BRÜKSEL'DE BAŞLADI

ZHENGİZKHAN ZHANALTAY

Bilindiği üzere İngiltere'de 24 Haziran 2016 tarihinde Avrupa Birliği'nde (AB) kalma veya AB'den çıkma kararının oylandığı referandum düzenlenmiştir. Referandumun sonucunda seçmenlerin %51.9'u İngiltere'nin AB'den çıkması yönünde oy kullanırken kalınmasını savunan taraftarların oranı %48.1'de kalmıştır. Bu sonuç neticesinde İngiltere AB tam üyeliğinden çıkma kararı almıştır. 23 Haziran 2017 tarihinde Brüksel Zirvesinde AB ülkelerinin liderleri ve İngiltere Başbakanı Theresa May'in önderliğindeki temsilciler arasında yapılan görüşmede öncelikli olarak vatandaşlık hakları ele alındı.

İngiltere Başbakanı Theresa May ülkede en az 5 yıl yaşayan AB vatandaşlarına özel statü verileceğini belirtmiş, ayrıca AB vatandaşlarının İngiltere'yi terk etmek zorunda kalmayacakla-

rını dile getirmiştir. Günümüzde İngiltere'de 3 milyon AB vatandaşı ile AB üyesi ülkelerde yaklaşık 1 milyon İngiliz vatandaşı yaşamaktadır. Başbakan May aynı uygulamanın diğer Avrupa ülkelerindeki İngiliz vatandaşları için de geçerli olmasını istedi.

Bu konuda İngiltere Başbakanı May'in sunduğu öneri Avrupalı liderler tarafından tatmin edici bulunmadı. Konu hakkında açıklamalarda bulunan Avrupa Konseyi Başkanı Donald Tusk İngiltere'nin hazırlamış olduğu teklifin beklentilerinin altında kaldığını ve ülkede yaşayan AB vatandaşlarının durumlarının kötüleşebileceğini ifade etti. Konuşmasının devamında ise teklifin ayrıntılı olarak incelenmesi gerektiğine vurgu yaptı.

Referandum sonuçları yeniden ele alındığında İngiltere'de 18-24 yaş arası gençlerin %73'ü ve bunların arasında Asyalı, Siyahi ve Müslüman seçmenlerin çoğunluğu AB'de kalınması

yönünde oy vermişti. Burada bu iki grubun kalınması yönünde oy verilerinin en önemli nedenleri arasında vatandaşlık konusundaki belirsizlik olduğunu ifade edebiliriz. Gençler açısından ele alırsak ayrılma kararı eğitim ve iş bulma konusunda AB üyesi bir ülkenin vatandaşı olmanın getirdiği imkân ve kolaylıkların kısıtlanması ve faydalanamama riskini içermekteydi.

Görüşmelerin gidişatı ve öncelikli konular hakkında AB görüşmelerde ilk

İNGİLTERE BAŞBAKANI THERESA MAY ÜLKEDE EN AZ 5 YIL YAŞAYAN AB VATANDAŞLARINA ÖZEL STATÜ VERİLECEĞİNİ BELİRTTİ.

önce geri çekilme daha sonrasında ilişkilerin geleceği ve geçiş dönemi olarak üç aşamada sırayla yapılmasını savunurken İngiltere tüm bu öncelikli konuların paralel yürütülmesi gerektiğini öne sürmektedir. Önümüzdeki süreçte müzakerelerin nasıl işleyeceği ve hangi konularda ne tür adımların atılacağı hakkında daha fazla bilgi edinildiğinde İngiltere'nin AB'den çıkış sürecini daha kapsamlı bir şekilde inceleme imkânına erişerek daha somut analizler yapılabilir.

İNGİLTERE BAŞBAKANI MAY 'İN SUNMUŞ OLDUĞU ÖNERİ AVRUPALI LİDERLER TARAFINDAN TATMİN EDİCİ BULUNMADI.

THE BRICS STATES SIGN AN ENVIRONMENTAL MEMORANDUM IN CHINA

environmentallawblog.greenbergglusker.com

SAULE AKHMETKALIYEVA

The third meeting of the Ministers of Environment of the BRICS countries (Brazil, Russia, India, China and South Africa) took place in the Chinese city of Tianjin on June 22-23, 2017. The meeting was attended by the Director of the Department of International Cooperation of the Ministry of Natural Resources of the Russian Federation, Nuritdin Inamov, the Party Chief of the Ministry of Environmental Protection of China, Li Ganjie, the Secretary of the Ministry of Environment, Forest and Climate Change of India, Ajay Narayan Jha, the Minister of Environmental Affairs of South Africa, Edna Molewa, and the Head of the Office of International Affairs at the Ministry of Environment of Brazil, Fernando Coimbra. The UN Deputy Secretary-General and Executive Director of the United Nations Environment Program, Eric Solheim, also participated in the event.

The main objective of the third meeting of the Ministers of Environment of the BRICS countries was to intensify the combat against global climate change and to ensure continuity in the implementation of multilateral environmental agreements, such as the Kyoto Protocol and the Paris Agreement.

Different topics including the exchange of experience regarding management and methodological documentation regulating the environmental protection, conducting scientific and practical consultations and training courses, joint research, innovative activities, the organization of environmental events and development of ecological tourism were discussed in the course of the two-day meeting. It was noted that the world is facing environmental problems such as climate change, ecological deterioration, and frequent natural disasters. Special attention was paid to the issue of air pollution. Moreover, in a joint statement, the BRICS countries

reaffirmed their commitment to the principles of the Paris Agreement.

During the meeting, the BRICS countries signed an intergovernmental Memorandum of Understanding on Environmental Protection. The Memorandum specifies a number of cooperation areas such as improving air and water quality, maintaining biological diversity, combating climate change, recycling waste and implementing the sustainable development program for 2030.

China chaired the meeting of the BRICS environmental ministers for the first time. The first ministerial conference on the environment was held in Moscow, Russia in 2015, while the second meeting took place in Goa, India in 2016. Next time, representatives of the BRICS countries will meet in Xiamen, the Fujian province, China in September 2017 in the framework of the 9th BRICS Summit.

In the light of global warming en-

THE THIRD MEETING OF THE MINISTERS OF ENVIRONMENT OF THE BRICS COUNTRIES TOOK PLACE IN THE CHINESE CITY OF TIANJIN ON JUNE 22-23, 2017.

THE MEMORANDUM SPECIFIES A NUMBER OF COOPERATION AREAS SUCH AS IMPROVING AIR AND WATER QUALITY, MAINTAINING BIOLOGICAL DIVERSITY, COMBATING CLIMATE CHANGE, RECYCLING WASTE AND IMPLEMENTING THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT PROGRAM FOR 2030.

vironmental issues are the focus of the entire world and BRICS also pays close attention to these problems. Economic development of BRICS powered by the use of fossil fuels is the main driver of environmental changes in these nations. Nowadays, China is a world leader of carbon dioxide emissions amounting to 28%, followed by India with 6% (third place) and Russia with 4.5% (fourth place). Along with economic growth fossil fuels brought environmental issues that cause social consequences for the nations. Moreover, biodiversity and ecosystem suffered as the result of industrialization in the BRICS countries. Understanding the future consequences of climate change, governments of the countries around the globe are taking measures to shift towards green energy, and the BRICS countries are not exception. It is worth mentioning that recently China and India have made major steps in terms of the development of renewable energy sector, especially solar energy.

RESULTS OF THE 2017 ASTANA ECONOMIC FORUM

KANAT MAKHANOV

The 2017 Astana Economic Forum was held on June 15-16, 2017. Around 4,000 official delegates from more than 100 countries took part in the forum, which celebrated its tenth anniversary. Being held in the framework of the EXPO-2017, the forum focused on issues of promoting economic development, attracting foreign investments, developing new technologies and using renewable energy sources, especially in Kazakhstan and the Eurasian continent. The forum consisted of 40 sessions of different formats. Around 200 speakers made presentations, including experts from the UN, OECD, World Bank, EBRD and other international organizations. The 2017 Astana Economic Forum covered a wide range of issues that Kazakhstan currently deals with like the stimulation of economic growth through attracting investments, the construction of international transport routes, the development of renewable energy sources, etc.

**AROUND 4,000
OFFICIAL DELEGATES
FROM MORE THAN
100 COUNTRIES TOOK
PART IN THE 2017
ASTANA ECONOMIC
FORUM.**

During the forum, President of Kazakhstan, Nursultan Nazarbayev, met with Sumi Chakrabarti, the President of the European Bank for Reconstruction and Development (EBRD). The meeting took place before the plenary session of the Council of Foreign Investors. During the talks, the parties discussed the prospects for continuing investment cooperation between Kazakhstan and the EBRD and the implementation of joint projects in the near future. President Nazarbayev noted that the bank had invested significant funds in Kazakhstan's infrastructure projects, small and medium sized enterprises and stressed the need for further development of economic relations. As of today, the EBRD investments in Kazakhstan equal to €7,233 million, of which €2,548 million are the current portfolio of projects, while €1.7 billion went to the renewable energy sector.

Another issue that was discussed during the forum was the development of private sector and entrepreneurship in Kazakhstan. As

it is known, Kazakhstan specified the enlargement of the share of small and medium sized enterprises in the national economy up to 50% as its strategic goal for 2050. In this regard, the Damu Fund presented its main results achieved during the last ten years and made projections about goals to be accomplished in the near future. Thus, from 2007 to 2017, more than 30,000 entrepreneurs received direct financial support from the fund and more than 3,000 people participated in its training courses. In 2016 alone, the enterprises that received support from the Damu Foundation produced goods and services worth 4 trillion tenge and paid 253 billion tenge of taxes, creating 26,000 new jobs. It has been estimated that every tenge invested by the fund generated more than 4 tenge of taxes for the last 6 years.

Regarding renewable energy sources, President Nazarbayev underlined the importance of energy for the growing

REGARDING RE-NEWABLE ENERGY SOURCES, PRESIDENT NAZARBAYEV UNDERLINED THE IMPORTANCE OF ENERGY FOR THE GROWING ECONOMY AND PRESENTED THE CONCEPT OF TRANSITION TO A "GREEN" ECONOMY.

economy and presented the concept of transition to a "green" economy. Thus, by the end of 2020, more than 50 facilities using renewable sources with a total capacity of 2,000 megawatts are expected to start operating in Kazakhstan. By 2050, the share of alternative energy in the country's energy balance is projected to increase to 50%. These plans are feasible mainly thanks to investments of the EBRD and other international financial organizations.

This year's forum was highly important in many respects. First of all, it was intended to contribute to the investment attractiveness of Kazakhstan by bringing more worldwide recognition to the country. Secondly, it served as a platform for discussing many urgent economic issues and their possible solutions. And finally, the forum can also be considered as a self-commitment of Kazakhstan to realize the plans and projects presented during the event.

www.novostimira.net

PRESIDENT ATAMBAYEV VISITS MOSCOW AHEAD OF THE PRESIDENTIAL ELECTIONS IN KYRGYZSTAN

ABULKHAIRKHAN ZHUNISBEK

On June 19-24, 2017, President of Kyrgyzstan Almazbek Atambayev made a state visit to the Russian Federation. During this visit, a wide range of bilateral issues were discussed, the key of which were the writing-off of Kyrgyzstan's debt amounting to \$240 million and possible establishment of joint military-industrial production on Kyrgyzstan's territory. As observers suggest, the highest, state-level status and busy agenda of the visit was not only intended to mark the 25th anniversary of the establishment of diplomatic relations between the two countries but should also be seen through the lens of the upcoming presidential elections in Kyrgyzstan, scheduled for the fall of this year.

Russia is one of the main strategic partners of Kyrgyzstan. The relations between the two countries have been strengthened since President Atambayev came to power in December 2011. Since then two notable events occurred indicating the rapproch-

ement between the two states. First, Kyrgyzstan in 2013 denounced the agreement on the deployment of the U.S. troops in the Manas international airport while reaching an agreement with Russia a year before on the 15-year military base lease deal. Second, in addition to common membership in various regional organizations including the Collective Security Treaty Organization, Kyrgyzstan also joined the Russia-led Eurasian Economic Union, the common market of five regional countries. Moscow is the largest trading partner of Kyrgyzstan, with trade turnover between two countries reaching \$1 billion in 2016, which is equal to 20% of the country's total trade turnover. Remittances from Kyrgyz labor migrants working in Russia constituted 28% of Kyrgyzstan's GDP in 2014. Two states created a development fund with the charter capital of \$1 billion to promote economic cooperation with each other. Therefore, the Kremlin would be interested to see the continuation of the current Russia-oriented vector of Kyrgyzstan's foreign policy even when President Atambayev leaves his office.

Kyrgyz leader has also attached great importance to his visit. The incumbent president cannot run in this year's election due to the term limits, but he has mentioned that he is eager to see the current prime minister of the country, Sooronbai Jeenbekov, as his successor. This year's presidential elections are expected to be one of the most competitive in the country's history with Jeenbekov facing off against other strong candidates like Temirbek Sariyev and Omurbek Babanov who have also held a high office in the government in recent years. Therefore, this visit has reportedly aimed at demonstrating to the domestic public Moscow's strong support for the current leader of the country and, accordingly, to the candidate he favors. Moreover, a recent public survey indicated that Atambayev enjoys an overwhelming (82%) support of the population. In

“

THIS VISIT HAS REPORTEDLY AIMED AT DEMONSTRATING TO THE DOMESTIC PUBLIC MOSCOW'S STRONG SUPPORT FOR THE CURRENT LEADER OF THE COUNTRY AND, ACCORDINGLY, TO THE CANDIDATE HE FAVORS.

”

Kyrgyzstan, as in other post-Soviet states, a strong association with the incumbent president can be advantageous for the presidential candidates.

Kyrgyzstan's economy is heavily dependent on foreign aid and remittances from abroad. According to IMF, the country's external public debt ratio accounted for 64.5 percent of GDP in 2015. Therefore, it seems that the high level status of the visit and the announcement of the debt relief are seen to be tools used by the Kremlin to signal the beneficial nature of Russia-oriented foreign policy to the next leader of Kyrgyzstan. Given the significant role Russia plays in the economy of Kyrgyzstan, the current level of cooperation will likely remain unchanged even after the presidential elections later this year.

“

THE HIGHEST, STATE-LEVEL STATUS AND BUSY AGENDA OF THE VISIT WAS NOT ONLY INTENDED TO MARK THE 25TH ANNIVERSARY OF THE ESTABLISHMENT OF DIPLOMATIC RELATIONS BETWEEN THE TWO COUNTRIES BUT SHOULD ALSO BE SEEN THROUGH THE LENS OF THE UPCOMING PRESIDENTIAL ELECTIONS IN KYRGYZSTAN, SCHEDULED FOR THE FALL OF THIS YEAR.

”

DAUREN ABEN

On June 30, 2017, President of Uzbekistan Shavkat Mirziyoyev signed an edict "On Measures for Radical Improvement of Conditions for Developing the Field of Information Technology". According to the document, the government will establish the Mirzo Ulugbek Innovation Center to support the development and introduction of information and communication technology (ICT) products and services. The proposal to create the center was made by the Ministry of Information Technology and Communications of Uzbekistan, the Uzbek-South Korean Inha University in Tashkent and Uztelecom, the country's largest telecommunication operator.

THE UZBEK GOVERNMENT WILL ESTABLISH THE MIRZO ULUGBEK INNOVATION CENTER TO SUPPORT THE DEVELOPMENT OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY PRODUCTS AND SERVICES.

The measure is aimed at using the country's research and education potential to improve the current state of ICTs in all spheres of the national economy and public administration, as well as to increase the competitiveness of domestic software products. The main activity areas of the Mirzo Ulugbek Innovation Center will include the promotion of interaction between economic entities and higher education institutions for the production and sale of value-added ICT products in the domestic and foreign markets, the assistance to the center's residents in attracting foreign investment for the implementation of competitive ICT projects, and the facilitation of employment of computer science graduates, including by helping student start-ups. The center will also be tasked with supporting innova-

tive ICT projects of beginning entrepreneurs and organizing advanced professional training and retraining of ICT personnel through short and medium-term specialized courses.

The presidential edict provides a number of benefits and preferences to future residents of the innovation center until January 1, 2028. Thus, they will be exempt from all types of taxes, social payments and compulsory transfers to special government funds, as well as customs duties for imported equipment, component parts, technical documentation and software that are not produced in Uzbekistan. Moreover, residents will be free from mandatory sales of foreign currency proceeds received from exports of goods, works and services of their own production. It is also noteworthy that residents of the Mirzo Ulugbek Innovation Center will have the right to pay salaries and

THE ASPIRATION OF THE NEW UZBEK LEADERSHIP TO CREATE A COMPETITIVE AND EXPORT-ORIENTED ICT SECTOR SHOULD BE UNDERSTOOD AS PART OF ITS REFORMIST AGENDA.

dividends in foreign currency in the cashless form and receive payments for exported products in foreign currency through online stores.

In today's world, ICTs play an increasingly important role in ensuring the sustainable growth and innovative development of national economies. However, compared to other countries, Uzbekistan has an unsatisfactory level of ICT development and lacks high-tech industries based on the use of ICTs. Therefore, the aspiration of the new Uzbek leadership to create favorable conditions for the formation of a competitive and export-oriented ICT sector should be understood as part of its reformist agenda. At the same time, it remains to be seen if the unprecedented government support will be sufficient to open up new opportunities for the rapid development of ICTs and strengthen the country's position in the global ICT market.

LIDIYA PARKHOMCHIK

In May 2017, the Turkmen authorities reported a discovery of a new onshore gas field in the Uzunada (Long Island) area of the Balkan region on the Caspian Sea shore. The newly discovered oil field is located at the depth of 7,150 meters. According to preliminary estimates, the well productivity is 500,000 cubic meters of natural gas and 150 tons of gas condensate per day. The very fact of the discovery of the Uzunada gas field confirms the significant hydrocarbon potential of the coastal zone and shallow waters of the Caspian Sea, which makes it possible to revise upwards the estimated gas reserves of Turkmenistan.

**THE TURKMEN
AUTHORITIES
REPORTED A
DISCOVERY OF A NEW
ONSHORE GAS FIELD
IN THE UZUNADA
(LONG ISLAND) AREA
OF THE BALKAN
REGION ON THE
CASPIAN SEA SHORE.**

It is worth mentioning that there is no clear statistical data on Turkmenistan's gas reserves. For instance, according to the British Petroleum Statistical Review of World Energy 2016, Turkmenistan has the world's fourth largest recoverable gas reserves amounting to 17.5 trillion cubic meters, which is behind Iran (34 trillion cubic meters), Russia (32.3 trillion cubic meters) and Qatar (24.5 trillion cubic meters). However, according to the results of the audit conducted by the British firm Gaffney, Cline & Associates (GCA) in 2001, the reserves of Turkmenistan's three largest gas fields, namely, the Galkynysh, Yashlar, and Garakel, are estimated to total 27.4 trillion cubic meters, which is the most optimistic appraisal. In fact, the high estimate for

the Galkynysh field, the largest gas field in the country, was 21.2 trillion cubic meters, while the low estimate equals to 13.1 trillion cubic meters. Finally, in May 2017, the Head of the state-owned gas company Turkmengaz, Myrat Archayev, stated that Turkmenistan has some 50 trillion cubic meters, which, if confirmed, actually means that the country has the largest gas reserves in the world, surpassing Qatar, Iran and Russia. As a result, it is rather problematic to understand whether the recently discovered Uzunada gas field could be considered as a significant reserves increment.

IT CAN BE ASSUMED THAT SPECIAL ATTENTION WOULD BE GIVEN TO EXPLORATION STUDIES IN THE WESTERN TERRITORIES OF TURKMENISTAN NEAR THE CASPIAN SEA.

There is no doubt that the increase in oil and gas production and further exploration of new perspective fields in the Caspian region are among the priorities of Turkmenistan's energy strategy. Therefore, it appears that the Turkmen authorities would continue to carry out geological, geophysical and drilling studies within the country. Considering that the complex analysis and detailed processing of geological and geophysical information on the gas fields of central and southeastern Turkmenistan have already been conducted, it can be assumed that special attention would be given to exploration studies in the western territories of Turkmenistan near the Caspian Sea.

www.globaltimes.cn

THE UNITED STATES PLANS TO SELL WEAPON SYSTEMS TO TAIWAN

DR. AZHAR SERIKKALIYEVA

On June 28, 2017, the U.S. Senate Armed Services Committee approved a provision allowing regular stops by the U.S. naval vessels at Taiwanese ports. The Chinese Foreign Ministry sharply condemned this decision of the U.S. legislators. A day later, the U.S. State Department spokeswoman, Heather Nauert, stated that the U.S. administration plans to sell about \$1.42 billion worth of arms to Taiwan. The package will include technical support for early warning radars, high-speed anti-radiation missiles, torpedoes and missile components.

According to officials, the sales demonstrate the U.S. support for Taiwan's ability to maintain a sufficient self-defense capability. However, as Nauert said, there was no change to the U.S. long-standing "one China" policy, which recognizes the Peo-

ple's Republic of China (PRC). China claims that the island is a part of the PRC. However, Taiwan advocates its sovereignty as a self-ruled country and refuses to recognize Beijing's "one China" policy. Thus, the "one China" policy is under the dispute again. Earlier, in late 2016, U.S. President-elect Donald Trump had phone negotiations with the Taiwanese President breaching a nearly 40-year long diplomatic practice established when the United States cut formal diplomatic relations with Taiwan in 1979 and recognized Beijing as the government of "one China". However, Washington has always kept non-official friendly ties with Taipei. Currently, the United States is the main arms supplier to Taiwan. This is not the first arms sale of the U.S. administration, as the previous deal amounting to \$1.83 billion was made by former President Barack Obama in December 2015. These arms deals maintain Taipei's ability to keep the status quo and play a positive role for Washington as the political instrument in conducting ne-

“

THE GROWING TENSION AROUND TAIWAN MAY LEAD TO FURTHER MISUNDERSTANDING IN BILATERAL DIPLOMATIC RELATIONS AND NEGATIVELY AFFECT NOT ONLY POLITICAL, BUT ALSO ECONOMIC AND TRADE RELATIONS BETWEEN THE UNITED STATES AND CHINA.

”

www.straitstimes.com

gotiations with Beijing.

In April 2017, during Chinese President Xi's visit to the United States, the parties mostly discussed bilateral trade issues, but the U.S. President agreed to respect the "one China" principle. However, the recently imposed U.S. sanctions against some Chinese companies and, more importantly, the established military cooperation with Taiwan run counter to Trump's announced commitment to the "one China" principle.

The Chinese Ambassador, Cui Tiankai, speaking to reporters at an embassy reception in Washington, said: "And all these actions – sanc-

“

THESE ARMS DEALS MAINTAIN TAIPEI'S ABILITY TO KEEP THE STATUS QUO AND PLAY A POSITIVE ROLE FOR WASHINGTON AS THE POLITICAL INSTRUMENT IN CONDUCTING NEGOTIATIONS WITH BEIJING.

”

tions against Chinese companies and especially arms sales to Taiwan – will certainly undermine the mutual confidence between the two sides". In this regard, Cui Tiankai stated that any attempts of establishing "two China" or "one China, one Taiwan" policy were doomed to failure. It should be noted that the "one China" concept is considered by Beijing as a historical task of the Chinese Communist Party. The growing tension around Taiwan may lead to further misunderstanding in bilateral diplomatic relations and negatively affect not only political, but also economic and trade relations between the United States and China.

www.kg.undp.org

SAULE AKHMETKALIYEVA

In May 2017, the State Committee for Industry, Energy and Subsoil Use of Kyrgyzstan announced a tender for the construction of 14 small hydropower plants (HPPs) with a capacity ranging from 3 to 20 MW. The main requirements for potential tender participants were the previous experience and proven expertise in the construction of HPPs, as well as the availability of own funds and/or the capacity to attract additional funding. Applicants were also required to draft a social economic development program for a respective local community and an investment program for the development of local infrastructure.

Both Kyrgyz and foreign companies took part in the tender, the first round of which was held on June 13, 2017. Five companies, who applied for the right to build 11 small HPPs out of the proposed 14, were selected to participate in the

second round of the tender: the consortium of the Naryn LLC and MostDorStroy LLC (Kyrgyzstan), Hidroenergystroi LLC (Kyrgyzstan), Kyrgyz Kaganat LLC (Kyrgyzstan), Sino KG Energy Group LLC (China) and Liglass Trading CZ s.r.o. (Czech Republic). No applications were received for the construction of the Ak-Tyuz, Chon-Kaindy and Tyup HPPs. As a result of the second round held on June 30, 2017, the Czech Liglass Trading CZ s.r.o. won the tender to build 10 small HPPs: Chon Ak-Suu, Kirovskoye, Left Kara-Suu 1, Left Kara-Suu 2, Orto-Tokoy 1, Papan, Sandyk-1, Sandyk-2 and Sandyk-3. Now, in accordance with the Kyrgyz legislation and terms of the bid, the Czech company must form a subsidiary commercial organization registered on the territory of Kyrgyzstan. Meanwhile, the Kyrgyz Kaganat LLC is to construct the Leilek HPP in the Batken region.

According to the terms of the tender, the companies that won the competition should

www.biaprom.ru

“

IF SUCCESSFUL, THE CONSTRUCTION OF THE NEW SMALL HPPS IS TO IMPROVE THE ENERGY SECURITY AND SOCIAL STABILITY OF THE COUNTRY BY PROVIDING RESIDENTS OF KYRGYZSTAN'S REMOTE TERRITORIES WITH AN UNINTERRUPTED SUPPLY OF ELECTRICITY.

”

begin the construction two months after the project approval and commission the plants within two years. The companies are also required to employ as many local residents as possible, while limiting the share of foreign labor force to 30% before and to 10% after the HPPs are put into operation. Moreover, all materials and services necessary for the construction must be purchased in Kyrgyzstan, unless they are not available or more expensive domestically. The electricity generated at the future small HPPs will be sold according to the tariffs set by the government.

Despite the positive results of the tender, there is some doubt regarding the successful implementation of the projects. For instance, in 2016, Kyrgyzstan signed an agreement with the Czech Republic on the construction of 15 small HPPs with a total cost of 190 million soms. However, recently,

“

IN MAY 2017, THE STATE COMMITTEE FOR INDUSTRY, ENERGY AND SUBSOIL USE OF THE KYRGYZ REPUBLIC ANNOUNCED A TENDER FOR THE CONSTRUCTION OF 14 SMALL HYDROPOWER PLANTS WITH A CAPACITY RANGING FROM 3 TO 20 MW.

”

the Ministry of Economy officially announced that the project would not be implemented. Nevertheless, if successful, the construction of the new small HPPs will improve the energy security and social stability of the country by providing residents of Kyrgyzstan's remote territories with an uninterrupted supply of electricity. Currently, there are 12 small HPPs with a total capacity of 42 MW in operation in Kyrgyzstan. The average annual output of these small HPPs amounts to 140.5 million kWh of electricity. The studies show that the country has a potential capacity of 180 MW produced at 87 small HPPs which will meet 8-9% of the national demand for electricity. Therefore, the development of small hydropower stations in Kyrgyzstan is likely to solve the issue of power shortages in the remote areas of the country.

WORLD BANK PROJECTIONS: THE ECONOMIC CRISIS IN KAZAKHSTAN APPEARS TO BE BOTTOMING OUT

KANAT MAKHANOV

According to the Global Economic Prospects published by the World Bank in June 2017, the global economic activity firmly keeps the upward trend as it was expected in the beginning of 2017. The first quarter of 2017 was characterized by stable growth in manufacturing and trade worldwide accompanied with positive conditions at financial markets. As it was projected in the January forecasts, the global growth in 2017 is to stay at 2.7% and strengthen to 2.9% in 2018-19. Projections for major world economies remain highly positive. For the United States economic growth projections are 2.1% (2017), 2.2% (2018) and 1.9% (2019); for the Euro area projections are 1.7% (2017) and 1.5% (2018-19),

STRUCTURAL DEFICIENCIES AND SLUGGISH PRODUCTIVITY GROWTH REMAIN MAJOR PROBLEMS FOR THE MAJORITY OF COMMODITY EXPORTING DEVELOPING ECONOMIES, INCLUDING KAZAKHSTAN.

while for Japan they stand at 1.5% (2017), 1.0% (2018) and 0.6% (2019). The projections for China remain unchanged since the January reports. It is expected to maintain 6.5% growth in 2017 and 6.3% throughout 2018-2019. For emerging markets and developing economies, the figures of growth are projected to stay at 4.1% in 2017 and reach an average of 4.6% in 2018-2019.

The prospects for commodity exporters are generally positive. The growth projections for commodity exporting developing economies in 2017 are expected to be around 1.8% and 2.7% and 3.0% in 2018 and 2019, respectively. However, these projections are subject to various internal and external problems. Structural deficiencies and sluggish productivity growth remain major problems for the majority

of commodity exporting developing economies, including Kazakhstan. In 2016, the average economic growth in commodity exporting developing economies slowed down to 3.6%. However, figures varied greatly from country to country depending primarily on the degree of economic diversification. Thus, Kazakhstan was among the least diversified economies having only a 1% growth in 2016. The recent economic performance in Kazakhstan was very much like in Russia and Azerbaijan, other oil exporting emerging economies. After the collapse of oil prices in 2014, the currencies of most oil exporting emerging markets depreciated significantly. A sudden reduction of export revenues caused the worsening of balance sheets of these countries. In order to combat inflation and stabilize the economy, Kazakhstan had to cut interest rates, which also had its adverse effects. On the other hand, the turmoil caused by low commodity prices was offset by rising public spending and other stimulus packa-

“

**DURING THE FIRST
QUARTER OF 2017
THE ECONOMY OF
KAZAKHSTAN HAS
SHOWN CERTAIN
SIGNS OF RECO-
VERY.**

”

ges. Moreover, during the first quarter of 2017 the economy of Kazakhstan has shown certain signs of recovery. According to preliminary estimates of the Ministry of National Economy, the economy has grown by 3.6% during the first quarter of 2017 compared to the same period of 2016. Particularly, impressive growth is observed in manufacturing (107.3%), construction (7.1%) and the extractive sector (6.0%).

The policy recommendations of the World Bank for Kazakhstan are the same as those that are proposed by the International Monetary Fund, the Organization for Economic Cooperation and Development and the European Bank for Reconstruction and Development. Specifically, they include the implementation of deep structural reforms in the economy, including the banking sector, the adoption of a new investment policy, and the increase in labor productivity mainly through investing more in human capital and stimulating innovations in the economy.

DUSHANBE MARKS THE TWENTIETH ANNIVERSARY OF THE END OF THE CIVIL WAR

www.sputnik-tj.com

ABULKHAIRKHAN ZHUNISBEK

On June 27, 2017, in Vahdat, the city near Tajikistan's capital Dushanbe, President Emomali Rakhmon and members of the Tajik government participated in the celebration of the 20th anniversary of the signing of the peace agreement that had put an end to the devastating five-year civil war. Many parties, including the United Nations (UN), brokered this agreement that was signed in Moscow in 1997 between the National Front headed by Emomali Rakhmon and the United Tajik Opposition (UTO) led by Said Abdullo Nuri. The conflict resulted in the deaths of over 50,000 people and led to a humanitarian catastrophe, with some 1.2 million becoming refugees or internally displaced persons. Now, 20 years later, Tajikistan is at peace. However, maintaining internal peace and stability comes at a price of limited political freedom and marginal economic development.

Among all the Soviet Union's successor

NOW, 20 YEARS LATER, TAJIKISTAN IS AT PEACE. HOWEVER, MAINTAINING INTERNAL PEACE AND STABILITY COMES AT A PRICE OF LIMITED POLITICAL FREEDOM AND MARGINAL ECONOMIC DEVELOPMENT.

states, Tajikistan had the greatest difficulty adjusting to independence. After the first presidential elections in December 1991, Rahmon Nabiyeu, the former leader of the Tajik Communist Party, became the first president of an independent Tajikistan. Although Nabiyeu retained a strong grip on power, he lacked nationwide legitimacy. Less than a year after the election, the tension between supporters of the government and the opposition parties intensified to the point where the adversaries took up weapons. There have been many dividing lines between the warring parties, including the regional and ethnic differences as well as personal rivalries. Clashes erupted when in August-September 1992 the coalition of the opposition parties seized Dushanbe. Following Emomali Rahmon's appointment as the head of state in November 1992, the government forces recaptured the capital. Unlike the internal conflicts happening elsewhere in the 1990s, the Tajik war was not driven by

secessionist motives but rather by the desire of different factions to control the state and its resources.

A peace process, led by the UN and involving as mediators countries like Russia, Iran and Uzbekistan, resulted in a political and military settlement centered on a power-sharing agreement. Under the terms of the agreement, the UTO was guaranteed 30 percent of senior posts in the government, while all rebel soldiers were absorbed into the regular national army and its members were granted an amnesty. Currently, this power sharing deal that brought peace to the country is no longer observed, as the government, in clear violation of the agreement signed in Moscow, declared the Islamic Renaissance Party of Tajikistan (IRPT), the backbone of the UTO, a terrorist organization and banned its activities in September 2015. At present, most of the IRPT

IT SEEMS THAT THE DANGER OF A RETURN TO INTERNAL TURMOIL IS LOW GIVEN THAT CITIZENS OF TAJIKISTAN PLACE A HIGH PRIORITY ON STABILITY AND SECURITY BECAUSE OF THE HARDSHIPS THEY EXPERIENCED AFTER THE COLLAPSE OF THE SOVIET UNION.

leaders are arrested or in exile. Some experts believe that this may have a negative effect on the domestic stability of the country, since the party continues to enjoy some support from the population, and heavy-handed tactic used against it might result in the radicalization of its supporters. Little progress has also been made in reviving the economy, and Tajikistan remains the poorest country in Eurasia with half of its population living below the poverty line.

As Tajikistan is still struggling to overcome a legacy of problems related to the civil war, the skepticism about the country's future is growing. Nevertheless, it seems that the danger of a return to internal turmoil is low given that citizens of Tajikistan place a high priority on stability and security because of the hardships they experienced after the collapse of the Soviet Union.

DR. GULNAR NADIROVA

Almost any high school student in Kazakhstan will easily list the top western universities – Oxford, Cambridge, Ivy League universities – and, most likely, will not be mistaken. However, not everyone knows the best universities in Asia. Meanwhile, the Asian educational space is developing rapidly and successfully. This is evidenced by the data of various international ranking agencies.

The Times Higher Education (THE) World University Rankings, founded in 2004, provide the definitive list of the world's best universities, evaluated across teaching, research, international outlook, reputation and other criteria. These data are trusted by

governments and universities and are a vital resource for students, helping them choose where to study. The performance indicators are grouped into the five areas: 1) Teaching (the learning environment); 2) Research (volume, income and reputation); 3) Citations (research influence); 4) International outlook (staff, students and research); 5) Industry income (knowledge transfer).

The THE has launched its Asia University Ranking 2017 to reflect the region's growing strength in the higher education sector. Thus, the top five universities in Asia, according to the THE, are:

1. National University of Singapore (NUS), Singapore.

The oldest institution in Singapore and the

largest by student numbers, the NUS combines research excellence and innovation. It ranks in the top 30 in the world overall with particularly high scores for research and international outlook and a standout performance in engineering and technology. The entrepreneurial focus at the university dates back 30 years with the formation of a dedicated center for innovation and technopreneurship.

The NUS uses British-style teaching through small group tutorials and the U.S.-style course credits to make up the degree requirements. Degrees are more flexible than in the UK; as in the U.S. system, students can transfer between courses early in their degree, take modules across different faculties and are required to have a broad, cross-disciplinary selection of courses.

Many students live on campus in one of the 6,000 residential places across various halls, all served by an internal shuttle bus to take students around the campus. A number of influential alumni have graduated from the university, including four Singaporean Prime Ministers and Presidents, two Malaysian Prime Ministers, and many other politicians, businessmen, judiciaries and local celebrities.

2. Peking University, China.

The world's top Chinese university also ranks in the top 30 worldwide and was the first modern national university in China, founded at the end of the 19th century. Now it is known as a center for progressive thought and research excellence. It currently has 216 research centers, two of which are national engineering institutions.

Although the university teaches and researches across science, social sciences and humanities, it particularly stands out internationally for phys-

ical sciences and engineering. The university library is the largest of its kind in Asia, holding 11 million books and other resources.

After its relocation in 1952, the main campus is now on the former site of the Qing dynasty imperial gardens and still has some of the original features and landscaping, including gardens, pagodas and historic buildings. On campus, there are specific dormitories for the 2,000 international students. Many prominent thinkers in China are alumni of the Peking University. Three Nobel prizewinners are also associated with the institution.

3. Tsinghua University, China.

The Tsinghua University has been committed to a multidisciplinary system for more than 30 years after going through many changes since its establishment in 1911. It is known as one of the most elite universities in China and admits only those students who score extremely highly in the national exams. The university offers 51 different undergraduate programs and more than 200 postgraduate degrees. The Tsinghua also features in the top 50 of the overall THE World University Rankings. It also achieves a top 30 position specifically for engineering and technology.

The campus is in northwest Beijing in a district specifically designated as a university hub. The buildings display both traditional Chinese architecture and American styles. Based on the former site of Qing dynasty royal gardens, the campus has been named one of the most beautiful in the world. Many graduates become extremely influential at home and abroad, most notably in Chinese politics. Two Nobel prizewinners are associated with the university, including particle physicist Chen-Ning Yang.

4. Nanyang Technological University, Singapore.

**THE TIMES HIGHER
EDUCATION HAS
LAUNCHED ITS
ASIA UNIVERSITY
RANKING 2017
TO REFLECT THE
REGION'S GROWING
STRENGTH IN THE
HIGHER EDUCATION
SECTOR.**

While consistently ranked among the best universities in the world, the Nanyang Technological University (NTU) is only 26 years old. Ranked just outside the top 50 universities in the THE World University Rankings, the NTU is particularly renowned for engineering and technology and has various engineering schools under the College of Engineering.

The Nanyang Business School is the largest in Singapore, boasting 160 professors from more than 20 countries teaching accountancy and business to undergraduates and postgraduates. There are about 25,000 undergraduates enrolled at the university and 20% are international.

The NTU runs a scholars' program to attract the best school students who also have outstanding extra-curricular achievements. Scholars receive personal guidance from faculty members, intensive research opportunities, trips abroad and interactions with Nobel prizewinners. Perhaps surprisingly given the technological focus, a significant proportion of graduates have become politicians and public servants. Many high-profile personalities in the media and business executives are also the NTU graduates.

5. University of Hong Kong, Hong Kong.

English is the main language of instruction at the University of Hong Kong (HKU), located in Pokfulam. It was founded by the British governor in 1911 but began to integrate the Chinese culture and education into its courses by 1927, when the first degree in Chinese was offered.

The buildings on the main campus in the mid-levels of Hong Kong Island are some of the only remaining

examples of the British colonial architecture. The Main Building, completed in 1912, is the oldest structure and has been declared a national monument.

Admissions are extremely selective; there are about 12 applications for every place for an international undergraduate. For students from mainland China, one student gets a place for every 31 applications. Undergraduate courses take four years to complete and it is a further year or two for medical programs. All local students are now required to take English and Chinese language courses.

The HKU graduates have been fundamentally involved in building modern China's political, economic and cultural landscape. Many are also in senior positions in private-sector organizations.

When analyzing which Asian countries achieve the highest average scores, Singapore comes top on all five of the pillars underlying the ranking – teaching, research, citations, industry income and international outlook. Hong Kong is second for teaching, third for research and fourth for citations.

Experts believe that the "sharp rise" of Asia's universities is due to the three main factors: rapidly growing populations and demand for higher education in the region; governments making "significant investments" in universities; and improvements by individual institutions.

Another positive factor is that many Asian scholars who studied at Western universities are now academics in their home countries and have really begun to transform their own higher education sectors. They have brought back to their home campuses some of the teaching values

FOR VARIOUS REASONS AND UNDER DIFFERENT STRATEGIES, SOME STATES OF THE ASIAN REGION HAVE MADE REMARKABLE PROGRESS IN TERMS OF ACCESS TO AND THE QUALITY OF HIGHER EDUCATION.

of critical thinking and liberal education, as well as the idea of promotion based on merit and research outputs.

Lim Chuan Poh, chairman of Singapore's Agency for Science, Technology and Research, says that with no natural resources in the city state, people are its only asset, and the government has therefore sustained commitment to invest in education since the nation's independence in 1965.

China's rise can be partly attributed to its improved scores in the academic reputation survey, which underpins both the research and teaching indicators in the methodology. The country's institutions have

also improved their scores for citations and internationalization.

Meanwhile, Hong Kong's improved performance largely owes to increased institutional and research income and greater research productivity. The growth of private funds dedicated to universities is one of the main factors contributing to the rise of higher education in China and Hong Kong.

Thus, for various reasons and under different strategies, some states of the Asian region have made remarkable progress in terms of access to and the quality of higher education.

ASTANA HOSTED THE FIFTH ROUND OF SYRIAN PEACE TALKS

DAUREN ABEN

On July 4-5, 2017, the fifth international high-level meeting on Syria was held in Astana. The delegations from the three guarantor states of the ceasefire regime, Iran, Russia and Turkey, representatives of the Syrian Arab Republic's government and the Syrian armed opposition as well as the UN Special Envoy for Syria, Staffan de Mistura, participated in the negotiations. The diplomats from Jordan and the United States attended the two-day meeting as observers. It is worth noting that the Syrian army announced the suspension of combat operations in southern Syria starting on July 2, 2017, for the duration of the peace talks in Astana, but the opposition groups accused the army in violating the ceasefire by striking the areas under their control ahead of the meeting.

As Kairat Abdrakhmanov, the Kazakh Foreign Minister, noted, the Asta-

THE ASTANA MEETING REACHED SOME PROGRESS IN DETERMINING THE BOUNDARIES OF THE DE-ESCALATION ZONES, BUT THE PARTIES FAILED TO FINALIZE AN AGREEMENT SPECIFYING THEIR OPERATIONAL AND TECHNICAL CONDITIONS.

na meeting brought positive results aimed at strengthening the ceasefire regime, although he acknowledged that there was some room for further improvement in certain areas. In the joint statement by Iran, Russia and Turkey on the outcomes of the meeting, the guarantor states confirmed their determination to promote confidence building between the conflict parties and strengthen the ceasefire regime, emphasizing the inadmissibility of its violation. According to the document, since May 4, 2017, when a memorandum on the creation of four de-escalation zones in Syria was signed, there was a significant reduction in the level of violence on the ground in the major conflict areas. Welcoming the establishment of the joint working group on de-escalation, the parties approved its statute.

The Astana meeting reached some progress in determining the boundaries of the de-escalation zones, but, against Moscow's expectations, the parties failed to finalize an agree-

ment specifying their operational and technical conditions, mostly due to the objections raised by Ankara. While the senior Russian negotiator, Alexander Lavrentyev, stated that the Turkish side needed more time to make an appropriate decision, the lead Syrian government negotiator, Bashar al-Ja'afari, accused the Turkish delegation in blocking the adoption of documents aimed at implementing the plan on the de-escalation zones. The parties now hope to reconcile their positions and reach a consensus on the zones before the next Astana meeting set for the final week of August. Earlier, Lavrentyev stated

**IT IS POSSIBLE
THAT THE PARTIES
WILL SUCCEED IN
FINALIZING THE
AGREEMENT ON
THE DE-ESCALA-
TION ZONES IF
WASHINGTON
AND MOSCOW
START WORKING
TOGETHER TO
PROMOTE STABI-
LITY IN SYRIA.**

that the three countries would be able to quickly deploy their forces to police the borders of the de-escalation zones – within two to three weeks after the agreement is finalized. It is possible that the parties will succeed in this endeavor if Washington and Moscow start working together to promote stability in Syria. The recent G20 meeting between presidents Trump and Putin and the subsequent announcement about a ceasefire for southwest Syria brokered by the United States and Russia demonstrate that the two sides are ready to lay a foundation for the future peaceful settlement of the Syrian crisis.

IRAN CONDUCTED AN UNPRECEDENTED NAVAL DRILLS IN THE CASPIAN SEA

LIDIYA PARKHOMCHIK

On July 2-6, 2017, the Iranian Northern Fleet conducted a five-day naval exercises in the Caspian Sea. According to the Commander of the Northern Fleet, Ahmad-Reza Baqeri, the drills codenamed "Sustainable Security and Naval Power 96" took place in the Iranian sector of the Caspian Sea covering an area of over 88,000 square kilometers. The exercises aimed to enhance the Iranian naval forces' capabilities by practicing naval maneuvers, battles against mock enemy forces and joint operations involving vessels, aircraft, coastal and seaborne operational units and logistical teams. Moreover, the Iranian authorities stated that the main goal of the drills was to show the Northern Fleet's readiness to execute military tasks while establishing cooperation relations with the Caspian neighbors.

It should be mentioned that unlike Iran's previous drills in the Caspian Sea the recent naval exercises was conducted with the participation of the newest warships, missile systems and Special Forces units. In fact, the Deputy Chief of Naval Operations of the Iranian Army, Amir Mahmoud Mousavi, reported that during the drills new equipment and weapons such as shore-to-sea missile systems, surveillance and intelligence systems were tested. Furthermore, for the first time since its deployment at the Iranian Navy's Northern Fleet the fully-domestically built Damavand destroyer took part in the Caspian drills. Damavand, which is Iran's second domestically manufactured destroyer after Jamaran, took part in the Sustainable Security and Naval Power 96 exercises as the leading warship alongside Peikan-class missile carriers, Ghaem-class gunboats and offensive speedboats.

Since the recent five-day exercises were un-

precedented in terms of the use of the newest warships, missile systems and military units, it can without exaggeration be described as the largest-scale military maneuvers of Iran in the Caspian Sea. In fact, after the lifting of nuclear-related international economic sanctions in July 2015, Tehran has put increased emphasis on developing its naval capabilities. In February 2017, Iran's Defense Minister, Brigadier General Hossein Dehghan, announced that in order to enhance the Iranian Navy's maneuvering power the country is planning to launch the nuclear technology for naval propulsion systems. The Iranian Navy authorities have already announced that 25 naval exercises are planned to be held in the Persian Gulf and the Caspian Sea by the end of the current Iranian year (until March 20, 2018). Earlier this year, Iran has already held several military drills. For instance, during the Velayat 95 naval exercises that took place in March 2017, the brand-new Valfajr

“

THE IRANIAN NORTHERN FLEET HELD A FIVE-DAY NAVAL EXERCISE IN THE CASPIAN SEA CODENAMED "SUSTAINABLE SECURITY AND NAVAL POWER 96".

”

“

SINCE THE RECENT EXERCISES WAS UNPRECEDENTED IN TERMS OF THE USE OF THE NEWEST WARSHIPS, MISSILE SYSTEMS AND MILITARY UNITS, IT CAN WITHOUT EXAGGERATION BE DESCRIBED AS THE LARGEST-SCALE MILITARY MANEUVERS OF IRAN IN THE CASPIAN SEA.

torpedo system was tested.

Therefore, it appears that Iran makes efforts to expand its naval presence in the international waters including the Gulf of Aden, the Red and Caspian Seas, and the Mandeb Strait by equipping its Navy with advanced military systems. However, such actions raise serious concerns on the part of the Middle Eastern countries, thus, contributing to the further confrontation in the Gulf region. It should be admitted that the Caspian littoral states traditionally do not provide official statements or detailed information regarding each other's military drills. However, the fact that the Russian Caspian Flotilla vessels led by small artillery ship Makhachkala paid an unofficial visit to the Iranian port of Bandar-e-Anzali right after the military drills of the Northern Fleet suggests that the parties work on establishment of the information exchange channels.

DR. AZHAR SERIKKALIYEVA

The Chinese President, Xi Jinping, made his second state visit to Germany on July 4, 2017. Xi Jinping's first state visit to Germany was held in March 2014. For the past few years, the Chinese-German economic cooperation has developed rapidly. The two economies are highly complementary. The bilateral trade volume reached \$151.29 billion in 2016, and China became Germany's largest trading partner for the first time. During his first visit to Germany, the Chinese President described relations between the two economic powerhouses as "close" and this time he said that ties between China and Germany were about to enter a new phase.

During the recent visit to Berlin, Xi Jinping met with the President

**THE BILATERAL
TRADE VOLUME
REACHED
\$151.29 BILLION
IN 2016, AND
CHINA BECAME
GERMANY'S
LARGEST TRADING
PARTNER FOR THE
FIRST TIME.**

Frank-Walter Steinmeier and held talks with Chancellor Angela Merkel. During the negotiations the politicians discussed the key international issues, as well as prospects for the development of bilateral cooperation and Germany's participation in the Belt and Road Initiative (BRI) proposed by Beijing in 2013. According to Xi Jinping, Germany is a key partner in the process of the BRI implementation. Hundreds of freight trains annually deliver Chinese goods to Europe, most of which are intended for German consumers. Emphasizing that China and Germany are the economic leaders of the world, Xi Jinping noted that the long-term and mutually profitable cooperation between Beijing and Berlin will bring benefits not only to the people of the two countries, but will contribute

to the whole world. The Chinese President also raised the problem of protectionism in trade, which, according to the Chinese side, hinders the growth of foreign trade turnover, and as a consequence, complicates the process of restoring the world economy.

Xi Jinping also attended the opening ceremony of the Panda Garden at the Berlin Zoo and watched a football match between the Chinese and German youth teams. China is promoting the so-called "panda diplomacy" since the chairmanship of previous President Hu Jintao. This diplomacy aims at creating a positive and friendly image of China, which is traditionally associated with a hostile dragon. The soft «panda diplomacy» of China is pursuing mutual trust as a basic platform of economic relationship

THE VISIT OF XI JINPING TO GERMANY GAVE A NEW IMPETUS TO THE DEVELOPMENT OF BILATERAL COOPERATION AND STRENGTHENED THE ECONOMIC RELATIONS BETWEEN CHINA AND THE EU.

and expansion.

In her turn, Angela Merkel said that the two sides had also discussed a possibility of quickly signing an investment treaty that would ultimately turn into a full-blown free-trade agreement. They also discussed improving cooperation on cyber security and working more closely together in fight against international terrorism. In addition, they discussed bilateral cooperation in some African countries and Afghanistan, with Angela Merkel highlighting the importance of the agreement to jointly build a hydroelectric power plant in Angola.

The official representative of the Chinese Foreign Ministry, Heng Shuang, said the visit of Xi Jinping to Germany gave a new impetus to the development of bilateral cooperation and strengthened the economic relations between China and the EU.

KANAT MAKHANOV

Monocities are the cities where one or few enterprises employ at least 30% of the local population. Overall, there are 27 cities in 10 regions of Kazakhstan that are officially recognized as monocities, with the total population of 1.53 million people.

Public spending on the development of the monocities within the framework of the Program of the Development of Monocities for 2012-2020 will decrease this year to 7.2 billion tenge, which is almost 50% less than in 2016. However, according to the draft government budget for 2018-2020, funding for the monocities will increase by more than 5 times in 2018, reaching 37.8 billion tenge, with the subsequent increase to 55.4 billion tenge in 2019. Moreover, in 2018, the budget

FUNDING FOR THE MONOCITIES WILL INCREASE BY MORE THAN 5 TIMES IN 2018, REACHING 37.8 BILLION TENGE, WITH THE SUBSEQUENT INCREASE TO 55.4 BILLION TENGE IN 2019.

program will cover all 27 monocities and 41 small towns, where more than 70 projects will be implemented. Thus, it is expected that in 2018 the engineering infrastructure of the monocities will improve by 10% and the wear out rate will decrease by 15%. It is worth noting that the draft government budget for 2018-2020 provides for fiscal decentralization, which implies delegating more authority to regional and local executive power entities in managing the budgets.

Majority of 27 monocities are small towns with the population under 50 thousand people. 21 of them are dependent on extractive industries and six of them depend to a great extent on manufacturing industries. The monocities are highly vulnerable to various external and internal economic, socio-economic and other changes and create certain

risks for the regional development in Kazakhstan. Practically, all of the monocities in Kazakhstan have economic, social and environmental problems, such as poverty, unemployment, aging population, poor infrastructure etc. Although there is a small growth of the overall population of the monocities, many of them are losing their residents. Moreover, due to a high unemployment rate there is constant emigration of the younger population to the large cities, which further worsens the current economic situation in the monocities.

The increase of funding for enhancing the economic development of the monocities in Kazakhstan is obviously a positive sign, which will have a significant return in the near future. For many years before the Program of the Development of Monocities for 2012-2020 was adopted, the issue of the monocities in Kazakhstan was largely underestimated, which led to large interre-

THE PROBLEM OF THE MONOCITIES CLEARLY POINTS TO THE PROBLEM OF THE FISCAL OVER-CENTRALIZATION AND THE ABSENCE OF A CLEAR REGIONAL POLICY IN GENERAL.

gional disparities in economic development and generated other related economic and social problems. The monocities in Kazakhstan can be perceived as the indicators of certain deficiencies in the economy and regional economic policy. On the one hand, highly specialized local economies in the monocities, underdeveloped small and medium entrepreneurship and poor infrastructure reflect to a great extent the general state of the domestic economy. On the other hand, the problem of the monocities clearly points to the problem of the fiscal over-centralization and the absence of a clear regional policy in general. The fiscal over-centralization was mentioned in the 2017 Presidential State of the Nation Address, and the draft budget for 2018-2020 can be understood as the government's response to the president's remark. However, in order to have a prudent regional economic policy the process of decentralization in Kazakhstan should not be limited to the fiscal decentralization only.

www.japantimes.co.jp

AVRUPA'YA GÖÇ YOLUNDA ÇOCUK GÖÇMENLER

ZHENGIZKHAN ZHANALTAY

Altıncı yılına giren Suriye'deki iç savaş milyonları evlerini terk ederek yurtiçinde ve yurtdışında güvenli bölgelere göç etmeye zorlamıştır. 2011 yılından bu yana 5 milyondan fazla Suriyeli çoğunluğu komşu ülkeler olmak üzere yurtdışına göç ederken 6 milyon kişi ise ülke içinde güvenli bölgelere göç etmiştir. Buna ek olarak yaklaşık 1 milyon Suriyeli Türkiye-Yunanistan ve Libya-İtalya güzergâhları ile Akdeniz'i aşarak Avrupa'ya ulaşmaya çalışmaktadır. 20 Mart 2016 tarihinde Türkiye ve Avrupa Birliği arasındaki bire bir prensibine dayanan mülteci anlaşması gereği Türkiye kendi sahil sınırlarında güvenliği sıkılaştırmış ve rotayı kullananların sayısında ciddi bir azalma ya-

2017 YILININ OCAK-MART AYLARI ARASINDA 5,384 ÇOCUK AVRUPA'YA ULAŞIRKEN BUNLARIN 3,800'Ü AİLELERİNDEN AYRILMIŞ ÇOCUKLARDAN (UASC) OLUŞMAKTADIR.

şanmıştır. Bu durum göçmenleri daha tehlikeli olan Libya-İtalya veya diğer adıyla Orta Akdeniz rotasına yönlendirmiştir.

Avrupa'ya yapılan bu yolculukta pek çok çocuk çeşitli nedenlerden ötürü ailelerinden ayrı kalmış ve umuda yapılan bu yolculukla Avrupa'ya yollarında refakatçileri olmadan ulaşmışlardır. Sadece 2017 yılının Ocak-Mart ayları arasında 5,384 çocuk Yunanistan, İtalya ve Bulgaristan'a ulaşmış olup bunların tahmini olarak 3,800'ü ailelerinden ayrılmış çocuklardan (UASC) oluşmaktadır. Bu çocukların 94%'ü Doğu Akdeniz ile karşılaştırıldığında ölüm oranı daha yüksek ve tehlikeli Orta Akdeniz rotasını kullanarak Avrupa'ya varmıştır. Bu kapsamda 2017 yılının ilk çeyreğinde 1,928 çocuk Avrupa yeniden yerleştir-

me programından yararlanmış olup Almanya 2017 yılının ilk çeyreğinde çocuk mülteci başvurularının neredeyse yarısını kabul etmiştir.

Göç akınının yoğunluğuna bakıldığında geçen sene aynı dönem ile karşılaştırıldığında 2017 yılının ilk çeyreğinde Yunanistan'a ulaşan çocuk göçmenlerin sayısı 44% azalırken İtalya'ya ulaşan çocuk göçmenlerin sayısı 30% artmıştır. Lakin burada daha da kaygı verici olan durum ise Yunanistan güzergâhında yolculuk eden çocukların 16%'si UASC iken bu oran Orta Akdeniz için 94%'e kadar çıkmaktadır. Yani Orta Akdeniz rotası ile İtalya'ya ulaşan her 100 çocuk dan 94'ü ailelerinden kopmuş veya yanlarında herhangi bir refakatçi olmadan İtalya'ya ulaşmıştır. UASC'li-leri ülkelere göre ayırıp baktığımızda ise bu çocukların çoğunlukla Gine, Gambiya, Bangladeş, Fildişi Sahilleri ve Senegal gibi ülkelerden geldikleri gö-

**YUNANİSTAN'A
ULAŞAN ÇOCUK
GÖÇMENLERİN SAY-
ISI 44% AZALIRKEN
İTALYA'YA ULAŞAN
ÇOCUK GÖÇMEN-
LERİN SAYISI 30%
ARTMIŞTIR.**

rülmekte olup Suriyeli çocukların Orta Akdeniz rotasındaki sayısı oldukça azdır. Öte yandan çocukların cinsiyet dağılımına bakıldığında Yunanistan'a ulaşan çocukların 58% erkek, 42% kız iken bu rakam İtalya için 93% erkek ve 7% kızdır.

Bilindiği üzere Libya-İtalya güzergâhı çeşitli Afrika, Orta doğu ve hatta bazı Asya ülkelerinden gelen işçi göçmenler tarafından kullanılmaktadır. Bu rakamlar göstermektedir ki Doğu Akdeniz hattından çoğunlukla aileleri ile birlikte göç eden çocuklar geçmekte iken bu durum Libya-İtalya hattında ise daha çok erkek çocukların yanlarında herhangi bir aile ferdi olmadan Orta Akdeniz'i aşarak Avrupa'ya ulaşmaya çalıştıklarını göstermektedir. Buradan da anlaşıldığı üzere önemli sayıda çocuk işçi göçmen Orta Akdeniz rotasını kullanarak Avrupa'ya ulaşmaya çalışmaktadır.

THE U.S. AND RUSSIAN PRESIDENTS MET FOR THE FIRST TIME IN GERMANY

ABULKHAIRKHAN ZHUNISBEK

On July 7-8, 2017, Germany hosted the G20 summit that brought together the heads of states and governments from the world's leading economic powers. This annual high-level forum provides an opportunity to discuss common challenges faced by the international community. Traditionally, most of the important discussions take place on the sidelines of the summit and this year's summit was no different, with the first face-to-face meeting of the newly elected U.S. President, Donald Trump, and his Russian counterpart, Vladimir Putin, being one of the highlights of the event. Their meeting came at a time when two countries have major disagreements over the conflicts in Syria

ALTHOUGH AT THE END OF THE SUMMIT BOTH LEADERS EXPRESSED THEIR HOPES FOR IMPROVEMENTS IN BILATERAL U.S.-RUSSIAN RELATIONS, THE FUNDAMENTAL DIFFERENCES BETWEEN MOSCOW AND WASHINGTON ON CORE ISSUES WILL LIKELY TO REMAIN INTACT.

and Ukraine, as well as the alleged Russian interference to the U.S. presidential elections last year. Although at the end of the summit both leaders expressed their hopes for improvements in bilateral U.S.-Russian relations, the fundamental differences between Moscow and Washington on core issues will likely to remain intact.

The main outcome of the first meeting between the two leaders that lasted for two and a half hours, was an agreement to establish a ceasefire in the south-western part of Syria that was expected to come into force on July 9, 2017. Unlike the issues of the Russian involvement in the conflict in eastern Ukraine and its possible involvement in the U.S. presidential elections last year, the instability

in Syria represents an area where two countries can cooperate given their common interest in fighting terrorism in the Middle East. The ceasefire deal seems to serve the interests of both parties. On the one hand, the ceasefire in this part of Syria that borders Israel and Jordan is likely to enhance the security of two key U.S. allies in the Middle East. On the other hand, the negotiations on the Syrian conflict allow President Putin to continue breaking the isolation he was in, as demonstrated during the 2014 G20 summit in Brisbane. It also serves as a tool for Moscow to promote the domestic legitimacy of the existing political system by portraying Russia as an equal partner of the United States that has a great clout internationally.

Besides the agreement on the ceasefire in Syria, no substantial progress has been made on resolving the conflict in eastern Ukraine that strains the relations between the two states. While the parties reached an agreement to establish the special communication channel, and to this end, Kurt Volker was appointed as a U.S. Special Representative for Ukraine, it

WITH THE ONGOING SCRUTINY AT THE U.S. CONGRESS OVER THE ALLEGED RUSSIAN INTERFERENCE IN THE U.S. ELECTIONS AND MOSCOW'S LINKS WITH MEMBERS OF TRUMP'S ELECTION TEAM, THE WHITE HOUSE REMAINS UNDER INCREASED PRESSURE AND IS UNLIKELY TO MAKE SUBSTANTIAL COMPROMISES WITH THE KREMLIN.

is unlikely that this will bring them any closer given the tough stance of Volker towards Russia and the absence of political momentum in bilateral relations. What is more, before the G20 Summit in Germany, the U.S. President visited Poland where he delivered a speech calling on Russia to halt its "destabilizing activities" in Ukraine, while Rex Tillerson, the U.S. Secretary of State, on a visit to Kiev a day after the G20 summit, made a series of tough statements directed against Moscow. After the summit President Trump confirmed that economic sanctions imposed on Russia will be maintained.

With the ongoing scrutiny at the U.S. Congress over the alleged Russian interference in the U.S. elections and Moscow's links with members of Trump's election team, the White House remains under increased pressure and is unlikely to make substantial compromises with the Kremlin. Therefore, given the current state of affairs where neither side is ready to compromise their core interests, the U.S.-Russian relations are expected to remain unfriendly, if not adversarial.

koreabizwire.com

THE EXTERNAL DEBT OF KAZAKHSTAN EXCEEDED \$165 BILLION

DANIYAR NURBAYEV

According to the National Bank of Kazakhstan (NBK) published on June 30, 2017, the external debt of the country amounted to \$165.5 billion, which is the highest amount in the country's history. The external debt grew by 7.62% in a year from \$153.78 billion at the end of March 2016. It was also noted that the country's external debt-to-GDP¹ ratio is 116.78%. The government non-guaranteed external debt accounts for 91.5% of the total external debt, while the external debt of the government accounts for 8.05% and the government guaranteed external

THE GOVERNMENT AND GOVERNMENT GUARANTEED EXTERNAL DEBT GREW BY 9.76%.

debt accounts for 0.5% of the total external debt.

In particular, the government non-guaranteed external debt grew by 7.43% from \$143.78 billion at the end of March 2016, also reaching its highest level, and amounted to \$151.35 billion at the end of the first quarter of 2017. It is important to note that most of the government non-guaranteed external debt is intercompany lending (the liabilities of residents to affiliated non-residents). For instance, \$92.63 billion, or 55.97% of the total external debt, is the intercompany lending. Moreover, as of the end of 2016, the share of the oil and gas sector in intercompany lending was 43.29% of Kazakhstan's total external debt, or \$70.84 billion.

At the same time, the government and

¹ According to the Committee on Statistics of the Ministry of National Economy, Kazakhstan's GDP for the year ending March 30, 2017 equaled \$141.7 billion.

government guaranteed external debt grew by 9.76% from \$12.89 billion at the end of March 2016 to \$14.15 billion at the end of March 2017. In particular, the external debt of the government grew by 8.98%, or by \$1.10 billion, to \$13.33 billion in a year ending March 31, 2017. The growth in the external debt of the government was due to a loan from the World Bank in the amount of \$1 billion. The agreement on this loan entered into force on July 13, 2016. The government guaranteed

**THE GOVERN-
MENT NON-GU-
ARANTEED
EXTERNAL DEBT
GREW BY 7.43%.**

external debt grew by 24.15% from \$0.66 billion to \$0.82 billion during the same period.

In conclusion, it can be expected that the external debt of Kazakhstan will continue to grow if the situation with oil prices will not change. Moreover, the interest rates on the external debt might rise, because of a relatively weak economic growth of the country, which increases risks for foreign investors.

Arnapress.kz

SAULE AKHMETKALIYEVA

The Panda Green Energy Group Limited's Panda Power Plant occupying a territory of 248 acres with a capacity of 50 MW was officially connected to the electricity grid in Datong Shanxi, China on June 29, 2017. The project supported by the United Nations Development Program was first proposed in May 2016. Earlier this year, the plant was incorporated in China's Belt and Road Initiative aimed at promoting and investing in development projects along the ancient Silk Road.

In China, the panda is a symbol of peace and friendship making it a good choice to be a mascot of

THE PANDA GREEN ENERGY GROUP LIMITED'S PANDA POWER PLANT OCCUPYING A TERRITORY OF 248 ACRES WITH A CAPACITY OF 50 MW WAS OFFICIALLY CONNECTED TO THE ELECTRICITY GRID IN DATONG SHANXI, CHINA ON JUNE 29, 2017.

the country's new renewable energy initiative. The panda shape was reached by using black single crystalline silicon solar cells from a Chinese company and white and gray thin-film solar cells from the U.S. First Solar. The design is aimed at attracting the attention of Chinese citizens, especially youth, to renewable energy sources. According to the China Merchants New Energy Group CEO, Alan Li, the panda-shaped solar power plant is aimed at attracting teenagers as the promotion of green energy should be conducted not only within the government and private organizations but also within ordinary households. In this light, a youth activity center is built at the plant to educate children about sustainable energy. Summer camps ed-

educating the youth across the country about green energy are also planned to be held at the plant. In addition, the project demonstrates China's commitment to the shift to green energy.

The Panda Green Energy Group Limited plans to construct the second part of the project that would generate up to 3.2 billion kWh of electricity which is equivalent to 1.056 million tons of coal and 2.74 million tons of carbon dioxide emissions. When fully connected to the national grid, a total capacity of the plant is to reach 100 MW. Moreover, according to the Panda Green Energy Group Limited's Panda 100 Program, the company plans to build 100 panda solar power plants all over the world, including Fiji and the Philippines.

China is one of the leaders in solar energy production. According to the

EVEN WITH CHINA'S RECENT DEVELOPMENTS IN TERMS OF GREEN ENERGY, SOLAR ENERGY MEETS ONLY 1% OF THE COUNTRY'S ENERGY DEMAND, AND CHINA REMAINS THE LARGEST CARBON DIOXIDE EMITTER IN THE WORLD.

National Energy Agency of China, in 2016, China was a leader among renewable energy producing countries in terms of electricity generation using solar energy. In 2016, the installed capacity of photovoltaic solar energy in China reached 77.42 GW increasing by 34.24 GW since 2015. In the first quarter of 2017, China upped the national solar energy capacity by another 8 GW. Moreover, the Chinese government plans to boost the share of renewable energy sources to 20% and invest \$363.7 billion to the sector by 2020. It is also worth mentioning that the largest land-based solar farm and the largest floating solar farm are both located in China.

Sadly, even with China's recent developments in terms of green energy, solar energy meets only 1% of the country's energy demand, and China remains the largest carbon dioxide emitter in the world accounting for 28.21% of global emissions in 2016.

THE KAZAKH FOREIGN MINISTER ATTENDED THE OSCE MINISTERIAL MEETING

DAUREN ABEN

On July 11, 2017, Kairat Abdrakhmanov, Kazakhstan's Minister of Foreign Affairs, participated in an informal ministerial meeting held by the Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE) in Mauerbach, a town in the outskirts of Vienna, to mark six months of Austria's OSCE chairmanship. Foreign ministers, deputy foreign ministers as well as senior foreign ministry officials from the 57 OSCE participating states attended the meeting dedicated to the theme "Building Trust through Dialogue and Cooperation". Speaking at the plenary session, Sebastian Kurz, the OSCE Chairperson-in-Office and Austrian Foreign Minister, acknowledged that the conflict in and around Ukraine had

ACCORDING TO SEBASTIAN KURZ, THE OSCE CHAIRPERSON-IN-OFFICE AND AUSTRIAN FOREIGN MINISTER, THE CONFLICT IN AND AROUND UKRAINE SPLIT THE EUROPEAN CONTINENT RESULTING IN A CRISIS OF CONFIDENCE AMONG THE OSCE PARTICIPATING STATES.

split the European continent resulting in a crisis of confidence among the OSCE participating states. He emphasized that dialogue, cooperation and compromise were crucial to overcoming the current divergences and addressing the security challenges facing Europe.

During the main part of the meeting which consisted of two roundtable sessions, the participants openly discussed priority issues on the organization's agenda, such as finding common solutions to challenges in the OSCE area, including threats to European security. At the first roundtable discussion on the fight against violent extremism and radicalization leading to terrorism, the OSCE foreign ministers noted that the organization should be prepared for a possible increase in the terror threat

level by enhancing its activities in this field and making full use of its comprehensive approach to security. The second roundtable session focused on the so-called OSCE Structured Dialogue on current and future challenges and risks to security in the OSCE area, a process launched by the OSCE Ministerial Council in Hamburg in December 2016. The Structured Dialogue is designed to foster a better understanding of threat perceptions, address negative developments in the wider politico-military sphere as well as explore possibilities for bridging the existing differences and reinvigorating cooperative security in Europe.

In his speech, Kairat Abdrakhmanov informed the meeting participants about Kazakhstan's key initiatives and measures in the area of preventing violent extremism and terrorism and expressed the country's readiness to play an active role in the OSCE Structured Dialogue. The head of the Kazakhstani delegation stressed the importance of an inclusive dialogue on promoting a common and indivisible Euro-Atlantic and Eurasian security community stretching from Vancouver to Vladivostok in line with

the 2010 OSCE Astana Summit Declaration. According to Abdrakhmanov, economy and environment should be taken into account as important aspects for building confidence and cooperation among the OSCE participating states. As part of his participation in the OSCE informal ministerial meeting, Kairat Abdrakhmanov held negotiations with the heads of the delegations from Austria, Canada, Cyprus, Ireland, Slovakia and the European Union, during which issues of bilateral and multilateral cooperation were discussed.

Informal ministerial meetings are one of the formats that the OSCE uses to allow its participating states to engage in a comprehensive, constructive and frank discussion on a variety of issues of mutual concern. These exchanges are instrumental in removing obstacles in the OSCE institutional process and accelerating decisions on key matters, such as the appointment of the organization's senior officials. As such, the OSCE informal ministerial meeting in Mauerbach helped the OSCE participating states to frame major topics for consideration ahead of the annual OSCE Ministerial Council that will take place in December 2017 in Vienna.

POTENTIAL NEW ROUTE FOR DELIVERING TURKMEN GAS TO CHINA

www.dn.thefiscaltimes.com

LIDIYA PARKHOMCHIK

During the top-level talks between the President of Afghanistan, Mohammad Ashraf Ghani, and the President of Turkmenistan, Gurbanguly Berdimuhamedov, held in Ashgabat on July 3, 2017, the parties discussed further ways to open up new prospects for economic collaboration, as well as to strengthen the bilateral energy cooperation. As a result of the meeting, the countries have indicated their interest in widening the number of joint energy projects. In fact, Ashgabat and Kabul are involved in the Turkmenistan-Afghanistan-Pakistan-India (TAPI) gas pipeline project, which aims to export up to 33 billion cubic meters of natural gas per year from the Turkmen Galkynysh gas field via the projected

THE PRESIDENT OF TURKMENISTAN OUTLINED A PROPOSAL TO LAUNCH ANOTHER PIPELINE FOR THE TRANSPORTATION OF THE TURKMEN NATURAL GAS VIA THE AFGHAN TERRITORY.

1,814 km long pipeline. Moreover, Turkmenistan is one of the suppliers of electric energy to the northern regions of Afghanistan. During the negotiations with his Afghan counterpart, Gurbanguly Berdimuhamedov outlined a proposal to launch another pipeline for the transportation of the Turkmen natural gas via the Afghan territory.

According to the proposal, a pipeline would use a new route passing through Afghanistan, Tajikistan and Kyrgyzstan to supply China with natural gas from Turkmenistan. Predictably, Kabul expressed its support for this initiative. However, the most important issue is to get the approval of the Chinese side, which has its own vision on the transportation of natural gas under the contract with Turkmenistan. In accordance with

the earlier concluded agreements between Ashgabat and Beijing, Line D of the Turkmenistan-China gas pipeline network was supposed to supply over 30 billion cubic meters of natural gas annually to north-western China via Uzbekistan, Tajikistan and Kyrgyzstan. However, the construction of Line D was suspended after Beijing's inability to reach an agreement with Tashkent. In March 2017, China's CNPC and Uzbekistan's Uzbekneftegaz officially postponed the construction of the pipeline. In fact, the negotiations over the Line D construction appeared to be more challenging for China than over Lines A, B and C that run through Uzbekistan and Kazakhstan. Experiencing problems with establishing joint ventures, agreeing costs and harmonizing transit fees with the countries along the route, China decided to wait until

THE POSSIBILITY OF ESTABLISHING THE TURKMENISTAN-AFGHANISTAN-TAJIKISTAN-KYRGYZSTAN-CHINA ROUTE SEEMS HYPOTHETICAL RATHER THAN REAL.

Turkmenistan would be able to provide loading capacities for Line D, which is quite relevant given that Ashgabat exported some 30 instead of 55 billion cubic meters of natural gas to China in 2016.

For Turkmenistan, the decision to suspend the construction Line D is viewed as a significant problem for the energy sector development, which provides a steady flow of hard currency. The country's dependency on revenues from the natural gas sales forces the Turkmen authorities to consider alternatives for the hydrocarbon supplies. However, the possibility of establishing the Turkmenistan-Afghanistan-Tajikistan-Kyrgyzstan-China route seems hypothetical rather than real, especially taking into account the fact that there is still no guarantee that the TAPI project will be completed successfully.

DR. AZHAR SERIKKALIYEVA

On July 10-12, 2017, Chinese Minister of Agriculture, Han Changfu, visited Kazakhstan at the invitation of his Kazakh counterpart, Askar Myrzakhmetov. During their bilateral meeting, Askar Myrzakhmetov and Han Changfu discussed pressing issues related to the development of the Kazakh-Chinese cooperation in agriculture, including joint investment projects and the development of organic and veterinary science. As part of the visit, the Kazakh-Chinese Agriculture Investment Forum was held in Astana on July 11, 2017. The forum was attended by more than 100 business, education and science representatives from both countries.

During the forum, the two sides signed seven agreements worth \$160 million. According to Kazakh Deputy Minister of Agriculture, Gulmira Issayeva, three of these agreements deal

**KAZAKHSTAN AND
CHINA SIGNED
AGREEMENTS WORTH
\$160 MILLION IN
THE AGRICULTURAL
SECTOR.**

with trade, including one that stipulates the supply of 200,000 tons of grain and 100,000 tons of oil crops from Kazakhstan to China. Agreements were also signed between the Kazakh Food Contract Corporation and the Chinese companies on the supply of the Kazakh agricultural products to China: the agreement on cooperation and trade in grain and oilseeds with Xi'an Aijugrain & Oil Industry Group Co. Ltd; the agreement on cooperation and trade in cereals with Xinjiang Zhaofenghe Biotechnology Co., LTD; the memorandum on cooperation and trade with Zhongxinjian LLC. The Zhanur-Astana Group LLP and the Chinese company Tianyang Yin Hai Seed Company from the Henan province signed a memorandum on cooperation, which provides for the creation on the territory of Kazakhstan of a full cycle of the processing of grain crops, including the transfer of technologies in the field of seed production. It should be noted that

**SIX OUT OF 51 ENTERPRISES
THAT ARE PLANNED TO BE
TRANSFERRED FROM CHINA TO
KAZAKHSTAN WILL FUNCTION
IN THE FIELD OF AGRICULTURE
PROCESSING.**

www.nalogikz.kz

a number of joint investment projects in the processing of rapeseed oil, milk, meat, tomatoes and other agricultural products are currently being implemented in Kazakhstan in the framework of the previously signed agreements. In addition, in the framework of cooperation with Citic Group, preparatory work is underway to implement the two largest projects for processing grain and wheat straw. The Ministry of Agriculture of Kazakhstan and the Chinese General Administration for Quality Supervision, Inspection and Quarantine signed six protocols on simplifying procedures for wheat, live pedigree horses, soy beans, wheat bran, honey, and small cattle meat. In addition, the construction of a grain terminal at the Kazakh-Chinese border is planned.

The transfer of advanced technologies and innovations was also discussed by the two sides. The memorandum of understanding signed by the Ministries of Agriculture of the two countries aims at the creation of a model zone of agricultural cooperation based on the National Agricultural Research and Education Center of the S. Seifullin Kazakh Agrotechnical University. According to the Kazakh Minister of Agriculture, this will

contribute to the creation of joint processing plants and the introduction of innovations in agriculture. The Kazakh Agrotechnical University established cooperation with the Northwest Agriculture and Forestry of China signing the agreement on the construction of a joint agriculture technology park and a biosafety laboratory. The Chinese side provided a grant for the establishment of a modern veterinary laboratory to cover the entire range of agricultural products.

Earlier, Kazakhstan's Deputy Minister of Agriculture, Gulmira Issayeva, informed that six out of 51 enterprises that are planned to be transferred to Kazakhstan from China would function in the field of agricultural processing. The enterprises will mainly employ local staff, but also plan to attract foreign specialists for installation works.

Agriculture is one of the key sectors of the Kazakh economy. It is necessary not just to invest in the industry, but to develop new technological competencies and to establish the localization of production. In this light, China is the main partner of Kazakhstan and there is great opportunities for the export between the two countries.

www.hsdhw.com

ҚЫТАЙ ШЕТЕЛДЕГІ АЛҒАШҚЫ ӘСКЕРИ БАЗАСЫНА ӘСКЕРЛЕРІН ЖІБЕРДІ

ӨМІРБЕК ҚАНАЙ

Қытай Қорғаныс министрлігінің хабарына қарағанда, 2017 жылы 11 шілде күні Қытай халық азаттық армиясының әскери бөлімшесі мен әскери кемелері Қытайдың шетелдегі алғашқы әскери базасы саналатын Джибути әскери базасына аттанды. Осыған байланысты ұйымдастырылған салтанатты шара 11 шілде күні Қытайдың оңтүстігіндегі Гуандун провинциясы Чжаныцзян әскери портында өтті. Ресми шарада Қытай халық азаттық армиясы теңіз армиясының бас қолбасшысы Шен Жинлуң Джибути әскери базасының құрылғанын ресми түрде жариялады, сондай-ақ Қытай халық азаттық армиясы теңіз армиясының саяси комиссары Мияу Хуа сөз сөйледі.

2017 жылы 12 шілде күні Пекинде

**ҚЫТАЙ ХАЛЫҚ
РЕСПУБЛИКАСЫ
ҚОРҒАНЫС
МИНИСТРЛІГІНІҢ
ХАБАРЫНА
ҚАРАҒАНДА, 2017
ЖЫЛЫ 11 ШІЛДЕ
КҮНІ ҚЫТАЙ
ХАЛЫҚ АЗАТТЫҚ
АРМИЯСЫНЫҢ ӘСКЕРИ
БӨЛІМШЕСІ МЕН
ӘСКЕРИ КЕМЕЛЕРІ
ҚЫТАЙДЫҢ ШЕТЕЛДЕГІ
АЛҒАШҚЫ ӘСКЕРИ
БАЗАСЫ САНАЛАТЫН
ДЖИБУТИ ӘСКЕРИ
БАЗАСЫНА АТТАНДЫ.**

өткен баспасөз мәслихатында Қытай Сыртқы істер министрлігінің баспасөз хатшысы Гың Шуаң, Қытайдың Джибутидегі әскери базасы құтқару операциялары мен маңызды теңіз жолдарын қорғауға және бірлескен әскери жаттығулар өткізуге бағытталғанын мәлімдеді. Сонымен қатар, ол аталмыш әскери базаның құрылуы Қытай армиясының Аден шығанағы мен Сомали теңізін қорғау міндетін орындауына қолайлы жағдай тудырып, Қытайдың халықаралық гуманитарлық құтқару міндеттемелерін жүзеге асыруға, сондай-ақ Джибутидің экономикалық және әлеуметтік дамуына, Африка құрылығы мен әлемдегі бейбітшілік пен тұрақтылықты қамтамасыз етуге үлес қосатынын атап өтті.

Жалпы Қытай армиясының шетелде әскери базасын салу туралы стратегиялық ұсыныстар Қытайда 2013 жылдан бастап айтыла

бастаған болатын. 2015 жылы 31 желтоқсанда Пекинде өткен Қытай Қорғаныс министрлігінің баспасөз мәслихатында, Қытай мен Джибути үкіметтері Джибутиде Қытайдың әскери базасын салу туралы келісімге келгені туралы хабарланған болатын. Әзірге әскери базаға орналасатын Қытай әскерінің саны туралы нақты мәлімет жоқ.

Қытайдың Джибутидегі әскери базасының құрылуы Қытай әскери тарихындағы және Қытай армиясының дамуындағы маңызды оқиға деуге болады. Өйткені, жоғарыда айтылғандай, Джибутидегі әскери база Қытай тарихындағы шетелдегі алғашқы әскери база болмақ. Сонымен қатар Қытай халық азаттық армиясы 1958 жылы Солтүстік

**ҚЫТАЙДЫҢ
ДЖИБУТИДЕГІ
ӘСКЕРИ БАЗАСЫНЫҢ
ҚҰРЫЛУЫНЫҢ
АСТАРЫНДА
ҚЫТАЙДЫҢ
АФРИКАДАҒЫ,
СОНДАЙ-АҚ ӘЛЕМДЕГІ
СТРАТЕГИЯЛЫҚ
МҮДДЕЛЕРІ
ЖАТҚАНДЫҒЫ АНЫҚ.**

Кореядан шегініп шыққаннан бері, шетелде ұзақ мерзімге тұрақты тұруға тұңғыш рет әскер жіберіп отыр. Қытайдың Джибутидегі әскери базасының құрылуының астарында Қытайдың Африкадағы, сондай-ақ әлемдегі стратегиялық мүдделері жатқандығы анық. Африканың шығысында орналасқан Джибутиде АҚШ, Франция және Жапонияның да әскери базалары бар екенін ескерсек, Қытайдың Джибутиде әскери базасын салуының символдық мәні де бар. Бұл, экономикалық жақтан әлемнің алдыңғы қатарына шыққан Қытайдың, әскери жақтан да әлемнің алдыңғы қатарынан орын алуға деген талпынысының бір көрінісі деуге болады.

İTALYA GÖÇMENLERE SCHENGEN VİZESİ VEREBİLECEĞİNİ AÇIKLADI

ZHENGIZKHAN ZHANALTAY

İtalya Dış İşleri Bakan Yardımcısı Mario Giro geçtiğimiz günlerde yaptığı bir açıklamada İtalyan hükümetinin göçmenlere geçici Avrupa Birliği Schengen Vizesi verme kararını tartışmaya açabileceklerini belirtti. Bu karar eğer gerçekleşirse çoğunluğu Kuzey Afrika'dan gelen göçmenlere diğer Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkelere seyahat etme imkânı tanıyacaktır. İtalyan hükümeti ilk etapta yaklaşık olarak 200.000 göçmene geçici vizeyi vermeyi düşünmektedir. 2001/55 sayılı AB kanunu İtalya'ya bu hakkı tanımaktadır lakin 2001/55 sayılı AB kanunun hayata geçirilmesi için diğer AB ülkelerinin de onayı gerekmektedir ve birçok AB üyesi ülkenin İtalya'nın bu girişimine karşı çıkacağı aşikârdır.

Bu konuda Dış İşleri Bakan Yardımcısı Mario Giro B planlarının da

**İTALYAN HÜKÜMETİ
İLK ETAPTA YAKLAŞIK
OLARAK 200.000
GÖÇMENE GEÇİ-
Cİ VİZİYİ VERMEYİ
DÜŞÜNMEKTEDİR.**

hazır olduğunu ifade etti. 2011 yılında Arap Baharının ilk başlangıcı sürecinde eski İtalya Başbakanı Silvio Berlusconi Bossi-Fini kanununun 20. Maddesine dayanarak ülkesine Tunus'dan gelen binlerce mülteciye geçici "İnsani" vize verilmesi kararını vermiştir. Dış İşleri Bakan Yardımcısı Mario Giro demecinde mültecilerin İtalya'ya girişine izin vererek bu bizden çok komşularımız ve tüm birlik üyeleri ve Schengen sistemi için çok büyük sorunlar yaratabileceğini ifade etti. Buna ek olarak bu durumun Fransa'yı göç sorunu konusunda bundan sonra daha sorumlu davranmaya davet etmesini umduğunu dile getirdi. Dahası AB üyelerini ve özellikle Schengen sistemini zorlayacak tek taraflı adımlar atmak istemediklerini sözlerine ekledi.

İtalya'nın son dönemlerde göç krizi sorunu konusunda aktif olarak başlıklara çıkmasının nedenlerinden birisi 19 Mart 2016 tarihinde yapılan

Türkiye-AB arası yapılan Mülteci Anlaşması ardından göç akınının Doğu Akdeniz'den Orta Akdeniz'e yani Libya-İtalya güzergâhına kaymaya başlamasından kaynaklanmaktadır. Havalara ısınması ile birlikte göç akınının zirveye çıktığı yaz aylarında sadece son birkaç gün içerisinde 10,000 kişi İtalyan sahillerine ulaşmıştır. Toplamda yılbaşından itibaren 73,000 kişi Afrika'dan İtalya'ya ulaşmış olup bu sayı geçen aynı zaman ile karşılaştırılır ise 14%'lük bir artış görülmektedir.

Mülteci akınının etkisini azaltmak için İtalyan yetkililer çok tartışılacak bir adım atabileceklerini ifade ederek kıyılarını Orta Akdeniz'de

“

HAVALARIN ISINMASI İLE BİRLİKTE GÖÇ AKINININ ZİRVEYE ÇIKTIĞI YAZ AYLARINDA SADECE SON BİRKAÇ GÜN İÇERİSİNDE 10,000 KİŞİ İTALYA SAHİLLERİNE ULAŞMIŞTIR.

”

kurtarılan mültecileri taşıyan insanı gemilere kapatabileceklerini de belirttiler. İtalya yetkililerin bu açıklamaları AB'den mülteci sorununda kendi üzerindeki yükün hafifletilmesi için yeterli yardımın alınamaması üzerine bir nevi kendi sorununu kendimde çözebilirim mesajını vermektedir. Kısaca İtalya bu atmaya düşündüğü adımları tartışmaya açabileceğini ifade ederek hem AB'den tekrar dan yardım istemektedir hem de bir yandan diğer AB ülkelerine aba altında sopa gösterebileceğini ifade edebiliriz. Bu konu hakkında komşu ülkelerin ve Brüksel'in tavrının nasıl olacağını önümüzdeki günlerde izleyerek göreceğiz.

www.crusaderjournal.com

KIEV HOSTS THE EU-UKRAINE SUMMIT

ABULKHAIRKHAN ZHUNISBEK

On July 13, 2017, the 19th Summit between the European Union (EU) and Ukraine took place in Kiev. The President of the European Commission, Jean-Claude Juncker, and the President of the European Council, Donald Tusk, as well as other senior EU officials attended the meeting, which was marked by the conclusion of the ratification process of the EU-Ukraine Association Agreement. The summit agenda also included the review of the implementation of the EU supported reforms in Ukraine, the security related issues concerning the instability in the eastern part of the country, as well as future areas of cooperation. Although the results of the summit highlighted a growing closeness between Kiev and Brussels, some points of tension also became evident.

The ratification of the association agreement is an important mile-

THE RATIFICATION OF THE EU-UKRAINE ASSOCIATION AGREEMENT IS AN IMPORTANT MILESTONE FOR THE UKRAINIAN FOREIGN POLICY ORIENTED TOWARDS A CLOSER EURO-ATLANTIC INTEGRATION.

stone for the Ukrainian foreign policy oriented towards a closer Euro-Atlantic integration. The decision of former Ukrainian President Victor Yanukovich in 2013, under pressure from Moscow, not to sign the same agreement triggered a political upheaval in Kiev leading to the Russian annexation of the Crimea and a prolonged conflict in the eastern part of Ukraine. Current Ukrainian President Petro Poroshenko is leading Ukraine to join the EU and the NATO, which is a major geopolitical shift for the former Soviet Union state. The EU association agreement is seen as a useful tool to bring the country's political and economic norms in line with the EU standards for possible future accession to the union. In fact, most of the provisions of this agreement have been provisionally applied since 2014, while its economic part, the deep and comprehensive free trade area (DCFTA), has been provisionally applied since January 1, 2016. The end of the association agreement's ratification process by 28 EU members and its entry into

force on September 1, 2017 also provide for closer cooperation between the EU and Ukraine in the areas such as foreign and security policy, justice, education, science and technology. Recently, on June 11, 2017, the EU also introduced a visa waiver for Ukrainian citizens travelling to the Schengen Area.

The association agreement was received well among the political establishments in Brussels and Kiev as a deal which strengthens ties between the EU and Ukraine. For the EU the ratification of the association agreement was the demonstration of unity among its 28 member states, an important signal given the recent political turmoil across the continent, which included Brexit, the refugee crisis and the rise of ultra-right forces. For President Poroshenko, it was an opportunity to illustrate this as a major achievement in fulfilling its citizens' aspirations for closer economic ties with Europe. Since the beginning of the crisis in Ukraine in 2014 its economy has suffered from deep recession the currency depreciation and soaring inflation. That has created difficult political conditions for the new government to push through reforms. Therefore, the DCFTA and the recent agreement on

FOR THE EU THE RATIFICATION OF THE ASSOCIATION AGREEMENT WAS THE DEMONSTRATION OF UNITY AMONG ITS 28 MEMBER STATES, AN IMPORTANT SIGNAL GIVEN THE RECENT POLITICAL TURMOIL ACROSS THE CONTINENT WHICH INCLUDED BREXIT, THE REFUGEE CRISIS AND THE RISE OF ULTRA-RIGHT FORCES.

temporary autonomous trade measures in favor of EU-Ukraine trade are expected to bring much needed positive economic impact.

At the same time, Kiev wanted the summit to end with a joint statement explicitly endorsing Ukraine's long-term aspiration to become an EU member. But this was reportedly vetoed by the Dutch side which feared the domestic criticism after the last year's referendum rejecting the association agreement. The Dutch parliament ratified the agreement only under the condition that the deal "does not confer on Ukraine the status of a candidate country for accession to the Union, nor does it constitute a commitment to confer such status ... in the future." This makes the EU's political message unclear. Moreover, it remains to be seen how fully Ukraine implements the association agreement's commitments, of overhauling its economy and institutions. The EU leaders warned their Ukrainian counterparts that "corruption is undermining all the efforts", and unless it is tackled all the hard work of the past years would be undone. Given the vast challenges ahead, it seems the Ukrainian accession to the EU remains a distant perspective.

TAJIKISTAN HOSTED A MULTINATIONAL MILITARY EXERCISE

DAUREN ABEN

From July 10 to July 23, 2017, the annual multinational Regional Co-operation (RC) 2017 command-post exercise was held in Dushanbe, Tajikistan. More than 200 military personnel from Tajikistan, Kyrgyzstan, Mongolia, Pakistan, and the United States, as well as observers from Kazakhstan, participated in this table-top exercise hosted by the Tajik Ministry of Defense. As part of the general exercise, the Tajik and U.S. troops conducted a bilateral field training exercise near Fakhrobod on July 17-21. The RC exercise series has been conducted annually since 2001, and the last such exercise was

MILITARY PERSONNEL FROM TAJIKISTAN, KYRGYZSTAN, MONGOLIA, PAKISTAN, AND THE UNITED STATES, AS WELL AS OBSERVERS FROM KAZAKHSTAN, PARTICIPATED IN THE MULTINATIONAL COMMAND-POST EXERCISE IN TAJIKISTAN.

held in September 2016 in Massachusetts, the United States.

This year's RC exercise focused on stability operations, border security, border control, counter-terrorism, counter-narcotics, coordination for disaster response, and counter-proliferation. Military officers from all the participating countries worked together to plan combined military operations driven by several potential scenarios based on a simulated UN-mandated peacekeeping mission. The training provided during the exercise helped to promote security cooperation and interoperability between the regional forces, including through the exchange of information and trust building, de-

velop functional capacities for addressing mutual security concerns, and enhance responsiveness between multi-national organizations.

For the United States, the military exercise provided an opportunity to strengthen its relations with the participating countries of Central and South Asia, especially to expand cooperation with Tajikistan. In addition to providing substantial military assistance, Washington has been cooperating with Dushanbe in organizing joint exercises, such as the one conducted on March 27-April 7,

FOR THE UNITED STATES, THE MILITARY EXERCISE PROVIDED AN OPPORTUNITY TO STRENGTHEN ITS RELATIONS WITH THE PARTICIPATING COUNTRIES OF CENTRAL AND SOUTH ASIA, ESPECIALLY TO EXPAND COOPERATION WITH TAJIKISTAN.

2017 to improve the capacity of the Tajik military and special services in the fight against transnational terrorism. In its turn, in recent years Tajikistan has been paying increased attention to diversifying its military ties, not limiting itself to cooperation with Russia, its major security provider. It is worth noting that Moscow has reacted positively to the multinational exercise in Tajikistan, stating it would contribute to strengthening regional security and increasing stability along the Tajik-Afghan border in line with international counter-terrorism and counter-narcotics activities.

www.azernews.az

RECENT DEVELOPMENTS IN THE BAKU-TBILISI-KARS RAILWAY PROJECT

LIDIYA PARKHOMCHIK

In July 2017, the high-ranking officials of Azerbaijan, Georgia and Turkey conducted a number of meetings aimed to discuss the current state and further prospects of the Baku-Tbilisi-Kars (BTK) railway project's implementation. On July 19, 2017, the Chairman of the Azerbaijan Railways, Javid Gurbanov, the Economy Minister of Georgia, Georgy Gakhariya, and the Minister of Transport, Maritime and Communication of Turkey, Ahmet Arslan, held consultations in Kars, during which an agreement on establishing a logistics center within the framework of the BTK project was signed. Moreover, on the same day, the Chairman of the State Customs Committee of Azerbai-

THE HIGH-RANKING OFFICIALS OF AZERBAIJAN, GEORGIA AND TURKEY CONDUCTED A NUMBER OF MEETINGS AIMED TO DISCUSS THE CURRENT STATE AND FURTHER PROSPECTS OF THE BAKU-TBILISI-KARS RAILWAY PROJECT'S IMPLEMENTATION.

jan, Aydin Aliyev, the First Deputy Prime Minister and Finance Minister of Georgia, Dmitry Kumshishvili, and the Customs and Trade Minister of Turkey, Bulent Tufenkci, attended a trilateral meeting held in Baku, during which the parties discussed the streamlining of customs procedures at borders to facilitate trade, as well as the joint fight against illegal trade. As a result of the meeting, the sides signed a declaration on the establishment of a permanent commission that will improve relations between the customs authorities in the region to speed up customs procedures and reduce time spent at border crossings. Moreover, Azerbaijan and Turkey signed an agreement on the creation of an electronic system for the exchange of information on transit ground

transport.

This proves beyond any doubt that Baku, Tbilisi and Ankara pay special attention to the BTK project and carry out large-scale work to increase freight traffic creating new mechanisms for the exchange of transit cargo information. The intensification of the negotiation process has become necessary in connection with the recent developments in the BTK project, participants of which seem to finally overcome the financial and technical difficulties. According to the Turkish Foreign Minister, Mevlut Cavusoglu, the BTK railway, the construction of which began in 2008, would be launched in the next two months, namely in August 2017. In fact, after the meeting in Kars a first test train traveled from Turkey to Georgia via the BTK route. The meeting participants were among the first passengers of the train.

BAKU, TBILISI AND ANKARA PAY SPECIAL ATTENTION TO THE BTK PROJECT AND CARRY OUT LARGE-SCALE WORK TO INCREASE FREIGHT TRAFFIC CREATING NEW MECHANISMS FOR THE EXCHANGE OF TRANSIT CARGO INFORMATION.

There are great expectations over benefits that the BTK railway should bring to Georgia, Turkey and Azerbaijan. Aimed at connecting Europe and Asia, the route is designed to revive the historical Silk Road. It is expected that the peak annual capacity of the BTK railway will be 17 million tons of cargo and three million passengers. At the initial stage, it will serve one million passengers and transport 6.5 million tons of cargo.

However, since the opening of the BTK was announced more than once previously, there is a possibility that in the worst case the parties will have to postpone the ceremony for several months again. Nevertheless, it appears that after its construction the project will definitely contribute to strengthening economic ties between the countries along the route.

www.theduran.com

CHINA AND RUSSIA HELD A JOINT NAVAL DRILL

DR. AZHAR SERIKKALIYEVA

China and Russia continue to develop their defense partnership to encompass a wide range of activities, including arms sales and joint military exercises. Their governments share important security concerns and do not perceive each other as representing near-term military threats. China and Russia kicked off their annual joint naval exercise on July 24-27, 2017. The two countries conducted their first official bilateral naval exercise in 2012. Previous joint naval exercises were in the Sea of Japan, South China Sea, Yellow Sea, Black Sea and East China Sea. This year the joint military drill co-de-named "Joint Sea 2017" was held in the Baltic Sea. The action aims at strengthening naval combat and

**CHINA AND RUSSIA
CONTINUE TO DEVELOP
THEIR DEFENSE
PARTNERSHIP TO
ENCOMPASS A WIDE
RANGE OF ACTIVITIES,
INCLUDING ARMS
SALES AND JOINT
MILITARY EXERCISES.**

coordination capabilities, as well as practicing maritime anti-piracy and emergency rescue operations. The defense ministries of the two countries repeatedly stated that the regular drills are not targeted against any other states.

This year's exercise featured China's most advanced military vessels, including the Type 052D guided missile destroyer Changsha, the Type 054A guided missile frigate Yuncheng and the Type 903A supply ship Luomahu. The Russian Navy deployed the latest class corvettes - Steregushchiy and Boikiy. The annual Sino-Russian naval exercise has been closely monitored by the West. This year, the British, Dutch and Danish ships trailed the Chinese flotilla as it passed into the Baltic Sea. According to the professor of international relations

at Beijing Normal University, Li Xing, it is understandable for the Western countries to closely follow this year's drill because this is the first time the Chinese navy is conducting exercises at NATO's doorstep. Russia has been unable to develop a robust relationship with the Western countries or the NATO collectively, leaving Beijing as its most important defense partner outside the post-Soviet space. In recent years, China has become more eager to pursue defense diplomacy with the United States and other countries, but Russia remains its primary foreign arms supplier and military exercise partner.

THE EXERCISE AIMS AT STRENGTHENING NAVAL COMBAT AND COORDINATION CAPABILITIES, AS WELL AS PRACTICING MARITIME ANTI-PIRACY AND EMERGENCY RESCUE OPERATIONS.

The joint China-Russia military exercises provide a number of benefits to both countries that contribute to their security partnership. The drills help the Chinese and Russian armed forces to improve their tactical and operational capabilities, thereby enhancing their ability to pursue unilateral and joint operations. At times, the Russian government has used the drills as a way of showcasing military technologies that it wanted to sell to China. The joint demonstration of force also aims to deter and, if necessary, defeat potential threats, such as those related to terrorism and extremism.

SURİYE KRİZİNDE YENİ TREND: EVE DÖNÜŞLER ÇOĞALMAKTA

ZHENGİZKHAN ZHANALTAY

Birleşmiş Milletler Mülteci Yüksek Komiserliği'nin verilerine göre (UNHCR) 2017 yılında 500,000 Suriyeli mülteci evlerine döndü. Bunların 440,000'ini ülke içinde başka bölgelere göç etmek zorunda kalan göçmenler oluştururken yurtdışından gelenlerin sayısının ise 31,000 civarında olduğu ifade edilmektedir. 2015 yılında 260,000 kişinin evlerine döndüğü hesaba katıldığında eve dönüşlerin hızlandığını ifade edebiliriz. Yurtdışından geri dönenlerin büyük bir çoğunluğunu Türkiye'den gelen mülteciler oluşturmaktadır. Bu noktada BM den yapılan açıklamalarda bu doğrultuda olup göç akınında yeni bir trendin başladığı belirtilmektedir.

**UNHCR VERİLERİNE
GÖRE 2017 YILINDA
500,000 SURİYELİ
MÜLTECİ EVLERİNE
DÖNDÜ.**

Geri dönenler çoğunlukla Halep, Hama, Humus ve Şam gibi şehirlerde geride bıraktıkları ev, aile ve akrabalarını bulma amacıyla dönenler olduğu bildirilmektedir. Bu noktada BM'li yetkililer Suriye'de hala geri dönüş için güvenli koşulların oluşmadığının altını çizerek belirtmektedir. Bu artışın sebepleri arasında UNHCR'in geri dönüş süreci için gerekli çalışmaları hızlandırması, DAES'in Halep'ten tamamen geri çekilmesi ve Astana ve Cenevre Zirvelerindeki barış görüşmeleri eve dönüş konusunda bazı mültecileri ümitlendirdiğini ifade edebiliriz.

Lakin UNHCR sözcüsü Andrej Mahecic BM'nin uyarılarını tekrarlayarak mültecilerin geri dönüşleri için gereken güvenlik koşullarının henüz Suriye'de sağlanamadığını dile getirirken BM'nin Suriye özel elçisi Staffan de

Mistura 4 Mayıs anlaşması sonrasında ülkede şiddetin azaldığını belirterek yüzlerce kişinin çatışma alanlarından çıkarıldığını ve birçok kasabada hayatın normalleşmeye başladığını sözlerine ekledi. Bu noktada mültecilerin verdikleri kararlarda kendilerinin de bir güvenlik algısının olduğunu ve eğer dönmeyi düşündükleri yerlerin güvenli olduğuna inandıkları takdirde dönmeyi düşünebildikleri ifade edilebilir.

Her ne kadar geri dönüş sayısında son yıllarda belirgin bir artış görülse

**UNHCR ARAŞTIRMASI-
NA GÖRE MÜLTECİLERİN
76%'SI YAKIN GELECEK-
TE EVLERİNE DÖNMEYİ
DÜŞÜNMEMEKTEDİR.**

de UNHCR tarafından Nisan 2017 tarihinde yapılan bir araştırma sonucuna göre Suriyelilerin 76% yakın gelecekte evlerine dönmeyi düşünmediklerini belirtmektedir. Aynı araştırma sonucuna göre katılanların 8%'nin asla geri dönmeyi düşünmez iken 10% kararsız olup sadece 6%'sının yakın zaman içerisinde kendi ülkelerine dönmeyi düşündükleri belirtilmektedir. İç savaşın yıktığı Suriye'nin barış süreci sonrasında bile uzun süre toparlanma sürecinden geçeceği aşikâr olup önümüzdeki yıllarda geri dönüş dinamiğinin nasıl olacağını izleyip göreceğiz.

A ROUNDTABLE ON KYRGYZSTAN'S PARTICIPATION IN THE EEU WAS HELD IN BISHKEK

KANAT MAKHANOV

On July 20, 2017, the Eurasian Economic Commission (EEC) jointly with the government of Kyrgyzstan held a round table called "Kyrgyzstan in the Eurasian Economic Union (EEU): Results, Issues, Prospects" in Bishkek. Government officials, Kyrgyz businessmen, economists and analysts from Kyrgyzstan and other countries, representatives of international organizations as well as EEC experts took part in the round table. During the round table the Kyrgyz Vice Prime Minister, Oleg Pankratov, noted that "the volume of GDP in current prices in January-June 2017 amounted to \$2.83 billion, and in comparison with the same period in 2016 it grew in real terms by 6.4%". According to Pankratov, the volume of industrial production without enterprises developing the Kumtor

ONE OF THE IMPORTANT EFFECTS OF THE ECONOMIC INTEGRATION IS THE IMPACT OF MIGRANT WORKERS' CONTRIBUTION TO THE SOCIAL AND ECONOMIC DEVELOPMENT OF KYRGYZSTAN.

deposit increased by 19.7%, while the rate of exports growth is faster than the rate of imports growth. One of the important effects of the economic integration was the impact of migrant workers' contribution to the social and economic development of Kyrgyzstan. In January-May 2017, the increase in the net inflow of remittances by the Kyrgyz citizens increased by more than 39% and amounted to over \$695 million compared to the amount in January-May 2016, which equaled \$499 million.

The participants of the roundtable also discussed the new EEU Customs Code. The code was officially signed by all member states on April 11, 2017, and currently it is in the process of ratification. The new customs code is expected to substantially facilitate trade between the member states as well as with non-member states. Thus, for instance, it sets the

priority of electronic media over paper documents. Moreover, there is no need to attach any supporting documents since all the necessary information is indicated in the declarations themselves. Most importantly, it was largely designed to protect interests of businesses. Thus, more than 70 of all the suggestions of private enterprises were included into the new customs code. At the very beginning of the Customs Union in 2011, there were 600 unregulated issues between the Union member states, 23 of which were directly related to customs procedures. Currently, only two of them remain, and the rest have been resolved by the new customs code.

THE ADOPTION OF THE NEW CUSTOMS CODE IS ONE OF THE KEY STEPS IN THE PROCESS OF THE EURASIAN INTEGRATION.

The adoption of the new customs code is one of the key steps in the process of the Eurasian integration since it regulates one of the pillars of the economic union, which is trade. It is also of high importance that the new customs code was designed taking into account the interests of the Kyrgyz private sector. Moreover, according to the latest available data, the trade turnover of Kyrgyzstan with its EEU partners during January-May 2017 increased by 25.5% compared to the same period of 2016, while its trade with the non-EEU countries rose by 18.7%. Such success of Kyrgyzstan inside the EEU of whether Kyrgyzstan gains or loses from joining the EEU.

RUSSIA INCREASED ITS INVESTMENTS IN THE US TREASURY SECURITIES

www.relinvestmentsgroup.com

DANIYAR NURBAYEV

According to the report of the U.S. Treasury Department, Russia increased its investment in U.S. treasury securities by \$22.6 billion (or 26.24%) to \$108.7 billion in January-May 2017. In the same period of 2016, the Russian investment in U.S. treasury securities decreased by \$3.9 billion (or 4.23%) to \$88.2 billion. Overall, Russia is the 13th largest investor in the United States.

There are several reasons why Russia still invests in the U.S. economy. The first and main reason is that U.S. treasury securities remain the most liquid asset in the world. The next reason is that the yield of U.S. treasury securities is growing because the U.S. Federal Reserve System (Fed) is gradually increasing the Federal Funds rate. In less than in a year, the Fed

THE YIELD ON ONE-YEAR U.S. TREASURY BILLS INCREASED FROM 0.89% AT THE BEGINNING OF THE YEAR TO 1.16% IN LATE MAY 2017.

has increased the rate three times. For example, in December 2016, the rate was increased from 0.25-0.5% to 0.5-0.75%, in March 2017 the increase was from 0.5-0.75% to 0.75-1.0%, and in June 2017 the rate went up from 0.75-1.0% to 1.0-1.25%. These increases have positively affected the yield of U.S. treasury securities. For instance, according to the Treasury Department data, the yield on one-year U.S. treasury bills increased from 0.89% at the beginning of the year to 1.16% in late May 2017. Moreover, as it was noted by the Fed Chair Janet Yellen, it is quite possible that the Fed would further increase the rate, which may lead to a higher treasury yield at the end of the year. Therefore, investing in U.S. government securities is very attractive to foreign investors.

It is important to note that Russia is

not the only country that is increasing its investment in U.S. treasury bills. Among the top 15 investors in U.S. government securities, only Luxembourg decreased its investment from \$224.3 billion at the end of 2016 to \$207.7 billion in early June 2017. The Treasury Department has also reported that, as of late May 2017, Japan is the largest holder of U.S. treasury securities with \$1,111.3 billion and followed by China with \$1,102.2 billion. These two countries are followed by Ireland, Brazil and the Cayman Islands with \$295.8 bil-

AMONG THE TOP 15 INVESTORS IN U.S. GOVERNMENT SECURITIES, ONLY LUXEMBOURG DECREASED ITS INVESTMENT FROM \$224.3 BILLION AT THE END OF 2016 TO \$207.7 BILLION IN EARLY JUNE 2017.

lion, \$269.7 billion and \$266.1 billion, respectively. Overall, foreign countries increased their investments in U.S. treasury securities by \$117.3 billion (or 1.95%) to \$6,123.6 billion in January-May 2017.

In conclusion, it is important to note that, foreign investors are expected to become more interested in U.S. treasury securities mostly because of their increasing yield, despite existing and potential political disagreements between Washington and their respective countries.

GERMANY INTENDS TO USE KAZAKHSTAN'S TRANSIT POTENTIAL IN TRADE WITH CHINA

KANAT MAKHANOV

On July 12, 2017, Frank-Walter Steinmeier, the newly-elected President of Germany, paid an official visit to Astana where he met with his Kazakhstani counterpart, President Nursultan Nazarbayev. The two presidents discussed a wide range of issues, including recent political developments, economic and cultural cooperation between the two countries. It was noted that the bilateral interaction had been constantly improving during the last several years and that Germany and Kazakhstan had reached a new level of strategic partnership. As President Nazarbayev pointed out, currently there were over 900 companies and firms with the participation of German capital in Kazakhstan. However, the two most important issues for

AS A RESULT OF THE MEETING BETWEEN NAZARBAYEV AND STEINMEIER, MORE THAN 20 DOCUMENTS WORTH ABOUT \$1 BILLION WERE SIGNED.

Astana in these negotiations were the involvement of Germany in Kazakhstan's economic modernization and the development of cooperation in using the transit potential of Kazakhstan in trading with China within the framework of the New Silk Road project. As a result of the meeting, more than 20 documents worth about \$1 billion were signed. It is noteworthy that Kazakhstan is the first post-Soviet country to be visited officially by President Steinmeier.

Germany is one of the key trade partners of Kazakhstan in the European Union (EU). In 2016, the bilateral trade reached \$1.706 billion, which is 3.53% of the total external trade of Kazakhstan. The exports of Kazakhstan to Germany equaled \$262 million, whereas the imports from Germany amounted to \$1.444

billion. Due to the recent economic slowdown in Kazakhstan the volume of the bilateral trade has been declining since 2014. However, starting from 2017 there are clear signs of recovery in the trade with Germany. Thus, during the first quarter of this year exports of Kazakhstan to Germany rose by 65.5% compared to the same period of 2016.

Berlin's interest in using Kazakhstan's transit potential is understandable given the fact that Germany is the leading trade partner of China in the EU. In fact, the bilateral trade flow between China and Germany is one of the largest in the world. In 2016, the bilateral trade amounted to over \$190 billion. Currently, there are 5,200 German companies active

**DURING THE FIRST
QUARTER OF THIS YEAR
EXPORTS OF KAZAKH-
STAN TO GERMANY
ROSE BY 65.5% COM-
PARED TO THE SAME
PERIOD OF 2016.**

in China. Active participation of the German government in regards to the overland trade with China shows that Germany is really interested in the New Silk Road project. However, as Brigitte Zypries, the German Minister for Economic Affairs and Energy, stated, during the One Belt One Road Forum for International Cooperation held in Beijing in May 2017, there are certain minor controversies between China and Germany regarding the realization of the project. In particular, she called for more transparency in tenders for projects related to the initiative, and insisted that it should conform to the international trade standards. Nevertheless, there is no doubt that the potential gains from the realization of the project are beneficial for all participants.

sputniknews.kz

ДҮНИЕЖҮЗІ ҚАЗАҚТАРЫНЫҢ V ҚҰРЫЛТАЙЫ АСТАНАДА ӨТТІ

ӨМІРБЕК ҚАНАЙ

2017 жылы 22-25-і маусым күндері Дүниежүзі қазақтарының V құрылтайы Астанада өтті. Дүниежүзі қазақтарының V құрылтайына 39 елден 350 қазақ диаспорасының және де Дүниежүзі қазақтарының қауымдастығымен тікелей байланыста жүрген халықаралық ұйымдардың, атап айтқанда Түрік кеңесі, Қыпшақтар қоғамы, Әзербайжан елі Диаспорология ісі жөніндегі мемлекеттік комитетті, Әлем моңғолдары конгресі, Өзбекстанның Ұлтаралық мәдениет орталығының өкілдерін, сондай-ақ, Алматы, Астана қалалары мен барлық облыстардан, Үкімет, Парламент, Министрліктер, түрлі партиялар мен қоғамдық ұйымдардың, БАҚ-ның өкілдерін қамтыған жалпы 750 делегат пен қонақ қатысты. Осы жолғы құрылтайға негізінен жастар көбірек қатысты. Құрылтай қонақтары негізінен зиялы қауым өкілдері, бизнес, спорт, бұқаралық ақпарат құралдары салаларының мамандары, мемлекеттік және қоғамдық ұйымдардың қыз-

ЕҢ БАСТЫСЫ ҚҰРЫЛТАЙДА ЖАРИЯЛАНҒАН МАҢЫЗДЫ ШЕШІМДЕР МЕН ҚҰНДЫ ҰСЫНЫСТАР, АЛДАҒЫ УАҚЫТТА ҚАУЫМДАСТЫҚТЫҢ ЖҰМЫСЫН ЖАНДАНДЫРА ТҮСЕТІН БОЛАДЫ.

меткерлері.

23-інші маусым күні Тәуелсіздік сарайында Қазақстан президенті Нұрсұлтан Назарбаевтың қатысуымен ашылған Дүниежүзі қазақтарының V құрылтайының салтанатты ашылу салтында, елбасы Нұрсұлтан Назарбаев ашылу сөзін сөйледі. 1992 жылдан бері бес жыл сайын өткізіліп келе жатқан бұл құрылтайдың әлемдегі қазақтардың басын қосудағы ерекше рөліне тоқталған елбасы, қазірге дейін атажұртқа 1 миллион қандастарымыздың оралғанын, алдағы уақытта осы бағыттағы жұмыстардың жалғаса беретінін мәлім етті. Нұрсұлтан Назарбаев құрылтайда әлемдегі қазақтардың түйткілді мәселелерінің бірі болған этникалық қазақтардың көші-қоны жөнінде арнайы тапсырмалар берді және осы бағытта «Отандастар» қорын құруды тапсырды. Елбасы, аталған қордың Дүниежүзі қазақтарының қауымдастығымен бірлесіп, қандастарымызға қолдау көрсетудің тетіктерін анықтап, тиісті кешенді бағдарламалар әзірлеуі қажет

екенін ескертті. Сонымен қатар, еліміздің солтүстігінде арнайы ресми бейімдеу орталықтарын құрып, қазақ көшін солтүстікке бағыттау туралы тапсырмалар берілді. Сондай-ақ, шетелдегі қазақ жастарына қолдау көрсету үшін, еліміздегі жоғары оқу орындарында оларға бөлінген квотаны 2 есе көбейтілетіндігі, Үкімет тарапынан шетелдегі қандастарымыздың ана тілінде білім алу мүмкіндіктерін қарастырылатыны айтылды. Құрылтай соңындағы сайлауда Дүниежүзі қазақтары қауымдастығының төрағасы болып Нұрсұлтан Назарбаев қайта сайланды. Ал 2004 жылдан бері Дүниежүзі қазақтары қауымдастығының төрағасының бірінші орынбасары қызметін атқарып келген Талғат Мамашевтің орнына Зауытбек Тұрысбеков тағайындалды.

Сонымен қатар құрылтай аясында шетелден келген делегаттар 5 секцияға бөлініп министірлік өкілдерімен дөңгелек үстел өткізді. Басқосуда шетел қазақтарының маңызды мәселелері, қазақ көші-қонындағы түйткілдер, олардың Қазақстанмен байланыс жасауының ең өзекті мәселелері талқыланады. Ресми кездесулерден тыс құрылтай қонақтары «ЭКСПО-2017» халықаралық көрмесі, Этноауыл және «Астана Опера» опера және балет театрын барып мәдени іс-шараларға қатысты. 25 маусымда Дүниежүзі қазақтарының V құрылтайы өз мәресіне жетті.

1992 жылдан бері өткізіліп келе жатқан Дүниежүзі қазақтарының құрылтайы, түрткіл дүниеде тұратын этникалық қазақтардың маңызды кездесуі болумен қатар, өзекті

мәселелерін талқылауға арналған диалогтық алаң ретінде қызмет етіп келеді. Өткен V құрылтай, елімізде елбасы Нұрсұлтан Назарбаев бастамасымен қолға алынып жатқан рухани жаңғыру бағдармалысы, сондай-ақ «ЭКСПО-2017» халықаралық көрмесімен қатар өткендіктен де өте маңызды болмақ. Ең бастысы құрылтайда жарияланған маңызды шешімдер мен құнды ұсыныстар, алдағы уақытта қауымдастықтың жұмысын жандандыра түсетін болады.

Түркçe özetі:

22-25 Haziran 2017 tarihinde Dünya Kazakları 5. Kurultayı Astana'da gerçekleşti. Kurultaya 39 ülkeden gelen 350 Kazak diasporası temsilcisini kapsayan 750 delege katıldı. Kurultayın açılış töreninde konuşma yapan Kazakistan Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev, yurt dışındaki etnik Kazakları destekleyen Vatandaşlar Fonu oluşturulacağını, yurt dışındaki kazakların ana dilde eğitim görmeleri için çalışmalar yapılacağını belirlerken yanı sıra, Yurt dışındaki Kazak gençler için Kazakistan'da eğitim kotasının 2 kat artırılması talimatını verdi. Kurultayda 750 delegenin tamamının oyuyla Nursultan Nazarbayev Dünya Kazakları Birliği'nin başkanlığına ve Zautbek Turisbekov başkanın birinci yardımcısına seçildi. Kurultay 25 Haziran sona erdi. 1992'den itibaren her beş yılda bir defa gerçekleşen Dünya Kazakları Kurultayı, dünyadaki etnik kazakların sorunlarının çözülmesi, Kazakların Kazakistan'a göç etmeleri açısından çok önemlidir. Söz konusu 5. Kurultay'da alınan önemli kararlar açısından bakıldığında, önümüzdeki yıllarda Dünya Kazakları Birliği'nin faaliyetleri daha etkinleşebilir.

A MASSIVE ICEBERG BREAKS OFF THE ANTARCTIC ICE SHELF

www.nasa.gov

SAULE AKHMETKALIYEVA

According to the UK MIDAS Project, a 5,800-square kilometer iceberg weighing approximately one trillion tons broke off the Larsen C ice shelf at the Antarctic Peninsula on July 10-12, 2017, and is now floating in the Weddell Sea. Scientists have been monitoring the progress of the crack in the ice shelf, which first appeared in 2011 via the European Space Agency Sentinel-1 satellites and thermal imagery from the NASA's Landsat 8 spacecraft. The release of the iceberg was captured by the Moderate Resolution Imaging Spectroradiometer on the NASA's Aqua satellite and confirmed by the Visible Infrared Imaging Radiometer Suite instrument on the joint NASA/NOAA Suomi National Polar-orbiting Partnership (Suomi-NPP) satellite.

ACCORDING TO THE UK MIDAS PROJECT, A 5,800-SQUARE KILOMETER ICEBERG WEIGHING APPROXIMATELY ONE TRILLION TONS BROKE OFF THE LARSEN C ICE SHELF AT THE ANTARCTIC PENINSULA ON JULY 10-12, 2017, AND IS NOW FLOATING IN THE WEDDELL SEA.

A crack spread fast across the Larsen C, one of the largest ice shelves in Antarctica with a total area of 55 thousand square kilometers. NASA's Landsat satellite images have shown that the crack started rapidly spreading in 2014. Usually cracks spread only until the suture zone, a zone filled with relatively warm ice that holds the ice shelf together. One of the cracks spread past the suture zone, which is less prone to cracks as it is softer and therefore less fragile. After breaking through the suture zone, the crack grew by 20 kilometers in nine months. The huge crack increased by 17 km in the period of May 25 to May 31, 2017, later, on June 24-27, 2017, the rift grew at the rate faster than 10 meters per day. The iceberg, which most likely will be named A-68, constituted 12% of the Larsen C leaving the ice shelf in its smallest size on the record.

It is expected that the release of the iceberg would not have any short-term effects on the ice shelf. For instance, the Larsen B became unstable and disintegrated only seven years after the breaking off of an iceberg. It has also been mentioned that signs of disintegration such as large melt ponds that were present on the Larsen B have not been noticed on the Larsen C. However, some argue that the Larsen C is too fragile to regrow and will likely disintegrate. The Larsen C is now connected to the landmass by two pinning points: the Bawden Ice Rise and the Gipps Ice Rise.

The future of the iceberg is unknown: it might stay in one piece, or it might break off into smaller chunks with some of them floating away into warmer waters. Nevertheless, many expect that the iceberg would break into smaller pieces. As for the impact of the event, the iceberg itself will not contribute to the sea level rise.

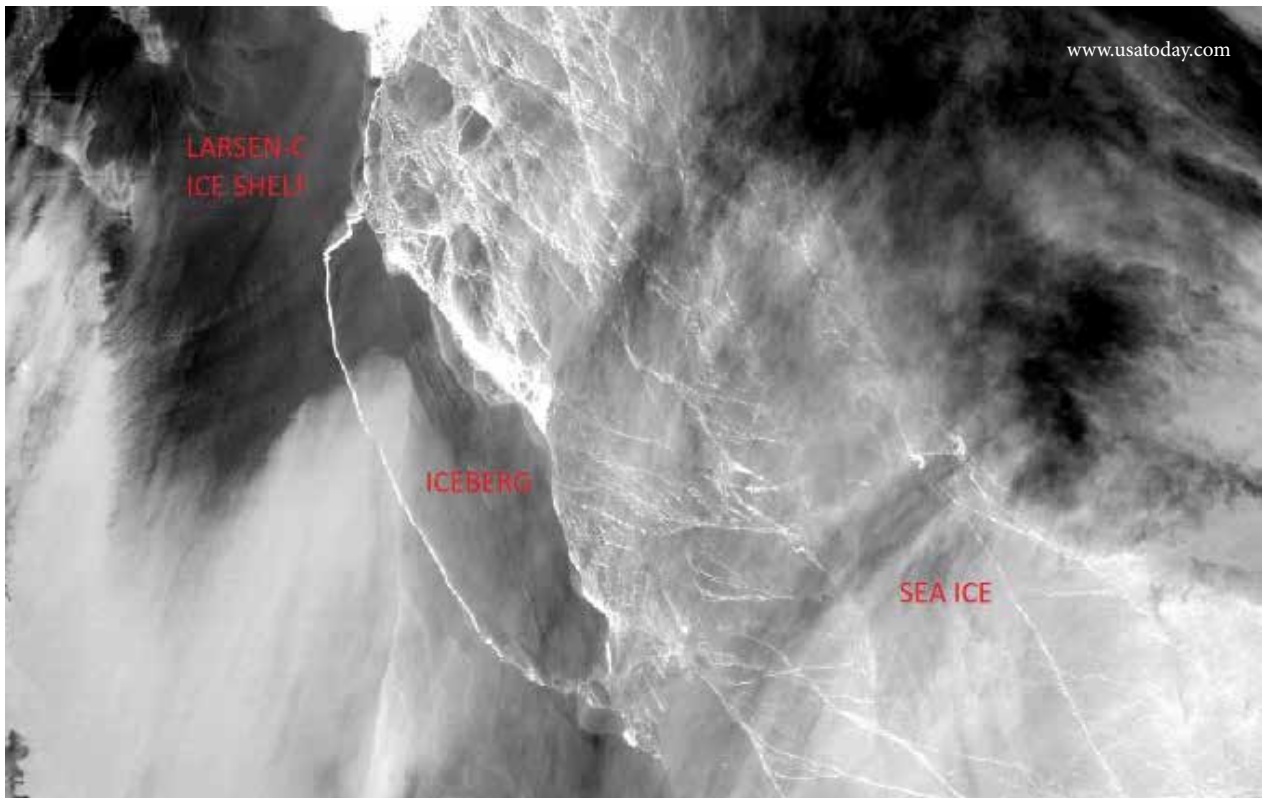

EVEN THOUGH THE COLLAPSE OF THE LARSEN A AND THE LARSEN B HAVE BEEN LINKED TO GLOBAL WARMING, A RELATIONSHIP BETWEEN THE RELEASE OF THE ICEBERG FROM THE LARSEN C AND CLIMATE CHANGE IS YET TO BE PROVEN.

According to the U.S. National Snow and Ice Data Center, an ice shelf is a floating ice sheet connected to the land.

Scientists do not know the exact reason of the iceberg break-off. The main hypothesis is that increasing global temperatures have thinned the ice. Even though the collapse of the Larsen A and the Larsen B have been linked to global warming, a relationship between the release of the iceberg from the Larsen C and climate change is yet to be proven. Though, it is worth mentioning that according to Climate Central, an independent climate science organization, the temperature in the Antarctic region has increased by 5 °C since the 1950s. If global warming is the reason behind the birth of the iceberg, more serious consequences of global warming could be expected in the future. If all of the ice in Antarctica melted or broke off the continent, the sea level would rise by 60 meters.

PENSION ASSETS OF THE KAZAKH UAPF REACHED 7 TRILLION TENGE

DANIYAR NURBAYEV

The Unified Accumulative Pension Fund (UAPF) of Kazakhstan reported that the pension savings reached 6.99 trillion tenge, as of the beginning of June 2017. During the same period of the last year, the value of the pension assets was 6.14 trillion tenge, meaning that in a year the pension savings grew by 0.85 trillion tenge, or by 13.8%. It is also important to note that in June the savings grew by 690 billion tenge, or by 1.0%.

The pension savings of the fund increased mostly due to pension contributions which amounted to 0.66 trillion tenge from the end of May 2016 to the end of May 2017. The next source of the pension savings' growth was net investment income. During the same period the invest-

IN JUNE THE SAVINGS GREW BY 690 BILLION TENGE, OR BY 1.0%.

ment income of the UAPF was 0.38 trillion tenge. From these two sources the fund's pension savings would have grown by 1.04 trillion tenge, but they grew only by 0.85 trillion tenge because the fund made pension payments to pensioners in the amount of 0.19 trillion tenge.

It is important to note that according to the Deputy Chairman of the UAPF Board, Saule Egeubayeva, during the first five months of 2017 the investment income of the fund adjusted for inflation was negative (-1.6%). The fund was able to gain 1.7% investment income (114.4 billion tenge), while inflation equaled 3.3%. During the same period of the last year, the fund also earned a negative investment income adjusted for inflation (-0.6%). It earned 3.6% investment income, while inflation was 4.2%.

The lower investment income of the fund can partially be explained by the depreciation of the International Bank of Azerbaijan's bonds. The value of the bonds decreased by 13.7%, or by 10.26 billion tenge, from 75.01 billion tenge in the beginning of the year to 64.75 billion tenge in the end of May. The next reason of low investment income is the re-evaluation of the assets in foreign currencies. The fund notes that it lost 92.62 billion tenge because of the appreciation of tenge from 333 tenge per dollar in the beginning of the year to 311 in the end of May.

DURING THE FIRST FIVE MONTHS OF 2017 THE INVESTMENT INCOME OF THE FUND ADJUSTED FOR INFLATION WAS NEGATIVE (-1.6%).

It is worth mentioning that the fund's investments in foreign assets account for 26.85% (26.19% in USD, 0.51% in Russian rubles and 0.15% in other currencies.)

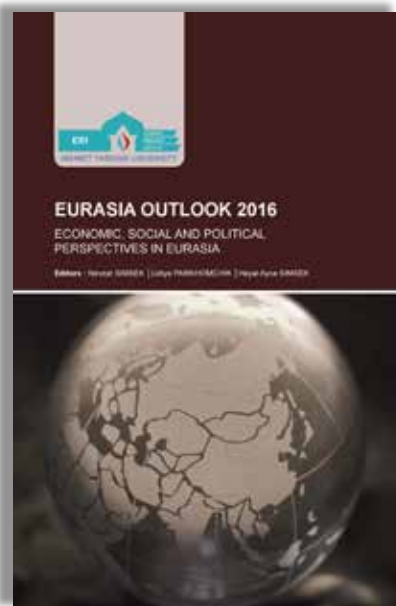
Overall, in July 2017, we can expect larger investment income and another increase in the pension savings, mostly because of the depreciation of tenge. In June-July, the national currency depreciated from 311 to 328 tenge per dollar, meaning that the assets in foreign currencies will bring investment income due to their re-evaluation.

ЕВРАЗИЙСКИЙ ОБЗОР 2016: ПОСЛЕДНИЕ ТЕНДЕНЦИИ В ЕВРАЗИИ

Евразийский обзор 2016: последние изменения и события в Евразии представляет читателям глубинный анализ ключевых факторов, оказывающих непосредственное влияние на формирующиеся экономические и политические стратегии, а также политику по обеспечению безопасности и развитию транспорта стран Евразии. Данная книга представляет собой сборник аналитических материалов, подготовленных как сотрудниками Евразийского научно-исследовательского института, так и внешними авторами, содержащих самую последнюю информацию, а также детальный отчет о проведенных исследованиях в отношении наиболее актуальных трендов евразийского региона. Данная книга содержит 48 аналитических материалов, посвященных вопросам развития экономик стран Евразии (Глава I), международным и региональным вопросам взаимодействия между странами Евразии (Глава II), вопросам транспортировки энергетических ресурсов и логистики в Евразии (Глава III), а также социально-политическим вопросам развития стран Евразии (Глава IV). Публикация предназначена для того, чтобы широкая международная аудитория смогла получить всеобъемлющее представление о текущих экономических и политических событиях в Евразии.

EURASIA OUTLOOK 2016: CURRENT DEVELOPMENTS IN EURASIA

The Eurasia Outlook 2016: Current Developments in Eurasia provides readers with an in-depth analysis of the main factors contributing to the formation of economic, political, security and transport strategies of the Eurasian countries. This book contains analytical research papers written by the Eurasian Research Institute's team and contributors and delivers the latest information and detailed research result on the most relevant trends in the Eurasian region. This book consists of nearly 48 analytical research papers dedicated to the economies of the Eurasian countries (Chapter I), to the international and regional aspects of the relations between the Eurasian countries (Chapter II), to the energy transportation and logistics issues in the Eurasian region (Chapter III) and to the socio-political dimensions of the Eurasian countries (Chapter IV). It is designed to provide a comprehensive framework for a wide range of international readers' audience about the Eurasian economies and politics.

Akademik Türkçe Kursu

Avrasya Araştırma Enstitüsü 19 Ekim 2015 tarihinde Akademik Türkçe kursu vermeye başlamıştır. Bu kursun amacı katılımcılara makale, bildiri, tez, kitap gibi akademik metinleri okuma, not alma, çıkarımda bulunma konularında eğitim vermektir. Kurslar başlangıç ve orta seviye olmak üzere iki seviyede olacaktır.

HAFTA İÇİ VE HAFTA SONU GRUPLARI

Kurs hakkında bilgi almak ve başvuru için aşağıdaki telefon numarasını arayabilirsiniz.

Başvuru Yeri:

Almalı Avdanı, Mametova 48, 050004 Almatı.

+7 (727) 279 24 26 içhat: 109

19 қазан 2015 жылы Еуразия ғылыми-зерттеу институты «Түрік тілін ғылыми тұрғыдан жетілдіру» курстары басталды. Курстың мақсаты тыңдармандарға мақаладағы, баяндамадағы, диссертация және кітаптардағы академиялық мәтіндерді оқуды, ғылыми тұрғыдан жазуды және қорытынды жасай білуді үйрету болып табылады. Қосымша мағлұмат алу және өтініштерді беру үшін төменде көрсетілген байланыстар арқылы хабарласуға болады. Курстар апта ішінде және апта соңында өткізіледі.

Өтініштерді қабылдау мекенжайы:

Алмалы ауданы, Мәметова көшесі 48, 050004 Алматы,

тел: +7 (727) 279 24 26

(ішкі нөмір 109)

Asya Avrupa / Азия Еуропа
(Haber – Yorum) / (Ақпараттық – сараптама)

Avrasya Araştırma Enstitüsü Yayınıdır
Еуразия ғылыми-зерттеу институты басылымы

Ağustos 2017 Sayı: 20
Тамыз 2017 жыл №20